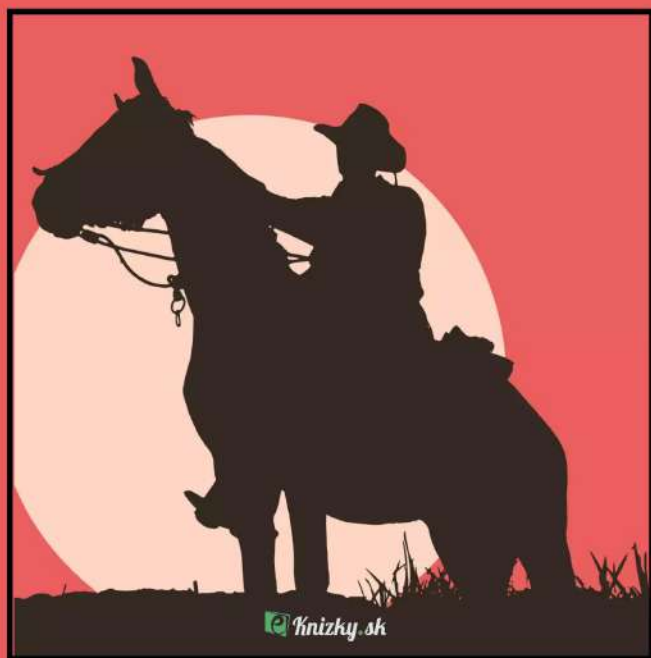

SYN LOVCE MEDVĚDŮV

Karl May

 Knizky.sk

SYN LOVCE MEDVĚDŮV

KARL MAY

eknizky.sk

Syn lovce medvědův by eknizky.sk is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License, except where otherwise noted.

Obsah

Vohkadeh	1
Černý Jelen	61
Noví spojenci	147
U čertovy vody	241

Vohkadeh

Nedaleko místa, kde stýkají se hranice severoamerických států Dakoty, Nebrasky a Vyomingu, ubírali se dva jezdci. Jich objevení se v některé jiné krajině bylo by vzbudilo zajisté oprávněnou pozornost.

Jezdci byli postavy velmi rozdílné. Jeden z nich byl dobré dva metry zvýší a těla náramně suchého; druhý však netěšil se takovému vzrůstu co do výšky, tím více však co do šířky těla.

Nicméně zdálo se, že oba jezdci jsou těla stejně vysokého, neboť menší z nich seděl na vysoké hubené herce, druhý však hověl si na malém a poměrně slabém mezku. Odtud přišlo, že řemeny, jež sloužily tělnatému jezdci za třmen, nepřesahovaly břicha koňova; druhý jezdec však třmenů nepotřeboval, neboť dlouhánké nohy jeho dosahovaly málem až na zemi; beze všeho namáhání mohl kteroukoli nohou země se dotknouti, ze sedla ani se nevyšinuv.

O pravém sedle nelze ovšem mluvíti. Menšímu jezdci sloužil za sedlo kus vlčí kožešiny, a soudruh jeho pokryl svého mezka starou příkryvkou santilovou. Ta však byla tak roztrhána, že seděl jezdec vlastně na holém, ostrém hřbetě mezkově.

Vše to svědčilo, že oba jezdci vykonali již cestu

2 Syn lovce medvědův

dalekou i obtížnou; ale více ještě potvrzoval domněnku tu jejich oblek.

Větší jezdec měl kožené kalhoty, které však šity byly na člověka nepochybně mnohem silnějšího. Byly mu tuze široké. Ze však stále a stále působily na ně teplo a zima, sucho a déšť, utrpěly náramně a srazily se tak, že dosahovaly jezdcí sotva přes kolena. Také jevíly znamenitý lesk, jehož původcem však byl jezdec sám; kalhoty byly mu totiž ručníkem i servítkem.

Bosé nohy vězely ve střevících prazvláštních. Podobalo se, jakoby pocházely od Methusalema, a každý jich majetník novými a novými přištipky je byl obohacoval. Dostalo-li se jim kdys mazání nebo leštidla, naprosto uhadnouti nemožno, neboť leskly se všemi barvami duhovými.

Vyzábly jezdec měl koženou loveckou košili, která neměla ani knoflíkův ani sponek, tedy nezahalovala osmahlé hrudi. Také rukávy dosahovaly sotva do polou paží, hubeného předloktí nezakrývajíce. Na dlouhém krku nosil hubený jezdec bavlněný šátek, o němž ani majetník neuměl udati, byl-li kdy bílý nebo černý, červený nebo modrý.

Nejznamenitější částí oděvu jeho byl zajisté klobouk, který pyšně mu seděl na vysoké, špičaté hlavě. Klobouk byl snad druhdy barvy šedé a tvaru, jemuž obyčejně »komín« říkáme. Před dávnými časy zdobil snad hlavu nějakého anglického lorda, později však sestupoval v hodnostech svých, až stal se majetkem lovce na prériích.

Ten však neměl vkusu pravého Angličana. Střecha zdála se mu zbytečnou, proto ji bez dlouhých okolkův utrl. Jen z předu jí kousek ponechal, aby oči zastiňovala, i aby pohodlněji smekal. Nad to domníval se lovec, že hlava obyvatele prérií potřebuje také vzduchu; i propíchal jej na mnoha místech, aby se v něm západní, východní, severní a jižní větrové pozdravovati mohli.

Thustý provaz sloužil mu za opasek; lovec ovinul jej několikrát okolo těla. Za zvláštním tímto opaskem zastrčeny byly dva revolvery a tesák. Také na něm visely pytlík na náboje i na tabák a sešitá kožešina kočičí, určená na mouku, rozžehadlo a rozličné jiné předměty, jichž účel pro nezaspěčeného pravou byl hádankou. Na prsou spočívala, na zvláštním řemeni upevněná dýmka, — ale jaká dýmka! Byla vlastním výrobkem lovcovým, a že dávno již troubel byl okousal, záležela nyní jen z hlavičky a zvláštního troubele, upraveného z bezu duše zbaveného. Lovec, náruživý kuřák, míval totiž ve zvyku, kousati aspoň troubel, nedostávalo-li se mu někdy po delší dobu tabáku.

Ku pochvale jezdcově budiž ještě podotknuto, že oděv jeho neskládal se jediné snad ze střevícův, spodkův, košile a klobouku. Nikoli, měl ještě kaučukový plášť, jež opatřiti nemohl si tak hned každý. By to pravý americký plášť, jenž hned po prvním dešti srazil se na polovic prvotní délky a šířky. Ze ho z této prajednoduché příčiny lovec obléci nemohl, přehodil si jej malebně přes rameno, jako husaři kabáty nosívají. Kromě toho měl ještě stočený lariat (lasso), jenž splýval mu od levého ramene k pravému boku.

4 Syn lovce medvědův

Na příč přes mezka položil a v ruce držel dlouhou ručnici, kterou zkušený ten jezdec nechybil se cíle ještě nikdy.

Kolik let měl jezdec, nebylo lze vyčísti z tváři jeho. Vyzáblý obličej rozbrázděn byl mnoha vráskami, a přece činil dojem člověka skoro mladého. Z každé vrásečky vykukoval šibálek, z každé vrásky šibal. Ač obličej lovcův hojně byl poset vráskami, ač zdržoval se jezdec v krajině nehostinné, přece byl velmi pečlivě oholen; jestiž v tamějších krajinách mnoho mužův, kteří právě tím se honosívají. Velké modré oči šlehaly oheň; s takovýma očima setkáváme se jen u námořníkův a obyvatelů širých rovin.

Mezek, jak již pověděno, slabým se jen zdál; snadno nesl těžkého kostnatého jezdcce a jevil často chuť i proti vůli svého pána v pochodu na krátkou chvíli ustati, ale v takových okamžicích sevřely ho dlouhé nohy pánovy tak mocně, že vypustil hned všechny vrtochy z dovádivé své hlavy. Zvířata ta oblíbena jsou sice pro jistou chuť svou, ale známa také svou náklonností k zarputilé vzdorovitosti.

Než všimněme si druhého jezdcce. U něho hned na první pohled bylo nápadno, že v nesmírném vedru slunečním nosil kožich. Když však z jakékoli příčiny kožich ten se odhrnul, ukázalo se, že trpí nesmírným nedostatkem chlupův. Jen tu a tam objevil se jich chomáček, jako nalézáme sem a tam skrovnou oasu v nepřehledné poušti. Také límec a výložky vykazovaly mnoho lysých, nad zlatník větších míst. Zpod pláště toho

vyčnívaly v pravo i v levo velikánské ohrnovací boty. Na hlavě seděl mu panamský klobouk se širokou střechou, ale byl jezdcí tuze veliký, že bylo mu jej do týla vždy pošinouti, chtěl li vůkol sebe se rozhlédnouti. Rukávy kožichu byly velmi dlouhé, že rukou ni viděti nebylo. Jediné tedy obličej jezdcův bylo lze spatřiti, jiného nic; ale obličej ten také zasluhoval dokonalého povšimnutí.

Byl rovněž úplně oholen, po vousech ani stopy. Červená líce tak byla kulata, že malý nos skorem marně se namáhal, aby v obličejí také on došel náležité platnosti. Podobně dařilo se malým tmavým očkám, jež ve tvářích a pod obočími hluboko se skrývala. Oči ty byly výrazu dobráckého, ale lstivého. Vůbec vyjadřoval celý obličej; Pohled' jen na mne! Jsem malý, statečný chlapík, a vycházeti lze se mnou dobře; ale musíš býti hodný, rozumný, jinak bys ve mně se přepočítal. Rozumíš?

V tom zavanul větrík a rozhrnul jezdcí kožich. I bylo pozorovati, že pod ním měl modré vlněné spodky a kazajku z téže látky. Objemné tělo jeho obepínal kožený pás, za nímž trčely tytéž věci, jaké viděli jsme u dlouhého jeho soudruha, potom také indiánský tomahavk. Lasso viselo z předu na sedle a vedle něho krátká dvouhlavňová puška, na níž bylo lze pozorovati, že již ve mnohém boji užíváno jí bylo v útoku i v obraně.

A kdo byli ti dva mužové? Menší z nich jmenoval se Jakub Ferlon, většímu říkali David Susika. Kdybychom řekli obě ta jména některému obyvateli tamějších končin, jistě odvětil by hlavou vrtě, že o těch lovcích neslyšel

6 Syn lovce medvědův

nikdy ještě ani slova. Než přece nebylo by to pravda, neboť oba jezdci byli proslulými stopovači, a v leckterém táboře vypravovalo se od mnoha let o skutcích jejich. Nebylo místa od New-Yorku až do Friska (San Franciska) a od jezer Kanadských až k zálivu Mexickému, kde nebyla by zazněla chvála o slavných těch mužích. Jména Jakub Ferlon a David Susika byla skutečně jen jim známa a obvykla. Na prériích, v pralesích a zvláště mezi rudochy nikdo neshání se po křestním listu; tam dostane brzy každý nějaké jméno, které odpovídá způsobu života nebo vlastnostem jeho; takové pak jméno rychle se šíří, všude ve známost přicházejíc.

Susika byl plnokrevný Yankee,[3] a všude říkali mu »dlouhý Davy«. Ferlon pocházel z Francie a byl dle svého křestního jména Jakub a dle tvaru svého těla »tlustý Jemmy« nazýván. Jemmy je totiž slovo anglické a znamená česky Kubíček.

Tedy Davy a Jemmy; těmi jmény znali je všude, a ztěží byl by se na vzdáleném západě nalezl někdo, jenž nedovedl by vypravovati něco o jich hrdinství. Oba ti mužové byli nerozlučnými přátely. Aspoň nebylo nikoho, kdo dovedl by se upamatovati, že jednoho z nich viděl samotného. Objevil-li se Jemmy v cizím některém stanu, pátrali mimovolně hned po hubeném soudruhu jeho, a přišel-li Davy do krámu nakoupit prachu i tabáku, ptali se ho zajisté, co koupiti hodlá pro Jemmya.

Jako nerozdílní byli Davy a Jemmy, tak lpěla na sobě i jejich zvířata. Vysoká herka nebyla by se i při největší

žízni z potoka nebo ze řeky napila, kdyby s ní zároveň malý mezek hlavy své k vodě nebyl skláněl, a tento byl by postál i v bujně trávě s hlavou vzpřímenou, kdyby ona se jí nebyla dotekla, jakoby mu šeptala: »Kamaráde, pánové naši slezli a pekou si buvolí ledvinu; nuže snídejme i my. Do pozdního večera nedostane se nám zajisté ničeho!«

Aby opustila se zvířata v nouzi nějaké, ani jim nenapadlo. Jejich pánové zachránili si mnohokrát již život. Jeden vrhl se pro druhého beze všeho rozmýšlení v nebezpečnosti sebe větší. Tak přispěla si i zvířata častokrát, octlo-li se některé v tísní; v takových případech platně užíváno zubův a kopyt. Jezdci a zvířata tvořili nerozlučný celek; jinak neuměli si život ani představit. — —

Ve směru severním vesele klusali naši známí. Z rána dostalo se koni a mezkovi vody a šťavnaté píče s dostatek; jezdci posílili se také douškem z praménku čistého a kýtou jelení. Zbytek nesl ještě kůň; velkého hladu nebylo se tedy obávati.

Zatím vyhouplo se slunce do zenitu a opět zvolna se sklánělo. Byl parný den, ale po prérii vanul jemný, občerstvující větřík. Miliony květin promíchaná tráva buvolí nejevila přece dosud hnědé barvy podzimní, ale bujnou svou zelení mile lahodila oku. Jednotlivé vrchy hor Skalistic, vypínající se jako mohutné kužele po široširé rovině, ozařovány byly šikmě dopadajícími paprsky slunečnými nad míru krásně, a leskly se na straně západní světlem čarovným, jež k východu víc a více se ztrácelo, hlubšímu temnu ustupujíc.

8 Syn lovce medvědův

»Jak daleko pojedeme dnes ještě?« tázal se Jemmy, když byli několik hodin mlčky vedle sebe klusali.

»Jak obyčejně,« odpověděl Davy.

»Dobrá!« smál se tlustý.

»Tedy až do tábora.«

»Ovšem,« odušil Susika.

Opět prchla chvíle. Jemmy měl se na pozoru, aby na novou otázku neutržil zase takové odpovědi. Pozoruje chvílemi lstivýma zrakoma soudruha svého, číhal na vhodnou příležitost k odvetě. Posléze i Davy nabažil se mlčení. Ukazuje pravicí směrem, kterým se brali, otázal se:

»Znáš-li tuto krajinu?«

»Zjistě!«

»Nuže? Co jest to?«

»Amerika!«

Nevrle pozdvihl Davy dlouhé nohy a mocným úderem do žeber mezkových chladil svou zlost. Za chvíli řekl:

»Špatný člověk!«

»Kdo?«

»Ty!«

»Aj! Já? Proč?«

»Mstivý!«

»Nikoli! Splácívám jen touže měrou, jakou mně bylo měřeno. Odpovídáš-li mi hloupě, nenahlížím přece, proč měl bych býti duchaplným, když se mne tážeš.«

»Duchaplným? Ó, běda! Ty a duchaplným? Na tobě

je tolik masa, že by v těle tvém žádný duch ani neměl místa.«

»Aj, aj! Zapomněl jsi již, co prodělal jsem tam ve starém domově?«

»První třídu gymnasijní? Ano, to vím ještě! Toho vůbec zapomenouti nemohu, denně upozorňuješ mne na to aspoň třicetkrát.«

»Je toho také třeba. Měl bych ti to denně aspoň čtyřicetkrát anebo padesátkrát uvést na paměť, neboť jsem člověk, před nímž ani s dostatek úcty míti nemůžeš. Ostatně neodbyl jsem toliko jediné třídy!«

»Nikoli, tři.«

»Tedy!«

»Ale na ostatní tvůj rozum nestačil.«

»Tiše! Peníze došly; rozumu měl jsem nad potřebu. Ostatně vím dobře, co jsi prve myslil. Na tuto krajinu nikdy nezapomenu. Víš, tamhle za těmi dvory naučil jsem tebe znáti.«

»Aj! To byl perný den! Všechn prach jsem již vystřílel, a pronásledovali mne Siouxové. Posléze nemohl jsem dále, a srazili mne k zemi. Večer však přišel jsi ty.«

»Ano, hloupí ti divoši rozdělali oheň, který viděti bylo až v Kanadě. Zpozorovav jej, plížil jsem se k němu. Spatřil jsem pět Siouxův, kteří poutali bělocha. Nevystřílel jsem se jako ty. Dva jsem poranil, že klesli na zemi, ostatní utekli, netušíce, že stojím proti nim samojediný. Tys byl zachráněn.«

10 Syn lovce medvědův

»Na svobodě byl jsem ovšem, ale také notně rozzloben na tebe.«

»Ovšem, že jsem Indiánů nepostřílel, nýbrž toliko je poranil. Ale Indián jest také člověk! Nemohu vůbec pochopiti, proč zabíjel bych člověka, není-li toho nevyhnutelně třeba. Jsem Francouz, nikoli lidožrout!«

»A jsem jím snad já?«

»Hm!« zabručel Jemmy.

»Teď jsi ovšem jiným než druhy. Tenkrátě domníval jsi se, jako mnoho jiných, že třeba rudochy co nejrychleji vyhubiti. K nynějším tvým náhledům jen já jsem tě obrátil. Pozor! Hleď, tamhle černá se něco v trávě!«

To řka zastavil Jemmy svého koně, ukazuje ke skále, podle níž jakási tmavá prouha černala se v trávě.

Také Davy zastaviv mezka, přidržel si ruku nad očima a zkoumav chvíli černé místo, zahovořil:

»Ať sním cent nepečených kulek, není-li to stopa!«

»Souhlasím s tebou! Nechtěl bys věc tu důkladně si prohlédnouti, Davye?«

»Chtěl, nechtěl! Musíme-li, nelze mluvit o chtění. V této staré prérii jest člověk nucen všimati si bedlivě každé stopy. Nám třeba stále věděti, koho máme před sebou a koho za sebou, jinak mohlo by se nám snadno přihoditi, že bychom ráno mrtvi vstávali, ač jsme si večer živi ulehli do trávy. Nuže ku předu!«

Dorazivše ke skalině, zastavili se a znaleckými zraky zkoumali stopu.

»Co tomu říkáš?« otázal se Davy.

»Stopa je to, ovšem!« smál se Jemmy.

»Inu, to také pozoruji. Ale jaká stopa?«

» Koňská.«

»Hm! To pozná malé dítě. Anebo myslíš, že plovla tudy snad velryba?«

»Nikoli, neboť takovou velrybou mohl bys býti jen ty, a o tobě vím přece jistě, žes ode mne se nevzdálil. Ostatně zdá se mi tato stopa velmi podezřelou.«

»A proč?«

»Prve než ti odpovím, prohlédnu si ji důkladně; nemám právě chuti, škoditi si před tebou, starým lišákem.

Skočiv s koně, poklekl ve trávě. Stará jeho herka jakoby měla rozum, sehnula se, očuchávala sešlapanou trávu, tiše odfrkujíc. I mezek blíže přistoupil, pohyboval rychle ocasem i ušima, jakoby stopu pozoroval.

»Nu?« tázal se po chvíli Davy, jemuž vyšetřování trvalo tuze dlouho. »Je tak důležité?«

»Ano! Jel tudy rudoch!«

»Myslíš-li? To bylo by ovšem nápadné, ježto žádný kmen nemá zde ani svých lovišť ani pastvišť. Proč soudíš, že tudy jel právě Indián?«

»Ze stopy poznávám, že kůň byl po indiánsku vycvičen.«

»A přece mohl na něm seděti běloch!«

»To si také myslím, ale — — ale — —«

Vrtě povážlivě hlavou, sledoval stopu ještě kousek dále. Obrátiv se posléze, volal:

»Pojď za mnou! Kůň nebyl okován, nýbrž bos. Byl

12 Syn lovce medvědův

také velmi unaven, a přece bylo mu cvalem utíkat. Jezdec měl tedy velmi na spěch.«

Po té slezl i Davy. Co slyšel, bylo zajisté velmi důležité a zasluhovalo bedlivého pozorování. Kráčel tedy za tlustým soudruhem, a obě zvířata následovala za ním, jakoby si myslila, že rozumí se to samo sebou. U Jemmya stanuv, šel s ním podle stopy ještě dále.

»Ty,« vece, »kůň byl opravdu vysílen; klopýtal velmi často. Kdo své zvíře takto hnal, měl k tomu zajisté důležitou příčinu. Buď byl muž ten pronásledován anebo chtěl dosáhnouti cíle svého co nejrychleji.«

»Poslednější bude pravda, prvnější ne!«

»A proč?«

»Jak stará je tato stopa?«

»Asi dvě hodiny.«

»Také myslím. Nespatřuji zde ještě stopy pronásledovatelův. Kdo nadejel by si o dvě hodiny, nehnal by zvířete svého až do úpadu. Ostatně je zde tolik skal roztroušeno, že klamati mohl v nich pronásledovatele svého. Či jsi jiného náhledu?«

»Nám dvěma postačil by nadskok dvouminutový, bychom pověsili svému pronásledovateli hodného bulíka na nos. Souhlasím s tebou. Muž chtěl dosáhnouti cíle svého co nejrychleji. Ale kam spíchal?«

»Zajisté nikoli daleko odtud.«

Davy udiveně pohleděl na Francouze.

»Toť jsi dnes vševědoucím,« doložil.

»K tomu není třeba vševědounosti, ale trochu přemýšlení.«

»Opravdu? Přemýšlím o tom také, ale posud marně!«

»U tebe nelze se diviti.«

»Proč?«

»Jsi tuze dlouhým. Než dostane se u tebe uvážení tuto ze země až nahoru do hlavy, snadno uplynou staletí. Ujišťuji tě, že cíl jezdcův na blízku jest, jinak byl by šetřil svého zvířete.«

»Tak? Důvody tvé jsem sice slyšel, ale pochopiti jich nemohu.«

»Slyš tedy! Kdyby byl měl jezdec ještě delší cestu před sebou, byl by kuň k ní nezpůsobilým se stal; musil by tedy nevyhnutelně několik hodin odpočinouti, a potom nahraditi, co zameškal. Maje však cíl své cesty již na blízku, namáhal se, i přes velikou únavu svého koně, dosáhnouti ho ještě před večerem.«

»Slyš, můj starý Jemmye, to, co mi tu pravíš, nezdá se nemožným. I tentokrát souhlasím s tebou.«

»Pochvala ta je zbytečná. Kdo skoro třicet let potlouká se po prériích, tomu přece může přijít, jednou něco chytrého na mysl. Ovšem nejsme teď chytřejší než prve. Kam vlastně bral se Indián? To bychom opravdu nejraději věděli. Byl nepochybně poslem. Měl zajisté velmi na spěch; záležitost jeho byla velmi důležitá. Indián jest však poslem jen mezi Indiány, a soudím tedy, že jsou zde na blízku někde rudoši.«

Davy zahvízdnuv ohlížel se pátravě kolem sebe.

14 Syn lovce medvědův

»Mrzutá věc, náramně mrzutá,« bručel si. »Ten člověk přichází od Indiánův a ubírá se k Indiánům. Nalézáme se tudíž mezi nimi a nevíme, kde vězí. Můžeme tedy snadno vraziti na některou tlupu jejich a donésti tak sami své skalpy na trh.«

»Toho jest se ovšem obávati. Ale znám přece lehounký prostředek, jímž nabudeme jistoty.«

»Myslíš-li, abychom šli po stopě?«

»Ano.«

»Budiž! Potom budeme míti aspoň jistotu, že jsou před námi, aniž toho tušili; jsme tedy ve výhodě. Navrhuji, abychom jeli za Indiánem, zvláště když stopa jeho neuchyluje se valně od směru dosavadní cesty naší. Ale jsem přece zvědav, ku kterému asi kmeni náleží.«

»Já také. Uhodnouti toho ovšem nelze. Tamo v severní Montaně bydlí Indiáni Černonozí, Krvaví a Piganové. Ti sem nepřicházejí. Tam, kde řeka Missouri se ohýbá, zdržují se Ricarové, kteří rovněž nemají příčiny zajížděti až sem. A Siouxové? Hm! Slyšel jsi, že vyzdvihli v nejnovější době tomahavk ze země?«

»Nikoli.«

»Nelamme si tedy hlavy, ale opatrnosti nikdy nezbyvá. Za námi teče Severní Platte, jak zajisté z poslední potulky naší dobře pamatuješ. Jsme tedy v krajině úplně známé a nebudeme-li dělati zrovna hlouposti, nemůže se nám přihoditi pranic. Pojd'!«

Vsedli opět na svá zvířata a jeli po stopě, bedlivě ji

pozorujete a zároveň vůkol všude pátráte, aby možné nebezpečí hned zpozorovali.

Uplynula dobrá hodina, a slunce ještě více se sklonilo. Zdvihal se vítr, parno denní rychle povolovalo. Brzy znamenali, že Indián jel už jen krokem. Na nerovném jednom místě bylo znáti, že unavený kuň zakopl a klopýtá. Jemmy hned sestoupil s koně a jal se místo bedlivě prohlížeti.

»Ano, byl to Indián,« pravil. »Seskočil tu s koně. Jeho mokasíny byly ozdobeny ostny dikobrazovými. Hle, tuť jest ho kus. A zde — aj, chlapík byl zajisté ještě velmi mlád.«

»Proč?« ptal se Davy, na koni seděti zůstávaje.

»Půda je zde písčitá, noha jeho se v ní přesně otiskla. Nebyla-li to squav, tedy —«

»Nesmysl! Sem přece nepříjde žena samotna.«

»Tedy to byl mladý člověk, nejvýš osmnáctiletý.«

»Tak, tak! To zní nebezpečně. Jsou totiž kmenové, již užívají právě mladých lidí jako vyzvědačův. Mějme se na pozoru!«

A jeli zase dále. Projíždějíce až dosud pravou a na květiny přebohatou prérií, octli se nyní v krajině, kdež objevilo se jim tu a tam křoví zprvu osamělé, později u větších souvislých skupinách. V dálce černaly se stromy.

Potom dostali se k místu, na němž jezdec s koně byl sestoupil, aby popřál mu trochu odpočinku, ovšem jen krátkého; šel pak dále pěšky, koně za uzdu veda.

Nahromaděné křoví bránilo chvílemi volnému

16 Syn lovce medvědův

rozhledu, i bylo třeba tím větší opatrnosti. Davy jel napřed, Jemmy za ním. Pojednou však pravil Evropan:

»Poslyš, bratře, byl to vraník!«

»Tak? Odkud to víš?«

»Zde na křovině nalezl jsem žíni.«

»Víme tedy zase o něco více; ale nemluv tak hlasitě! Zde můžeme každým okamžikem vraziti na lidi, jež viděti mohli bychom teprve, až by nás postříleli.«

»Toho se nebojím. Spoléhám úplně na svého koně; jeví nepokoj, větrí-li nepřítele. Nuže, beze strachu dále!«

Davy vyhověl ovšem tomuto pobídnutí, ale v okamžiku zastavil se opět. »U všech kozlů!« vece. »Tady se něco stalo!«

Jemmy pobídl svého koně a po několika krocích hustým rokytím octl se na prázdné prostoře. Před nimi vypínala se kuželovitá skála, jakých v této prérii hojně se nalézají. Stopa vedla až ke skále, potom těsně kolem ní dále a uhnula se posléze ostrým úhlem v pravo. To viděli oba jezdci zřetelně, ale viděli také ještě něco jiného; s druhé strany skály totiž znáti bylo stopu jinou, jež vedla k dřívější a s ní se spojovala.

»Co tomu říkáš?« otázal se Davy.

»Že za touto skalou lidé tábořili a pronásledovali Indiána, jakmile ho spatřili.«

»Snad jsou tam již zase!«

»Anebo tam někteří zůstali. Počkej zde za křovinami! Postrčím svůj nos také trochu za roh.«

»Jen abys ho nestrčil do hlavně nabitě ručnice!«

»Ó, nikoli, k tomu by se hodil tvůj lépe!«

Sestoupiv a podav Davyovi uzdu své herky, pádil ke skále.

»Lišáku!« bručel si Davy spokojeně, »plížení vyžadovalo by tu mnoho času. Ani by člověk nevěřil, jak ten břicháč utíkati umí!«

Stanuv u zadní strany skaliny, plížil se Jemmy volně a opatrně ku předu a zmizel za vyčnívající hranou. Než brzy opět se objevil a kynul svému soudruhovi. Davy rozuměl znamení a přiblížil se oklikami ke skále.

»Co tomu říkáš?« ptal se Jemmy, ukazuje na místo před nimi se rozkládající.

Stáli u tábora. Na zemi leželo ještě několik železných kotlův, seker a lopat, mlýnek na kávu, hmoždír, rozmanité balíky — ale po ohništi nebylo ani památky.

»Ale,« odpověděl tázaný hlavou vrtě, »ti, kdož se tuto uhostili, jsou lidé velmi neopatrní, nebo ještě neznalí zde na západě. Vidím tu stopu nejméně patnácti koňův, ale ani jeden nebyl uvázán, ba ani spoután. Zdá se mi, že bylo mezi nimi několik soumarův. Také ti jsou pryč. Ale kde? Krásné to hospodářství! Zasloužili by řádného výprasku!«

»Ano, toho by vlastně zasloužili! Tak nezkušený a pustí se sem daleko na západ! Než každému ovšem nebylo dopřáno navštěvovati gymnasium —«

»Jako tobě!« rychle dodal Davy.

»Arci, jako mně. Ale trochu přirozeného důvtipu a předložení měl by míti přece každý. Indián přijel sem,

18 Syn lovce medvědův

ničeho netuše, ale spatřiv tu lidi, hned cvalem ujížděl, místo aby se obrátil, a tlupa pustila se za ním.«

»Napadnou-li ho asi nepřátelsky?«

»Zjistíte, jinak by ho nepronásledovali. A nám může okolnost ta býti osudnou. Rudochům jesti jedno, stihne-li pomsta jejich vinníka, či někoho jiného.«

»Musíme tedy neprodleně za nimi, abychom zlo předešli.«

»Ano; daleko nebude nám jeti, neboť Indián se svým bídným koněm dlouho pronásledovatelům neujížděl.«

Vsednuvše opět na koně, hnali se tryskem po stopě, od níž odbočovaly v pravo i v levo šlepěje koňské, pocházející zajisté od prchajících soumarův. Jeli hodnou chvíli, až posléze Jemmy koně svého náhle zarazil. Zaslýchnuv hlasy, zahrnul rychle do křovin, kamž ukryl se i Davy. Oba naslouchali. Slyšeli mnoho hlasův, ale nerozuměli jim.

»Jsou to zajisté oni,« mínil Jemmy. »Hlasy se neblíží, nevracejí se tedy ještě. Vyslechneme je, Davye?«

»Ovšem, ovšem! Koně zatím spoutáme...«

»Nikoli, prozradili by nás. Musíme je uvázati, aby nemohli se odtud vzdáliti.«

Severo-američtí traperové poutají koně tím způsobem, že svážou jim přední nohy tak, aby dělati mohli jen malé kroky. Takového poutání užívají jen tehdy, jsou-li úplně bezpečni, jinak uvazují koně buď ke stromům anebo ke kolům, jež do země zarazili. Z té příčiny vozívají lovci s sebou špičaté kůly, ubírají-li se krajinou na dříví chudou.

Uvázavše zvířata svá ku keřům, plížili se nerozluční naši druhové ve stranu, odkud zaznívaly hlasy. Došli brzo k malé říčce nebo vlastně k chudému na vodu potoku, jehož vysoké břehy však ukazovaly, že z jara mívá vody slušné množství. Potok se tu zatáčel, a v zátočce dílem stálo, dílem leželo devět mužů divokého vzezření. Mezi nimi uprostřed ležel mladý Indián, spoutaný na rukou i nohou, že nemohl se ani hnouti. S druhé strany potoka pod vysokým břehem, na nějž vyléztí již nemohl, ležel kůň jeho hluboce vydychuje a hlasitě dusaje. Ostatní koně stáli u svých pánův.

Tito všickni nečinili příjemného dojmu. Pravý Američan řekl bysi hned; při prvním na ně pohledu, že je to vybraná cháska, již na uzdě držeti dovede jen přísný soudce lynch.

Jemmy a Davy skrčili se za křoví a pozorovali, co děje se v táboře. Podle všeho radili, se, jak naloží se zajatcem.

»Jak se ti líbí?« zašeptal Jemmy.

»Právě jako tobě, ani trochu.«

»Samé lotrovské obličejí! Ubohého mladého rudocha jest mi tuze líto. Ku kterému kmeni asi náleží?«

»Nemohu dosud říci. Pomalován není a nenosí také znamení svého kmene. Jisto však jest, že nejel tudy s úmysly nepřátelskými. Ujmeme-li se ho?«

»Toť se rozumí! Nevěřím, že zavdal jim příčinu k nepřátelskému chování. Pojď, promluvíme s nimi!«

»A nevyslechnou-li nás?«

»Máme pak na vůli, zmocniti se ho mocí nebo lstí. Já

20 Syn lovce medvědův

se té chásky nebojím, ale kulka raní i tenkrát, vystřelil-li ji zbabělý padouch. Neprozradíme, že máme tu koně; také bude lépe, objevíme-li se s jiné strany, aby nepoznali, že jsme viděli již jejich ležení.«

Sebravše své zbraně, plížili se opatrně k potoku, ale v takové vzdálenosti, že jich nikdo viděti nemohl. Spustivše se se břehu do potoka, přeskočili jej a hned vystoupili zase na břeh protější. Po malé oklice dostali se právě tam, kde neznámí lidé tábořili. Stanuvše před nimi, tvářili se překvapenými nad přítomností těch lidí.

»Hola!« vzkřikl Jemmy. »Co je to? Domníval jsem se, že jsme samojediní na této požehnané prérii, zatím nalézám tu četnou společnost. Zajisté bude nám dovoleno na poradě vaší účast vzít!«

Ti, již hověli si dosud v trávě, vyskočili a udiveně prohlíželi si příchozí. Z počátku nejevili mnoho radosti z příchodu jejich, ale prolédnuvše jejich postavu, oblek, propukli v hlasitý smích.

»Hrome!« odvětil jeden z nich. »Co se tu děje? Přistrojili jste se v pozdním létě za maškary?«

»Ovšem!« přisvědčoval Davy. »Schází nám ještě několik tatrmánkův a bláznův; proto právě přicházíme k vám.«

»To ovšem zmýlili jste si adresu?«

»Pochybují!«

To řka, přenesl se svýma dlouhánkýma nohama jediným krokem přes potok, druhým krokem vystoupil na

břeh a postavil se před řečníka. Také tlustý Jemmy dvěma skoky octl se u něho a řekl:

»Nuže, tady jsme. Dobrý den! Nemáte nějaký dobrý doušek?«

»Tu jest voda,« odpověděl neznámý, ukazuje k potoku.

»Fi! Což myslíte, že si chci smočiti vnitřnosti? To vnukovi mého děda ani nenapadlo. Nemáte-li nic lepšího v zásobě, tedy jděte pěkně domů, není v této dobré prérii vhodného místa pro vás!«

»Což jest prerie jen místnost k pořádání hodův?«

»Ovšem. Pečeně běhají tu člověku zrovna před nosem. Třeba jest je jen vložiti na oheň.«

»A vám by se to líbilo!«

»Zajisté!« smál se Jemmy. hladě si spokojeně břicho.

»A čeho vy máte nadbytek, toho nedostává se tuto vašemu příteli.«

»Protože dostává jen poloviční míru. Nesmím dopustiti, aby pokažena byla krása jeho, neboť vzal jsem ho jen jako strašidlo, aby nenapadl mne nějaký medvěd nebo Indián. Ale s dovolením, pane, co zavedlo vás na toto pěkné místo?«

»Nikdo nás sem nevedl, sami jsme našli cestu.«

Soudruhové jeho smáli se této odpovědi, majíce ji za velmi vtipné odmítnutí. Ale tlustý Jemmy odvětil vážně:

»Tak? Opravdu? Toho bych se byl do vás nenadál! Vaše tvář nesvědčí o tom, že našli byste vůbec cestu bez cizího přispění.«

22 Syn lovce medvědův

»A z vaší lze vyčísti, že neviděli byste cesty ani tenkrát, kdyby vám nos na ni položili. Od kterého času vlastně nechodíte již do školy?«

»Já jsem tam ještě ani nechodil, poněvadž nemám ještě potřebné velikosti. Než doufám, že přece naučil bych se od vás aspoň zdejší množilce. Nechcete býti mým učitelem?«

»Nemám k tomu času. Ostatně mám důležitější práci, než vyklepávati jiným hloupost' z hlavy.«

»Tak! Nesměl bych seznati důležité ty práce?«

Obrátiv se, tvářil se, jakoby teprve nyní spoutaného Indiána byl uviděl a pokračoval:

»Hle! Zajatec a — rudoch!«

Ucouvl, jako by se byl rudocha ulekl. Mužové se smáli, a ten, jenž dosud slovo vedl a jich vůdcem se zdál, pravil:

»Jen neupadněte do mdlob, pane! Kdo neviděl ještě takového chlapíka, snadno muže míti z leknutí polízanou. Člověk zvyká jen zvolna takovému pohledu. Domnívám se, že neviděl jste dosud Indiána!«

»Několik krotkých jsem sice viděl, ale tento je snad divoký?«

»Zjistě, jen se mu tuze nepřibližujte!«

»Což je tak zlý, že jste jej spoutali?«

A chtěl přiblížiti se k zajatci, avšak vůdce zastoupil mu cestu, řka:

»Zůstaňte, není vám po něm nic. Ostatně bych rád věděl, kdo ste a co chcete tu u nás?«

»Hned se dovíte. Přítel můj jmenuje se Susika a já Ferlon. My — — —«

»Ferlon?« přerušil ho vůdce. »Jste-li snad Francouz ?«

»Dovolíte-li, ano.«

»Vem vás ďas! Lidí vašich tváří nemohu ani cítit.«

»Toho příčinou je zajisté jen váš nos, jenž ničemu lepšímu neuvykl. A mluvíte-li o tvářích, soudíte v pravdě jen dle svých.«

Slova ta pronesl tonem zcela jiným, než-li prve mluvil. Protivník jeho se zamračil a tázal se hrozivě:

»Co tím myslíte?«

»Pravdu, nic více.«

»Zač nás považujete? Ven s tím!« To pověděv, vytáhl nůž, který až dosud zastrčený měl za opasem. Jemmy se mu smál:

»I nevytahujte, pane, kudličky své; nelekneme se jí! Byl jste ke mně hrubým, nemůžete tudíž ode mne žádati, abych mazlil se s vámi. Nemohu za to, nelíbím-li se vám. Snad nechcete, bych dostavil se k vám ve fraku, cylindru a bílých rukavicích. Posuzujete-li nás podle zevnějšku, sám se klamete. Zde neplatí kabát, ale muž, a ten přede vším žádati může zdvořilosti. Ostatně zodpověděl jsem všechny vaše otázky, a jest tedy slušno, byste i vy pověděl, kdo jste.«

Všichni přítomní ovšem se podivili, slyšíce Ferlona takto hovořiti. Někteří sice tasili nože, nicméně zůstali klidnými. Rázné vystupování pídimužíkovo překáželo i náčelníkovi, a proto odpověděl:

24 Syn lovce medvědův

»Jmenují se Fox; to stačí. Ostatních osm jmen byste si ani nepamatoval.«

»Naopak; ale domníváte-li se, že nepotřebuji znáti jich, také máte pravdu. Vaše postačí mi úplně, nebo kdo podívá se na vás, pozná hned, jakého jste ducha.«

»Člověče, to je urážka!« durdil se Fox. »Chcete nám vtisknouti zbraň do ruky?«

Neradil bych vám!« Máme tu čtyřiadvacet ran, a dostanete jich aspoň polovici, než-li se nadějete. Nejsme poprvé v této krajině. Libo-li, pobavme se trochu?«

Sotva domluvil, vytáhl Jemmy oba revolvery. Davy učinil po jeho příkladě. Také Fox chtěl zdvihnouti se země svou pušku, ale Ferlon ho varoval:

»Nechte jí ležeti! Dotknete-li se jí, spustím. Kdo dříve stiskne, má pravdu, je vítězem. Toť zákon v prériích platný.«

Soudruzi Foxovi byli tak neopatrnými, že za příchodu obou jezdců nechali zbraní svých ležeti v trávě. Teď neodvážili se sáhnouti po nich.

»Hleďme,hleďme!« vece Fox. »Vyt' se tváříte, jako byste nás chtěli všecy polknouti!«

»Ani nám nenapadá! Váš zevnějšek není dosti vábný. Nechceme od vás ničeho věděti, než co udělal vám tento Indián!«

»Je vám po tom něco?«

»Ovšem! Dopustíte-li se bez příčiny na něm násilí, budou všichni běloši v nebezpečnosti, že stihne je pomsta přátel jeho. Nuže, proč jste ho zajali?«

»Že se nám líbilo. Je rudý padouch; toť dostatečná příčina. Jiné odpovědi se vám nedostane. Nejste našimi soudci, a my nejsme chlapci, abychom se vám zpovídali.«

»Taková odpověď úplně nám stačí. Víme teď že muž ten nedal vám k nepřátelství podnětu. Je sice zbytečno, ale přece zeptám se ho sám.«

»Jeho se ptáti:« potupně smál se Fox, a soudruzi jeho mu přizvukovali. »Nerozumí pranic anglicky, neodpověděl nám ani slovem.«

»Spoutaný Indián neodpovídá svým nepřátelům. Snad zacházeli jste s ním tak, že neodpověděl by vám ani tehdy, kdybyste i pout ho zbavili.«

»Výprasku se mu ovšem dostalo.«

»Výprasku?« divil se Jemmy. »Zbláznili jste se? Nevíte-liž, že výprask jest pro Indiána největší urážkou, již smířiti lze jen krví?«

»Ať si pro ni přijde; jsem však zvědav, jak to učiní.«

»Jakmile bude na svobodě, ukáže vám to.«

»Svobody nedostane se mu nikdy.«

»Chcete jej usmrtiti?«

»Jak s ním naložíme, po tom vám pranic není, rozumíte! Rudocha sluší ničiti všude. Teď znáte naše rozhodnutí. Než-li odejdete, promluvte si s ním, libo-li vám. Nerozumí vám, a vy nevypadáte jako profesoři indiánských jazykův. Jsem zvědav na vaši rozmluvu.«

Jemmy, pokrčiv pohrdlivě rameny, obrátil se k zajatci.

Ten ležel nepohnutě a nedal ani nepatrným pohledem znáti, že by rozuměl jejich hovoru. Byl ještě mlád, asi

26 Syn lovce medvědův

osmnáct let, jak soudil Jemmy. Měl temné dlouhé vlasy; z účesu nebylo lze udati, ku kterému kmeni patří. Obličej jeho nebyl pomalován, ani spánky nebyly ochrem anebo rumělkou natřeny. Tělo kryla košile z měkké kůže, kožené nohavice ozdobeny byly dole třepením. Po ozdobě z lidských vlasů nikde ani stopy; neusmrtil tedy ještě nižádného člověka. Úhledné mokassiny okrášleny byly ostny dikobrazovými, právě jak předvídal Jemmy. Za opasek sloužila mu červená látka; za ním nebylo viděti žádné zbraně. Na protějším však břehu, kdež kůň jeho nyní zase povstal a vodu z potoka dychtivě píti začal, ležel dlouhý lovecký nůž. U sedla visel koží chřestýšovou potažený toulec s lukem, jenž zhotoven byl z rohův horské ovce, a jehož cena rovnala se dvěma nebo třem mustangům.

Nepatrné zbraně bezpečně dokazovaly, že Indián do krajiny zdejší nepřišel s úmysly nepřátelskými. Tvář jeho byla do této chvíle prosta všeho výrazu. Indián jest tuze hrdým, než aby před cizincem, jmenovitě před nepřítelem vyjevil své city. Líce jeho byla ještě hebounká. Čelisti vystupovaly sice trochu, nicméně neměnily tím ani dost málo výrazu obličej. Teprve když Jemmy k němu přistoupil, otevřel poprvé oči. Byly černé jako uhel a posýlaly vlídný pozdrav neznámému lovcu.

»Mladý můj přítel rudý rozumí řeči bělochův?« oslovil ho Jemmy.

»Ano,« odpověděl tázaný. »Odkud ví to můj starší bílý bratr?«

»Oko tvé mi praví, žes nám rozuměl.«

»Slyšel jsem, že jsi přítelem rudochův. Jsem tvým bratrem.«

»Nechtěl by mně můj rudý bratr říci, má-li již jméno?«

Otázka taková byla by pro staršího Indiána hrubou urážkou, neboť kdo žádného jména ještě nemá, nevykonal dosud skutku hrdinského a nesmí se počítati k bojovníkům. Ze však zajatec tuze ještě byl mlád, mohl si Jemmy takovou otázku dovoliti. Nicméně odpověděl mladík:

»Myslí můj dobrý bratr, že jsem zbabělcem?«

»Nikoli, ale jsi ještě mlád na bojovníka.«

»Běloši naučili rudochy z mládí umírati. Nechť rozhrne mi můj bratr košili na prsech, přesvědčí se, že mám také již jméno.«

Jemmy, sehnuv se a rozhrnuv košili, vytáhl odtamtud tři červená péra válečného orla.

»Je-li možná?« zvolal. »Náčelníkem nemůžeš přece ještě býti.«

»Nikoli,« usmíval se mladík. »Nositi péra »mahšišova« jest mi dovoleno, poněvadž se jmenuji Vohkadeh.«

Obě ta slova jsou vzata ze řeči mandanské; prvnější znamená tolik jako »orel válečný«, druhé »kůže bílého bůvola«. Že však bůvolové bílí velmi jsou vzácní, má zabití takového zvířete u mnohých kmenů větší cenu, než usmrčení několika nepřátel, a opravňuje šťastného lovce k nošení per orla válečného. Mladý Indián zabil bílého

buvola, a dostalo se mu tudíž jména Vohkadeh. Zpráva ta sama o sobě nebyla nic zvláštního. Davy a Jemmy divili se jedině, že jméno vzato z řeči mandanské. O Mandanech tvrdilo se — ovšem mylně — že úplně byli vyhubeni neštovicemi. Proto tázal se ho Ferlon: »Ku kterému kmeni náleží můj rudý bratr?«

»Jsem Numanki a zároveň Dakota.«

Jménem Numanki nazývají se Mandanové sami; Dakotové je společný název všech Siouxův.

»Tedy přijali tě Dakotové za vlastního?«

»Tak, jak pravil bílý můj bratr. Bratr matky mé byl veliký náčelník Mah-to-toh-pah. Jména toho užíval, poněvadž zabil najednou čtyři medvědy. Přišli bílí mužové a přinesli k nám neštovice. Celý náš kmen jim podlehl, až na několik, kteří, chtějíce dostat se za svými soukmenovci do věčných lovišť, dráždili Siouxy a byli od nich také pobiti. Můj otec, Udatný Štít, byl jen raněn a později přinucen státi se synem Siouxův. Jsem tedy Dakota, ale srdce mé vzpomíná na předky, jež Veliký duch k sobě povolal.«

»Siouxové zdržují se však nyní za horami. Jak dostal jsi se od nich až sem?«

»Nepřicházím od hor, jež můj bratr myslí, nýbrž od vysokého pohoří, na západě a přináším jistému bílému bratrovi důležité zprávy.«

»Bílý ten bratr bydlí tu na blízku?«

»Ano! Odkud ví to vše můj starší bílý bratr?«

»Sledoval jsem tvoji stopu a z té jsem poznal, že jsi blízko cíle.«

»Správně jsi soudil! Byl bych jistě na místě, kdyby mne tito lidé nebyli přepadli. Kuň můj byl již unaven, a nemoha přeskočiti tento potok, klopýtl a padl na mne. Smyslové mne opustili. Když pak jsem procítl, byl jsem již řemeny svázán.«

Po té dodal řečí siouxskou:

»Jsou to zbabělci! Devět mužů spoutá chlapce, jehož smyslové opustili. Kéž mohl jsem s nimi bojovati, skalpy jejich zajisté by mi nebyly ušly!«

»A bili tě také?«

»Nemluv o tom! Můj bílý bratr sejme mi pouta, a potom: Vohkadeh jednati bude s nimi jako muž.«

Slova ta pronášel s takovou důvěrou, že tlustý Jemmy se usmál a pravil:

»Vždyť slyšel jsi přece, že nemám nad nimi moci žádné.«

»Ó, můj bílý bratr nebojí se ani sta takových mužův, každý z nich je baba.«

»Myslíš? Odkud víš, že se jich nebojím?«

»Vohkadeh není dnešní. Slyšel již mnoho o slavných běloších, jejichž jména jsou dlouhý Davy a tlustý Jemmy a teď poznal jsem je dle postavy a činů jejich.«

Jemmy chtěl odpověděti, ale Fox přerušil ho:

»Dost' již, tak jsem to nemyslil. Dovolil jsem vám s tímto chlapíkem mluvit, ale jen anglicky. Mohli byste se tou hatlaninou proti nám umlouvati. Přesvědčil jsem se

30 Syn lovce medvědův

aspoň, že umí anglicky. A vy, pane, klidte se odtud, jinak vám dám něco na cestu.«

Jemmy obrátil se k svému vytáhlému soudruhovi a ten mrkl na něho významně. Jemmy porozuměl mu. Davy upozornil jej na křoviny stranou stojící. Mrknuv okem na protější břeh, spatřil tam ležeti dva muže. Kdo byli to, přátelé nebo nepřátelé? Bezstarostnost Davyova upokojila jej. Obrátiv se opět k Foxovi, pravil:

»Mějte jenom sami pozor, abyste nemusili utíkat!«

»My — a před kým?«

»Před tím, jemuž včera ještě tyto dva koňové náleželi. Rozumíte?«

To prohodiv, ukazoval na dva hnědouše, kteří těsně vedle sebe stáli, jakoby věděli, že náležejí k sobě.

»Jakže?« rozkřikl se Fox. »Co o nás soudíte? Jsme poctiví vyzvědači, kteří cestují do Idaha, kde právě nová ryžoviště byla objevena.«

»A že nedostávalo se vám koní k této cestě, jste zároveň poctivými zloději koní. Nás neošidíte!«

»Ještě slovo, člověče, a skolím tě! Všechny koně jsme koupili a zaplatili.«

»A kde, můj poctivý Foxe?«

»Ještě dole v Omaze.«

»Tak! A to jste si tam hned koupili do zásoby černidla na kopyta? Jest věru s podivem, že právě tyto hnědouši jsou dosud při síle a mají kopyta čerstvě natřená, jakoby přicházeli ze stáje, kdežto ostatní mrchy nosí obuv neúhlednou. Povídám, — že tyto koňové náleželi ještě

včera jinému pánovi, a že krádež koňů tresce se zde na dalekém západě smrtí provazem.«

»Lháři! Utrhači!« zuřil Fox, pro pušku se shýbaje.

»Nikoli, pravdu řekl!« ozval se v křovinách hlas. »Jste ničemní zlodějové a neujdete odměny své. Postřílíme je, Martine?«

»Nestřílejte!« velel Davy. »Užijte pažeb, kulky je na ně škoda.«

Obrátiv pušku udeřil pažbou Foxa, že svalil se bez vědomí na zem. Ze křovin vystoupil statný chlapec a starší muž a vrhli se na domnělé vyzvědače.

Zatím sehnul se Jemmy a dvěma rychlými řezy zbavil Vohkadeha pout. Rudoch mžiknutím vymrštil se do výše, skočil na jednoho z nepřátel, uchopil jej za krk a spěchal s ním na druhou stranu potoka, kde měl svůj nůž. Nikdo nebyl by mu přičítal takovou sílu. Uchopil nůž, klekl na nepřítele, napřáhl pravici ke smrtící ráně.

»Pomoc — pomoc, pro Bůh, pomoc —« úpěl muž ve smrtelných úzkostech.

Vohkadeh pohleděl na zděšený obličej nepřítelův — a ruka s nožem opět mu sklesla.

»Strachuješ se?«

»Ano, milost, milost!«

»Řekni, že jsi pes!«

»Rád, velmi rád. Jsem pes!«

»Zůstaň tedy ku vlastní své hanbě živ. Indián umírá hrdinně, nenaříká, ale ty skuhráš o milost. Vohkadeh nemůže nositi skalpu psova. Tys mne bil, a mohl bych tě

32 Syn lovce medvědův

právem skalpovati, ale prašivý pes nemůže urazití rudého muže. Utec, hnušíš se Vohkadehovi!«

A kopl ho. V okamžení ztratil se muž.

Vše stalo se rychle, rychleji, než dá se pověděti. Fox ležel na zemi, vedle něho jiný; ostatní poradili se s Vaňkem. Koně jejich běželi za nimi, ale oba hnědouši ani se nehnuli a důvěrně tulili se k cizincům, již dostavili se tak náhle ku pomoci.

Chlapci bylo asi šestnáct let, ale vzrůst jeho ukazoval by na stáří vyšší. Pleti byl bílé a oděn v modré plátěné šaty. Za opasem měl nůž vzácné indiánské práce, v ruce držel těžkou dvojku. Ač jeho líce nenadálým bojem se rozpálila, jevil přece neobyčejnou chladnost, jakoby zvyklým byl podobným výjevům.

Zvláštní byl pohled na jeho průvodce. Byl menší, hubený muž, jehož obličej vrouben byl hustým plnovousem. Měl indiánské střevíce a kožené kalhoty, tmavomodrý dlouhý kabát, zdobený lesklými knoflíky mosaznými. Kabát ten pocházel zajisté z prvních let tohoto století, neboť tenkrátě dělali sukna jakoby pro věčnost. Také byl hodně ošumělý a na švech značně inkoustem opraven, ale děr přece neměl. S takovým starým oděvem setkáváme se na dalekém západě velmi často. Avšak nevádí to nikomu, nositi-li mu je staromodní hábit, neboť za poměrů tamějších dají více na člověka nežli na jeho šat.

Na hlavě nosil člověk ten hrozitánský černý klobouk amazonský, jež zdobilo veliké, nepravé péro pštrosí. Okrasa ta náležela před lety zajisté některé urozené paní na

východě a dostala se zvláštním nějakým způsobem v držení nynějšího majetníka. Nad obyčej široká střecha chránila ho znamenitě proti slunci a dešti; nenamáhal se tedy pán jeho, aby přizpůsobil jej nynějšímu účelu.

Ozbrojen byl mužik ten jen puškou a nožem. Ani opasku neměl, důkaz to, že nebyl právě na dalekém lovu.

Přecházel volně po bojišti, pilně všimaje si věcí, jichž přemožení tu byli zanechali. Bylo na něm znáti, že napadá trochu na levou nohu. To zpozoroval nejprve Vohkadeh. Přistoupiv blíže, otázal se ho:

»Jest snad můj bílý přítel lovec, jemuž běloši Hobble-Frank říkají?«

Tázaný pokynul překvapeně hlavou a přisvědčil anglicky. Ukazuje Vohkadeh na mladého bělocha, vyzvídá dále: »A ten zde je Martin Francis, syn věhlasného matopoky?«

Matopoka jest slovo složené z řeči siouxské a utahské a znamená lovce medvědův.

»Ano,« zněla odpověď.

»Tedy jste to vy, jež hledám?«

»Nás? Chceš-li něco od nás koupiti? Máme totiž krám a prodáváme vše, čeho lovec potřebuje.«

»Nikoli! Přináším vám poselství.«

»Od koho?«

Rudoch se zarazil, rozhlédl se zkoumavě kolem a dodal:

»Zde není k tomu příhodného místa. Váš vigvam není zajisté odtud daleko?«

34 Syn lovce medvědův

»Ano! Za hodinu tam dorazíme.«

»Pojďme tedy! Až budeme u vašeho ohně, vyřídím vám své poselství. Pojďme!«

Přeskočil potok, vyšvihnul se na svého koně, jenž si zatím byl odpočinul, a jel dále, po ostatních se neohlížeje, jedou-li za ním nebo ne.

»Nedělá mnoho okolkův,« pravil Frank.

»Myslíte, aby vám tu hodinu vykládal svůj úmysl?« smál se Davy. »Rudoch ví dobře, co dělá, a radím vám, abyste jeli hned za ním.«

»A vy? Co budete dělati?«

»Pojedeme s vámi! Je-li váš palác na blízku, bylo by od vás nezdvořilé, kdybyste nás nepozvali na dobrý doušek. A že máte krám, dáme vám též několik dollarův utržiti.«

»Aj! Vy máte několik dollarův u sebe?« optal se Frank hlasem, na němž znáti bylo, že nemá oba lovce právě za milionáře.

»Po tom vám prozatím nic není. Rozumíte?«

»Hm, ovšem, ovšem! — Ale odejdeme-li, co stane se se zloději? Neslušelo by dáti aspoň vůdci jejich něco na památku?«

»Nikoli! Nechte jich, jsou zbabělí zlodějové, kteří prchají před tesákem. Nesloužilo by vám ke cti, kdybyste ještě dále s nimi se zabývali. Koně máte zase, a tedy basta!«

»Že jste ho lépe neudeřil, chlapík ztratil jen vědomí.«

»Úmyslně jsem to udělal. Nenít právě příjemné usmrtiti člověka, jež neškodným učiniti lze i jiným způsobem.«

»Budiž tedy! Ale teď již pro vaše koně! Pojd'te!«

»Jakže? Vy víte, kde stojí naše koně?«

»Ovšem. Byli bychom špatnými lovci, kdybychom nebyli dříve prozkoumali okolí, nežli prozradili jsme se vám. Zpozorovavše, že ukradeni byli nám dva koňové, jeli jsme po stopě zlodějův. Škoda, že objevili jsme ji pozdě a dostihli těch padouchů teprve zde. Koně pásli se pod širým nebem, a my starávali jsme se o ně teprve k večeru. Pojd'te!«

To říká, sedl na jednoho z hnědoušův, a mladý soudruh jeho vyskočil na druhého. Nejprve jeli tam, kde měli Jemmy a Davy své koně, potom pustili se všichni za Indiánem, jehož brzy před sebou uviděli. Než Indián nepřipustil jich až k sobě, ale stále jel před nimi, jakoby zevrubně znal cestu, jíž se mu bráti jest, aby dosáhl cíle.

Hobble Frank jel podle tlustého Francouze, na němž — jak se zdálo — měl velké zalíbení.

Nemohl byste mi říci, pane, co vlastně jste chtěli v této krajině?« otázal se po chvilce.

»Zamýšleli jsme se podívati nahoru do Montany; honba skytá tam lepší kořist než zde. Jsou tam ještě rozumnější lovci, kteří provozují lov k vůli němu samému. Zde však se zvěř přímo poráží. Sváteční puška zuří mezi ubohými bůvoly, jichž zabíjí se na tisíce jen z té příčiny, že kůže jejich lépe hodí se na převodní řemeny než obyčejná kůže hovězí. Je to hříšné, hanebné! Či ne?«

»Máte pravdu, pane! Dříve bylo jinak. Tenkrát platilo: muž proti muži, to jest, myslivec postavil se

36 Syn lovce medvědův

počestně proti zvěři, aby s nasazením vlastního života dobyl si potřebného masa. Teď však podobá se honba zbabělému vraždění ze zálohy. Takoví lovci starého zrna očividně vymírají. Lidé, jako, vy oba, jsou teď náramnou vzácností. Peněz, tuším, mnoho míti nebudete, ale jména vaše jsou dobrého zvuku; jen co je pravda!»

»Což vy znáte naše jména?«

»Toť se ví!«

»Odkud?«

»Slyšeli jsme, naslouchajíce ve křoví, jak vás Vohkadeh jmenoval.«

A jeli dále. Po chvíli otázal se Jemmy:

»Jak dlouho jste již ve Státech?«

»Přes dvacet let.«

»Odkud jste se sem přistěhoval?«

»Jsem Němec.«

»Němec? Ale německy jste zajisté zapomněl.«

»Ó, prosím, nezapomněl. Mluvím dosud nejčistší němčinou, přesně dle grammatiky. Což vy neumíte německy?«

Jemmy usmál se a pokrčil rameny na znamení, že nezná se v líbezně řeči té.

»Škoda, škoda! Takový znamenitý lovec a neumí německy. Těšil jsem se, že promluvíme si spolu v mé mateřtině; jak jsem řekl, u nás mluví se nejčistší němčina.«

»Dovolte, příteli, z které končiny jste?«

»Jsem z Čech od Frýdlandu. Narodil jsem se ve Smržovce a tam také začal jsem svoji kariéru. Byl jsem

mysliveckým mládencem ve svém domově: tam vám byl překrásný královský zámek s rozkošným parkem. Tam tedy byl jsem skutečným úředníkem a měl služného patnáct zlatých měsíčně. Nejlepším mým přítelem byl tamější učitel; denně scházel jsem se s ním a rozmlouval o vědě a umění. Tam také nabyt jsem důkladného vzdělání ve všech oborech lidského vědění a také dověděl se poprvé, kde je Amerika. V němčině jmenovitě brzy vynikl jsem a mluvil nejsprávnější etymologickou syntaxí. Či mi nevěříte? Tváříte se jaksi podivně!»

»Nepochybují o vašem vzdělání a nechci se také s vámi příti, ač byl jsem gymnasistou.«

»Jakže? Je-li možná? Na gymnasii že jste studoval?«

»Ano, deklinoval jsem také mensa.«

Frank pohlédl chytrácky na soudruha.

»Mensa že jste deklinoval? Zajisté se důkladně mýlíte!«

»Nikoli.«

»Tedy jste toho na gymnasii mnoho nechytíl! Myslíl jste snad deklamoval, nikoli deklinoval, a pensa místo mensa; deklamoval jste svá pensa. To jen tak mimochodem; pravím, žádné nepřátelství. Každý učil se tolik, na kolik měl schopností a příležitostí. Nám Němcům v tomto směru příroda zvláště přála.«

»Toť se rozumí,« smál se Jemmy. »Slychával jsem dávno již, že Němci vždy a každému o sobě vypravují, jak jsou učení.«

»Také že jsme, toho důkaz podávám já, a nikdo mi toho upříti nemůže. Intelligence jest nám vrozena.«

38 Syn lovce medvědův

»Proč tedy opustil jste učené a inteligentní své spolubratry a uchýlil jste se až sem mezi rudé divochy?«

»Právě umění a věda nesou toho vinu.«

»Jak to?«

»Stalo se to náhle a takto: Jedenkrátě seděli jsme večer doma v hostinci. Byli jsme u stolu tři, totiž já, podomek a ponocný. Mohl jsem si sednouti do vedlejší místnosti mezi vznešenější pány, ale právě že jsem člověk nad míru vlídný, sedl jsem si k oněm dvěma hostům. Ti měli vám radost, že tak blahosklonně přidružil jsem se k nim! Mluvili jsme o lecčems. Zkrátka a moudře ponenáhlou rozpředl se mezi námi, totiž mezi mnou, podomkem a ponocným učený spor. Průběhem řeči rozpaloval jsem se víc a více, že málem bych se pustil do svých přátel, abych přesvědčil je pěstmí o správnosti svého náhledu. Ale jako vzdělaný úředník a k tomu Němec, dlouho pamatoval a přemáhal jsem se. Hovor stával se ohnivějším, až posléze přece jsem se zapomněl, uchopil sklenici a vrazil ji ponocnému do hlavy. Pak ovšem vyvinulo se několik uměleckých výstupův — ale bez kulis — a konec konců byl, že obžalován a odsouzen byl jsem pro rušení veřejného pokoje a těžké poranění ponocného. Z trestu nebyl bych si dělal mnoho, že však zbaven jsem byl i výnosného místa, přece jen mě hryzlo. Takové hanby přežití jsem nemohl. Když odbyl jsem si trest vězení, umínil jsem si, že vystěhuji se ze Smržovky. Poněvadž pak vše, co já dělám, důkladně je, odebral jsem se hned sem do Ameriky. Smržovecký ponocný a podomek byli příčinou tedy, že našel jste mne

dnes zde.«

»Jsem jim vskutku povděčen za to, neboť — doznávám toho upřímně — vaše neobyčejná učenost náramně se mi líbí,« podezřele chválil ho Jemmy.

Vychloubavý Němec byl by svého spolujezdce ještě déle bavil deklamací o kráse řeči německé u Frýdlandu i o své učenosti, ale vážný Jemmy prohlédl brzy ledví i srdce syna Germanie a proto obrátil řeč na jiný předmět, otázav se:

»Jest-li váš průvodce skutečně synem známého lovce medvědův?«

»Ovšem! Francis jest mým společníkem, a jeho syn Martin jmenuje mne strýčkem, ač jsem byl jediným dítětem svých rodičův. Sešli jsme se v St. Louisu, když touha po zlatě lákala mnoho diggerů k Černým vrchům. Oba uschránili jsme si slušnou část peněz a umínili si, že zařídíme si zde nahoře obchod. To bylo ovšem výhodnější než hledati zlato. Dařilo se nám dobře. Já pečoval jsem o krám, Francis vycházel na lov, aby obstaral potravu. Později však ukázalo se, že zde zlata není. Diggerové přestěhovali se jinam, a my jsme zde osamotněli se svými zásobami, neboť jsme jich neprodali, poněvadž bychom nebyli dostali za ně peněz. Jen ponenáhlu odbyli jsme zboží svého lovcům, kterým náhodou podle nás ubíratí se bylo. Poslední zboží prodáno přede dvěma týdny. Tehdy zastavila se u nás malá společnost a přiměla mého společníka k tomu, aby provázel je k Yellovstonu; tam prý jest velké množství polodrahokamův. Byli to brusiči

40 Syn lovce medvědův

kamenův. Francis svolil, když zaručili mu slušnou odměnu a odkoupili mu značné množství střeliva a jiného zboží. Nyní bydlím tu s jeho synem a Negrem, jež přivedli jsme si ze St. Louisu.«

»Zná-li Francis řeku Yellovstonskou?« otázal se po krátkém mlčení Jemmy, soudruha svého bedlivě pozoruje.

»Cestoval tam kdysi.«

»Toť cesta velmi nebezpečná.«

»Teď už ne.«

»Myslíte? Ano. Co známy jsou divy oněch končin, vyslal tam kongress Spojených Států několik výprav, aby prozkoumaly krajinu. Území to prohlášeno za Národní park, ale to přece Indiánům nevadí. Prohánějí se tam ještě dnes Indiáni Hadí, a těm nelze věřiti.«

»Dávno již pochovali tomahavk svůj.«

»Ale já slyšel, že v nejnovějším čase opět jej vyzdvihli ze země. Příteli vašemu hrozí zajisté nebezpečí. K tomu ještě posel, který k vám dnes přichází. Netuším nic dobrého.«

»Tento Indián jest Sioux.«

»Ale nechtěl vyzraditi svého poselství, to není dobré znamení. Dobrých zpráv netřeba zatajovati. Ostatně řekl mi, že přichází od Yellovstonu.«

»Nuže, rychle za ním!«

A pobodnuv svého koně, ujížděl za Vohkadehem. Jakmile upozoroval to Indián, popohnal hned oře svého. Nechtěl-li Hobble Frank podniknouti s ním jízdu o závod, bylo mu odříci se rozmluvy.

Syn lovce medvědů jel stále vedle Davya. Ten byl by také rád věděl o poměrech jeho otce, vyptával se na ně, ale nevyptáral mnoho; chlapec byl tuze ostýchavý a nemluvný.

Posléze otočil se potok okolo návrší, na němž spatřili jezdci chatrč, stojící na bezpečném před Indiány místě a podobající se malé pevnůstce.

Návrší sklánělo se se tří stran srázné, jen s jedné strany bylo lze vystoupiti na ně, avšak s té strany byla chatrč dvojím plotem obehnána. Pod návrším rozkládala se pole kukuřicí osetá, jakož i kousek země, na níž pěstovali tabák; nedaleko pásli se koně. Martin, ukázav na ně, prohodil:

»Odtamtud ukradli nám koně, když nebyli jsme doma. Kde vězí jen Bob, náš Negr?«

Vstrčiv dva prsty do úst, zahvízdl pronikavě. V kukuřici objevila se nejprve černá hlava. Mezi mohutnými rty bělaly se dvě řady zubův, jimiž honositi mohl by se i jaguár; potom teprve ukázalo se celé hřmotné tělo černochovo. Negr držel v ruce těžký kůl a pravil, potutelně se chechtaje:

»Bob se schoval a hlídal. Kdyby darebáci opět byli přišli a ostatní koně chtěli ukrásti, byl by jim touhle holí hlavy rozrazil.«

A při těch slovech jakoby proutkem zatočil těžkým kůlem ve vzduchu.

Vohkadeh nevšiml si černocho, jel okolo něho čtvrtou schůdnou stranou vršku dále až ke plotu; tam hned s koně přeskočil plot a zmizel za ním.»Jaký to nezdvořák ten

42 Syn lovce medvědův

rudoch,« bručel černochoch. »Jede podle Boba a neřekne ani: Dobrý den! Přeskočí plot, nečekaje, dovolí-li mu master Martin vstoupiti. Massa Bob naučí jej zdvořilosti.«

Dobrý černochoch přidával si sám titul master Bob, to jest pan Bob. Byl svobodný Negr a cítil se uraženým, nepozdravil-li ho Indián.

»Nesmíš ho pohněvati,« varoval Martin, »jest naším přítelem!«

»To je ovšem jiná! Je li rudoch přítelem massa Martina, jest přítelem i massa Boba. Má massa opět koně? Darebáci zabiti?«

»Nikoli! Utekli. Otevři bránu!«

Bob sáhodlouhými kroky kráčel napřed, odstrčil od sebe obě křídla vrat, jakoby z papíru byla.

Potom všechna společnost zmizela za ohradou.

Uprostřed stála dosti úhledná chaloupka, vystavěná z kamení, hlíny i dřeva a pokrytá šindelem, z daleka přivezeným.

Dvěře byly otevřeny. Když vstoupili tam jezdcí, spatřili Indiána seděti ve prostřed jizby. Kde by měl svého koně, o to snad neměl ani starosti. Oř jeho vešel do ohrady i s ostatními koňmi.

Vstoupivše do světnice, přivítali Martin a Hobble-Frank své hosti, kteří rozhlíželi se zvědavě po jizbici. Zadní část její sloužila za krám, v němž zboží nebyly již valné zásoby. Na kůlech přibitá víka beden zastupovala stoly. Tímtéž způsobem pořízeny byly i stolice. V jednom koutě stály postele; byly velmi stkvostné, že záviděli bychom jich

skoro obyvatelům tohoto srubu. Záležely totiž z několika kožešin strašlivého medvěda hnědého, jenž náleží mezi nejnebezpečnější šelmy americké. Postaví-li se dospělý grizzly na zadní nohy, převyšuje zajisté o půl metru zrostlého muže. Takového medvěda zabiti počítají Indiáni za největší hrdinství. I běloši vyhnou se raději medvědu hnědemu, než pustili by se s ním v nebezpečný zápas.

Na stěnách visely rozličné zbraně a znamení vítězná, nedaleko komína na dřevěných kůlech upevněny byly veliké kusy uzeniny.

Oken skleněných chatrč neměla; místo jejich zastávaly okenice. Z té příčiny a že slunce sklánělo se již pod obzor, bylo v chaloupce skoro tma.

»Massa Bob rozdělá oheň,« řekl proto Negr.

Přinesl náruč suchého chrastí a punksem (indiánským rozžehadlem) rozdělal po té oheň v krbu. Za troudu k rozžehadlu tomu bere se suché, snadno zápalné a strouchnivělé dřevo dutých stromův.

Obrovskou postavu černochovu při vzpomenu této práci jasně ozařoval veselý plamen. Tělo kryl volný oblek z jednoduché látky; hlava nebyla chráněna ničím a to ze zvláštní příčiny. Dobrý Bob totiž byl také trochu ješitným; nechtěl, aby měli ho lidé za čistého Afričana. Pohříchu však jeho hlava, porostlá krátkými, hustými a kudrnatými vlasy, nezvratně hlásala jeho původ; i namáhal se marnivý černocho co nejvíce, aby hustou vlnu nahradil hladkým rovným vlasem. Za tím účelem mazával si hlavu jelením lojem a splítal pak krátkou nevázanou motanici v nesčetné

44 Syn lovce medvědův

tenké culíky, jež ode hlavy jeho odstávaly jako ostny ježkovy. Tato okrasa hlavy dodávala při sporém osvětlení Bobovi opravdu divuplného vzezření.

Až dosud málo naši známí vespolek rozmlouvali. Teprve když veselý oheň ve světničce plápolal, oslovil Hobble-Frank Indiána:

»Můj rudý bratr jest nyní v domě našem. Jest nám srdečně vítán a nechť sdělí nám své poselství.«

Rudoch rozhlédl se zkoumavě vůkol a odvětil:

»Vohkadeh nemůže mluvit, dokud neokusil vaší dýmky smírné.«

Po té sňal Martin, syn lovce medvědův, se stěny indiánský kalumet a nacpal hlavičku jeho tabákem. Zatím posadili se všichni okolo rudocha, a Martin zapáliv tabák, vyfoukl kouř nahoru a dolů jakož i ke všem čtyřem stranám světovým, řka:

»Vohkadeh jest naším přítelem, a my jsme jeho bratry. Nechť kouří s námi z této dýmky smírné a sdělí nám pak své poselství.« I podal dýmku Indiánovi, jenž učiniv taktéž jako prve Martin, odvětil: »Vohkadeh neviděl nikdy ještě ani vás, ani tohoto černocho. Byl k nim vyslán, oni osvobodili jej ze zajetí. Jejich nepřátelé jsou také jeho nepřátely, a jeho přátelé nechť jsou i jejich přátely! Hau!«

Hau znamená u Indiánů tolik, jako naše: ano, zajisté. Slova toho užívá se zvláště na konci řeči na dotvrzení pronesených slov.

Potom podal dýmku vedle sedícímu. Zatím co kalumet koloval od muže k muži, sedl si Vohkadeh, zase

čekaje, až posléze Bob potvrdí bratrství kouřem tabákovým. Při pozdravení tomto vedl si Indián jako starý, zkušený náčelník, a také Martin, zpola ještě chlapec, tvářil se vážně, dáváje tak na jevo, že vědom je si své důstojnosti jako hostitel v otcově nepřítomnosti.

Když Bob dýmku odložil, ujal se slova Vohkadeh:

»Znají moji bílí bratří slavného bělocha, jemuž Siouxové Nou-pay-klama říkají?«

»Old Shatterhanda myslíš?« otázal se dlouhý Davy. »Neviděl jsem ho dosud, ale mnoho slyšel již o něm každý z nás. Víš ty něco o něm?«

»Miluje rudochy, ač sám jest běloch. Je nejznamenitějším stopovačem. Kule jeho nikdy se nechybí, a neozbrojenou pěstí přemůže nepřítele sebe silnějšího. Proto jeho jméno. Krve a života svých nepřátel šetří; poraňuje je toliko, aby učinil je k boji neschopnými, a teprve jde-li o jeho vlastní život, usmrtí protivníka. Před lety lovil nahoře u řeky Yellovstonské; byl to první běloch v krajině tamější. Přepadli ho Sioux-Ogallallové, on s nimi bojoval, jeden proti mnohým. Stál na skále. Kule Ogallallův nemohly ho zasáhnouti, ale on na ně nestřelil, domnívaje se, že všichni lidé jsou bratří. Dva dni a dvě noci ho obléhali. Potom sestoupil Old Shatterhand a nabídl se bojovati se třemi z nich, oni tomahavkem, on beze zbraně. Zabil je všechny pěstí, ač byli mezi nimi Udatný Bůvol, nepřemožitelný náčelník, a Zlý Oheň, nejsilnější muž celého kmene. Veliký nářek rozléhal se po všech horách a ve všech vigvamech Ogallallův. Nářek ten dosud

46 Syn lovce medvědův

neumklkl, ozývá se vždy znova v úmrtní den oněch tří bojovníkův. Uplynul shakoh, a nejstatnější bojovníci z celého kmene vydali se k Yellovstonu, aby na hrobech oněch tří usmrcených zapěli pohřební zpěvy. Běloch, který jim na té pouti v cestu přijde, jest ztracen; na hrobech Shatterhandem usmrcených bojovníkův bude umučen, aby duše jeho ve věčných lovištích obsluhovala duše zabitých Ogallallův.«

Řečník se odmlčel. Martin vyskočil a zvolal:

»Bobe, osedlej rychle koně! Franku, připrav náboje a potraviny, a já zatím prohlédnu zbraně a nabrousím nože!«

»Proč?« ptal se Frank udiveně.

»Což nerozuměl jsi, co vypravoval Vohkadeh? Sioux-Ogallallové zajali mého otce a chtějí ho umučiti. Musíme jej vysvoboditi. Nejdéle za hodinu vydáme se na cestu k řece Yellovstonské.«

»U všech kozlů,« vzkřikl Frank, také prudce vyskočiv. »To mi rudoši draze zaplatí!«

Také Bob se vzchopil, popadl kůl, ježž prve přinesl, a řekl:

»Massa Bob také půjde! Massa Bob sám zabije všechny Ogallally!«

Tu však pozdvihl Vohkadeh ruku a pravil: »Jsou moji bílí bratři vosy, které sem tam zlostně poletují, byly-li podrážděny? Nebo jsou muži, kteří vědí, že každému důležitému podniknutí rozumná úrada předcházeti musí? Vohkadeh nedomluvil ještě.«

»Pověz mi především, hrozí-li mému otci nebezpečí nebo ne!« naléhal Martin.»Hnedle zviš!«

»Žádám, abys ihned odpověděl na mou otázku,« durdil se mladík.

Jemmy ho chlácholil:

»Upokojte se, můj mladý příteli! Tuze spěšno, lidem směšno. Nejprve popřejte času Vohkadehovi, by vypověděl vše; potom se uradíme a k činům přistoupíme.«

»Vy také?«

»Toť se rozumí! Kouřili jsme společně z kalumetu, jsme tudíž přátelé, bratří! Dlouhý Davy a tlustý Jemmy neopustili dosud nikoho, kdo potřeboval pomoci jejich. Jest nám ostatně lhostejno, pojedeme-li do Montany bůvolů lovit, anebo zajedeme-li si prve k Yellovstonu na valčík se Sioux-Ogallally. Ale vše musí státi se v náležitém pořádku, jinak neměli by staří lovci, jako my pravé zábavy z toho. Proto si na chvílku ještě sedněte, buďte klidným, jak se sluší a patří. Náš rudý bratr řekl pravdu: Jsme muži! Rozumíte?«

»Velmi dobře!« přizvukoval Frank. »Rozčilení nikdy neprospívá. Třeba býti rozvážnými.«

Když se všichni opět utišili a posadili, jal se Indián vypravovati:

»Vohkadeh vychován byl od Sioux-Poncaův, přítel bělochův. Později přinucen byl státi se Ogallallem, ale stále čekal na příhodnou chvíli, aby je opustil. Také nyní bylo mu s bojovníky táhnouti k Yellovstonské řece. Byl přítomen, když přepadeni byli ve spánku lovec medvědův

48 Syn lovce medvědův

a jeho průvodčí. Ogallallům jest se míti na pozoru, nebo tamo v horách zdržují se Šošonové, jejich nepřátelé. Vohkadeh byl vyslán, aby prozkoumal vigvamy Šošonův, ale on tak neučinil, nýbrž spěchal na východ do chýže medvědobijce zpravit jeho syna i přítele o tom, co se stalo.«

»Ó, jak jsi hodný, nikdy ti toho nezapomenu!« zvolal Martin.

»A ví otec o tom?«

»Vohkadeh mu to sdělil a vyptal se ho na cestu. Mluvil s ním tajně, že toho Siouxové nepozorovali.«

»Ale budou tě míti v podezření, až se k nim navrátíš!«

»Nikoli, budou pevně přesvědčeni, že mne Šošonové zabili.«

»Dal ti otec můj určité pro nás rozkazy?«

»Nikoli. Vohkadeh má vám říci, že zajat byl se svými průvodci. Teď věděti bude již můj mladý, bílý bratr, co činiti třeba.«

»Ovšem že vím! Vydám se a to hned, abych ho osvobodil.«

Již opět povstati chtěl Martin, ale Jemmy zadržel ho, vece:

»Chcete snad ještě dnes do večera doletěti k rudochům, aby zajali a upekli i vás? Počkejte chvílku ještě, mladý příteli! Tlustý Jemmy pomůže vám rád, ale nemá právě mnoho chuti, aby sám vstrčil hlavu svou pod nůž Ogallallův. Vždyť nedověděli jsme se ještě všecko. Vohkadeh nám poví, kde přepaden a zajat byl váš otec.«

Indián odpověděl:

»Řeka, již bledouši Povder-River říkají, povstává ze čtyř řek. U západní z nich byli přepadeni.«

»Dobrá! Stalo se to tedy za Camp Mac Kinneyovým a jižně Murphys Ranchu. Krajina ta není mi neznáma. Jak jen proslulý lovec medvědů dopustiti mohl se takové neopatrnosti?«

»Lovec spal, a muž na stráži stojící neměl ponětí o západě.«

»Jen tak lze si to vysvětliti. Kterým směrem dali se potom Ogallallové?«

»Ubírali se k horám, jimž běloši Tlustý Roh říkají.«

»Tedy k pohoří Bighornskému. A dále?«

»Táhli podle Hlavy Čertovy — — —«

»Aha, podle Devils Headu!«

»K řece, která tam vyvěrá a potom vlévá se do řeky Bighornské. Tam dověděli jsme se o Šošonech, a Vohkadeh byl vyslán, aby je vyslídil. Neví tedy, kudy Ogallallové dále jeli.«

»Toho také nepotřebujeme. Máme oči a najdeme stopu jejich. Kdy událo se přepadení?«

»Před čtyřmi dny.«

»Běda! A kdy konána bude veliká slavnost na hrobech bojovníkův?«

»Až se naplní měsíc. V témže čase zabiti byli také oni tři Ogallallové.«

Jemmy rychle počítal v myšlénkách a řekl potom:

»Je-li tomu tak, máme ještě dosti času, bychom

dohonili rudochův. Do úplňku schází ještě dvanáct dní. Než kolik je Ogallallův?»

»Když jsem odcházel, bylo jich pětkrát deset a ještě šest. Zajatců měli také šest.«

»Tedy šest a padesát bojovníků. Kolik měli zajatců?»

»S lovcem medvědů šest.«

»Prozatím víme dosti. Teď můžeme si povědět, co či niti zamýšlíme. Dlouhé úrady nepotřebujeme. Nuže, Martine Francise, co hodláte učiniti?»

Mladík povstal, zdvihl pravici jako ku přísaze a pravil:

»Slibuji tímto, že svého otce vysvobodím, anebo smř jeho pomstím, i kdyby mně samojedinému Siouxy pronásledovati a s nimi bojovati bylo. Raději zemru, než zrušil bych svou přísahu!»

»Nikoli, sám nepojedeš,« vece Hobble-Frank. »Pojedu s tebou a neopustím tebe!«

»A massa Bob také půjde s sebou,« prohlásil Negr, »aby vysvobodil massa Francisa a ubil všechny Sioux-Ogallally. Všichni musejí do pekla!« Při tom tvářil se Bob ukrutně a skřípal zuby, až hrůza.

»Já zde také nezůstanu!« řekl Jemmy. »Bude mi zvláštní radostí, podaří-li se nám vyrvati zajatce rudochům. A Davy?»

»Nemluv tak zpozdile!« odpověděl dlouhán lhostejně. »Myslíš, že zde zůstanu a spravovati budu své střevice a vařiti kávu, zatím co vy znamenitou budete míti zábavu? Myslíl jsem, že znáš svého starého soudruha s dostatek!«

»Dobře tak, starý medvěde, jen se nezlob,« chlácholil

ho Jemmy. »Aspoň zkusíme zase něco vážného. Honba na zvěř každého časem omrzí. A co počne Vohkadeh, náš rudý bratr?«

Indián odpověděl: »Vohkadeh je Mandan, nejvýše schovanec Ponca-Siouxův, nikoli však Ogallalla. Dají-li mu jeho bílí bratří zbraň a náboje, sprovedí je, zemře s nimi, nebo zvítězí nad nepřátely.«

»Statečný chlapík!« dí Frank. »Dostaneš zbraň i vše ostatní, ano i nového koně ti dáme, neboť máme čtyři; zbývá nám tedy jeden. Tvůj jest unaven, necháme ho vedle běžeti, až se zotaví. Kdy však, lidičky, vydáme se na cestu?«

»Hned!« odvětil Martin.

»Nesmíme ovšem plýtvati časem,« souhlasil tlustý Jemmy, »ale ukvapiti se není také radno. Pojedeme krajinami bez vody a zvěři, a proto zásobiti musíme se potravinami. Také nábojů mnoho si vezmeme. Vůbec připraviti musíme se na cestu velmi důkladně, bychom nic nezmeškali a nezapomněli. Nás je zde šest proti šest a padesáti Ogallallům. To není maličkosť. Také sluší na zřeteli míti, nekuje-li nepřátelství proti nám oněch devět zlodějův, jimž jsme dnes vycinkali. Jest nevyhnutelně třeba, bychom zjistili, opustili-li tuto krajinu nebo ne. A jak bude s domkem? Zůstane nestřežen?«

»Ano,« vece Martin.

»Možná, že najdete z něho jenom popel, až se vrátíte, ano nebo jej zatím někdo vykrade.«

»Proti poslednějšímu umím se ochrániti,« řekl Martin.

52 Syn lovce medvědův

Uchopiv motyku, odkopal z podlahy v určitých směrech značnější vrstvu hlíny. Brzy objevily se mu dvěře, do prostranného sklepa vedoucí. Tam nanесли rychle všechny cennější věci, zamkli dvěře a hlinou opět pečlivě je zakryli. A tak ochráněna byla část majetku jejich i proti ohni.

Mužové dali se hned do práce, uložili všechny věci, pokud jich k výpravě nebylo třeba, do podzemní skrýše. Také medvědí kožešiny tam ukryli. Byla mezi nimi jedna zvláště veliká i krásná. Když se jí Jemmy obdivoval, vzal mu ji Martin z ruky a nevrle hodil ji do skrýše.

»Pryč s ní!« pravil. »Nemohu viděti této kožešiny, bych nevzpomněl si na strašnou událost, již jsem zažil.«

»Mluvíte, jako byste byl mužem dospělým, jenž prodělal řadu nebezpečných dobrodružství.«

»Snad zkusil jsem opravdu mnoho, ba více, než mnohý starý zálesák.«

»Oho! Jenom neprašte!«

Martinovy zraky skoro zlostně spočinuly na tlustém Ferlonovi. Otázal se: »Domníváte-li se, že syn lovce medvědů neměl příležitosti k dobrodružství?«

»Nepopírám toho!«

»Pravím vám, že jako šestiletý chlapec již zápolil jsem s obludou, jejíž kožešinu právě jste obdivoval.«

»Šestileté dítě s medvědem takové velikosti? Víím sice, že děti západních těchto končin jiného zrna jsou, nežli hoši, kteří tamo v městech východních houpají se na klínech svých otcův. Viděl jsem mnohého mladíka, který

by v New Yorku byl sotva s abecedu, ale přece flintičku ovládati dovede jako starý. Avšak — hm! jak událo se to tenkrát s medvědem?»

»Bydleli jsme tuhle dole na horách v Coloradě. Tenkrát měl jsem ještě matku a k tomu roztomilou sestřičku, která čítala jen čtvero jar; byla tedy o dvě léta mladší než já. Otec odešel opatřit nám zvěřiny, matka sekala venku před chýží dříví. Byla tam v horách zima, velmi tuhá zima. Já i malá Luddy byli jsme sami ve světnici. Sestřička seděla na zemi mezi dveřmi a stolem, hrajíc si s loutkou, kterou vyřezal jsem jí ze dřeva. Já jsem stál u stolu, snaže se do trámce ve dřevěné zdi vyřezati písmena M a L. Byla to začáteční písmena mého a sestřina jména křestního. Chtěl jsem nás oba tímto způsobem zvěčniti. Zabrán jsa v obtížnou práci svou, nevšiml jsem si ani hrubě výkřiku, jež matka má venku ze sebe vyrazila. A že výkřik se neopakoval, pracoval jsem svém úkolu dále. Potom zaslechl jsem, že dvěře násilně se otevřely. Domnívaje se, že matka tak hlučně vstoupila do jizby, neobrátil jsem se ani, nýbrž řekl jsem: »Maminko, to jsme Luddy a já; sem přijdeš ty a tatínek.«

Místo odpovědi zaslechl jsem hluboké mumlání. Otočil jsem se. Nebyl ještě den, a jen lesklý venku sníh a plápolající na krbu poleno osvětlovaly trochu světničku. Co jsem uviděl, bylo děsné. Právě před sestřičkou, která zděšením ani nehlesla, stál obrovský šedý medvěd. Huňatý kožich jeho všecek byl ledovými rampouchy ověšen, z tlamy jen se mu kouřilo. Poděšená sestřička prosebně

natahovala k němu ručinky, nastrkovala mu dřevěnou loutku, jako by říci chtěla: »Tu máš mou panenku, jen mně neubližuj, zlý medvěde!« Než grizzly neměl slitování. Jedinou ranou porazil dívku, potom — potom — — ukrutnými zuby rozmáčkl malou, zlatou její hlavinku. Víte zajisté, přátelé, že medvěd žene se nejprve po hlavě své kořisti, neboť mozek jest mu největší pochoutkou. Ještě dnes slyším jeho chrupání; nezapomenu ho nikdy.«

Martin přerušil své dojemné vypravování, utřel si upřímnou slzu, při vzpomínce na nešťastnou sestru do oka se mu vedravší. Nikdo neodvážil se jinocha vyrušovati. Za chvíli pokračoval Francis:

»Díval jsem se na vše, ale pomoci jsem jí nedovedl. Leknutím nemohl jsem se ani hnouti. Chtěl jsem volati o pomoc, avšak ani slova nevypravil jsem ze sebe. Viděl jsem údy malé sestřičky mizeti ve tlamě obludy, až nezbyla jen dřevěná loutka na zemi upadnuvší. Držel jsem v ruce dlouhý nůž. Chtěl jsem seskočiti se stolu, bych pomstil Luddyi, avšak leknutím byl jsem všecek ohromen. Potom hned obrátil se medvěd na mne, postavil se na zadní nohy, předními opřel se o stůl. Bohu díky! V okamžiku tom nabyl jsem opět vědomí. Hrozný, pronikavý dech medvědův pálil mě již ve tváři; i vzal jsem nůž mezi zuby a obemknuv trám soukal jsem se po něm do výše. Medvěd chtěl se pustiti za mnou, převrhl však stůl. A to právě mne vysvobodilo.

Volal jsem o pomoc, než marně; matka nepřicházela, ač byla by slyšela hlas můj, neboť dvěře byly otevřeny.

Grizzly vzpřímil se, aby stáhl mě s trámu. Viděl jste jeho kočičích a uvěříte zajisté, že snadno dosáhnouti mne mohl předními tlapami. Ale držel jsem již nůž, levou rukou obemknul jsem trámec a bodal pravicí do tlamy, již po mně vztáhl.

K čemu popisoval bych vám boj, úzkost a nářek svůj! Jak dlouho jsem se bránil, nevím; v takových okamžicích zdá se čtvrtá hodina věčností. Sil mi ubývalo. Přední tlapy medvědovy byly zbodány a rozřezány, když zaslechl jsem i přese vše řvaní medvědovo štěkot našeho psa, jenž byl odešel s otcem. Venku před chýží zavyl, že nikdy ještě takového hlasu u psa jsem neslyšel; potom vrazil do světlice, vrhl se na obrovskou šelmu. Každý z vás zajisté viděl několik psů zápasiti s medvědem, ale že by jediný jen pes pustil se do medvěda, aniž provázal ho pán jeho s puškou a nožem, o tom neslyšeli jste snad. Známo vám, že zdivočilí psi stali se zde ve Státech pravou trýzní některých krajin. Strašně rádivají ve stádech bravu. V Ohio samotném počítá se, že zhyne tam od těch potulných zvířat ročně asi šedesát tisíc ovcí, ve všech státech vůbec ročně půl milionu. Takoví psi vynikají neobyčejnou smělostí; dají se i do medvěda. Podobného psa jsme chytili a ochočili. Byl velmi ohyzdný, avšak nad pomyslení silný a věrný. Když vrhl se na medvěda, nevl, ale řval téměř jako dravec. Uchopil medvěda za hrdlo, aby mu je roztrhl, avšak grizzly rozsápal jej mohutnými tlapami. Za minutu byl pes mrtev — na kusy roztrhán, a potom obrátila se rozzuřená šelma opět na mne.«

»A váš otec?« tázal se Davy, jenž napjatě jako všichni ostatní poslouchal vypravování Francisovo. »Pes není nikdy daleko od svého pána.«

»Zajisté. Obrácen jsa zády ke dveřím, postavil se právě grizzly zase, aby strhl mě dolů, když vstoupil do světnice můj otec, bledý jako smrt. »Otče, pomoz?« vykřikl jsem, znova na medvěda dorážeje.

Otec neodpověděl. I jemu bylo, jakoby měl hrdlo sevřené. Zdvihl nabitou ručnici, ale hned zase ji sklonil. Rozčilením stál sotva na nohou. Odhodiv pušku, uchopil za opaskem zastrčený tesák a skočil ze zadu na obludu. Levou rukou popadl ji za kožich, ustoupil trochu stranou a vši silou vrazil jí pak dlouhý nůž až po rukojeť mezi žebra. V témže okamžiku však skočil opět nazpátek, aby medvěd ve smrtelném zápase ho nezasáhl. Grizzly stál chvíli nepohnutě, chroptěl a sténal hrozně, napřáhl potom přední pracky a svalil se mrtev. Želízko vniklo mu právě do srdce, jak později vyšlo na jevo.«

»Chvála Bohu!« děl Jemmy, z hluboká si oddychuje. »Byla to pomoc v nejvyšší nouzi. A vaše matka, můj mladý příteli?«

»Té — ach, té jsem více nespáčil.«

Obrátil se jakoby studem a rychle setřel veliké dvě slzy se zkalených očí.

»Nespáčil? Jak tomu mám rozuměti?«

»Když chvějící se otec sundal mne třesoucího se na všech údech s trámu, ptal se po malé Luddyi. Hlasitě vzlykaje vypravoval jsem, co se stalo. Nikdy ještě neviděl

jsem takového obličej, jako byl ve chvíli té obličej dobrého otce mého. Byl žlutý a jako z kamene. Zaúpěl jen jednou, ale jak! Dejž Bůh, abych nikdy již takového hlasu neslyšel! Potom stichl. Posadiv se na lavici, ukryl obličej ve dlaních. Na přívětivá slova má neodpověděl. Když ptal jsem se ho po matce, potřásl hlavou, a když chtěl jsem potom vyjít ven, abych ohlédl se po ní, uchopil mě za ruku, až vzkřikl jsem bolestí.«

»Zůstaň!« poručil mi. »Nehodí se to pro tebe.«

»Po té posadil se zase, seděl dlouho a dlouho, až oheň vyhasl. Potom zavřev mne ve světnici, jal se pracovati za chatrčí. Zkusil jsem na jednom místě odstraniti mech, vtěsnaný mezi trámce. Pokus se zdařil. Pohleděv povstalou takto skulinou ven, viděl jsem, že otec kopá hlubokou jámu. Medvěd totiž mou matku přepadl a roztrhal, prve než vedral se do světnice. Nespatriil jsem ani, jak uložil ji otec k věčnému odpočinku, neboť mne zastihl při pozorování mém a postaral se o to, abych příště nedostal se již ke zdi.«

»Hrozná, hrozná!« soucitně řekl Jemmy, utíraje si rukávem svého kožicha zkalené oči.

»Opravdu, to bylo hrozná. Otec byl velmi dlouho nemocen. Nejbližší soused poslal k nám muže, jenž pečoval o něho i o mne. Potom však, když otec ozdravěl, opustili jsme onu krajinu — a stali se lovci medvědův. Uslyší-li otec můj, že ukázal se kdesi medvěd, nedá si pokoje, dokud ho neskolí. A já — přiznávám se — učinil jsem také svou bratrskou povinnost, abych pomstil ubohou

Luddyi. Zprvu bušivalo mi ovšem srdce mocně, mířival-li jsem na medvěda, ale vzpomínka na sestru vždy nabádala mne k udatenství. Mám talisman, který mne chrání. Klidně hledívám i největšímu medvědu v oči, jakobych mířil na zajíce.«

»Talisman?« otázal se Davy. »Nevěřte, mladý muži, takovým nesmyslům. Hřešil byste proti prvnímu přikázání.«

»Nikoli, neboť talisman, který já myslím, jiného je druhu, než jaký vy máte na mysli. Pohleďte naň! Tam visí za obrazem!«

Ukazoval na zeď, na níž visel svátý obraz. Za obrazem zastrčen byl kus dřeva, na kterém dosti zřetelně znáti bylo, že hořejší část jeho naznačovati měla hlavu.

»Hm,« bručel Davy, který, jako všichni Yankeeové, přísně držel se náboženství. »Nemyslím, že tato věc je obraz nějakého bůžka.«

»Nikoli! Nejsem pohan, alebrž dobrý křesťan. Zde vidíte dřevěnou loutku, kterou vyřezal jsem tenkrát Luddyi ke hraní. Památku na hroznou tu událost jsem si uschoval a nosívám ji vždy na krku, provázím-li otce svého na lov. Ocitnu-li se kdy u velikém nebezpečení, sáhnu pro loutku, a medvěd jest ztracen: tím buďte jisti!«

Hluboce pohnut položil mu Jemmy ruku na rameno a pravil:

»Martine, vy jste hodný jinoch. Věřte, že jsem vaším přítelem, a nesklamete se ve mně nikdy. Ujišťuji vás, že

nikdy litovati nebudete důvěry, již mi věnujete. Snad podám vám dosti brzy ve směru tom nezvratné důkazy.

Černý Jelen

Pátý den již byli naši známí na cestě, překročili již prameny Povder-Riveru a blížili se k horám Bighornským. Krajiny, rozkládající se mezi řekou Missouri a horami Skalistými, náležejí dnes ještě k nejdivočejším končinám Spojených Státův. Záležejí hlavně v opuštěné, smutné prérii, ve které ubírá se jezdec často několik dní, nenalézaje ani křoví, ani praménku.

K západu země povlovně se zvyšuje, tvoříc vyšší a vyšší pahorky a kopce, jež příkřejší a rozervanější jsou, čím dále přicházíme na západ; ale nedostatek dříví a vody jeví se všude. Z té příčiny nazývají Indiáni krajinu tu »Mah-kosieča« a běloši »Bad-lands«. Oběma jmény označují zemi špatnou.

I značné řeky, jako na př. Platte či Nebraska, nevykazují v těch končinách ani v létě valně vody. Teprve dále k severu, kde pramení se Seyenna, Povder, Tongue a řeka Bighornská, nacházíme krajiny lepší. Tráva je tam šťavnatější, křovin hojnost, a posléze jest nám kráčeti ve stínu stoletých velikánů lesních.

Tam zdržují se Šošonové či Indiáni Hadí, Siouxové, Seyennové i Arapahuové. Každý z těchto kmenů rozpadá se opět v několik podčeledí, z nichž každá dbá jen svých vlastních prospěchův. Ký div tedy, že stále a stále střídá se válka a mír mezi nimi. A oblíbil-li si snad rudoch po

62 Syn lovce medvědův

nějaký čas mír, tu přijde master běloch, bodá jej nejprve jehlami, později noži, až Indián vyzvedne ze země zakopaný tomahavk a počne znova bojovati.

Jest tudíž na bíledni, že v takových krajinách cestovati není ani radno, ani bezpečno. Šošonové byli od jakživa zarputilými nepřátely Siouxův, a proto pily krajiny, rozkládající se od Dakoty a jižně Yellovstonské řeky až k pohoří Bighornskému, přečasto krev rudochův — ale také bělochův.

To vše věděl Jemmy i Davy, a proto vyhýbali se opatrně kterémukoli kmeni indiánskému.

Vohkadeh, znaje dobře všechnu krajinu tu z první své cesty, jel v čele družiny. Jako všichni ostatní členové výpravy měl i Vohkadeh dobrou pušku a jiné, na dalekou cestu potřebné zásoby. Jemmy a Davy neutrpěli na svém zevnějšku žádné změny. Onen jel ovšem na vysoké herce své, tento objímal svýma dlouhýma nohama malého, vzdorovitého mezka, jenž přes tu chvíli pokoušel se o svržení svého břemene, leč marně. Davy nahnul se jen trochu v pravo nebo v levo a již pevně stál na zemi. Na svém zvířeti podobal se Davy obyvatelům australských ostrovův, kteří velmi nebezpečné loďky své obkládají, aby se nepřeklopily. Takovou službu konaly Davyovi nohy jeho.

Také Frank měl tytéž šaty, v nichž oba přátelé poprvé ho viděli: mokassiny, leginy, modrý frak a amazonský klobouk s dlouhým žlutým pérem. Malý Němeček seděl

na koni dosti pěkně a zdál se přes podivný svůj hábit dobrým lovcem na západě.

Milé však bylo podívání na Martina Francisa. Držel se v sedle právě tak dobře, jako Vohkadeh. Zdál se jako s koněm srostlý a nahnul se náležitě ku předu, čímž jednak ulehčil svému zvířeti, jednak mírnil namáhání s dlouhou jízdou spojené. Oděv jeho pravý zálesácký, velmi úhledný a zbraň náležitá. Úloha, již si byl předsevzal, zaujala celou duši jeho. Mladistvé jeho líce a jasné oko zřejmě svědčily o tom, že není v prérii nováčkem. Ač byl vlastně ještě chlapcem, činil nicméně dojem člověka, který dle potřeby dovede jednati jako muž. A kdyby netížila ho starost o otce, byl by zajisté nejveselejším členem malé společnosti.

Nejsměšnější člen výpravy byl černý Bob.

Jízda nepůsobila mu sice nikdy radosti, ale dnes seděl na koni zvlášť nejezdecky. Měl s koněm opravdu kříž, ale kuň se svým pánem také, neboť nedovedl se Bob ani deset minut na něm pevně udržeti. Posadil se sice koni až na krk, ale při každém kroku šoupl se o něco nazpátek a tak klouzal a klouzal, až dostal se koni na zadek a málem by byl spadl. Tu popolezl opět až ke krku, a klouzání počalo znova. Pychybuj, že dovedl by nějaký komik v cirku neumělého jezdce lépe napodobiti, než jak jej ve skutečnosti představoval Bob. Sedla ubohý černochoch neměl, neboť nedovedl se v něm udržeti. Jakmile totiž kuň rychleji běžel, vyšinul se Bob vždy ze sedla. Připjal si na koně tedy jenom příkrývku. Nohy držel roztaženy, jakoby

se koně bál. Řekl-li mu někdo, aby nohy sevřel, odpověděl pokaždé:

»Proč by Bob mačkal nohama ubohého koně? Vždyť mu kůň neublížil! Bobovy nohy nejsou přece kleště!«

Jezdci dojeli okraje velmi hluboké, skoro okrouhlé sníženiny, jejíž průměr držel asi šest anglických mil. Se tří stran ohraničena byla sníženina jen nízkými vypnulínami, ale na straně západní přiléhala k ní značná výšina, která — jak se zdálo — pokryta byla hojně křovím a stromovím. Snad bylo tu někdy jezero. Půda pokryta byla hezky vysoko neúrodným pískem a byla jen spoře travou porostlá.

Vohkadeh, nerozmýšleje se dlouho, pobídl svého koně do písku a zaměřil přímo ke vzpomenuuté vysočině.

»Jaká je to krajina?« tázal se tlustý Jemmy. »Neznám jí.«

»Bojovníci Šošonští říkají místu tomuto Pa-are-pap,« odvětil Indián.

»Jezero Krvavé? Ó běda! Kéž nesetkali bychom se tu se Šošony!«

»Proč?« vyzvídal Martin Francis.

»Byli bychom ztraceni. Zde přepadli jednou běloši tlupu Indiánův a bez příčiny do posledního muže ji pobili. Ač od té doby uplynulo již pět let, bez milosti zabili by soukmenovci zavražděných každého bělocha, který upadl by v moc jejich. Krev zabitých volá o pomstu.«

»Myslíte, sire, že jsou Šošonové na blízku?«

»Nemyslím. Slyšel jsem, že zdržují se nyní daleko na

severu u Mussešel-Riveru v Montaně. Je-li to pravda, jsme jisti před nimi. Vohkadeh nám poví, odtáhli-li snad již k jihu.«

Indián zaslechl ta slova. Odpověděl:

»Když před sedmi dny jel tudy Vohkadeh, nebylo v okolí ni jediného Šošona. Jen Arapahuové tábořili tam, kde vzniká řeka, jíž běloši Tongne říkají.«

»Jsme tedy jisti před nimi. Ostatně je krajina tato rovinatá, že na míli uvidíme každého jezdce nebo chodce, a tedy v čas ještě učinili, bychom svá opatření. Ku předu tedy!«

A jeli směrem západním asi půl hodiny, když tu Vohkadeh zastavil náhle svého koně.

»Uf!« zvolal.

Slova toho užívají Indiáni hlavně na znamení podivení.

»Co se stalo?* ptal se Jemmy.

»Ši-ši!«

Mandanské slovo to znamená vlastně »nohy«, ale užívá se ho také k označení stopy, šlépěje.

»Stopa?« ptal se Jemmy. »Lidská či zvířecí?«

»Toho Vohkadeh neví. Nechť pozorují ji moji bratří sami.«

»Nemožné! Indián aby nevěděl, pochází-li stopa od člověka nebo zvířete! Toho jsem ještě nikdy neslyšel! Je stopa ta zajisté prazvláštní. Prohlédněme si ji! Ale sestupte všickni a nejezděte kolem! Potom bychom neviděli a nepoznali ničeho.«

»I pak bude ji znáti,« řekl Indián. »Jest veliká a dlouhá; směřuje od jihu k severu.«

Jezdci slezli s koňův, aby pozorovali podivnou stopu. Každý tříletý chlapec indiánský dovede rozeznati šlépěj lidskou od zvířecí. Skoro k neuvěření bylo, že právě Vohkadeh neuměl podati náležitého vysvětlení. Také Jemmy, pozoruje po delší dobu stopu, vrtěl hlavou, hleděl v levo, odkud přicházela, potom zase v pravo, kam vedla, znovu potřásal hlavou a pravil Susikovi:

»Nuže, starý Davye, viděl jsi za svého života něco podobného?«

Tázaný kýval povážlivě hlavou, hleděl v pravo a v levo, pozoroval šlépěj ještě jednou a potom odpověděl:

»Nikoli, ještě nikdy.«

»A vy, mastre Franku?«

Otázka ta učeného Němce nemálo zarazila! Prohlížel bedlivě stopu, prohlížel ji ještě jednou, kroutil povážlivě hlavou, ale nevyzkoumal ničeho.

Také Martin a Bob neuměli u věci podati nijakého vysvětlení. Davy škrábal se nejprve za uchem pravým, potom i levým a odplivl si dvakráte; to bylo znamením, že je na rozpacích. Posléze však učinil přemoudrou tuto výpověď:

»Ale nějaký tvor se tudy přece jen ubíral! Není-li tomu tak, odsuďte mne, abych za dvě hodiny vypil všechnu vodu, již Mississippi, otec vod, odnáší k moři!«

»Hleďme, hleďme, jak jsi moudrý!« smál se Jemmy. »Kdybys nám byl nepověděl, nevěděli bychom opravdu, že

to je vlastně stopa. Tedy nějaká potvora tudy zajisté běžela. Ale jaká? Kolik měla noh?«

»Čtyři,« odpověděli ostatní.

»Ano, to lze dobře rozeznati. Tedy přece zvíře! Ale teď mi jen řekněte, s kterým čtvernohým zvířetem jest nám tu činiti?«

»Jelen to nebyl,« domníval se Frank.

»Chraniž Bůh! Jelen jaktžživ nezůstavuje takových šlépějí.«

»Snad medvěd?«

»Medvěd zanechává ovšem na takovéto půdě šlépěje, že by je slepec nahmatal, ale tato stopa není přece medvědí. Není dlouhá, ale okrouhlá, majíc skoro píd' v průměru, a přímo, jakoby pečetí do země vtačená. Zvíře nemělo ani pařátův ani drápův, ale mělo kopyta.«

»Tedy kůň?« hádal Frank.

»Hm,« bručel Jemmy. »Kůň to také nebyl. Musili bychom tu viděti přece aspoň slabé otisky podkov. Stopa je na nejvýše dvě hodiny stará, nemohlo tedy v krátké té době něco z ní zmizeti. Avšak nejvíce mne mýlí velikost šlépějí; a viděli jste snad již koně s takovými kopyty? Kdybychom byli v Asii nebo v Africe, soudil bych, že pádil tudy slon.«

»Ano, ano, právě tak vyhlíží jeho šlépěj,« smál se Davy.

»Cože? Právě tak že vyhlíží?« tázal se Jemmy.

»Ovšem, vždyť to sám pravíš.«

»Dej si tedy sobotales vrátiti! Viděl-lis kdy již slona?«

68 Syn lovce medvědův

»Ne jednoho, ale dva.«

»Kde?«

»Ve Filadelfii ve zvěřinci a teď zde, totiž tebe, břicháči!«

»Chceš-li vtipkovati, tedy si nakup za deset dolarů jiných, lepších vtipův, rozumíš? Tyhle šlépěje že podobají se stopě slona? Velké byly by sice dost, to připouštím, ale kroky slonovy jsou zcela jiné. Na to jsi nepomyslel, Davye. Velbloud to také nebyl, jinak domníval bych se, že's tudy přede dvěma hodinami běžel ty. Avšak teď se vám upřímně vyznávám, že jsem se svou moudrostí v koncích.«

Mužové popošli několik kroků ku předu, potom vrátili se zase zpět, pozorující stopu opět a opět; ale nikdo nemohl správného úsudku pronésti.

»A co tomu říká náš rudý bratr?« optal se Jemmy.

»Maho akono!« odvětil Indián, rukou na znamení úcty pohybuje.

»Duch prerie, myslíš?«

»Ano; neboť není ani člověkem ani zvířetem.«

»Aj! Tož měli by vaši duchové náramně veliké nohy. Či souží snad ducha prerií hostec, a proto obul si plstěné střevíce?«

»Můj bratr neměl by se posmívati. Duch prerií zjevuje se v podobách rozmanitých. Jeho šlépěje sluší s uctivostí pozorovati. Pojedme tiše dále!«

»Toho neučiním. Musím vyzkoumati, co za tím vězí.

Ještě nikdy neviděl jsem takové stopy a proto pojedu podle ní, až zívím, kdo ji zůstavil.«

»Můj bratr vrhne se sám do záhuby. Duch toho nestrpí, aby bylo po něm pátráno.«

»Upokoj se! Kdyby později jednou Jemmy vypravoval o této stopě a neuměl pověděti, od koho pochází, vysmáli by se mi a nazvali by mne lhářem. Bude mi k veliké cti, objasním-li tajemství to.«

»Nezbývá nám času, abychom si tolik zajížděli.«

»Toho také nežádám od vás. Do večera scházejí ještě čtyři hodiny; potom si odpočineme. Zná-li snad můj rudý bratr místo, kde budeme přenocovati?«

»Ovšem. Pojedeme-li rovně dále, přijdeme k místu, kde duje se ve výšině značný otvor. Snižuje se tam údolí, do něhož po cestě hodinové ústí se rokлина pobočná. V té budeme tábořiti, neboť je tam hojně křovin a stromův, které zakryjí oheň náš. Také neschází tam pramen, jenž poskytne nám a zvířatům našim s dostatek vody.«

»Najdu vás snadno. Jeďte jen dále! Pojedu tuhle po stopě a potom dostavím se k vám do tábora.«

»Varuji svého bratra ještě jednou!«

»Výstraha nemá zde místa!« zvolal Davy. »Jemmy jedná úplně správně. Bylo by pro nás hanbou, kdybychom nevypátrali, kdo zanechal přepodivné té stopy. Slyšel jsem, že před stvořením světa byla na zemi taková zvířata, vedle nichž vyjímal by se bůvol jako dešťovka vedle parníku na Mississipi. Snad zbyla zde ještě taková obluda a běhá zde

70 Syn lovce medvědův

v písku, aby ze zrníček jeho vypočítala, kolik století je jí. Myslím, že se mama jmenuje.«

»Mamut,« opravil ho Jemmy.

»Tedy snad mamut. Považte jen, jakou hanbou bylo by pro nás, kdybychom anui nepokusili se vypátrati, kdo původcem je této stopy Pojedu s tebou, Jemmye!«

»Toť nemožné.«

»A proč?«

»Nepřeháním zajisté, tvrdím-li, že právě my dva jsme z nás ze všech nejzkušenější a tedy jaksi vůdci vši výpravy. Nesmíme se tedy oba vzdáliti; jeden musí zůstatí zde. Raději ať jede někdo jiný se mnou.«

»Master Jemmy má pravdu,« připomenul Francis. »Pojedu s ním.«

»Nikoli, mladý příteli. Vy právě jste poslední, jehož pozval bych na dobrodružnou svou cestu.«

»Proč? Hořím touhou, abych společně s vámi objevil neznámé to zvíře!«

»Věřím vám. Lidé vašeho věku rychle odhodlají se k podobnému dobrodružství. Ale cesta je snad nebezpečna, a my vzali jsme mlčky na se odpovědnost, že budeme o vás pečovati, abychom vás beze škody odevzdali do rukou nešťastného otce vašeho. Nemohu tudíž srovnati se svým svědomím, abych vtáhl vás v nějaké nebezpečství. Nikoli! Nepojedu-li sám, nechť provází mne někdo jiný.«

»Já pojedu s vámi,« hlásil se chromý Frank.

»Nebudete-li se jen báti mamuta?«

»Já a báti se? Ani mi nenapadá.«

»Ujednáno tedy! Ostatní pojedou dále, a my zaměříme v pravo. Vašemu koni malá ta zajíždka neuškodí a mé herce způsobí opravdové potěšení; bylat' zajisté dříve, nežli vzala na se nynější podobu, běhounem anebo listonošem.

»Martin činil sice ještě některé námitky, ale marně. Davy napomenul ještě k opatrnosti, a Vohkadeh znova popsal tábořiště a káral předsevzetí Jemmyovo, jímž vyzývá ducha prerie. Potom nastoupili ostatní přerušenu jízdu, kdežto Jemmy s Frankem ubírali se po stopě k severu.

A že poslední před sebou měli značnou zajíždku, pobodli své koně, a brzy zmizeli jim s očí ostatní jejich druhové.

Později změnila stopa svůj směr, uhnula se k západu k daleké výšině; vedla tedy rovnoběžně s cestou Davyovou a jeho přátel, ale vzdálena byla od nich aspoň hodinu.

Dlouho cválali Jemmy a Frank mlčky podle sebe. Jemmyova kostnatá herka pilně užívala svých noh, že Frankovu koni značně bylo se namáhati, aby stačil jí v hlubokém písku. Po nějaké době teprve ustoupil namáhavý cval mírnému běhu, a Frankovi poštěstilo se jeti po boku svého soudruha. »Není-liž pravda,« zahovořil Frank, »s tím mamutem jste vlastně jen žertoval?«

»Zajisté.«

»Myslil jsem si to hned, neboť takoví velikáni nejsou dnes již nikde.«

»Což slyšel jste již někdy o zvířatech předpotopních?«

72 Syn lovce medvědův

»Já? Nevěříte-li mi, tož lituji vás náramně. Rozumíme! Smržovecký učitel byl mi upřímným přítelem a otevřel před zrakoma mýma všechnen svět živý i neživý. Náramně líbily se mi jeho učené výklady z botanické zoologie. Znal každičký strom od jedle až ke šťovíku a každé zvíře od velryby až k nejmenší houbě. Od něho získal jsem tenkrát tuze mnoho.«

»Těší mne nad míru,« usmál se Francouz. »Snad mohl bych se od vás něčemu přiučiti!«

»To se samo sebou rozumí! Na příklad o mamutu mohu vám dáti nejlepší authentickou zprávu.«

»A viděl jste jej?«

»Nikoli, neboť tenkrát před stvořením světa nebyl jsem ještě u nynější policie ohlášen; ale učitel smržovecký našel mamuta ve starých rukopisech. Hádejte, jak veliká byla ta obluda?«

»Značně větší než slon.«

»Slon? Přirovnání to ještě nestačí. Klopýtl-li mamut přes nějaký kámen a podíval-li se potom na zem, spatřil tam nazvíce egyptskou pyramidu místo kamene. Představte si jen výšku toho velikána! A posadila-li se mu kdysi moucha na ocas, zvěděl o tom rozum teprve za čtrnáct dní. Jak dlouhé bylo tedy zvíře! Nynější rozum náš jest tuze slabý, aby pochopil takové předpotopní menagerie. Chceme-li nyní viděti něco tak velikého, jest nám nahlédnouti do teleskopu. Tam vidíme vše aspoň přibližně tak veliké, jako to bylo před potopou.«

Jemmy tvářil se udiveně.

»Jakže?« ptal se. »Jak jmenoval se ten přístroj?«

»Pamatujte si! Zabloubám-li se někdy do vědy, protiví se mi nad míru každyčké vyrušení. Teleskop jsem řekl. Budete si to pamatovati? Studoval-li jste skutečně na gymnasii, slyšel jste přece také přednášky o akustice dalekohledův. Čím tmavší jsou ohniska, tím větší jsou hvězdy, jež vidíme, poněvadž ve vědě obyčejně vypočítati jest poměr obrácený. Rozumíte tomu?«

»Ovšem, ovšem,« chválil Jemmy, ze všech sil se namáhaje, aby tvářil se vážně. »Ale teď už mi napadá, jaký to myslíte teleskop!«

»Nu a jaký?«

»Pražádný. Zmýlil jste se trochu. Nemyslil jste teleskop, nýbrž mikroskop.«

»Mikroskop? Ano, ano, pravdu díte. Nemoha si okamžitě vzpomenouti na správný název, pomohl jsem si zatím teleskopem, neboť duchapřítomnosť mne nikdy neopustí.«

»Vyť jste geniální člověk!«

»To si také často říkávám, ale jiným lidem ne, poněvadž by mi nikdo nevěřil. Je mne vůbec škoda do zdejších krajin, abych stále rval se s rudochy a od nich zchromiti se dal!«

»Aj, vy nejste chromým od narození?«

»Od narození? Co si jen myslíte? Chromý člověk nestane se přece mysliveckým mládencem! Měl jsem zdravé nohy, pokud jen upamatovati se dovedu. Když však přišli jsme tenkrát s Francisem do těchto Černých

vrchův a zavedli si tu obchod, navštěvovali nás ob čas též Indiáni, aby nakoupili si u nás svých potřeb. Byli to nazvíce Siouxové, nejhorší to divoši pod sluncem, zvláště proto, že bez dlouhých okolkův užívaj svých nožův a pušek. Nejlépe pochodí ten, kdo nezabývá se jimi dlouho. Dobrý den, šťastnou cestu! Toho způsobu přidržoval jsem se vždy i já. Jednou však uchýlil jsem se od tohoto pravidla svého a od těch dob kulhám!«

»Jak se to stalo?«

»Z nenadání, jako vůbec vše, o čem jsme neměli tušení. Pamatuji se na to, jakoby se to bylo dnes stalo. Byla hvězdnatá noc. Francis odcestoval nakoupit nových zásob. Martin spal, a černocho Bob, jenž odjel vybírat dluhův, dosud se neukázal. Vrátil se domů jen jeho kůň. Teprve druhého dne z rána přibelhal se Bob, všecek stlučený a bez peněz.«

»Co se mu přihodilo?« přerušil ho Jemmy.

»Dostalo se mu výprasku místo zapravení dluhův. Tehdy hvězdy na nebi jasně svítily, a v tom zatloukl kdosi na dvěře domovní. Zde na západě třeba býti opatrným, proto neotevřel jsem hned, nýbrž otázal se prve, čeho si přejí. Venku stálo pět Indiánův a žádali zaměnití kožešiny za prach.«

»Snad jste jich nepustil?«

»Proč ne?«

»Siouxy a o půlnoci!«

»Ó prosím! Tak pozdě ještě nebylo; naše hodiny ukazovaly teprve půl dvanácté, nebylo tedy ještě pozdě.

Rudoši pravili, že bude jim putovati ještě celou noc, a z té příčiny ustrnulo se nad nimi dobré srdce mé, a — vpustil jsem je.«

»Jaká neopatrnost!«

»Proč? Bázně jsem neznal a nežli jsem je vpustil, vymínil jsem si, aby zbraně odložili venku. Při té příležitosti jest mi říci ku jejich pochvale, že bez odporu vyhověli mému vyzvání. Obsluhuje pozdní své kupce, držel jsem ovšem revolver, což jako divoši ovšem ve zlé vykládati mi nemohli. Obchod, který uzavřel jsem s nimi, byl vskutku znamenitý: dostali špatný prach za znamenité bobroviny. Vyměňují-li běloši s rudochy své zboží, dostane se poslednějším vždycky ošizení. Mrzívá mne to sice, ale já sám pohříchu poměrů těch nezměním. Vedle dveří visely tři nabitě pušky. Když Indiáni odcházeli, zůstal poslední z nich státi ve dveřích, otočil se a ptal se mne, nepřidám-li jim trochu ohnivé vody. Je sice zapovězeno Indiánům prodávati kořalku, ale že měl jsem toho dne dobrý výdělek, chtěl jsem přání tomu vyhověti. Obrátil jsem se tedy, abych sehnul se pro láhev kořalky. Otočiv se zase, viděl jsem téhož Indiána, že sňal se hřebíku jednu pušku a utíkal s ní. Hned postavil jsem láhev, uchopil druhou flintu a vyskočil jsem ze dveří. Rozumí se, že ustoupil jsem stranou, aby mne Indiáni neviděli, ale při tak náhlé změně světla neviděl jsem, co se kolem děje. Slyšel jsem jen rychlé kroky, potom zablesklo se na ohradě, zahřměla rána, a mně zdálo se, jakoby mne někdo byl udeřil do nohy. V tom spatřil jsem jednoho rudocha, an

strojí se ku skoku přes ohradu. Přiložil jsem pušku a stiskl, ale současně cítil jsem v noze takovou bolest, že jsem upadl. Kule má chybila, puška byla ztracena. S velikým namáháním doplížil jsem se zpět do chýže. Rána Indiánova zasáhla mou pravou nohu. Teprve po několika měsících mohl jsem se zase postavit na nohu, ale kulhal jsem, stal se ze mne Hobble-Frank. Rudocha zapamatoval jsem si dobře, nikdy nezapomenu darebáckého toho obličjeje, a běda mu, setkám-li se s ním kdysi. Jsem sice proti všemu krveprolévání, ale nepochopuji, proč měl by mne rudoch beztrestně okrásti a nad to ještě zmrzačiti. Myslím, že Indián ten náležel k Ogallallům, a jestli — — Co se vám stalo?»

Vychloubavý Němeček zastavil pramen své výmluvnosti, neboť Jemmy zadržel svého koně a vzkřikl překvapením. Minuli totiž větší část písčité půdy a octli se na cestě kamenité, která hned opět ustoupila písčité. Tam zastavil se Jemmy.

»Co se stalo?« odvětil. »Ani sám nevím! Vidím či nevidím?«

A udiveně hleděl s koně na zemi. Teď teprve pochopil Frank, co myslil soudruh jeho.

»Je-li možná!« zvolal; »stopa se náhle změnila.«

»O všem! Zprvu zdála se býti stopou slona, a teď je v ní znáti zcela zřetelně nohu koňskou. Kůň byl okován a sice nově, jsouť otisky podkovy velmi ostré.«

»Ale šlépěj je obrácena.«

»Toho právě nemohu pochopiti. Až dosud jeli jsme po stopě, teď jedeme proti ní.«

»A je-li stopa opravdu tatáž?«

»Ovšem. Tu za námi vystupuje skála, ale je sotva sedm metrů široká; na ní nelze stopy viděti. Na oné straně zdálo se nám, že pochází ode slona, tahle však vidíme zřetelně stopu koňskou, směřující k západu. Ohlédněte se! Je zde snad jiná ještě stopa?«

»Pocházejí tedy obě přese všecku svou různost' od téhož zvířete. Je sice zbytečné, ale sestoupím přece, abych se přesvědčil, nemýlím-li se.«

Po té sestoupili oba muži s koňův a prohlíželi šlepěje pečlivěji, ale nevyzkoumali nic nového. Veliká, nezřetelná stopa proměnila se na úzkém, kamenitém místě ve stopu koňskou. Již tato okolnost' velmi byla podivná, ale seznání, že stopy směřují právě proti sobě a na kamenité půdě úplně zmizely, zarazilo je nad míru. Chvilí stáli tu v přemýšlení.

»Toť jsou nějaké čáry,« vece posléze Jemmy.

»Čáry? Vždyť čarodějů přec není!«

»Není, ovšem, nejsem pověřčiv.«

»Připadá mi to jako ve Filadelfii. Tam vyhodil prý kejklíř Filadelfia klubko příze do povětří a vylezl potom po niti do výše.«

»Slon přišel od východu, kuň od západu, a zde přestávají jejich stopy. Snad vylezla tu obě zvířata po té niti do výše a zmizela v povětří. Nechť objasní záhadu tu, kdo chce a jak chce, ale já nedovedu toho.«

»Škoda, že není zde smržovecký učitel. Rád slyšel bych úsudek jeho o této zpropadeně spleťtité hádance!«

»Nehleděl by na to chytřeji než vy a já.«

»Hm! S dovolením, váš obličej nejeví příliš mnoho duchaplnosti, pane Jemmye!«

»A ve vás nehledal by v tomto okamžiku nikdo nad míru učeného botaniko-zoologa. Ostatně poznal bych vůbec rád člověka, který rozřešil by tuhle hádanku.«

»A rozřešiti lze ji přece, neboť proslulý Archidiakonus pravil: »Dejte mi nějaký pevný bod ve vzduchu, vyšinu každé dvěře ze stěžejí!«

»Archimedes, chtěl jste říci?«

»Ovšem, ale diákonem byl také, neboť když nepřátelští vojínové vnikli do jeho obydlí, učil se právě kázání na paměť a řekl jim: Nevyrušujte mne a ztište se. Vojínové ho zabili. A proto ztracen jest opět pevný bod ve vzduchu.«

»Snad naleznete jej vy. Já nevidím se k tomu povolán, ježto nejsem s to, abych rozluštil tyto dvě protivy.«

»Ale něco učiniti přece musíme.«

»Zajisté, ale nevrátíme se! Lze-li vůbec záhadu tuto rozřešiti, tedy jen před námi může se rozřešení státi, za námi nikoli. Vsedněme na koně a jeďme dále!«

A jeli proti stopě koňské, stále zřetelně viditelné. Asi za půl hodiny přestala půda písčnatá, a jezdci ocitli se na cestě tvrdší. Podle ní rostla tráva a rozličné křoviny, nedaleko vypínalo se pohoří. Bylo pokryto na úpatí ojedinělými stromy, výše pak hustším lesem. I tam znáti

bylo stopu. Později zase pokryta byla cesta drobným šterkem, a v tom ztratila se stopa úplně.

»Tuť rozřešení,« bručel Frank.

»Nepochopitelné,« doložil Jemmy. »Kůň slétl se vzduchu a opět v něm zmizel. Či byl to snad přece ‚duch prerie?‘ Přál bych si jej viděti a poznati, jak vyhlíží.«

»Přání tomu lze vyhověti; podívejte se, pánové, na něj!«

Slova ta ozvala se ze křoví, u něhož byli jezdcí se zastavili. Oba vykřikli zděšením. Ten, jenž prve byl mluvil, vystoupil ze křoví, dosud ho zakrývajícího.

Nebyl postavy ani vysoké, ani tuze zavalité. Tmavý plnovous vroubil osmahlý obličej jeho. Na hlavě měl široký plstěný klobouk, za jehož šňůrou zastrčeny byly kolkol špičky uší medvěda hnědého, vysoké boty sáhaly až přes kolena, trup zahalen byl v krátký kabátec. Za pasem vězely dva revolvery a tesák; také visely na něm dva páry podkov a čtyři okrouhlé, podivné věci; byly upleteny ze slámy a sítí a opatřeny řemením a přezkami. Od levého ramene ku pravému boku splývalo lasso, a na hedvábné, okolo krku ovinuté šňůře visela indiánská dýmka smírná. V pravici držel muž ten krátkou pušku a v levé ruce — doutník, na němž právě pohodlně si pochutnával.

Pravý západozemec nedbá mnoho o zevnějšek; čím šaty jeho špatnější, tím více lovec již prodělal. Pohrdá velkopansky každým, kdo zevnějšku svého je dbalý. Nejvíce protiví se mu vyčištěná puška. Dle jeho

domněnky nemá obyvatel prémie času, aby zdržoval se takovými hloupostmi.

Ale na neznámém muži vše se jen lesklo, jakoby právě byl přijel ze St. Louisu. Ručnice jeho blyštěla se, jakoby před hodinou byla opustila krám puškařův. V podobném stavu byl všečen oblek cizincův.

Naši známí patřili překvapeně na něho a zapomněli i na odpověď.

»Nuže,« doložil neznámý usměvavě, »myslím, že chcete viděti ‚ducha prémie?‘ Mínete-li toho, po jehož stopě jste jeli, tedy stojí před vámi.«

»U všech všudy! Toť mne rozum již opouští,« bručel Jemmy francouzsky.

»Aj, Francouz,« odpověděl neznámý rovněž francouzský. »Je-li možná!« zvolal Jemmy. »Zde u Devils Headu setkatí se s krajanem! Nevěřím ani vlastnímu sluchu.«

To řka, skočil Jemmy s koně a podával cizinci ruku.

»A mé překvapení,« vece cizinec, »je tím větší, že setkávám se tu s osobou velmi proslavenou. Nemýlím-li se, jest vaše jméno Jakub Ferlon?«

»Cože! Jméno mé že i znáter?«

»Vždyť je na vás viděti, že jste »tlustý Jemmy« ; ostatně dosvědčuje to i vaše herka.«

»A kdo je váš společník?«

»Němec Frank. Nenadále vaše objevení se připravilo jej z rovnováhy a zbavilo ho řeči, ale jsem přesvědčen, že za chvíli bude zase ve své míře,« vysvětloval Jemmy.

»Ale kde vy jste, tam jest i »dlouhý Davy« se svým mezkem. Či snad mýlil bych se?«

»Nikoli; jest skutečně zde, nepřiliš daleko k jihu, tam, kde končí se údolí.«

»Aj! Hodláte tam dnes přenocovati?«

»Zajisté.«

Zatím vzpamatoval se Frank, sestoupil s koně a přistoupil k cizinci, ruku mu podáváje. Ten stiskl upřímně nabídnutou pravici, měřil zkoumavě Franka a otázal se posléze anglicky:

»Zajisté Hobble-Frank?«

»Jemináčku! Také mé jméno znáte?«

»Pozoruj, že kulháte, a Frank se jmenujete; tu snadno domyslíl jsem se ostatního. Bydlíte společně s Francisem, lovcem medvědův?«

»Kdo vám to vše řekl?«

»On sám. Před několika lety sešel jsem se s ním. Kde je nyní? Doma? Jsou tam odtud asi tři dni cesty.«

»Zcela správně! Ale Francis není doma. Upadl do rukou Ogallallův, a právě jsme na cestě, abychom zkusili, bylo-li by lze mu pomoci.«

»Vyť mne lékáte! Kde byl zajat?«

»Nedaleko odtud, u Devils Headu. Ogallallové vlekou jej s pěti soudruhy k Yellovstonu, aby usmrtili jej na hrobě ‚Udatného Bůvola‘.«

Cizinec se lekl a otázal se: »Ze msty zajisté?«

»Ovšem. Znáte-li jméno Old Shatterhand?«

»Ano, pamatuji se na ně.«

82 Syn lovce medvědův

A zvláštní úsměv pohrával na rtech cizincových.

»Shatterhand,« přejal Jemmy slovo, »zabil ‚Udatného Bůvola‘, ‚Zlý Oheň‘ a ještě třetího Siouxa. Nyní zase jdou Ogallallové navštívit hrobů zabitých soukmenovcův, a tu právě upadl jim Francis do rukou.«

»Jak jste se o tom dověděli?«

I vypravoval Ferlon o Vohkadehovi a o všem, co událo se od příchodu mladého Indiána. Cizinec velmi pozorně naslouchal slovům jeho, a když Jemmy zprávu svou skončil, pravil:

»Old Shatterhand podle všeho vinen jest neštěstím, jež stihlo Francisa. Má to na svědomí.«

»Nikoli! Nemůže za to, že Francis opominul potřebné opatrnosti.«

»Nepřeme se déle o tom! Jest zajisté velmi hezké od vás, že nedbajíce nebezpečí a obtíží, jež vás očekávají, přispěti chcete zajatci. Přeji vám z plna srdce, aby se podnik váš zdařil. Zvláště zajímá mne mladý Francis. Těším se, že poznám ho někdy.«

»Toť velmi snadné!« vece Jemmy. »Třeba vám jen s námi jeti. Kde máte svého koně?«

»Odkud víte, že mám koně?«

»Vždyť nosíte ostruhy.«

»Ach, dle těch tedy soudíte? Kuň můj stojí nedaleko; ukryl jsem jej, chtěje si vás prohlédnouti.«

»Což jste nás pozoroval?«

»Ovšem; před půl hodinou již viděl jsem vás, jak divili jste se změně stopy.«

»Aj, i o tom víte?«

»Nic více, nežli že to má stopa.«

»Vaše?«

»Ano.«

»U všech všudy! Tedy vy jste nás klamal?«

»A dali jste se opravdu klamati? Jest mi velikým dostiučiněním, že jsem muže, jako je ‚tlustý Jemmy‘, dovedl mýliti. Ovšem neplatilo to vám, ale lidem zcela jiným.«

Ferlon nevěděl, co myslil by si o cizinci. Měřil jej od hlavy k patě a zeptal se posléze:

»Ale kdo jste vlastně?«

Tázaný usmál se a pravil: »Není-liž pravda, pozorovali jste hned, že jsem zde na dalekém západě nováčkem?«

»Ano, je to na vás viděti. Vaše sváteční puška dobře hodila by se na vrabce, a oblek nosíte asi jen několik dní. Jste zde zajisté v četné společnosti turistův. Kde opustil jste železnici?«

»V St. Louisu.«

»Jakže? Tak daleko na východě? Nemožné! Jak dlouho, prosím, zdržujete se zde na západě?«

»Tentokrát osm měsícův.«

»Ó, prosím, nezazlívejte mi, ale toho mi přece nenamluvíte!«

»Ani mi nenapadá vás obelhávati.«

»Bodejť! A klamati chtěl jste nás také?«

»Ano; stopa pocházela ode mne.«

»Tomu nevěřím! Vsadím se, že jste nějaký učitel

anebo professor a že cestujete tu s několika soudruhy a sbíráte rostliny, kameny a motýle. Řadím vám, abyste se brzy odtud ztratil. Tato krajina není pro vás. Nevíte ani, že živobytí je zde každou minutu v nebezpečí.«

»Ó, vím velmi dobře. Zde na blízku na příklad táboří nad čtyřicet Šošonův.«

»Nebesa! Je-li možná?«

»Ano, vím to jistě.«

»A to pravíte tak lhostejně?«

»A jak bych to řekl? Myslíte, že bojím se několika Šošonův?«

»Člověče, nemáte ani tušení, v jak nebezpečné krajině dlíte.«

»A přece. Tamo leží jezero Krvavé, a Šošonové radovali by se nad míru, kdyby zmocnili se některého z nás.«

»Teď opravdu nevím, co bych si o vás myslil.«

»Myslete si, že umím rudochům pověsiti bulíka na nos jako vám. Ve mně zmýlil se již mnohý zkušený západozemec, oceňuje mne měřítkem zde obvyklým. Prosím, pojděte!«

Obrátiv se kráčel volně do křovin. Jemmy a Frank šli za ním, koně za uzdu vedouce. Za nedlouho zastavili se u překrásné, asi třicet metrů vysoké jedle. U ní stál kuň, krásný to vraník s červenými nozdrami hustou hřívou. Řemení a sedlo byly práce indiánská. Za sedlem připjat byl kaučukový plášť, z jehož jedné kapsy vyčníval dalekohled. Vedle koně na zemi ležela těžká puška veliké světlosti.

Spatřiv Jemmy pušku, rychle k ní poskočil. Zdvihnuv a pozorovav ji chvíli, zvolal:

»Tato puška jest — ano jest — ach, neviděl jsem jí ještě nikdy, ale poznal jsem ji hned. Stříbrná puška Vinnetoua, náčelníka Apačův, a tato jsou nejznamenitější zbraně všeho západu. Tato puška náleží —«

Zarazil se a jako u vytržení pozoroval jejího majetníka; potom pokračoval:

»Teď, ano teď již vyjasňuje se mi. Old Shatterhand zdál se každému, kdož viděli jej poprvé, nezkušeným lovcem. Jemu náleží, tato zbraň. Franku, Franku, víte-li, kdo je tento muž?«

»Nevím. Nečetl jsem ani křestního listu jeho ani vysvědčení očkovacího.«

»Člověče, nechte žertův! Před námi stojí Old Shatterhand!«

»Old Shat — — —«

Chromý Frank o několik kroků zpět ustoupil.

»Všickni svatí!« vzkřikl. »Old Shatterhand? Představoval jsem si jej ovšem jinak.«

»Já také!«

»A jak, lidičky?« smál se lovec.

»Vysokého, statného,« odvětil učený Němec.

»Ano, obrovské postavy,« souhlasil Ferlon.

»Vidíte tedy, že pověst má je mnohem lepší zásluh mých. Co vypravuje se v prvním táboře, zvětší se třikrát v táboře druhém a ve třetím šestkrát. Z té příčiny máte mne za muže zázračného, ale jsem právě tolik jako vy.«

»Nikoli! Co vypravuje se o vás, to je — —«

»Nechme toho,« přerušil ho Shatterhand. »Všimněte si raději mého koně. Je to pěkné zvíře, jaké najdeme toliko u Apačův. Okován není. Chci-li klamati své pronásledovatele, navléknu mu tyto střevíce ze sítí, jakých v Číně velmi zhusta se užívá. Kůň zanechává potom v půdě měkké, jmenovitě písčité, stopu skoro jako slon. Tuhle mám dva páry podkov, k snadnému upevnění zvláště zřízených. Jeden pár je obyčejný, druhý však má ozuby napřed. Je tudíž stopa také obrácena, a kdo mne pronásleduje, domnívá se, že jel jsem ve směru právě opačném.«

»Prach a broky,« divil se Frank. »Teď teprve rozbřeskují se mi. Tedy tohle jsou ty čáry!«

»Těší mne, že uvedl jsem vás oba v omyl. Na kamenité půdě nemohl kůň zanechat stopy. Proto slezl jsem tam, abych zaměnil mu za střevíce podkovy. Netušil jsem ovšem, že jedou za mnou krajané; teprve později upozoroval jsem vás. Opatření ta učinil jsem z opatrnosti, ježto z jistých znamení soudil jsem na přítomnost nepřátelských Indiánův. Přišed k této jedli, byl jsem jen ve své domněnce utvrzen.«

»Jsou zde stopy po Indiánech?«

»Nikoli! Strom tento znamená jen místo, kde sejdu se dnes s Vinnetouem, a — —«

»Vinnetou?« přerušil ho Jemmy. »Náčelník Apačů že je zde?«

»Ano, předešel mne již.«

»Kde je? Musím ho viděti stůj co stůj.«

»Tuto zanechal znamení, že zde byl a zase přijde. Kam zatím poodešel, nevím. Zajisté potají pozoruje Šošony.«

»Ví-li o nich?«

»On to byl, jenž upozornil mne na ně. Vyřezal tuto do stromu tajné své znamení. Rozumím mu jako každému písmu. Sděluje mi, že vrátí se opět, a že nedaleko zdržuje se čtyřicet Šošonův. Ostatní jest mi zde očekávati.«

»A vyslídí-li vás zde Šošonové?«

»Nevím, komu hrozilo by větší nebezpečí, jim, kdyby mne zde našli, nebo mně, kdybych je vyslídil. Po boku Vinnetouově není mi se báti takové hrstky Indiánův.«

Slova jeho zněla prostě, přesvědčivě, že Hobble-Frank udiven zvolal:

»Čtyřiceti nepřátel byste se nebál? Nemám právě srdce zajechího, ale tak daleko jsem to se svou srdnatostí přece nepřivedl. ‚Veni, vidi, tuti‘, pravil starý Radecký po bitvě u Kolína. Dva proti čtyřiceti, toho nemohu pochopiti.«

»Velmi jednoduché, příteli! Třeba k tomu jen opatrnosti, hodně lstivosti a trochu odvážlivosti; máme-li k tomu ještě dobré zbraně, na něž úplně lze se spolehnouti, jsme vůbec ve výhodě. Zde však nejsme tuze bezpečni. Dobře uděláte, vzdálíte-li se odtud, abyste co nejdříve dorazili ke svým.«

»A vy zde zůstanete?«

»Ano, až přijde Vinnetou. Potom vyhledáme vás

tábor. Máme sice jiný plán, ale bude-li Vinnetou souhlasiti, pojedeme s vámi k Yellovstonu.«

»Opravdu, opravdu?« otázal se Jemmy nanejvýš potěšen. »V tomto případě chtěl bych se vsaditi, že osvobodíme zajatce.«

»Jen abyste se nepřepočítali! Já jsem vlastně příčinou, že Francisovi hrozí nebezpečí, je tudíž mou povinností, bych připojil se k vám. Proto — —«

Zarazil se, neboť Frank úzkostlivě vykřikl. Ukazoval prstem mezi křoviny na písčitou rovinu, kdež viděti bylo tlupu Indiánův.

» Rychle na koně a odtud!« kázal Shatterhand. »Nepozorovali vás dosud. Přijedu za vámi.«

»Ti chlapi uvidí naši stopu,« vece Jemmy a vyhoupl se rychle do sedla.

»Pryč jen, pryč! Toť vaše jediná spása.«

»Ale vás vyslídí!« »O mne se nestarejte! Rychle odtud!«

Oba byli již v sedle a ujížděli odtud. Shatterhand rozhlédnuv se vůkol, seznal, že známí jeho nezanechali ve šterku stopy žádné. Po té zavěsil pušku k sedlu, druhou těžkou na rameno a řekl svému koni jediné jen slovo apačské: »Peniyil — jiti!« Když potom rychlými kroky stoupal na příkrou, vedle se vypínající stráň, lezl kůň za ním jako pes. Nikdo neuvěřil by, že takovou cestu slézti dovedl by kůň, a přece po krátkém, ale velikém namáhání skryli se oba pod hustými stromy. Shatterhand položil koni ruku na krk, řekl mu:

»Spi!«

Hned natáhl se vraník na zem a nehnul ani svalem. Byl po indiánsku vycvičen.

Šošonové upozorovali stopu, jeli podle ní a rychle se blížili. Sotva uplynuly dvě minuty od odjezdu bělochův, byli již Indiáni u známé nám jedle. Někteří sestoupili s koňův, aby hledali zmizelou stopu.

»Ive, ive, mi, mi — zde, zde; ku předu, ku předu!« křičel jeden.

Našel, co hledal. V okamžiku zmizeli rudoši. Shatterhand ve své skrýši poznal, že cvalem hnali za prchajícími.

»Budou-li jen chytrí a pojedou-li dosti rychle,« myslil si.

V tom lehce zafrkal jeho kůň, jakoby pána svého na něco chtěl upozorniti. Hleděl naň svýma velikýma, moudrýma očima, obrátil potom hlavu stranou k vrchu. Lovec uchopiv pušku poklekl připraven k ráně a klidně díval se vzhůru. Stromy stály tam hustě vedle sebe, že nebylo daleko viděti. Hnedle však odložil pušku. Shlédnuv pod nejnižšími větvemi ostny dikobrazovými ozdobené mokassiny, poznal hned, že náležejí nejlepšímu jeho příteli. Zachrastilo ve větvích, a před lovcem stál muž.

Byl ustrojen právě jak Old Shatterhand, jen na nohou měl místo vysokých bot mokassiny; také neměl klobouku. Dlouhé, husté; černé vlasy byly srovnány ve vysoký chochol a propleteny koží chřestýší. Účes nebyl ozdoben — jak u náčelníkův obyčejem — péry orlími. Na první pohled poznal v něm každý znamenitého muže a

náčelníka. Na krku houpal se mu kouzelný váček, kalumet a tři řady drápů medvědích, vítězná to znamení, jichž dobyl sobě s nebezpečenstvím života. V ruce držel dvojku, jejíž pažba hustě pobita byla stříbrnými knoflíky. To byla proslavená puška stříbrná, jejíž kule nikde nechybila se cíle svého. Obličej jeho byl vážný, mužný a krásný; čelisti vyčnívaly jen nepatrně, a pleť byla barvy světlohnědé.

Muž ten byl Vinnetou, náčelník Apačův, nejznamenitější mezi Indiány. Jméno jeho známo bylo daleko široko. Spravedliv, moudrý, udatný až k odvážlivosti, přítel a ochránce všech potřebných, ať rudých anebo bílých; takým znali ho ve všech Státech ano i daleko za hranicemi.

Old Shatterhand povstal. Chtěl mluvit, než Vinnetou pokynul, aby poslouchal.

V dálce ozývaly se jednotvárné zvuky a rychle se blížily. Brzy zaslechli dupot koňský a rozeznávali jednotlivé zvuky písňe. Bylo to jediné slovo: »totsi-vuv, totsi-vuv!« což znamená asi tolik jako skalp.

Zvěděl tedy Old Shatterhand, že oba běloši neunikli Indiánům, nýbrž od nich zajati byli.

Šošonové jeli právě okolo a po způsobě indiánském jeden za druhým. Uprostřed mezi sebou měli oba zajatce; byli odzbrojeni a lassem na koně přivázáni. Dle všeho nebylo jim dosud ublíženo. Snad vzdali se, přesvědčivše se o bezúčelnosti odporu, svým nepřátelům dobrovolně.

Nikdo ze Šošonů netušil, že jsou pozorováni. Zajatci však vzpomínali na Old Shatterhanda, jehož zde byli

opustili. Ohlíželi se v pravo i v levo a také vzhůru obrátili své zraky. Shatterhand chtěl Evropanům dáti znamení, že je viděl. Bylo to však nebezpečné, neboť snadno mohl jej zahlédnouti i některý z Indiánův. Postoupiv trochu blíže ku kraji stráně, zamával kloboukem, ale hned zase ustoupil, přesvědčiv se, že znamení jeho neušlo tlustému Francouzovi.

Rudoši zmizeli, ale jednotvárné totsivuv chvíli ještě bylo slyšeti; posléze i to umklo.

Ted' otočil se Vinnetou, opustil, ani slova nepromluviv, místo, na němž vedle Shatterhanda byl stál. Asi za deset minut se vrátil, koně svého za uzdu veda. Bylo opravdu s podivem, jak dovedlo se zvíře udržeti na svahu velmi příkrém a prodírat se nad to ještě hustým lesem. Kůň Vinnetouův byl téhož druhu a téže barvy jako kůň Shatterhandův, než poslední zasloužil by přece přednost. Náčelník Apačů z úcty daroval svému příteli koně lepšího.

Již stáli vedle sebe oba muži, kteří nebáli se ani celého kmene indiánského. Zkoumavé pohleděl Shatterhand na Vinnetoua a přesvědčil se, že netřeba mu obšírně vykládati, co se stalo. Znalit' se dobře a vyčetli si myšlenky vzájemně z obličejů. Posléze otázal se běloch:

»Objevil-li náčelník Apačů místo, kde rozbili stany bojovníci šošonští?«

»Vinnetou sledoval jejich stopu,« vece tázaný. »Jeli vzhůru vyschlým řečištěm, jímž před dávnými časy horské vody tekly do jezera Krvavého. Potom vedla stopa jejich v levo přes výšinu do hluboké kotliny; tam stojí stany jejich.«

92 Syn lovce medvědův

»Jsou to stany obytné?«

»Nikoli, stany válečné.«

»Kolik je jich?«

»Tři, a v těch bydlí všichni. Vinnetou správně spočítal jejich stopy a poznamenal i na stromě, kolik je jich. Ve staně orlími péry ozdobeném bydlí náčelník. Je to Tokvitey (Černý Jelen), nejjudatnější náčelník všech Šošonův. Vinnetou viděl jej z dálky a poznal dle tří jizev na líci.«

»Na čem usnesl se můj rudý bratr?«

»Vinnetou nemyslí ukázati se Šošonům. Nebojí se jich, domnívá se však, že nebylo by lze vyhnouti se boji, poněvadž jsou na výpravě válečné; Vinnetou nechce nikoho z nich usmrtiti, protože mu neublížili. Že však nyní zajali dva bledouše, a můj bratr je chce osvoboditi, bude mu snad přece utkati se s nimi v boji.«

Apač pronášel myšlenky Shatterhandovy přesně a určitě, že nevidělo se bělochu činiti k nim poznámek; vyzvídal jen:

»Uhodl-li bratr můj, kdo jsou ti běloši?«

»Vinnetou viděl malého, silného bělocha, ví tedy, že je to tlustý Jemmy. Druhý kulhal, když slezl s koně. Kůň jeho bylo pěkné, bujné ještě zvíře, oblek jeho též čistý, z čehož soudím, že nebyl dosud dlouho na cestě. Nebydlí tudíž daleko odtud a proto je to nepochybně Inda-hiš-šoldenču, jemuž bledouši Hobble-Frank říkají. Je to soudruh Francisa, lovce medvědův.«

Apačové nemají zvláštního slova pro pojem »kulhati«. Čtyři slova náčelníkova znamenají: »Muž, který špatně

chodí«. Rudoch správně soudil a tak opětně dokázal, že ostrovtip Indiánů je velmi bystrý.

»Dobře pravil můj rudý bratr; běloši jsou tlustý Jemmy a Hobble-Frank. Poznal zajisté, že Frank kulhá, když mluvil jsem tuto s nimi; nebyl tedy daleko od nás.«

»Ovšem! Vinnetou pozoroval Šošony a viděl, že oddělení jedno odtáhlo směrem k jezeru Krvavému. Ježto pak věděl, že přijde tam i jeho bílý bratr, odebral se přes výšiny a lesem přímo ke stromu naší schůzky. Posléze však bránil mu kuň v rychlé jízdě, aby dáti mohl bratru svému výstrahu; proto slezl s něho a spěchal sem pěšky. Tamhle s vrchu spatřil svého bratra s oběma bledouši. Viděl také Šošony, již zpozorovali stopu bělochův. Tito ujížděli odtud, ale rudoši jich dostihli a zajali je. Rozumí se samo sebou, že je Old Shatterhand osvobodí, a Vinnetou bude mu při tom nápomocen. Domnívá se též, že oba běloši nejsou samotni u jezera Krvavého a Čertovy Hlavy. Našli zajisté stopu Old Shatterhandovu, oddělili se od ostatních a jeli po ní. Můj bratr ví zajisté, kde bychom je vyhledali, by nám nápomocni byli při osvobození obou zajatcův.«

Tato i všechna vůbec řeč Apačova svědčila o neobyčejné bystrosti ducha jeho. Old Shatterhand vypověděl mu po té stručně vše, co zvěděl od tlustého Francouze a smržoveckého Němečka. Vinnetou pečlivě naslouchal a řekl potom:

»Ano! Old Shatterhand a Vinnetou nedopustí, by lovec medvědů zemřel smrtí mučennickou. Ještě dnes

osvobodíme právě zajaté bělochy a potom vydáme se s nimi a jejich soudruhy k Yellovstonu, bychom ukázali Sioux-Ogallallům, že Old Shatterhand, jenž usmrtil druhdy nejjudatnější tři bojovníky jejich holou rukou, dosud živ jest.«

Old Shatterhandovi bylo tuze milé, že Vinnetou ochotně nabízí se ku pomoci. Privil tedy:

»Můj rudý bratr uhodl mé přání. Nepřišli jsme v tyto krajiny prolévat krve rudochův, ale nedopustíme také, by nevinní lidé umírali za čin můj tehdejší. Vinnetou nechť jde se mnou k těm, již táhnou jich osvobodit.«

I svedše koně s příkré stráně, vyhoupli se na ně a jeli cestou, kudy dříve ubírali se Jemmy a Frank.

Nebylo daleko do noci; pobídlí tedy zvířata svá ku běhu nejrychlejšímu. Brzy dorazili na místo, kde Šošonové zajali bělochy; zastavili se na chvíli, by prohlédli stopy.

»Nebylo ani bojováno,« prohlásil Vinnetou.

»Ovšem! Běloši nebyli raněni. Jednali moudře, uznavše za výhodnější vzdáti se bez boje Šošonům, než-li marně a ku své škodě potýkati se s nimi.«

Vinnetou zamávl rukou, jak míval ve zvyku, nechtěli na jevo dáti souhlas a otázal se:

»Moudře, pravil můj bílý bratr: Rád věděl bych, vzdal li by se on a Vinnetou, kdyby je byli Šošonové pronásledovali?«

»Vzdáti se? My? Věru ne!«

»Zajisté.«

»My bychom byli bojovali až do posledního dechu,

a mnoho Šošonů bylo by zahynulo, než by nás byli se zmocnili.«

Možno též, že bychom ani nebyli bojovali. Vinnetou rád viděl by Šošona, který dohonil by jeho a Old Shatterhanda, kdyby jeli na svých vranících. Není-liž Old Shatterhand mistrem v hledání cizích a ukrývání vlastních stop? Nižádný Šošon nebyl by našel stopu naši. Udatnost kráší sice každého muže, ale moudrostí přemoci lze více nepřátel nežli tomahavkem.«

Po té brali se jezdci dále k jihu podle horského hřbetu a v levo od někdejšího jezera.

»Ustanovil se již můj rudý bratr na nějakém plánu v příčině osvobození zajatých bělochův?« otázal se Shatterhand.

»Vinnetou plánu nepotřebuje; vrátí se k Šošonům a zajatce jim unese; tak se rozhodl. Tito Indiáni Hadí nestojí za to, by Vinnetou přemýšlel o nějakém plánu. Vždyť přesvědčil se Old Shatterhand sám, že nemají mozku ve svých hlavách.«

Shatterhand znamenal hned, kam Vinnetou bije.

»Ano,« řekl. »Nikdo z nich nemyslil na to, že lovci nepřicházejí sem jednotlivě. Kdyby jim taková myšlenka byla napadla, byli by vyslali zajisté několik vyzvědačův. Je nám tedy jednati s lidmi, jejichž moudrosti není se právě co báti. Kdyby byl náčelník Černý Jelen býval s nimi, jistě setkali bychom se s vyzvědači.«

»Neviděli by nic; Old Shatterhand a Vinnetou dovedli by je na na sebe přivábiti a zavésti.«

Dosáhli již místa, na němž prohýbala se rokline směrem skoro přímým k západu. Tam našli stopy bělochův, než pro nastalou tmou nemohli jí dobře již rozeznávati. Zaměřili v pravo.

Roklina byla zprvu dosti široká a schůdná. Oba jezdci ubírali se i po tmě dosti rychle dále. Koňové jejich nebyli okováni, nebylo kroků jejich ani slyšeti.

Později zdálo se, že od hlavní rokliny na levo odbočuje postranní. Na chvíli se zastavili. Roklina byla tuze úzká. Je-li to ta, ve které osoby, jež hledali, rozbily dnes svůj tábor? Naslouchali, ozvou-li se nějaké hlasy. Pojednou jevil kůň Apačův nepokoj, hrabal nohou a odfrkoval, dávaje takto pánu svému znamení, že někdo na blízku.

»Jsme na pravé cestě,« vece Shatterhand. »Zaměříme v levo! Kůň chce nám sdělit, že je tam někdo.«

Jeli asi deset minut volně ku předu; potom náhle změnila rokline svůj směr, a když projeli zátočinou, spatřili ve vzdálenosti asi 100 krokův oheň. Roklina se tam opět rozšířila; v jejím středu vyrážel ze země pramen, stromovým vroubený a na vodu nevalně bohatý.

Opodál pramene plápolal veselý oheň. U něho seděly tři osoby, jejichž tváří pro značnou vzdálenost nebylo lze rozeznati.

»Co soudí můj bratr?« otázal se Vinnetou. »Jsou-li to oni?«

»Jsou jen tři, my však hledáme čtyři. Dříve nežli se prozradíme, popatřme, s kým jest nám jednat!«

Sestoupili s koňův.

»Stačí, podívám-li se tam sám,« vece Shatterhand.

»Budiž! Vinnetou posečká.«

Uchopiv koně za uzdu, ustoupil s nimi Vinnetou stranou až k samé skalině, roklinu omezující. Old Shatterhand pozorně plížil se ku předu a skrčil se posléze za strom, pečlivě pozoruje všechny tři osoby a naslouchaje hovoru jejich. Byl to Davy, Vohkadeh a Martin Francis. Boba mezi nimi nebylo. Dobrý černocho, všecek zaujat pro dobrodružnou výpravu, ochotně nabídl se, že bude dbáti o bezpečnost všech společníkův. Marně domlouval mu Davy, že hlídky není třeba.

Nebezpečí hroziti a přijíti mohlo jedině ode vchodu do rokliny ale Bob přecházel právě na straně protější. Nezpozorovav tam nic podezřelého, vracel se k ostatním právě ve chvíli, kdy Shatterhand za strom se byl ukryl. U ohně však nemínil zůstat, odcházel opět.

»Bobe,« řekl Davy, »zůstaň zde přece! K čemu to zbytečné toulání! Indiáni nejsou zajisté na blízku.«

»Jak mohl by to massa Davy věděti,« odvětil Bob. »Indián může býti všude, v pravo, v levo, zde, tam, nahoře, dole, napřed, vzadu —«

»I ve tvé hlavě,« smál se dlouhán.

»Jen se, massa, smějte; Bob zná svou povinnost. Massa Bob je velikým a proslulým lovcem; nechybí nikdy. Přijde-li sem Indián, massa Bob hned jej zabije.«

Bob ulomil si totiž mladou suchou jedli a obratně se jí oháněl, ač kmen její měl dobrých dvacet centimetrův

objemu. Zbraň ta zdála se mu lepší a bezpečnější než puška.

I krácel ve směru opačném dále.

Old Shatterhand nabyl přesvědčení, že našel, koho hledal. Byl by se dal již poznati, ale že Bob ubíral se přímo k místu, kde Vinnetou stál, a tak očekávati bylo veselé intermezzo, vytrval tiše na svém místě.

Nemýlil se. Negr blížil se naznačenému prve místu. Oba vraníci znamenali jej už z dálky a byli nepokojni. Vinnetou spatřiv černocho, nabyl přesvědčení, že jest blízko přátel; bylť mu Shatterhand sdělil, že s nimi jede také černocho. Očekával klidně příchod jeho.

Jeden z koňů zasupěl. Bob jej slyšel, zarazil se a naslouchal. Nový dusot přesvědčil ho, že někdo nebo něco je na blízku.

»Kdo je tu?« otázal se.

Nikdo mu neodpověděl.

»Bob se ptá, kdo je tu! Neodpoví-li mu, zabije ho massa Bob.«

Opět žádá odpověď. »Nuže, ať zemrou všickni, kdo jsou zde!«

Zdvihnuv klacek postoupil blíže. Kůň Vinnetouův vzepjav se na zadní nohy, zježil hřívu; oči mu hořely. Bob stoje u koně tuze blízko, spatřil pojednou před sebou ohromnou postavu. Jiskřící oči a hrozivý dusot také mu neušly. Málem byl by jej kůň kopytem pohladil, opět k zemi se spouštěje; šťastnou náhodou ho jen od sebe odrazil.

Bob byl sice udatný mladík, nicméně netroufal si

podjati se boje s takovýmto nepřítelem. Odhodiv klacek, pádil odtud a křičel z plna hrdla:

»Běda, běda mně! Pomoc, pomoc, pomoc! Chce massa Boba zabiti. Chce massa Boba polknouti! Pomoc, pomoc, pomoc!«

Ti, již dosud seděli u ohně, rychle se vzchopili.

»Co se stalo?« ptal se Davy.

»Velikán, obr, strašidlo, duch nějaký chtěl massa Boba zardousiti.«

»Nesmysl! Kde?«

»Tam, tam u skály je.«

»Jdiž, černý! Vždyť není strašidel!«

»Massa Bob je viděl.«

Byla to asi nějaká skála zvláštního tvaru.«

»Ne, ne, skála to nebyla!«

»Nebo strom.«

»Ani skála, ani strom! Je to živé!«

»Mýlil jsi se.«

»Masa Bob se nemýlí. Strašidlo veliké, tak, tak, takhle!«

Slovům svým dodával černochoz rozmanitými posuňky ještě více směřnosti.

»Má oči jako oheň, rozevívá hubu jako drak a foukal na massa Boba, až ho povalil. Massa Bob viděl veliký vous, tak veliký, takhle dlouhý!«

Zajisté zdála se ve tmě Bobovi vousem dlouhá hříva, která pokrývala tvář domnělého obra.

»Zbláznil jsi se?« vece Davy.

»Ó, massa Bob má dobrý rozum, velmi dobrý! On ví, co viděl. Nechť jde tam jen massa Davy, uvidí ho také.«

»Nuže, pojďme a přesvědčíme se, co postrašilo Boba!«

Již chtěli jíti. V tom uslyšeli za sebou slova:

»Zůstaňte tu jen, mastre Davy! Není tam strašidla.«

Do Susiky jakoby hrom udeřil! Mžikem přiložil pušku k líci. Totéž učinili Vohkadeh i Francis. Všechny tři hlavně mířily na Shatterhanda, ze země vstávajícího.

»Dobrý večer!« pozdravil. »Ukliděte svou zbraň, lidičky. Přicházím k vám jako přítel, nesa vám pozdrav od Jemmy i Franka.«

Všichni sklonili pušky.

»Od nich nesete nám pozdrav?« ptal se Davy. »Vy jste se sešel s nimi?«

»Ovšem!«

»Kde?«

»Tam dole u jezera Krvavého, kamž, dovedla je stopa, po které jeli.«

»Souhlasí. Což objevili přece, jaký to byl slon?«

»Ano, můj kuň to byl.«

»Prach a broky! Má tak obrovská kopyta, pane?«

»Nikoli! Jeho nožky jsou velmi hezounké. Já ovšem nemohu za to, že měli jste střevíce za kopyta.«

To řka ukazoval na sítěné střevíce, které mu visely na opasku. Davy pochopil hned, oč jde; proto dodal:

»Aj, výborné! Cizí master připne střevíce ty svému koni, aby oklamal lidi, kteří sledují stopu jeho! Člověče, toť

velmi dobrá myšlénka; ano je tak znamenitá, jako bych já sám byl jejím původcem!«

»Ano, ano, dlouhý Davy má ze všech lovcův, kteří jezdí nebo chodí mezi oběma velikými moři, vždy nejlepší myšlénky!«

»Nevysmívejte se mi, pane! Tolik rozumu, jako vy, mám ještě také. Rozumíte?«

A pohrdlivě pohleděl na Old Shatterhanda.

»O tom nepochybuji,« odpověděl tento. »A že jste tak chytrý, dovedete mi zajisté pověděti, jaké strašidlo dobrý Bob viděl?«

»Ať sním cent kulí a to bez másla a petržele, nebyl-li to váš kůň!«

»Myslím, že dobře jste hádal.«

»Abych tohle uhodl, k tomu netřeba býti gymnasistou jako tlustý Jemmy. Ale teď již mi povězte, kde člověk ten s Frankem vlastně vězí. Proč přicházíte sem sám?«

»Poněvadž k vám přijítí nemohou. Tlupa Šošonů pozvala je na večeri.«

Dlouhý Susika leknutím div nepadl.

»Nebesa! Chcete tím snad říci, že byli zajati?«

» Bohužel!«

»Opravdu? Jistě? Skutečně?«

»Ano. Přepadeni, a odvedli je do zajetí.«

»Šošonové? Přepadeni a zajati? To si vyprosíme! Vohkadehu, Martine, Bobe, rychle na koně! Okamžitě vydáme se za Šošony. Musejí nám vydati oba zajatce, jinak rozsekáme je na vlašský salát!«

A již spěchal ke koním, již pásli se u vody.

»Počkejte, pane!« pravil Old Shatterhand. »Tak rychle to nejde. Což víte již, kde Šošony najdete?«

»Nikoli, ale doufám, že nám to povíte!«

»A jak veliký jest počet jich?«

»Počet? Myslíte, že rozhoduje počet osob, jde-li o osvobození Jemmyovo? Ať jejich sto neb dvě stě, vše jedno; musejí nám ho vydati!«

»Počkejte aspoň chvíli, nežli něco podniknete! Myslím, že máme si říci ještě mnoho. Nejsm zde samoteni. Zde přichází můj soudruh, který přeje vám také dobrého pořízení.«

Až dosud nehnul se Vinnetou s místa. Vida však, že Old Shatterhand s muži rozmlouvá, přiblížil se i s koňmi ke společnosti.

Dlouhý Davy byl sice překvapen, vida bělocha ve společnosti s rudochem, ale nevšiml si hrubě ani náčelníka; i řekl:

»Rudoch! Jako by vám z oka vypadl. Západozemec zajisté také není!«

»Nikoli; uhodl jste to zase hned.«

»Toť se rozumí. A tento Indián je snad statkář, jemuž ‚veliký otec‘ ve Vashingtoně hojně daroval pozemkův?«

»V tom se mýlíte, pane!«

»Sotva!«

»Zajisté. Průvodce můj není z těch, kteří by od presidenta Spojených Států přijímali pozemky darem. On spíše —«

Vohkadeh ho přerušil, vzkřiknuv radostí a úžasem. Mladý Indián přistoupiv totiž k Vinnetouovi, zpozoroval pušku v jeho ruce.

»Uf, uf,« vykřikl. »Maza-skamon-za-vakon, stříbrná puška!«

Davy rozuměl řeči siouxske tolik, že věděl, co Vohkadeh myslí.

»Stříbrná puška?« tázal se. »Kde? Aj, zde, zde! Ukažte mi ji, můj rudý sire!«

Vinnetou půjčil pušku Davyovi.

Je to »maza-skamon-za-vakon«,« jásal Vohkadeh. »Tento bojovník je zajisté Vinnetou, veliký náčelník Apačův!«

»Cože! Nemožné!« mínil Davy. »A přece hodí se popis stříbrné pušky úplně na tuto zbraň.«

Upřel tázavé zraky na Vinnetoua i Old Shatterhanda. Obličej jeho ve chvíli té nejevil mnoho moudrosti.

»Je to stříbrná puška,« odpověděl Old Shatterhand. »Můj soudruh je Vinnetou.«

»Prosím vás, člověče, nemějte mne za blázna!«

»Inu, pro mne a za mne mějte si slova má za žert. Nemám chuti, abych předříkával vám celý rodokmen Apačův.«

»To by se vám také špatně podařilo, pane!« odvětil Davy. »Nuže, je-li tento rudý gentleman opravdu Vinnetou, kdo jste vy? Ve případě tom mohl byste býti jediný —«

Uprostřed řeči se zamlčel. Upřeně hleděl na Old Shatterhanda, spráskl po té ruce, vyskočil a dodal:

»Ne, to jsem si zase důkladně škodil. Pro nic a za nic urážím zde nejslavnějšího západozemce, jemuž rovného nenajdeš pod sluncem! Je-li tento Indián Vinnetou, nejste vy nikdo jiný než — Old Shatterhand, nebo ti náležejí k sobě jako tlustý Jemmy a já. Řekněte mi tedy, pane, tak-li tomu?«

»Ano, nemýlíte se,« přisvědčil Shatterhand.

»Toť bych radostí snesl všechny hvězdy s nebe sem na tyhle stromy, bych oslavil večer, ve který jsem vás poznal, velkolepou illumio nací! Buďte nám upřímně vítáni v našem táboře a promiňte hloupost, které jsme se dopustili!«

Po té nastalo radostné vítání. Jen Bob byl zamlklý; styděl se náramně, že měl koně za strašidlo. Mládež indiánská navyklá je skromnosti. Z té příčiny stál Vohkadeh uctivě opodál, obdivuje se ve svém nitru mužům, již byli mu vzorem šlechtnosti, a jejichž příkladu následovati bylo vroucím přáním jeho.

Když pak Old Shatterhand všem i Bobovi ruku upřímně stiskl, položil si Vohkadeh pravici na srdce a promluvil skromně: »Vohkadeh položí rád život svůj za Old Shatterhanda!«

Old Shatterhand a Vinnetou, posadivše se u ohně, vykouřili s novými přátely svými kalumet. Davy byl na rozpacích, má-li podati dýmku smírnou také Bobovi. Vinnetou tušil jeho myšlenky a proto řekl:

»Také černochoch nechť s námi kouří z kalumetu, hoden

je toho, neboť měl tolik odvahy, že byl by podstoupil boj se strašidlem.«

Nebyti vážné chvíle, jakou je kouření z dýmky smírné, byli by zajisté všickni propukli ve hlasitý smích. Bob cítil potřebu poškozenou svou čest' opět napravit, napřáhl pravici jako ku přísaze a zvolal:

»Bob je massa Bob, je rek, je gentleman. Je přítelem i ochráncem massa Vinnetoua i massa Old Shatterhanda. Zabije všechny jejich nepřátely, podstoupí pro ně vše; on — on — on třeba i sám sebe zabije!«

Toť byl největší projev přátelství Bobova. Při tom kroutil dobrý černochoch očima, skřípal zuby, by slovům svým dodal větší váhy. Oba muži, jimž slova ta platila, přijali je také vážně.

Na stanovení jakéhosi plánu k osvobození zajatých nebylo pomyšlení, ježto neznámo bylo, co se s nimi stalo. Rozhodli se, že vyhledají tábor Šošonův a potom teprve že zařídí, čeho třeba.

Davy a Francis náramně se horšili, že přátelé jejich jsou v moci rudochův, a zapřísáhali se, že obětují pro ně i život. Vohkadeh podotekl však:

»Vohkadeh věděl, že stihne bledouše neštěstí, varoval je, ale oni nedbali výstrahy jeho.«

»A dobře učinili,« doložil Davy. »Kdyby nebyli od nás se oddělili, nebyli by ovšem upadli v zajetí, ale nebyli bychom poznali ni Old Shatterhanda ni Vinnetoua, náčelníka Apačův. Teď však nezdržujme se již. Vzhůru tedy, by rudoši poznali dlouhého Davy!«

Brzy vyjelo šest jezdců z rokliny a brali se tudy, kudy prve přijeli Old Shatterhand a Vinnetou. U východu z rokliny uhnuli se v levo k severu.

Nejeli dlouho, když pojednou Vinnetou koně zadržel. Ostatní učinili totéž.

»Vinnetou pojedje napřed,« pravil. »Moji bratři nechť následují mne volným krokem, všelikému šramotu se vyhýbajíce. Učiní vše, čeho Old Shatterhand od nich žádati bude.«

Potom slezl Vinnetou a chvíli upravoval cosi na nohou svého koně. Potom vsedl naň a uháněl odtud. Šramot, který při tom kůň jeho způsobil, sotva bylo slyšeti. Zdálo se jen, jakoby člověk pěstí do země bušil. Ostatní družina uháněla za ním, jak prve byl nařídil.

»Co to jen dělal?« vyzvídal Davy.

»Což neviděli jste, že visely mu na opasku právě takové podkovy a střevíce, jako já mám?« odpověděl Old Shatterhand. »Připjal střevíce ty svému vraníku, aby ho nikdo neslyšel, jemu však aby neušlo pranic.«

»A proč?«

»Šošonové, kteří vaše soudruhy zajali, zapomněli, že oba zajatí nebyli v této krajině samotni, že budou zde i jejich druhové. Černý Jelen však, náčelník jejich, jest chytřejší svých vojínův a ví, že dva lovci samotni nevydají se v nebezpečnou tuto krajinu, a proto vyšle zajisté do okolí vyzvědače.«

»Toť bylo by úplně zbytečné. Dnes je náramná tma, i nemohou nás vyzvědači nalézt.«

»Divím se vašim slovům, mastre Davye, ježto znám jste po všem západě jako zkušený a obezřelý lovec. Šošonové lovívají i pásají dobytek v krajině zdejší, znají zde tudíž každičkou skálu, každé údolí, každou skrýši. Či nesouhlasíte se mnou?«

»Úplně!«

»A sud' me ještě dále! Budou zkušení a opatrní lovci, přijdou-li do zdejší krajiny, tábořiti snad tuhle na rovině, nebo v písku někdejšího jezera?«

»Zajisté nikoli.«

»A kde?«

»Zde mezi vrchy.«

»Tedy buď v údolí nebo v některé roklině. A ježto Šošonové dobře vědí, že nepohodlnější místo ku přenocování jest jediné to, kde vy jste tábořili, budou vás hledati jen tam a nikde jinde.«

»Kýho šlaka! Máte pravdu, pane. Člověk pozoruje hned, že jede s Old Shatterhandem.«

»Děkuji za kompliment! Než to, co řekl jsem vám, zná každý, kdo zdržoval se několik měsíců na západě. Známo vám, že jednotlivci oddělují se ve krajině zdejší jen na krátký čas od společnosti. Z toho plyne, že i vy nemohli jste býti daleko od svých soudruhův. Vedlejší údolí nebo rokлина lépe hodí se k táboření, než hlavní; i věděli Šošonové jistě, kde vás naleznou. Nahlédnete zajisté, že to, co zdálo se vám prve nemožným, nyní objevuje se vám velmi snadným, samozřejmým. To vše

ví náčelník Šošonův i Vinnetou; jel tedy napřed, aby nás zpytáci nespatriili.«

»Velmi dobře,« odvece Davy. »Ale pochybuji přece jen, že podnik Apačův potká se s dobrým výsledkem, neboť v takové noci, jako je dnešní, není daleko viděti.«

»O Vinnetouovi nelze toho říci. Má výtečného a znamenitě vycvičeného koně, o jehož vlastnostech, jak se zdá, nemáte ani tušení. Kůň jeho na př. udal nám hned u vchodu do vedlejší rokliny, že tam přenocujete; tím snáze, ubíraje se proti větru, zpraví pána svého i na značnou vzdálenost, blíží li se jim někdo. Nad to jest Vinnetou člověk neobyčejný. Smyslové jeho jsou jako u šelem nad míru bystrí, a co nepoví mu zrak, sluch a čich, o tom dovídá se jakýmsi šestým smyslem, jímž honositi mohou se jen lidé, od mladosti v osamělých pustinách žijící. Je to jakési tušení, pud, na který spoléhati může jako na oči.«

»Hm, také mám ho trochu!«

»Já též, ale s Vinnetouem v tomto ohledu měřiti se nemohu. Dále sluší uvážiti, že kůň jeho má střevíce, kdežto Šošonové, budou-li skutečně na cestě, neuznají toho potřebu, by tlumili dupot koní svých.«

»Oho! Budou také opatrnými.«

»Nikoli! Opatrnost bude se jim zdáti zbytečnou, ano škodlivou, ježto by je zdržovala v jízdě. Počítají na jisto, že čekáte v táboře na své soudruhy.«

»Hm, nezbyvá jiného, než ve všem souhlasiti s vámi. Přiznávám se vám upřímně, že prodělal jsem také již ledacos a mnohého chytrého chlapíka důkladně napálil.

Proto jsem zkušenost svou také trochu cenil. Dnes však jest mi před vámi se pokořiti. Vinnetou řekl prve, bychom na slovo uposlechli vašich rozkazův, ustanovil vás tudíž jaksi naším vůdcem, a to mne — upřímně řečeno — přece jen trochu hnětlo. Vynikáte značně nade mne, a rád budoucně podrobím se vašemu velení!«

»Nesouhlasím s vámi. Na prérii mají všichni stejné právo; neosobuji si žádné přednosti.«

»Budíž! Co však, pane, učiníme, potkáme-li vyzvědače?«

»Nu, co myslíte?«

»Propustíme je?«

»Myslíte?«

»Ano. Vždyť nemohou nám přece škoditi. Nežli se vrátí, budeme s prací svou hotovi.«

»Toho jistiti nelze. Propustíme-li je, najdou opuštěné tábořiště a ulitý oheň.«

»A uškodí nám to?«

»Velmi mnoho. Poznají z toho, že jsme odešli zajatcům ku pomoci.«

»Myslíte tak opravdu? Což nemohou se domnívati, že vydali jsme se na další cestu?«

»Naprosto ne. Lidé, již očekávají své soudruhy, kteří se nevrátili, nevydají se na další jízdu; toť na bílé dni.«

»Učiníte vyzvědače neškodnými?«

»Zajisté.«

»Usmrtíte je?«

»Nikoli! Lidská krev je velmi vzácná tekutina. To

ví velmi dobře Vinnetou i Old Shatterhand a neprolili jí dosud ani kapky, nebylo-li toho nutně třeba. Jsem přítelem Indiánův; vím, kdo je v právu, oni, nebo ti, kteří přes tu chvíli nutí je, aby až na nůž hájili svátých svých práv. Rudoch bojuje boj zoufalý, on musí podlehnouti; ale každá lebka Indiánova, která později vyorána bude ze země, volati bude o pomstu. Já šetřím Indiánů, byť utkal bych se s nimi i v boji, dobře věda, že k tomu jinými lidmi byli přinuceni. Proto ani dnes nepomyslel jsem na vraždu.«

»Ale jak učinil byste Šošony neškodnými, aniž je zabijete? Setkáme-li se s nimi, nevyhneme se boji; budou se brániti puškou, nožem, tomahavkem — — —!«

»Nepřeji si sice setkání s nepřátely, ale vám k vůli byl bych přece rád, aby Šošonové vyslali vyzvědače. Naskytl by se vám pak příležitost poznati, jak přemáháme takové lidi.«

»Ale bude-li jich mnoho ?«

»O to netřeba se starati, překáželi by si jen. Budou nejvýše dva a — — Pozor, myslím, že Vinnetou se vrací!«

V okamžení stanul před nimi náčelník Apačův.

»Vyzvědači,« pravil.

»Kolik?« optal se Old Shatterhand.

»Dva.«

»Dobrá! Vinnetou, Davy a já zůstaneme zde. Ostatní nechť zahrnou tuto do písčín a počkají tam i s koňmi našimi, až je opět zavoláme!«

Seskočivše s koňův, hned zmizeli.

»Co počneme?« ptal se Davy.

»Vy mějte jen pozor,« vece Shatterhand. »Přitiskněte se tuhle za strom, aby vás neviděli. Slyšte, přicházejí!«

On a Apač odevzdali prve zároveň s koni soudruhům svým zbraně.

»Já tohoto, ty onoho!« řekl Apač, rukou v pravo i v levo ukazuje; potom se vzdálil.

Davy příkrčil se nedaleko za strom; sotva dva kroky od něho natáhl se na zem Shatterhand. Oba Šošonové blížili se dosti rychle hlasitě spolu rozmlouvajíce. Nářečí jejich potvrzovalo, že jsou opravdu Šošonové. To postačilo. Již jeli okolo.

V tom vymrštil se Old Shatterhand se země a prudce se rozběhl.

»Pse!« vzkřikl jeden z vyzvědačův; více nepromluvil.

Davy vyskočil. Viděl seděti dva muže na jednom koni, vlastně čtyři muže na dvou koních, útočníky za napadenými. Koňové se plašili vzpínali a vyhazovali, než marně. Oba proslulí muži pevně ovládali muže i zvířata jejich a po kratičkém boji zůstali vítězi. Šošonové nemohli se vůbec ani brániti.

Shatterhand seskočil, jednoho omráčeného Šošona v náručí svíraje.

»Hotov?« otázal se.

»Hotov!« odvětil Vinnetou.

»Vzhůru, přátelé, pospěšte sem!«

Na rozkaz ten přikvapili Vohkadeh, Martin a Bob.

»Máme je! Přivažte je lassy na jejich koně; pojedou s námi. Budou dobrými rukojměmi.«

Šošonové, jimž byla prve hrdla mocně sevřena, brzy opět se vzpamatovali. Byli odzbrojeni, na rukou spoutáni a na koně přivázáni. Old Shatterhand slíbil jim, že je zastřelí, učiní-li i nejmenší pokus o odpor. Pak jeli dále.

Ačkoli zajati byli vyzvědači, uznal přece Vinnetou nevyhnutelně potřebným, aby jel opět napřed.

Za nedlouho dorazili k vrchům. Poněvadž nebyla vyloučena možnost, že vyzvědači umějí anglicky, nesměl po vší cestě nikdo ni slova promluvit. Za půl hodiny asi zastavil se Vinnetou, a když ostatní byli k němu dojeli, řekl jim:

»Moji bratří tuto sestoupí. Šošonové jeli tuhle lesem do kopce; pojedeme za nimi!«

Teď nastala jim cesta krušná, neboť v lese nebylo ni na krok viděti. Každý musil tedy jednou rukou cestu ohledávati, druhou koně vésti. Vinnetou a Old Shatterhand podjali se úlohy nejobtížnější. Kráčejíce v předu, vedli koně zajatcův. Posléze i namáhavá cesta se skončila. Apač se zastavil.

»Moji bratří jsou u cíle,« pravil. »Uvažte koně své a pomozte nám zajatce ke stromům připoutati!«

Rozkazu jeho hned bylo vyhověno. Přivázavše oba Šošony ke stromům, zacpali jim ústa šátkem, aby mohli sice nosem dýchati, nikoli však mluvit neb o pomoc volati. Potom vyzval Apač soudruhy, by ho následovali.

Popošli několik jen krokův. Odtud skláněl se vrch, na nějž vystoupili od východu, dosti příkře ke straně západní. U paty vrchu rozkládala se kotlina, již Vinnetou dříve byl

označil jako tábořiště Šošonův. Tam plápolal také značný oheň, ale osob viděti nebylo žádných; vše zahalilo se v hustou tmou.

»Tedy tam dole jsi, můj břicháči,« prohodil Davy. »Co asi děláš?«

»Nic, jako každý zajatec u Indiánův,« odvětil mladý Francis.

»Oho! Špatně znáte Ferlona, milý hochu! Ten vymyslel si zajisté, jak dostal by se ještě dnes v noci bez dovolení rudochů na procházku!«

»Bez nás by toho nedokázal,« pravil Shatterhand. »Ostatně ví ode mne, že přijdu, a domyslí si tudíž, že přivedu také vás.«

»Nemařme tedy času a pospěšme dolů.«

»Ovšem, ale tiše a opatrně, jeden za druhým. Někdo však zůstati musí u koní a zajatcův. K tomu nejlépe hodí se Vohkadeh; na něho lze úplně spoléhati.«

»Uf!« vzkřikl mladý Indián úžasem, že Old Shatterhand tak velikou důvěrou jej vyznamenal.

Shatterhand viděl Vohkadeha dnes poprvé, a bylo proto velmi odvážné, že svěřuje mu dohled nad oběma zajatci i vším majetkem bělochův; avšak upřímnost, jakou mladý Indián dnes projevil, že život jeho náleží Old Shatterhandovi, všechnu získala mu přízeň slavného lovce. Ostatně nadál se Old Shatterhand do mladého Indiána také více chladnokrevnosti, již třeba bylo k důležité úloze této.

»Můj mladý rudý bratr zůstane u zajatcův,« řekl mu,

»a pokusí-li se některý ze Šošonův o útěk anebo bude-li hřmotiti, hned probodne ho nožem svým!«

»Vohkadeh tak učiní.«

»Zůstane zde, až se vrátíme a neopustí místa svého v nižádném případě!«

»Vohkadeh zde zůstane a třeba i hlady umře, kdyby bratří jeho se nevrátili!«

Z hlasu, jímž mladík slova ta pronesl, znáti bylo, že bere vše do opravdy. Vytáhnuv tesák posadil se proti zajatcům, jimž Old Shatterhand oznámil, co je očekává, kdyby nechovali se klidně. Potom vydali se ostatní na další obtížnou cestu.

Ke straně západní skláněl se vrch — jak již pověděno — velmi příkře. Les byl tam velmi hustý, a mezi stromovím bujelo tolik podrostu, že odvážliví ti lidé jen velmi zdlouhavě ku předu postupovati mohli. Nesměli způsobiti ni nejmenší šramot, aby se neprozradili.

Napřed kráčel Vinnetou, jehož zrak v noci byl nejbystřejší. Za ním ubíral se Francis, potom Davy a Negr Bob; Shatterhand končil řadu.

Uplynuly tři čtvrti hodiny, než vykonali cestu, k níž za dne potřebovali by nejvýše pět minut. Stanuli již dole v kotlině na pokraji lesa. Dno údolí porostlé bylo vysokou travou, jen tu a tam vyčnívalo z ní ojedinělé křoví.

Oheň hořel jasně, nejsa způsobem u Indiánův obvyklým udržován. Okolnost ta svědčila, že Šošonové domnívají se býti v bezpečí.

Běloši kladou dříví na sebe, že uchvátí je oheň

všechno, plameny jeho šlehají vysoko, a mnoho kouře se vyvinuje; Indiáni však kladou polena tak, že jako poloměry kružnice ve středu jejím se dotýkají. V středu tom právě hoří dříví malým plamenem, jež živí tím způsobem, že ohořelá polena ponenáhlu ku středu posunují. Takový oheň Indiánům vždy úplně postačí; dává malý plamen, jež dle potřeby snadno lze ukryti, velmi málo kouře, a viděti lze jej na nepatrnou jen vzdálenost. Nad to umějí si rudoši dobře voliti také dříví, aby i zápach jeho při hoření velmi byl nepatrný. Zápach kouře pro západozemce nad míru je důležit. Bystrý čich Indiánů upozoruje jej z velmi veliké vzdálenosti.

Šošonové udržovali dnes oheň po způsobě bělochův, a vůně pečeného masa rozlévala se po celém údolí. Vinnetou zkoumavě ssál vzduch a zašeptal:

»Bůvolí hřbet.«

Čich jeho byl jemný, že poznal i, ze které části těla zvířecího uříznuta byla pečinka.

V údolí viděti bylo tři veliké stany, které tvořily vrcholy ostroúhlého trojúhelníka, jehož výška směřovala právě v tu stranu, kde stál Shatterhand se svými odvážlivými soudruhy. Nejbliže k nim stojící stan okrášlen byl péry orlími; byl to tudíž stan náčelníkův. Ve středu trojúhelníka plápolal oheň.

Nespoutaní koňové rudochů pásli se v trávě. Indiáni seděli okolo ohně a ukrajovali si z pečeně, na ohni se pekoucí. Že zajali dnes dva bělochy, byli zvláště veselí a hlasitě vespolek rozmlouvali. Ač zdála se jim opatrnost

zbytečnou, přec rozestavili hlídky, jež volně sem tam přecházely, ale nebyly valně spokojeny, že není jim dovoleno pohovět si u ohně.

»Zpropadeně mrzuté!« bručel Davy. »Jak jen z takového místa uneseme své soudruhy? Co tomu říkáte, pane?« obrátil se na Old Shatterhanda.

»Nejraději slyšel bych mínění vaše, mastre Davye!« odpověděl Shatterhand.

»Mé? Hrome! Vždyť nemám žádného.«

»Račte tudíž trochu přemýšlet!«

»Také mi nepomůže. Představoval jsem si vše jinak. Tito rudí zpozdilci nemají ani špetku rozumu. Dřepí tam uprostřed stanův okolo ohně, že nelze se tam ani dostat. Tohle se mi nelíbí.«

»Zdá se, že milujete pohodlí, pane! Přejete si snad, aby Indiáni vystavěli od svých stanův až sem pohodlnou silnici, abyste sem svého tlustého Jemmya dopravil povozem? Pak neměl byste prodlévati zde na západě.«

»Velmi dobře! A zajati nesmíme se také dáti. Kéž bychom aspoň věděli, ve kterém staně oba vězí!«

»Ve staně náčelníkově zajisté.«

»Tedy navrhuji...«

»Nuže?«

»Doplížíme se tam, a jakmile nás rudoši zpozorují, vrhneme se na ně. Současně způsobíme náramný hluk, aby se domnívali, že je nás aspoň sto. Leknutím uteknou. My pak zmocníme se obou zajatcův a utečeme také, ovšem co nejrychleji.«

»To návrh váš?«

»Ano.«

»Chcete-li ještě něco připomenouti?«

»Nikoli! Není-liž pravda, líbí se vám?«

»Ani dost málo!«

»Oho! Myslíte, že napadne vám něco lepšího?«

»Bude-li návrh můj lepší, nevím, ale nerozumnější jistě nebude.«

»Pane! Chcete mne urážeti? Jsem dlouhý Davy!«

»Vím to již dávno. O urážce nemůže býti ani řeči. Vidíte odtud, že Indiáni mají zbraně pohotově. Nebudou tak zpozdilými, aby přeceňovali síly naše, jak vy si přejete. Napadneme-li je, budou překvapeni, ale jen na okamžik, potom však snadno odrazí útok náš!«

»Doufám, že se přec nebojíte!«

»Právě že neodvážím se útoku, jenž byl by jistou naší záhubou, netřeba mi se obávati. A konečně kdybychom i zvítězili, poteče mnoho krve, a tomu lze předejiti. Jaký užitek budete míti, osvobodíme-li zajatce, a vy při tom budete zastřelen? Není-li lepší taková cesta, která povede nás bez krveprolévání k cíli?«

»Zajisté! Najdete-li takovou cestu, jistě vás pochválím.«

»Snad jsem ji už našel«

»Tedy nám ji rychle povězte. Učiním, co bude možno!«

»Snad vás ani obtěžovati nebudeme. Poradím se prve s Vinnetouem.«

Rozmlouval chvíli s náčelníkem a sice řečí apačskou, jíž ostatn nerozuměli; potom obrátiv se opět k Davyovi, pravil:

»Vinnetou a já sami pokusíme se o osvobození zajatých. Vy zde zůstanete klidně ležeti a nepodniknete pranic, kdybychom nevrátili se ani za dvě hodiny. Teprv až uslyšíte cvrčka třikráte cvrkati, pomůžete nám.«

»Jakým způsobem:«

»Rychle a tiše přiblížíte se ke stanu nejbližšímu. Já a Vinnetou sami se tam doplížíme, a bude-li nám třeba vaší pomoci, dáme vám ujednané již znamení.«

»Vy umíte napodobovati cvrkání?«

»Ovšem! Jest vůbec s výhodou, naučil-li se lovec hlasům rozličných zvířat. Třeba však, aby byla to zvířata, která ozývají se v tu dobu, kdy užiti chceme napodobeného hlasu jejich. Cvrček ozývá se — jak známo — i v noci, a nebude tudíž Šošonum nápadné, až jej uslyší.«

»Ale jak jen toho dovedete?«

»Velmi jednoduše, jen se stéblem. Sepnu ruce tak, aby palce ležely vedle sebe, a mezi ně vtisknu a napnu stéblo. Mezi oběma dolejšími články palců zůstane uzounká skulinka, v níž stéblo chvěti se může. Tím způsobem udělám si zvláštní druh nástrojů jazýčkových. Přitisknuvše ústa těsně k palcům, foukneme potom krátce a vydatně frr, frr, frr na stéblo, čímž vyloudíme zvuky, jež nápadně podobají se cvrkání. Rozumí se, že k tomu třeba je dlouhého cviku.«

Tu však přerušil ho Vinnetou, řka:

»Můj bílý bratr vysvětlí mastru Davyovi věc tu později důkladně, dnes nemáme k tomu času. Začněme!«

»Dobrá!«

»Vezmeme s sebou také svá znamení?« otázal se Shatterhand.

»Ano; nechť zvědí Šošonové, kdo je navštívil.«

V západních končinách amerických mívají znamenití mužové svá zvláštní znamení, dle kterých se poznávají. Mnohý Indián vyřízne znamení své do ucha, do tváři, na čelo nebo do ruky toho, ježž usmrtil. Kdo potom mrtvolu najde a znamení zná, ví hned, kdo nebožtíka přemohl a skalpoval.

Vinnetou i Old Shatterhand uřízli na blízkém keři několik větviček a zastrčili si je za pás; z větviček těch snadno upravili svá znamení, ježž známa byla všem rudochům.

Potom nastoupili cestu. Položivše se na zemi, plížili se opatrně ke zmíněnému prve stanu, ježž vzdálen byl asi osmdesát krokův.

Takové plížení není práce lehká. Není-li velikého nebezpečí a nezáleží-li na stopě, lze dosti pohodlně lézt po rukou a nohou. Ale v takovém případě zanechává člověk velmi zřetelnou stopu, hlavně v trávě. Nechce-li však po sobě zanechat stopy, jest mu pohybovati se jen po špičkách prstův. Ze však při tom natáhnouti jest ruce i nohy, aby tělo co nejvíce k zemi přiléhalo a přece se jí nedotýkalo, spočívá vlastně všechna tíže těla na prstech. Je tudíž velkým uměním udržeti se v takové neobyčejné

poloze i jen chvíli a třeba k tomu veliké síly a dlouholetého cviku.

Naznačeným způsobem ubíral se Old Shatterhand a za ním Vinnetou volně ku předu. Tráva byla vysoká a ztěžovala jim jednak práci, jednak opět ukrývala těla jejich.

Čím blíže se plížili, tím lépe rozeznávali jednotlivé předměty v táboře. Mezi ním a jimi přecházela stráž. Jak tedy přiblíží se nepozorovaně ke stanu? Nebyli dlouho na rozpacích.

»Má Vinnetou odnésti hlídače?« zašeptal náčelník Apačův.

»Nikoli,« odvětil Shatterhand. »Znám svou ránu a mohu se na ni úplně spolehnouti.«

Tiše jako hadové plížili se ke stráži, jež neměla ni tušení, že jsou na blízku nepřátelé přenebezpeční, kteří vidí ji velmi dobře. Šošon zdál se ještě mladým a neměl kromě nože a pušky žádné zbraně. Oděn byl v kůži bůvolí. Obličej jeho pomalován byl červenými a černými pruhy příčnými — barvami to válečnými.

Vojín na stráži stojící nestaral se valně o to, co dělo se kolem stanův, snad vábila jej více vůně od ohně vycházející. A kdyby i bedlivě byl hleděl ve stranu, odkud plížili se smělí lovci, přece nebyl by viděl pranic, ježto tmavý jejich šat od trávy se nelišil, a lovci pohybovali se ve stínu, jež vrhal stan náčelníkův.

Přiblížili se mu na osm krokův. Vojín přišel právě k nim a obrátil se, aby po ušlapané cestičce zpět kráčel. Stín stanu náčelníkova zakryl i jej.

»Rychle,« zašeptal Vinnetou.

Old Shatterhand se vzchopil. Dvěma skoky ocitl se za Indiánem, jenž, uslyšev za sebou šramot, se obrátil, ale již vznesla se nad ním pěst Old Shatterhandova. Rána do spánku, a vojín se skácel.

Nové dva skoky, a Vinnetou stanul vedle Old Shatterhanda.

»Mrtev?« otázal se.

» Omráčen.«

»Nechť sváže jej můj bratr. Vinnetou ho zatím zastane!«

Zdvihnuv pušku Šošonovu, přehodil si ji Vinnetou přes rameno a neohroženě přecházel jako prve omráčený rudoch.

Z dálky nemohli Šošonové pozorovati, že stráž jest vyměněna. Jednání Apačovo bylo sice velmi odvážné, ale nutné. Zatím doplížil se Shatterhand ke stanu náčelníkovu a chtěl plachtu trochu odhrnouti, aby si vnitřek prohlédl. Že však silně napnuté plátno tomu bránilo, bylo mu nejprve uvolniti šňůru, která je s tyčí spojovala. Než k tomu třeba bylo nesmírné opatrnosti, neboť mohli toho z vnitřku zpozorovati, a v takovém případě bylo by vše ztraceno. Přitisknuv se těsně k zemi a tiše zdvihnuv okraj plachty, nahlédl do vnitř.

Co tam spatřil, velmi jej překvapilo. Zajatců ve staně nebylo. Na kůži bůvolí seděl tam náčelník, pohodlně dýmaje a z poloodeštěřeného stanu k ohništi klidně vyhlížeje. K Old Shatterhandovi obrácen byl zády.

Shatterhand dobře věděl, co činiti, nicméně chtěl jednat i jen za souhlasu svého přítele. Spustiv opět plachtu, utrl stéblo trávy, položil je mezi palce a slabounce zacvrkal. »Cvrček se ozývá,« prohodil Jeden ze Šošonův.

Kdyby byl věděl, jaký cvrček to cvrkal! Vinnetou uslyšev cvrkot, neprozradil se ničím a vážně kráčel až k Shatterhandovi; ve stínu odložil pušku, skrčil se a tichounce přiblížil se ke stanu.

»Proč mne volá můj bratr?« šeptal.

»Žádám tě o svolení!« odvětil Shatterhand tichounce.
»Zajatci v tomto staně nejsou.«

»Toť mrzuté, neboť nyní musíme se vrátiti a znova plížiti se k ostatním stanům, kterážto práce trvati může nám i do rána.«

»Snad toho nebude ani třeba, neboť ve staně sedí Černý Jelen.«

»Uf! Náčelník! Je samotný?«

»Ano.«

»Nepotřebujeme tedy zajatcův unášeti.«

»Také jsem na to myslil. Zmocníme-li se náčelníka, donutíme snadno Šošony, by vydali nám Jemmya i Franka.«

»Dobře praví můj bratr. Ale Šošonové u ohně sedící mohou patřiti do jeho stanu.«

»Ovšem, ale světlo nepadá na místo, kde my jsme.«

»Ale oni poznají hned, že náčelník tam nesedí.«

»Budou se domnívali, že poposedl si do stínu. Můj

bratr budiž připraven ku pomoci, kdyby první pokus se nezdařil.«

Hovor ten pronesen byl tak tichounce, že uvnitř stanu ni hlásku slyšeti nebylo.

Po té vyzvedl Vinnetou tiše a ponenáhlu plachtu, a Shatterhand, přitisknuv se k zemi, jako had protáhl se do stanu. To stalo se tak tiše, že Černý Jelen nepozoroval blížícího se nebezpečí.

Jediný smělý pohyb rukou, a již sevřeno bylo hrdlo náčelníkovo; dýmka mu vypadla, jednou nebo dvakrát zamávl rukama, ale potom sklesl náčelník, ani nehlesnuv.

Shatterhand zatáhl jej nejprve do stínu, potom ze stanu.

»Výborně,« šeptal Vinnetou. »Můj bílý bratr má sílu nad medvěda! Ale co teď počneme? Musíme jej odnésti a zároveň setřítí stopu v trávě.«

»Toť ovšem nad míru obtížné.«

»A co uděláme se spoutaným hlídačem.«

»Odnese me i jej. Čím více Šošonů bude v rukou našich, tím spíše vydají nám rudoši zajatce.«

»Ponese tedy můj bratr náčelníka, a Vinnetou druhého zajatce. Avšak tehdy nebude lze současně setřítí stopy; proto bude nám potom jednou se vrátiti.«

»Škoda, škoda, tím ztratíme mnoho času a my —«

Zarazil se. Přihodilo se něco, co náhle ukončilo přemýšlení jejich. Uslyšeli totiž mocný výkřik:

»Nepřátelé, nepřátelé!«

»Vojín se vzpamatoval, rychle odtud,« vece

Shatterhand. »Uneseme ho!« Několika skoky ocitl se Vinnetou u vojína, uchopil ho a již pádil s ním odtud.

Old Shatterhand osvědčil se nyní nedostizitelným západozemcem, neutekl hned, ač nebezpečí bylo veliké; setrval ještě několik okamžiků za stanem, znova pozvedl plachtu a ve způsobě kříže zastrčil tam do země větvičky, jež prve si byl uřízl. Potom teprve popadl náčelníka a rychle se vzdálil.

Šošonové seděli prve blízko ohně a dlouho hleděli do něho. Když pak povstali a po tmě pátrali po nepříteli, neviděli — jak správně předvídal Old Shatterhand — dlouho praničeho. Teprve později, když oči jejich zvykly tmě, rozeznávali předměty kolem sebe. Zatím však směli lovci dávno již byli zmizeli z jejich dohledu a dorazili k ostatním soudruhům.

Apačovi bylo nemožné, aby Šošonovi rukou ústa docela zacpal. Nepodařilo se sice zajatci volati o pomoc, přece však sténal tak hlasitě, že musil se Apač na chvíli zastaviti, aby mu rukou hrdlo stiskl.

»Prach a broky, koho to přinášíte,« otázal se dlouhý Davy, když oba odvážlivci zajatce na zem byli položili.

»Rukojmí,« odvětil Old Shatterhand, »zacpěte jim rychle ústa a náčelníka spoutejte.«

»Náčelníka? Žertujete, pane?«

»Nikoli, on jest!«

»Nebesa! Jak znamenitá to kořisť! O tom vypravovati bude se dlouho. Černého Jelena unésti z vlastního jeho

tábora! Toho dokáží právě jen Old Shatterhand s Vinnetouem.«

»Nechme zbytečných řečí! Musíme odtud nahoru ke svým koňům.«

»Můj bratr nemusí spěchatí,« děl Apač. »Zde vidíme lépe než tam nahoře, co Šošonové dělají.«

»Ano, Vinnetou má pravdu!« souhlasil Old Shatterhand. »Šošonům nenapadne, aby nás pronásledovali, ježto nevědí, kdo jsme, jak silný je nepřítel, a ve kterém směru Černý Jelen byl unesen. Přestanou tudíž na hájení svého tábora. Teprve za svítání mohou něco podniknouti.«

»Vinnetou pošle jim výstrahu, která nadobro zažene jim chuť, aby opustili svůj tábor.«

Apač vzal revolver a přidržel jej blízko země. Shatterhand věděl hned, co zamýšlí.

»Zadrž!« pravil. »Nesmějí viděti světla, aby nevěděli, kde stojíme. Doufám, že rána dá takovou ozvěnu, která je úplně zmate. Dejte sem kazajky a kabáty!«

Dlouhý Davy sundal proslulý svůj plášť kaučukový, také ostatní poslechli nařízení Shatterhandova. Když pečlivě byli zakryli zbraň Vinnetouovu, stiskl Apač dvakrát kohoutek. Zarachotily dvě rány a odrazily se o skalní stěny. Šošonové neviděli světla, nevěděli tudíž, kde bylo vystřeleno. Odpověděli jen pronikavými výkřiky.

Sotva Šošonové uslyšeli poplašné volání »nepřátelé, nepřátelé«, rychle se vzchopili a pátrali po nich. Oči jejich

jen zvolna zvykaly tmě, Old Shatterhand a Vinnetou byli zatím již v bezpečí. Rudoši nespátřili tedy nikoho.

Nápadné však bylo jim, že nepřítel se neblížil. Snad mylil se, kdo ohlašoval jim nepřátely. Od koho však pocházelo volání výstražné? Zajisté jen od stráže. Nejprve tedy té chtěli se zeptati, ale stráž odvolati s místa určeného přísluší náčelníkovi. Nutno tudíž nejprve s ním mluvit. Co však toho příčinou, že náčelník dosud klidně ve staně sedí?

Několik rudých bojovníků nahlédlo do stanu, ale shledali jej prázdný.

»Černý Jelen již odešel stráže se optat,« prohodil jeden.

»Můj bratr se mýlí,« odvětil jiný. »Náčelník nemohl přece stan opustiti, aniž jsme ho viděli.«

»Ale zde přece není.« »A pryč také býti nemůže.«

»Zmizel tedy z vůle zlého ducha.«

Tu prodral se řadou bojovníků do stanu starý jeden rudoch a pravil:

»Zlý duch může usmrtiti, neštěstí způsobiti, ale odstraniti bojovníka nemůže. Nevyšel-li náčelník ze stanu a přece-li zmizel, tedy jej — —«

Zarazil se. Až dosud odhrnut byl jen kus plachty, která dvěře zastupovala, ale teď odstranili ji docela; tak mohl oheň ozářiti celý vnitřek stanu.

»Uf,« zvolal starý bojovník, na zem pohlédnuv. »Náčelník byl unesen!«

Nikdo ani nehlesnul. Byloť k neuvěření, co stařík vyprávěl, přece však nesměli mu odporovati.

»Mojí bratří mi nevěří?« řekl po chvíli. »Nechť všimnou si odepjaté tuto plachty a větviček v zemi zastrčených. Znímám tohle znamení. Zanechal ho tu Nonpay-klama, jemuž běloši Old Shatterhand říkají. On zde byl a Černého Jelena uloupil.«

V tom zarachotily rány Vinnetouovy a rozvázaly jazyky Šošonův. Strašně zahulákali divoši.

»Uhaste rychle ohně!« poručil stařec, »aby nás nepřátelé neviděli.«

Rozkazu toho Šošonové hned uposlechli, rozházeli hořící větve a ušlapali oheň.

Ježto neměli nyní náčelníka, podřídili se dobrovolně nejstaršímu vojínovi. V táboře nastala úplná tma. Každý chopil se svých zbraní, a na rozkaz starcův sestoupili se bojovníci ve kruh okolo stanův, aby přivítati mohli nepřítel, nechť přijde se strany kterékoli.

S večerem rozestavili Šošonové čtyři strážce, jež hlídaly tábor se všech stran světových. Tři z nich uslyševše rány zastavily se hned na vykázaných sobě místech; čtvrtý, na stráž vyslaný vojín však scházel. A právě ten byl všech nejdůležitější, Moh-av, syn náčelníkův. Šošonské slovo to znamená tolik jako moskito t. j. komár. Mladý Indián dokázal tedy již, že je udatný, že umí bodati.

Nejodvážlivější rudoch jeden nabídl se, že pátrati bude po něm. Když dostalo se mu k tomu svolení, ulehl do trávy a plížil se ve stranu, kde zmizelý vojín stál. Po

nějaké chvíli vrátil se se zbraní Moh-avovou. Toť jisté bylo znamenání, že neštěstí stihlo syna náčelníkova.

Po té sestoupil se nejstarší bojovník s nejváženějšími soudruhy svými ku poradě, a smluvili se, aby na stan, ukrývající oba bělochy zvláště dobrý měli pozor; o dalším opatření nebylo lze přede dnem rozhodnouti, ježto nevěděli, s kým jest jim jednati.

Zatím pečovali lovci o to, aby oba noví zajatci, z nichž náčelník zatím nabyl již vědomí, tiše se chovali. Nebylo slyšeti jen travou tlumené kroky koňské.

»Moji bratři slyšeli teď, že Šošonové svolávají své koně. Uváží je blízko stanův a nepodniknou ničeho, dokud se nerozední,« řekl Vinnetou.

»Pojďme!«

»Ano, pojďme!« souhlasil Old Shatterhand. »My zde ovšem nezůstaneme do rána. Černý Jelen zví brzy, čeho od něho žádáme.«

Přistoupil k zajatcům, kteří opodál ostatních leželi, aby neslyšeli, o čem hovořili. Nevěděl ještě, že kořist mnohem je vzácnější, nežli dosud se domníval. Zdvihnuv Černého Jelena se země, vzal jej na ramena a stoupal s ním do vrchu. Ostatní šli za ním, Vinnetou Moh-ava nesa.

Cesta s velikým nákladem, po cestě neschůdné a za tmy byla nesmírně obtížná, ale přece bez nehody dostali se všichni ku svým koním.

Tam shledali vše v pořádku. Vohkadeh dostal své povinnosti.

Dlouhý Davy rozvinuje lasso pravil:

»Dejte je sem! Přivážeme je k ostatním.«

»Nikoli!« odvětil Old Shatterhand. »Opustíme toto místo.«

»Proč? Myslíte, že nejsme zde jisti?«

»Ano, to právě myslím.«

»Ó, Šošonové nebudou nás znepokojovati. Jsou rádi, nestane-li se jim nic.«

»Vím to dobře jako vy, mastre Davye! Ale musíme mluvit s náčelníkem a snad i s ostatními. Kdybychom tak učiniti chtěli zde, snadno mohli by dáti svým soukmenovcům znamení, jež zřetelně slyšáno bylo by v údolí.«

»Můj bratr má pravdu,« řekl Apač. »Vinnetou pozoroval zde dnes Šošony. Zná místo, kde tábořiti mohl by se svými bratry a zajatci.«

»Také oheň musíme mítí,« připomenul Old Shatterhand. Lze jej tam rozdělati?«

»Ano! Uvažte zajatce na koně!«

Když se tak stalo, vydala se malá družina na cestu, v noci a ve tmě, hustým lesem; Vinnetou je vedl.

Rozumí se samo sebou, že cesta byla nad míru obtížná, a že postupovali jen krokem. Za půl hodiny ujeli takový kus cesty, k němuž ve dne potřebovali by sotva pět minut. Tam zastavil se Apač.

Zajatci nevěděli ovšem, do jakých upadli rukou; také jeden o druhém neměl tušení. Oba vyzvědači neviděli pro tmu, že běloši ukořistili ještě jiné dva rudochy; poslední pak rovněž nevěděli o prvejších, ba náčelník ani netušil,

že zajat byl se svým synem. Moh-avovi o otci také nic známo nebylo. Z té příčiny oddělili všechny zajatce, když na ustanoveném místě s koňů je sundali.

Old Shatterhand nedal Černému Jelenu znáti, jak silný je nepřítel, jemuž upadl do rukou. Proto chtěl s ním vyjednávati o samotě.

Old Shatterhand zastavil se s Černým Jelenem na místě několik jen kroků širokém. Vinnetou přesvědčil se totiž dnes ráno, jak výborně hodilo by se místo to za tábořiště; jeho pak znalost místa tak byla důkladná, že bez obtíží našel je i po tmě.

Skrýše ta byla kolkol obrostlá stromy, podle nichž hojně bujely kapradiny a křoviny, které nepropouštěly světla z ohně vycházejícího.

Old Shatterhand podpálil suché chrastí, osekal tomahavkem na okolních stromech suché větve, aby jimi oheň udržoval.

Náčelník Šošonův ležel na zemi a zamračeně pozoroval počínání bílého lovce. Když Old Shatterhand skončil své přípravy, posadil zajatce u ohně a vyndal mu šátek, jímž zacpaná měl ústa. Indián ani brvou nehnul a neprozradil, že se mu ulevilo; slabost taková byla by pro něho hanbou. Old Shatterhand, posadiv se na protější stranu ohně, pozoroval svého nepřítele.

Černý Jelen byl muž statný, oděný v jednoduchý, bůvolí šat kroje indiánského; jen švy a opasek měly oblíbenou u Indiánův ozdobu, totiž části kůže lidské. Za opaskem vězel ještě nůž, jenž nebyl mu prve odňat. —

Obličej náčelníkův nebyl pomalován; proto nápadně vynikaly tři jizvy na pravém líci. Černý Jelen upřeně hleděl do ohně, bělocha ani si nevšímaje.

»Černý Jelen nenosí barev válečných,« oslovil ho Old Shatterhand. »Proč vystupuje tedy nepřátelsky proti lidem, kteří nikterak ho neznepokojují.«

Náčelník neodpověděl, ba ani na řečníka nepohleděl. Proto pokračoval Old Shatterhand:

»Náčelník Šošonů zajisté jen ze strachu oněměl, ježto ani slovem neodpověděl na otázku moji.«

Shatterhand dobře věděl, jak s Indiánem mluvit dlužno. Účinek jeho slov jeho ukázal se hned.

Jakoby hadem uštknut trhl sebou zajatec a obrátiv zlostné zraky na bělocha, pravil:

»Černý Jelen strachu nezná; nebojí se ani nepřítele ani smrti!«

»A přece chová se, jakoby se bál. Udatný bojovník natře barvami válečnými svou tvář, dříve než přikročí k útoku. To je poctivé, to je srdnaté; tehdy ví protivník, že jest mu se brániti. Ale bojovníci šošonští nebyli pomalováni a přece přepadli bělochy. Tak jedná jen zbabělec. Či nemám pravdu? Co řekl by Černý Jelen ku své obraně?«

Indián sklopil oči a pravil:

»Černý Jelen nebyl s nimi, když pronásledovali bledouše.«

»Toť nedostatečná omluva! Kdyby byl poctivý a statečný muž, byl by hned propustil bělochy. Neslyšel jsem

vůbec, že bojovníci šošonští ze země vyzdvihli tomahavk. Pasou jakoby klidně svá stáda u řeky Tongue a řeky Bighornské, obcují s bělochy, a přece Černý Jelen napadá lidi, kteří mu nikdy neublížili. Vším právem tudíž nazvati smí jej udatný lovec zbabělcem!«

Rudoch jen jen vztekem hořel, ale nepohleděv ani na Shatterhanda, klidně odpověděl:

»Jsi-li ty takovým hrdinou?«

»Ano,« odvece tázaný lhostejně, jakoby samochvála taková byla zcela obyčejná.

»Máš tedy nějaké jméno?«

»Ovšem! Což nevidíš zbraní mých?«

»Běloši smějí nositi zbraně a míti jméno, nechť jsou i baby. Právě největší zbabělci mívají nejdelší jména. Mé jméno znáš; víš tedy, že nejsem zbabělcem.«

»Nuže propusť oba zajaté bělochy a potýkej se pak s nimi poctivě!«

»Proč opovážili se přijíti k jezeru Krvavému? Musejí umřítí.«

»Tedy umřeš také ty.«

»Černý Jelen řekl ti již, že nebojí se smrti, ano přeje si jí.«

»Proč?«

»Byl zajat ve svém vigvamu od bělocha, ztratil svou čest, nemůže žiti. Musí umřítí; nebude ve hrobě pyšně, zpříma seděti na svém koni válečném, ověšen skalpy nepřátel, nýbrž ležeti bude v písku, rozerván zobáky smrdutých supů mrchožroutův.«

Slova ta pronesl rudoch klidně, ani brvou nehnuv, a přece zračila se v nich hluboká bolest, bolest bezměrná.

A dle svých náhledů řekl Černý Jelen pouhou pravdu. Bylať nesmírná hanba, že on, náčelník, unesen byl ze svého stanu, ze středu ozbrojených bojovníkův.

Shatterhand muže toho upřímně litoval, ale nedal na sobě znáti útrpnost.

»Černý Jelen zasloužil takového osudu; mohl by však zůstat na živu, kdyby nařídil svým lidem, aby propustili oba bělochy,« vece Old Shatterhand.

Ale pyšně odbyl ho náčelník:

»Černý Jelen nemůže žíti, on přeje si smrti. Muč jej jakkoliv, ani nehlesne!«

»Toho neučiním; jsem křesťan. Nemučím ani zvířete, chci-li je usmrtiti. Umřel bys zbytečně, a já vyrval bych zajatce přece z rukou bojovníků tvých.«

»Zkus jen! Mne si ovšem lstivě zajal, avšak nyní budou bojovníci šošonští mnohem opatrnější. Jest nemožné, abyste bělochy osvobodili. Oni odvážili se k jezeru Krvavému, a za trest bude jim ponenáhlu umřítí. Ty přemohl jsi Černého Jelena, umře tedy; ale ještě žije Mohav, jediný jeho syn, pýcha duše jeho, a ten jej pomstí. Jeho obličej natřen byl již barvami válečnými, neboť on právě ustanoven, aby zasadil smrtelnou ránu zajatým bledoušům. V teplé jejich krvi omyje tělo své a chráněn bude proti každému nebezpečí se strany plemene bílého.«

V tom zašustělo ve křoví, a z něho vylezl Francis, jenž pošeptal Old Shatterhandovi:

»Pane, zajatý mladík je syn náčelníkův. Vinnetou to na něm vyzvěděl.«

Zpráva ta právě přišla vhod Old Shatterhandovi. Odpověděl tiše:

»Ať ho sem tedy Vinnetou pošle!«

»Ale jak? Rudoch je spoután!«

»Davy ho sem přinese a zůstane tu u něho.«

Martin se vzdálil. Old Shatterhand obrátiv se opět k Indiánovi, řekl

»Moh-ava se nebojím. Od kterého času honosí se již jménem, a kde vypravovalo se o jeho hrdinství? Třeba mi jen chtíti, a bude v mé moci jako ty.«

Tentokráte nedovedl se rudoch opanovati, byloť potupně mluveno o jeho synu. Svráštiv čelo, rozkřikl se zlostně:

»Kdo jsi, že osměluješ se haněti Moh-ava? Zkus jen s ním bojovati a jako krtek zalezeš před zraky jeho do země!«

»Bodejť! S dětmi nebojuji.«

»Moh-av není dítětem! Bojoval již s Ogallally a několik jich zabil. Má oči jako orel a sluch jako dravec. Nižádný nepřítel ho nepřekvapí, on na běloších kruté pomstí svého otce!«

Tu právě přišel k nim Davy, mladého Indiána na rameni nesa. Položiv jej na zem, oznamoval:

»Tuhle přináším toho kluka; mám mu snad na záda namalovat že s námi není žertův?«

»Nikoli, mastre Davye! Posadte ho a přijměte místo vedle něho. Také ústa mu uvolněte, neboť zde mluvíme.«

»Ovšem, pane! Ale rád zvěděl bych, co vypravovati bude tento chlapec.«

Davy uposlechl. Když Moskito zpřímá již seděl, pohleděli si Šošonové do očí. Ulekli se oba. Náčelník nepronesl sice ani slova podivu, nicméně obličej jeho přespříliš svědčil o nemalém duševním pohnutí. Syn jeho však nedovedl se opanovati.

»Uf,« zvolal. »Také Černý Jelen jest zajat: To bude kvílení ve vigvamech šošonských! Veliký duch odvrátí tváři své ode svých dítek!«

»Ustaň!« zahřměl otec. »Nižádná squav šošonská neproleje slzy pro Černého Jelena a Moh-ava. Měli oči a uši zavřené a neměli mozku jako ropucha, která poddává se bez obrany. Hanba otci, hanba synovi! Avšak Šošonové nás krutě pomstí. Dva běloši jsou již v moci jejich, a naši vyzvědači právě jsou na cestě k novému vítězství. Potupa za potupu, krev za krev!«

Old Shatterhand zase pokynul Davyovi:

»Přiveďte sem všechny ostatní; jen Vinnetou ať se ještě neukazuje!«

Susika vstal a uposlechl.

»Nuže,« ujal se Old Shatterhand opět slova, »pozoruje-li Černý Jelen, že nezalezl jsem před Moh-avem? Nechci vás urážeti. Náčelník Šošonů znám jest jako srdnatý bojovník a moudrý vůdce svého kmene. Moh-av,

syn jeho, kráčeti bude v jeho šlépějích, bude moudrý i udatný.«

Propustím vás oba na svobodu, vydáte-li nám zajaté bělochy.«

Obličej mladého Indiána zazářil radostí. Ký div, vždyť byl rád na světě! Zpozorovav to otec, hněvivě pohleděl na syna a odpověděl:

»Černý Jelen a Moskito upadli bez boje v moc bídného bledouše; nezaslouží, aby déle žili; zemrou. Jen smrtí svou smyjí hanbu, již na sebe uvalili. Ať zemrou také bledouši, kteří byli již zajati, a ti, kteří ještě v moc Šošonův upa — — —«

Poslední slovo odumřelo mu na rtech novým leknutím. Spatřil totiž oba vyzvědače, provázené Davyem, Bobem a Martinem.

»Proč ustal Černý Jelen náhle ve své řeči?« otázal se Shatterhand. »ČCi zmocňuje se strach i jeho srdce?«

Náčelník sklonil hlavu a ztrnule zíral před sebe; neznamenal ani, že větve za ním se pohnuly. Shatterhand zpozorovav tam Vinnetoua vyslal k němu tázavý pohled. Apač tiše mu pokynul. Dorozuměli se.

»Nuže, nepoznává Černý Jelen ještě, že zmařeny jsou všechny naděje na vítězství,« naléhal zase Old Shatterhand. »Nícméně opakuji nabídku svou ještě jednou: Vydáte-li nám zajaté bělochy, propustíme vás také na svobodu!«

»Nikoli, zemřeme!« zvolal náčelník.

»Zbytečně byste umřeli, osvobodíme zajatce přece.«

»Ano, snad toho dovedete; zdá se mi, že opustil nás

Manitou. Kdyby nás nebyl ranil slepotou a hluchotou, nebyli by náčelníka Šošonů zajali běloši jména nemající!»

»Jmen že nemáme? Chceš-li je znáti?«

Indián potupně zavrtěl hlavou.

»Nechci jich slyšeti, nestojí za nic! To právě jest hanba. Kdyby Černého Jelena byl přemohl Non-payklama, jemuž běloši Old Shatterhand říkají, nebo lovec podobně slavného jména, mohl by se potěšiti. Od takového hrdiny býti obelštěnu, není hanbou. Vy však jste psi pána nemající. Z rukou vašich milosti nechci!«

»Tvé krve nežádáme,« ujal se slova zase Shatterhand. »Nepřišli jsme sem prolévat krve šošonů, ale jdeme ztrestat Sioux-Ogallallův. Nechcete-li nám zajatců dobrovolně vydati, nebudeme zbabělými jako vy. Dovolujeme vám vrátiti se do svých stanův.«

To řka, přistoupil k náčelníkovi a rozvázal mu pouta. Byla to hra odvážná, ale Old Shatterhand znal rudochy a byl přesvědčen, že se nepřepočítá.

Černý Jelen nedovedl se opanovati. Nemohl pochopiti jednání bělochova. Vrátil jim svobodu, aniž vysvobodil své soudruhy. Shatterhand rozvázal i pouta mladého Indiána.

Jako bezduch hleděl Černý Jelen před sebe. Náhodou nahmatal za pasem nůž. Divoká radost zahrála mu v oku.

»Svobodu nám vracíš?« zvolal. »Svobodu? Aby všechny ženy na nás ukazovaly, že přepadeni a přemoženi byli jsme ode psů bezejmenných! Myslíš, abychom ve věčných lovištích na zemi ležíce pojídali myši, kdežto rudí

bratří naši pochutnávati budou si na mase neumírajících medvědův a bůvolův! Naše jména jsou poskvrněna. Nikoli krev nepřátel, ale krev naše vlastní jen může hanbu smýti. Nechť teče okamžitě. Černý Jelen umře, prve duši svého syna předeslav!«

Uchopiv nůž vyskočil a napřáhl, aby probodl srdce synovo — Moh-av se nehnul. Byl hotov přijati smrtelnou ránu z ruky otcovy.

»Černý Jelene!« zvolal někdo za náčelníkem.

Hlasu tomu odolati nedovedl. Drže nůž v napřážené pravici, obrátil se. Stál před ním náčelník Apačův. Rámě Šošonovo skleslo.

»Vinnetoue!« vzkřikl.

»Náčelník Šošonů nazval Vinnetoua divokým psem?« ptal se Apač.

»Kdo osměluje se tak tvrditi?« odvětil tázaný.

»Černý Jelen mne tak jmenoval.«

»Nikoli!«

»Nenazval-li sám těch, již ho přemohli, bezejmennými psy?«

Šošonovi vypadl nůž z ruky. V hlavě se mu vyjasňovalo.

»Je Vinnetou snad vítězem?«

»Nikoli, ale jeho bílý bratr, jenž vedle stojí!« pravil Apač, ukazuje na Old Shatterhanda.

»Uf! Uf! Uf!« zvolal Černý Jelen. »Vinnetou má jen jednoho bratra, Non-pay-klamu, nejznamenitějšího lovce bělochův, jemuž říkají Old Shatterhand. Jest očím

Černého Jelena popřáno patřiti tuto na slavného toho lovce?« doložil, zvědavě s Vinnetou na Shatterhanda pohlížeje.

»Černý Jelen soudí správně! Shatterhand, proslulý hrdina, to byl, jenž přemohl neméně statečného náčelníka Šošonův.«

»Oči mého rudého bratra byly unaveny, rovněž i duch jeho. Kdo jediným sáhnutím Černého Jelena zbaví dechu, není bezejmenný pes. Je můj rudý bratr slabounký ptáček, jež snadno vybrati lze z hnízda? Je proslavený bojovník, a kdo unese ho z vigvamu, kterého bojovníci střehou, je zajisté hrdinou proslulého jména.«

Šošon chopil se rukama za hlavu a odpověděl: »Černý Jelen měl také rozum, ale dnes nemyslí pranic.«

»Ano, zde stojí Old Shatterhand, jenž tebe překonal. Musí-li tedy můj rudý bratr zemřít?«

»Nikoli!« pravil Černý Jelen, z hluboká si oddychnuv. »Smí žiti.«

»Ano, nebo tím, že dobrovolně odejít chtěl do věčných lovišť, dokázal, že je srdce neohroženého. Old Shatterhand to byl, jenž jedinou ranou omráčil Moh-ava, což zajisté není hanbou pro tohoto mladého, srdnatého bojovníka!«

»Nikoli; také on smí žiti!«

»Old Shatterhand a Vinnetou zmocnili se dvou šošonských vyzvědačův, aby vyměnili je za bělochy zajaté. Ztracuje-li můj bratr i tyhle vyzvědače?«

»Nikoli, jinak musil by ztratiti sebe i svého syna.«

»Černý Jelen ví dobře, že Old-Shatterhand i Vinnetou jsou přátely všech hodných rudochův a že neusmrcují nikdy svých nepřátel; činí je toliko k boji neschopnými, jen v největší tísní, v největším nebezpečení sáhnou jim na život.«

»Ano, Černý Jelen ví vše.«

»Nuže, nechť rozhodne se, chce-li býti naším bratrem anebo nepřitelem? Chce-li býti naším bratrem, budou jeho nepřátelé i našimi nepřátely. Rozhodne-li se však jinak, propustíme na svobodu jeho, syna jeho i oba vyzvědače; ale poteče mnoho krve za svobodu obou bílých zajatcův, a děti šošonské zahalí sobě hlavy a naříkati budou v každém vigvamu, v každém táboře. Nechť se tedy rozhodne. Vinnetou domluvil.«

Nastalo hluboké ticho.

Náčelník Šošonův byl překonán, déle odporovati nedovedl. Chvíli stál ještě zamyšlen, potom však náhle se sehnul, uchopil na zemi ležící nůž, vrazil jej do země a pravil:

»Jako zmizelo ostří nože tohoto v zemi, tak také zmizí i nepřátelství mezi syny Šošonův a udatnými bojovníky, kteří kolem tuto stojí!«

Potom vytáhl zase nůž ze země, vyzdvihl jej do výše a pokračoval:

»A jako tento nůž budiž i přátelství mezi Šošony i jejich bratry. Ono stihne všechny jejich nepřátely. Hovgh!«

»Hovgh! — Hovgh!« ozvalo se kolem.

»Můj bratr se moudře rozhodl,« přejal řeč opět Old Shatterhand. »Tuto stojí dlouhý Davy, proslulý lovec. Jména těch, jež bojovníci šošonští zajali, zajisté znáš.«

»Neznám.«

»Jsou to tlustý Jemmy a chromý Frank, soudruh mato-poky Francisa.«

»Mato-poky?« překvapen zvolal Černý Jelen. »Proč toho chromý o Frank neřekl! Není-liž mato-poka bratr Šošonův? Nezachránil-li život Černému Jelenu, když pronásledovali ho Sioux-Ogallallové?«

»Život ti zachoval? Zde vidíš Martina, jeho syna, tu Boba, jeho věrného sluhu. Jsou právě na cestě, aby vysvobodili mato-poku z rukou Ogallallův, kteří chtějí jej umučiti s pěti jinými ještě soudruhy!«

Až dosud držel Černý Jelen nuž v ruce. Ted však mrštil jím o zem, šlápl naň, řka:

»Psi Ogallallové chtějí mato-poku mučiti? Velký Manitou je zahubí. Je počet jejich veliký?«

»Jen padesát a šest je jich.«»A kdyby jich bylo tisíc, zahynou. Jako tento nůž budou bojovníky šošonskými zašlapáni. Kde jsou? Kde najdeme stopu jejich?«

»Táhnou právě k řece Yellovstonské ke hrobu Udatného Bůvola.«

»Nezabil-li můj bratr Old Shatterhand Udatného Bůvola holou rukou? Nechť zhynou všichni, kdož opovážili se ruku vložit na lovce medvědův! Rychle pospěšme do tábora mých bojovníkův, tam vykouříme

dýmku smírnou a uradíme se, jak dostihli bychom nejrychleji Ogallallův!«

Rozumí se, že nabídnutí Černého Jelena hned bylo přijato. Zbavivše dosud svázané vyzvědače pout, odešli pro koně.

»Pane, vy jste přece jen znamenitý chlapík!« šeptal dlouhý Davy Old Shatterhandovi. »Vše, co podniknete, je odvážné nad míru a přece zdaří se výborně, jakoby šlo o maličkost jen. Skládám vám nejhlubší svou poklonu!«

A smeknuv znamenitý svůj cylindr, zatočil jím několikrát ve vzduchu.

Hned vydali se na cestu. Vedouce koně za sebou, stoupali lovci zase do vrchu.

Přišedše na svah do údolí vedoucí, zastavili se lovci na okamžik. Černý Jelen mocným hlasem velel do tiché noci:

»Oheň, oheň, rozdělte oheň poradný!«

Ozvěna slova ta několikrát opakovala. Šošonové je slyšeli a rozuměli jim.

»Kdo přichází?« ozvalo se z údolí.

»Moh-av, Moh-av!« odpověděl syn náčelníkův. Šošonové spustili sice jásavé ha-ha-hi a hned rozdělali oheň, což bylo důkazem, že poznali hlas mladého Indiána, nicméně z opatrnosti vyslali přece několik bojovníkův, aby vyzkoumali, nehrozí-li jim skutečně nebezpečí.

Když potom náčelník se svými průvodci stanul v táboře, veliká byla radost z jeho a Moh-avova návratu. Byli by sice také rádi zvěděli, jak událo se tajemné jich zmizení, avšak nikdo neodvážil se k takovému dotazu.

Nemálo podivili se také, spatřivše v průvodu Černého Jelena bělochy, ale od mládí zvyklí jsou ukrývatí city své, nedali ani nejmenší překvapení na jevo. Jedině starý bojovník, jenž prve vůdce byl zastupoval, vyšel náčelníkovi vstříc a řekl:

»Černý Jelen velikým je kouzelníkem. Zmizí ze stanu jako slovo promluvené.«

»Věřili opravdu moji bratři, že Černý Jelen zmizel beze stopy jako dým do vzduchu vystupující?« otázal se náčelník. »Neměli očí, aby viděli, co se stalo?«

»Bojovníci šošonští viděli. Našli znamení proslulého bílého lovce a věděli, že Shatterhand mluvil s náčelníkem.«

To bylo velmi šetrné opsání pravé události, že totiž Černý Jelen Old Shatterhandem byl unesen. Staroch užil slov těch z úcty ku svému vůdci.

»Moji bratři dobře tušili,« vysvětloval tento. »Zde stojí Non-pay-klama, bílý lovec, jenž nepřátely své poráží pěstí. Vedle něho je Vinnetou, veliký náčelník Apačův.«

»Uf, uf!« zaznělo vůkol.

S údivem a úctou patřili Šošonové na proslavené muže a ustoupivše před nimi pokorně, rozšířili tak kruh, který prve okolo přichozích byli utvořili.

»Bojovníci tito přišli kouřit s námi z dýmky smírné,« pokračoval náčelník. »Chtěli vysvoboditi své soudruhy, kteří tamo ve stanu leží. Život Černého Jelena a jeho syna byl v jejich moci a přece žádnému z nich neublížili. Bojovníci šošonští rozváží tedy i pouta zajatcův. Za skalpy těchto dvou bělochů dostanou bratři moji skalpy mnoha,

mnoha Sioux-Ogallallův, kteří jako myši ze svých děr vylezli, aby je jestřáb uchvátil. Jakmile se rozednívati počne, půjdeme po stopě jejich. Teď však shromáždí se bojovníci okolo ohně poradného, aby otázali se velikého ducha, zdaří-li se válečná výprava jejich!»

Nikdo ani nepromluvil, ačkoli zpráva, již tuto slyšeli, velmi mnoho k tomu skýtala příležitosti. Několik rudochův odebralo se do naznačeného stanu, aby vykonali rozkaz náčelníkův a přivedli brzy oba zajatce k ohni.

Jemmy a Frank nejistým krokem ubírali se ke shromážděným. Pouta zaryla se jim hluboko do masa, a proto trvalo hezky dlouho, nežli krev opět volně obíhati mohla.

»Starý medvěde, jaké jsi dělal hlouposti?« tázal se dlouhý Davy tlustého svého přítele. »Jen taková žába, jako jsi ty, skočí čápovi zrovna do zobáku!«

»Jen zavři svůj, aby ti tam nic neskočilo,« zlobil se Jemmy, hladě si bolavé zápěstí. »Master Shatterhand nám dosvědčí, že nelze mluvit o hlouposti. Vzdali jsme se bez odporu, neboť jen tak kynula nám naděje na zachování života. Kdybychom se byli bránili, byli by nás jistě usmrtili. Ty byl bys jinak nejednal, zvláště kdybys byl věděl, že nás Old Shatterhand neopustí.«

»Nu, brachu, upokoj se! Nemyslíl jsem to zle, vždyť víš předobře, jak se raduji, žes opět na svobodě.«

»Dobře! Ale tobě zajisté děkovati nebudu za své vysvobození.« Obrátiv se pak k Old Shatterhandovi, pokračoval: »Jistě jen vám, mastre, zavázán jsem díkem!

Povězte mi, jak bych se vám poděkoval? Můj život nemá sice valné ceny, jsem jen tlustý Jemmy, ale jsem každé chvíle hotov, položit vám je k nohám!«

»Mně nejste ničím povinen,« namítal Old Shatterhand. »Vaši soudruzi znamenitě nám přispěli. Především obraťte se tuto k Vinnetouovi, bez jehož přispění sotva rychle a jistě byli bychom se dostali sem.«

Ferlon udiveně patřil na štíhlou postavu Apačovu a podáváje mu pravici, řekl:»Věděl jsem, že Vinnetou je nedaleko, objeví-li se kde Old Shatterhand. A jelikož jsem žába, nechť polapí mne hned tento čáp, jemuž dlouhý Davy říkají, nejste-li nejhodnější Indián, jemuž jsem kdy ruku podal. Přijměte tisíceré díky a dovolte, abych jel ve družině vaší, dokud vám bude libo!«

Černoch Bob hlasitě jásaje přistoupil k Hobble-Frankovi, řka:

»Konečně, konečně massa Bob opět vidí dobrého massa Franka! Massa Bob chtěl pobiti všechny Indiány, ale massa Shatterhand řekl mu, že postará se o jeho osvobození sám, a massa Vinnetou že bude mu nápomocen. Jen proto zůstali Šošonové ještě na živu!«

Uchopiv Franka za ruku, něžně hladil bolavá na ní místa.

Jemmy a Frank rádi byli by ještě zvěděli, co vše podniknuto k jich vysvobození, a proto pověděl jim mladý Francis vše stručně. K obšírné rozprávce nebylo času, protože Šošonové posadili se již kolem ohně k důležité úradě.

Noví spojenci

Jako dlouhý, tenký had vinula se řada Šošonů po modravé stepi, rozkládající se od Čertovy Hlavy mezi pohořím Bighornským a Chřestýšovým až k místům, kde čisté vody Pstruhového potoka ztrácejí se v řece Bighornské.

Rozsáhlé tamejší roviny pokrývá »modrá tráva«, již nazývají tam bezkolenec modrý. Rostlina ta není na západě příliš hojná. Má-li s dostatek vlhka, vyrůstá do značné výše, ba stává se, že ukryti se může v ní pohodlně jezdec i s koněm. V takovém případě klade rostlina ta cestovateli značné překážky; i jest mu bráti se po stezkách, jež v hustém moři trávy vyšlapali bůvolové. Než i taková cesta nebývá vždy bezpečna, vysoké traviny nepřipouštějí volného rozhledu. Přihází se tudíž za chmurného povětří dosti zhusta, že i zkušení lovci, nemajíce kompasu a nemohouce jím určití směr své cesty, po celodenní namáhavé jízdě stanou tam, odkud z rána byli vyjeli. Nezřídka stává se, že takový bludný jezdec spatřiv svou vlastní stopu, má ji za stopu jiného lovce, ba snad i nepřítel a teprve později pozná druhy i nebezpečný omyl svůj.

Jindy opět, jedá po takové stezce, vrazí nenadále na starého bisona, obyčejně buvolem zvaného, ježž omrzelo stádo, a který v takových místech o samotě si hovívá. Rovněž nebezpečno jest, stane-li lovec náhle před

Indiánem, jenž přikládá právě zbraň k líci. V takových okamžicích není rozmýšlení; kdo dříve stiskne, je vítězem.

Šošonové brali se ku předu »husím pochodem«, jeden za druhým. Pořádku toho přidrží se Indiáni zvláště tehdy, nejsou-li úplně bezpečni. Nad to vysílají za takových okolností vyzvědače, nejchytřejší a nejbystřejší muže své, jejichž oku neujde ni ohýbání se stébla, jejichž ucho znamená i nejjemnější šelest listův.

Zadumán a velmi ku předu nakloněn sedí takový vyzvědač na svém koni, jakoby jízda byla mu úplně neznáma. Oči má přimhouřené, nehýbá ni jediným údem těla. Také herka jeho pohybuje jen mechanicky, jako ze zvyku, hubenými nohami. Nezkušený člověk myslil by, že jezdec v sedle usnul. Chybil by však. Smyslové vyzvědačovi pracují stále, třeba toho znáti nebylo. Bystré oko jeho slídí na všechny strany, byť i víčka sebe více byla sevřena.

Ozve se jemný zvuk, ale vyzvědač zaslechl jej přece. Za křovinami číhá nepřítel a právě pozdvihl svou pušku, aby na vyzvědače namířil. Při tom však zavadil puškou o knoflík u kabátu, a třeba šramot takto způsobený byl pranepatrný, neušel přece vyzvědači. Rychle vyšle pronikavý pohled do křoví, uchopí uzdu, vyšine se ze sedla, ale drží se v něm jednou nohou; jednou rukou uchopí se řemení nákrčního tak, aby celé tělo zmizelo za koněm a chráněno bylo před kulí nepřítelovou. V tom však procitl také kůň ze své ospalosti, střelhbitě uskočí stranou a zmizí s jezdcem buď ve křoví, nebo za

ochranným stromem. Vše to je dílo ani ne dvou vteřin, a nepříteli pomýšletí jest na vlastní bezpečnost.

Takoví vyzvědači jeli také ve značné vzdálenosti před Šošony. V čele výpravy byli Old Shatterhand, Vinnetou a Černý Jelen. Za nimi jeli běloši, Vohkadeh a Bob.

Ubohý černocho nestal se přece lepším jezdcem, ač na dosavadní cestě dosti měl příležitosti ke cviku. Poněvadž kůže jeho nohou nebyla otužena, odřel si ji velmi a seděl na koni žalostněji než prve. Za stálého bědování smykala se se strany na stranu, vzdychal a úpěl ve všech tónech chromatické škály; přísahal za hrozných posuňkův, že oplatí stonásobně Siouxům všechny své bolesti. Dojdou-li vyhrůžky jeho uskutečnění, zahynou všichni hroznou smrtí.

Chtěje bolestem svým uleviti a na koni pohodlněji seděti, natrhal si Bob trávy a položil ji na koně. Neuměl ji však na hřbetě upevniti, tráva smykala se občas sem tam a s ní zároveň i černocho. Ký tedy div, že octl se Bob brzy na koni, brzy opět vedle něho na zemi. Přirozeno, že taková nehoda vyvolala u Šošonů pokaždé nehorázný smích. Jeden z nich, jenž uměl též anglicky, nazval jej žertovně »Sliding Bob«[1]; slovo to přerychle vešlo ve známost a stalo se posléze přezdívkou, jíž příležitostně užívali, chtěli-li Boba pozlobiti.

Až dosud brala se družina rovinou, nyní však jevily se v dálce vyvýšeniny, které čím dále tím zřetelněji vystupovaly, nicméně byly ještě dosti vzdáleny.

V tamějších krajinách je často vzduch tak čistý, že

body, které mnoho kilometrů od sebe jsou vzdáleny, tak blízko u sebe oku pozorovatelovu se objevují, že domnívá se dosáhnouti jich v několika jen minutách. Zároveň jest vzduch elektrinou tak přesycen, že na př. dosti zřetelně přeskakují malé jiskry, dotknou-li se dva lidé vzájemně rukou nebo lokty. Někteří Indiáni zovou úkaz ten mo-av-k'un. A takové elektrické napjetí nemůže potrvati dlouho, brzy nastati musí vyrovnání, jež přes tu chvíli vždy znova se opakuje. Nikde ani mráčku, a přece stále a stále blýská se na všech stranách; někdy zdá se všechen obzor v jediném plameni, a přece ani člověk, ani zvíře nepocítují nejmenší úzkosti. A když nastane temno noční, poskytuje neustálé to blýskání pohled, jehož popsati nelze, a který dojme každého, ano i otužilého a na podobné výjevy zvyklého západozemce. On, uvyklý jsa spoléhati jen na sebe, cítí, že není ničím proti těmto tajemným, překrásným výjevům. I ten, který dávno již snad zapomněl na Boha a na modlitbu, mimoděk pocítuje jakousi tíseň, mysl jeho zalétá v léta dětská, a rty šepotati počnou zbožnou modlitbu. Totéž cítí a myslí Indián; on říká takovému blýskání »oheň velikého ducha«. »V blesku viděl jsem Manitoua,« praví yutahský Indián Hadí, oznamuje-li svým soukmenovcům, že vykonal cestu jakousi za takového »elektrického osvětlení«.

Takové elektrické výjevy mohou ve válce státi se i nebezpečnými. Indián věří totiž, že v noci usmrcený bojovník ve věčných lovištích žíti bude ve stálé tmě. Z té příčiny vyhýbá se každé noční půtce a podniká útok nejraději za prvních červánků ranních. — Kdo zemře za

»ohně velikého ducha«, tedy za blýskání, nedostal se na onen svět po stezkách tmavých, vejde tudíž do lovišť stále osvětlených. Ký tedy div, že Indián právě za blýskání nehrozí se útoku, a mnohý, který nevšiml si tohoto výjevu přírodního, nevědomost' anebo neopatrnost' svou zaplatil životem.

Smržovecký Němec takového blýskání za jasného nebe dosud nikdy neviděl. Proto žádal tlustého Ferlona, za nímž jel, aby mu úkaz ten vysvětlil. Jemmy přání tomu ochotně vyhověl, ale brzy utkal se zase v učeném boji s chromým Frankem, když tvrdil, že příčinou toho jest buď veliké množství kovův, jež Skalisté hory v lůně svém chovají, nebo blízkost' severního magnetického polu, který do nejsevernějších končin amerických kladou, nebo posléze i přerychlé otáčení naší země, při čemž na obrovských horách Skalistých mnoho elektřiny se hromadí.

Domnělý učenec nenadál se ani, že pochybné jeho výklady přírodnické u nevděčných posluchačů docházejí nanejvýše výsměchu a nepozoroval také, že urazili za stálých jeho potyček s Jemmyem značný kus cesty.

Bezkolenec zmizel, jeho místo zaujala kostřava, hojně promíchaná tomkou vonnou. Jednotvárnou step oživovaly křoviny, nad nimiž tu a tam pyšnily se červené javory.

Stromy ty milují vlhkou půdu, jsou tedy žíznivému jezdcí bezpečným znamením, že po obtížné jízdě brzy dojde občerstvení.

Tam u křoví zastavili se zpytáci. Když družina jich byla dojela, napomínali k opatrnosti, volajíce:

»Nambau, nambau!«

Slovo to znamená vlastně nohu, ale značí též stopu. Vyzvědači napomínali k opatrnosti proto, by stopa nebyla dříve zničena, dokud ji vůdcové »nečetli«.

Vohkadeh nedbal pokynů jejich, jel přímo k nim.

»Vehts toveke!« obořil se naň jeden z jezdcův.

Tím chtěl říci tolik, jako »mladý muži« a tedy jej napomenouti. Mladý muž nejedná vždy s takovým rozmyslem jako muž starší, zkušený. Bylať tedy slova ta důtkou, ale Vohkadeha neurážející. Než mladý rudoch odvětil vážně:

»Počítali moji bratří již zimy, jež Vohkadeh prožil? Ví dobře, co podniká. Zná tuto stopu, neboť jsou tu i jeho šlepěje. Na tomto místě tábořil s Ogallally, než vyslali jej, aby prozkoumal stany Šošonův. Siouxové ubírali se zajisté odtud přímo na západ k řece Bighornské a snad zanechali zde i znamení, aby Vohkadeh rychle za nimi jeti mohl.«

Místo, u kterého se zastavili, poseto bylo hojně šlepějemi prozrazujícími, že tábořil zde před několika dny značný počet jezdcův. Takovou však stopu bezpečně přečísti dovede jen bystré oko zkušeného lovce, neboť ušlapaná tráva skoro úplně opět se vzpřímila, okolní však křoviny byly vesměs od koňův okousány.

Vohkadeh prohlásil, že bylo by zbytečno déle se zdržovati. Tedy nastoupila společnost opět další pochod.

Slunce stálo právě nejvýše, byla tudíž nejparnější část

dne; koňům třeba bylo aspoň malého odpočinku, než vůdce prohlásil, že zastaví se teprv, až dojedou vody.

Dosud rovná půda počala se již zdvihati, v předu, v levo i v pravo objevovaly se táhlé hřbety horské. Jezdci zaměřili do širokého, bujnými travinami porostlého údolí, jež vinulo se mezi výšinami.

Čím dále jeli, tím hojnější stávaly se křoviny, posléze pak objevovaly se i četnější stromy, jako jasany, jirovce, břestovec obecný, duby velkoplodé, lípy a jiné, na jejichž kmenech vinul se purpurový podražec.

Projevše po té za jednu výšinu a zabočivše k severu, spatřili jezdcí před sebou hustým lesem porostlé vrchy. Těšili se, že naleznou tam vodu. Za nedlouho přijeli k uzounkému údolí, které sevřeno bylo mohutnými, příkře vystupujícími a rozervanými skalinami. Údolím tím tiše vinul se neveliký potůček. Jezdci byli na rozpacích, kudy by dále jeli, tímto úzkým údolím anebo údolím jiným, na levo vybíhajícím.

Old Shatterhand bystrým okem přehlédl kraj lesa. Potom pokynul spokojeně a řekl: »Naše cesta vede tuhle na levo do širokého údolí.«

»Proč?« vyzvídal dlouhý Davy.

»Nevidíte-li větévky smrkové tamo ve kmenech lipovém?«

»Zajisté, pane! Jest ovšem s podivem, že rostlo by jehličí na stromě lupenatém.«

»Je to znamení Vohkadehovi. Siouxové upevnili je na kmenech tak, aby ukazovalo do údolí. Tímto směrem tedy

se brali, a jsem přesvědčen, že najdeme takových znamení více. Nuže, ku předu!»

Vinnetou zatím už mlčky ku předu popojel, jen tak mimochodem lípy si povšimnuv. Takový byl již jeho zvyk; nemluvil mnoho, ale více jednal.

Po nedlouhé jízdě dorazili k místu, jež výborně hodilo se ku přenocování. Byla tam voda, stín a znamenitá píce pro koně.

Jezdcové slezli s koní a nechali je pásti. Šošonové měli značné zásoby sušeného masa, a spíše bělochův, již nabrali si v domě Francisově, také ještě nebyla vyčerpána. Nasytivše se, natáhli se někteří mužové do trávy nebo na mech, aby pohřížili se na chvíli ve spánek; jiní opět sestoupili se k malé zábavě.

Černý Bob byl jako posedlý; odřené nohy velmi ho bolely.

»Massa Bob je nemocen, velmi nemocen,« naříkal. »Massa Bob nemá již své kůže na nohou. Všechna kůže je pryč, je fuč; teď lepší se spodky na nohy, a to bolí massa Boba nesmírně. Kdo je tím vinen? Siouxové. Až je massa Bob dostane, potom je všechny pobije, do smrti pobije. Massa Bob nemůže jeti, nemůže seděti, ani státi ani ležeti. Má bolest takovou, jakoby živým ohněm na nohou někdo jej páčil«

»Znám lék proti tvým bolestem,« prohodil vedle sedící Martin Francis. »Vyhledej si podběl a přilož si jeho listy na rány.«

»Ale kde roste podběl?«

»Zvláště na pokraji lesa. Snad našel bys jej právě zde.«

»Ale massa Bob nezná té rostliny. Jak by ji našel?«

»Pojď! Pomohu ti hledat!«

Oba chtěli se již vzdáliti. Old Shatterhand však zaslechnuv rozmluvu jejich varoval je:

»Vezměte s sebou zbraně. Nejsme na tržišti v krajinách východních. Nelze předvídati, co nejbližší okamžiky přinesou!«

»Martin vzal klidně svou pušku, a také černochoz zavěsil si na rameno svou mušketu, řka:

»Ano, massa Bob také nepůjde beze zbraně. Setkáme-li se se Siouxem anebo divokou zvěří, hned je zastřelí, aby ochránil mladého massa Martina. Vzhůru!«

A volně kráčeli Francis a Bob na pokraji lesa, po zmíněné rostlině pátrajíce; ale ni jediného podběle nespátřili. Víc a více vzdalovali se od tábora.

Údolí bylo utěšené. Slunce je příjemně ozařovalo, nižádný hlas nerušil posvátného ticha, motýlové prováděli své rejdy kolem květin, brouci vesele bzučíce poletovali s místa na místo, voda klidně plynula, a vrcholky stromů stápěly se v záři sluneční. Kdož pomyslíl by na místě takovém na nebezpečí!

V předu kráčející Martin náhle se zastavil, ukazuje na tmavou čáru, která vinula se travou od potoka až na pokraj lesa, kdež zmizela mezi stromy.

»Co je to?« otázal se Bob. »Cesta?«

»Ano, cesta je to! Zdá se, že dochází tudy pravidelně někdo z lesa pro vodu.«

»Tedy člověk?«

»Hm! Člověk? Zde v takové samotě? Nezdá se mi.«

»Nebo zvíře?«

»Tomu spíše bych věřil. Prohlédněme si stopu důkladněji!«

Popošedše ještě několik krokův, stanuli u cesty.

Nebyla to jen stopa, ale široká, úplně ušlapaná cesta, vedoucí od potoka až do lesa.

»To není snad zvíře,« soudil černocho. »Tudy chodívá nějaký muž v botách. Massa Martin zajisté dá za pravdu massa Bobovi«

Mladík však vrtěl hlavou. Prohlédnuv stezku důkladně, odpověděl:

»Divná to věc. Nelze tu nalézt ani stopy lidské ani zvířecí. Půda je tak ušlapána, že nelze ani stanovit, kdy naposled po ní cesta byla vykonána. Vsadil bych se, že jen kopytník takovouto stezku vyšlapati dovede.«

»Výborně, tuze výborně!« radoval se černocho. »Snad to bylo opossum. Toť bylo by něco pro massa Boba!«

Opossum, vačice virginská, žije v Americe; velikostí rovná se naší kočce. Má sice maso jemné, bílé a tučné, ale velmi nepříjemně páchnoucí; z téže příčiny běloši nikdy masa jejího nepožívají. Ale černoši jím nepohrdají, ba jsou mnozí, kteří právě náruživě nelibě páchnoucí pečinku tu vyhledávají. A k takovým labužníkům náležel také Bob.

»Co ti jenom napadá!« smál se Martin. »Opossum a zde! Což náleží opossum ke kopytníkům?«

»Kam opossum náleží, to je massa Bobovi docela

jedno. Opossum dává znamenité, delikátní maso, a massa Bob zkusí teď, dá-li se opossum chytiti.«

A již chtěl běžeti po stopě, než Martin zadržel jej.

»Zůstaň zde a neškod' si. O opossu nelze tu ani mluvit; je tuze malé, aby vyšlapalo takovouto stopu. Jde tu o zvíře mnohem větší, snad o losa.«

»Los, los!« jásal Bob, hlasitě si mlaskaje. »Los dává mnoho, velmi mnoho masa, loje a kůži. Los je dobrý, velmi dobrý! Bob zastřelí hned losa!«

»Zůstaň tu přece. Ani los to není, vždyť byla by spasena tráva podle stezky.«

»Massa Bob se tedy podívá, co to bylo. Snad přece opossum! Ó, najde-li massa Bob opossum, potom připraví slavnou hostinu.«

To řka, pádil černochoch po stezce do lesa.

»Počkej! Počkej přece!« napomínal jej Martin. »Vždyť mohla to býti i veliká šelma!«

»Opossum je dravec, žere ptáky a malá zvířata, massa Bob je chytí.«

Všechno napomínání zůstalo bez výsledku, Bob utíkal dále. Vzpomínka na zamilovanou pečinku zaujala celou duši jeho, že zapomenul i potřebné opatrnosti. Martin běžel sice za ním, aby rychle byl na blízku, kdyby snad vyskytlo se nebezpečí, ale černochoch značně jej předstihl.

Tak dorazili až ku protější straně údolí, kde půda dosti příkře zdvihati se začala. Stezka byla stále stejná, ani později nebylo lze rozeznati šlépějí, Černochoch stále běžel napřed, ač místy, kde stromy hustě vedle sebe stály, a kde

mezi nimi hojně křovin rostlo, bylo mu dosti pozorně ku předu se bráti. Pojednou však zaslechl Martin radostné volání Bobovo:

»Massa, pojd'te, pospěšte! Massa Bob našel již hnízdo opossa.«

Mladík běžel, co mu nohy stačily. O vačici virginské nebylo ani řeči, a bylo se tedy obávati, aby dobrý černochoch sám nevběhl do nebezpečí, o jehož velikosti neměl ani zdání.

»Stůj, stůj!« varoval ho Martin, hlasitě volaje. »Nepodnikej nic, dokud nepřijdu!«

»Zde, zde je díra, dvěře do hnízda opossova. Massa Bob navštíví teď opossum.«

V tom došel Martin k černochovi. Bylo tam množství kamenů všelijak na sebe nakupených. Dva z nich vzepřevše se proti sobě utvořily tak jeskyni, před níž bujely líska, ostružiny, malinník a jiné křoviny. A právě tímto roštím vedla cesta do zmíněné jeskyně. Nad to znáti bylo, že od ní vedou též jiné cestičky v pravo i v levo; podnikal tudíž obyvatel doupěte ještě jiné výlety.

Negr skrčil se a vklouzl polovicí těla do roští, aby prohlédl doupě. Tu však ku svému zděšení přesvědčil se Francis, že obava jeho nebyla bezdůvodná. Ze zřetelných u houští šlépějí seznal, jaké zvíře mají před sebou.

»Pro Bůh, vylez, vylez!« vykřikl. »Je to doupě medvědovo!«

Zároveň uchopil Boba za nohy, chtěje ho vytáhnouti.

Negr však, všecek jsa zaujat zamilovanou svou pečinkou, nerozuměl mu snad, neboť odpověděl:

»Proč mne držíte? Massa Bob je udatný. Nebojí se ani hnízda opossum.«

»Nikoli opossum, medvěd je tam, medvěd!

«A držel černochoa vši silou. V tom ozvalo se v doupěti hluboké, zlostné mumlání, a zároveň vykřikl Bob leknutím:

»Bože! Nějaké zvíře, nějaká obluda! Běda Bobovi, běda!«

Střelhibitě vysoukal se černoch z roští a daleko odskočil. Ač obličej Bobův byl černý, nicméně znamenal Francis, že leknutím zmizela z něho poslední kapka krve.

»Je-li ještě v doupěti?« otázal se mladík.

Bob házel rukama, pohyboval rty, ale nevypravil ze sebe ani slova. Strachem upustil také zbraň. Očima divoce koulel, zuby jen jektal.

V tom s nemalým lomozem objevila se ve křoví hlava hnědého medvěda. Teď teprve vzpamatoval se černoch.

»Pryč, pryč odtud!« křičel. »Massa Bob vyleze tuhle na strom!«

Uskočiv na stranu, vyhoupl se obratně na štíhlou břízu a jako veverka šplhal vzhůru po jejím kmeni.

Martin zbledl jako stěna, nikoli však ze strachu. Rychle uchopiv pušku černochovu, ukryl se za silný, nedaleko stojící buk. Podepřev pušku o kmen, sňal po té s ramene svou vlastní dvojku.

Zatím zvolna vylezl medvěd z roští. Zdálo se, že

přemýšlí, na kterého nepřítele dříve by se vrhl, na Boba, jenž držel se na bříze, či na Martina, trochu dále stojícího. Skloniv hlavu, otevřel zpěněnou tlamu a postavil se na zadní tlapy. Grizzly ten byl zajisté dva a půl metru vysoký, vydával ze sebe pronikavý zápach, jakýmž více nebo méně vyznamenávají se divoké šelmy.

Neuplynula ještě ani minuta ode chvíle, kdy Bob utekl se na břízu. Poděšený černochoch spatřiv obrovské zvíře sotva na čtyři kroky hrozivě před sebou vzpřímené, naříkal:

»Probůh! Běda! Medvěd chce sežrati massa Boba; vzhůru, vzhůru, rychle, rychle!«

A ze všech sil soukal se výše na strom. Pohříchu byla bříza tuze slabá a prohnula se pod těžkým tělem černochovým. Ač pokoušel se Bob ze všech sil, aby udržel se na ní sedě, přece se mu práce ta nezdařila; smeknuv se visel na bříze za ruce a nohy jako obrovský netopýr.

Medvědu zdálo se snad, že snáze přemůže tohoto nepřítele než Martina; obrátiv se ku bříze, nastavil tak Francisovi celou levou půli těla. Neohrožený mladík sáhl si chutě za nádra. Nahmatav tam malou loutku, upomínku to na svou nešťastnou sestřičku, zašeptal:

»Luddye, Luddye, teď budeš pomstěna!«

Pevnou rukou přiložil pušku k líci. Zarachotila rána, potom ještě jedna — — —

Strachem ječel Bob:

»Bože, Bože! Massa Bob je mrtev!«

A spadl dolů. Bříza vymrštila se do své přirozené polohy.

Medvěd sebou trhl, jakoby jej byl někdo uhodil. Oteyřev hroznou tlamu, ozbrojenou silnými, žlutými zuby, popošel ještě o dva kroky ku předu. Negr napřáhl proti němu obě ruce a vřískal na zemi dosud leže z plna hrdla:

»Massa Bob nechtěl ublížiti, chtěl chytiti jen opossum!«

V témže okamžiku postavil se odvážlivý chlapec mezi něho a dravce. Odhodiv svou pušku, ozbrojil se ručnicí černochovou a znova namířil na medvěda, jenž nestál od něho ani na tři kroky. Oči jeho směle měřily protivníka, a obličej jeho jasně pravil: buď ty nebo já!

Náhle změnilo se postavení jeho; nevystřelil, ale skloniv pušku odskočil. Poznal totiž bystrým okem, že medvěd nepotřebuje již třetí rány. Okamžik ještě stála šelma nepohnutě, potom však strašně zařvavši svalila se na zem; několikrát ještě sebou hodila, ale brzy mrtva natáhla se zrovna vedle Boba.

»Pomoc, pomoc!« vřískal na zemi ležící černochoch.

»Človče, bloude, Bobe!« zlobil se Martin. »Proč běduješ, zbabělče?«

»Medvěd, medvěd!«

»Vždyť je mrtev!«

I skrčil černochoch paže, posadil se a pohlédl několikrát nevěřivě na Martina a potom na šelmu.

»«Mrtev, mrtev! Je to pravda?«

»Ovšem!«

»Svatá pravda! Vždyť vidíš sám. Vsadil bych se, že vnikly mu obě kulky zrovna do srdce.«

Po těch slovích vymrštil se Bob do výše, dokázav takto, že údy jeho jsou v nejlepším pořádku.

»Mrtev, mrtev je medvěd!« jásal. »Ó, massa Bob a massa Martin přemohli náramnou obludu! Massa Bob podnikl honbu na medvěda. Ó, massa Bob je smělý a proslavený západozemec! Všichni lidé budou vyprávěti o hrdinství massa Boba!

»Zajisté,« smál se Martin, »odvážlivým byl jsi velmi, že spadl jsi se stromu jako zralá švestka zrovna před tlamu medvědovu!«

Černochův obličej přeletěl mráček.

»Spadl?« otázal se. »Nespadl! Massa Bob skočil před medvěda. Massa Bob chtěl jej za kožich popadnouti a ubíti!«

»Ale zůstal jsi ležeti!«

»Massa Bob zůstal klidným, poněvadž chtěl dokázati, že nebojí se medvěda. Ó, což je medvěd proti massa Bobovi! Bob je hrdina; on uchopí medvěda za uši a vytne mu tolik políčkův, že jich medvěd nespočítá!«

A sehnuv se sáhl ovšem ne beze strachu po uchu medvědově. Teprve když nabyl jistoty, že je šelma skutečně mrtva, mocně bušil Bob pravicí do ní.

V tom slyšeti bylo opodál hlasy a rychlé kroky.

U všech všudy, stopa medvědí,« zaznívalo od

potůčku. »Byl to veliký grizzly. Naši přátelé nerozuměli šlepěji této a bezděčně šli šelmě vstříc. Rychle za nimi!«

Slova ta pronesl Old Shatterhand. Zkušený ten lovec na první pohled rozeznal, které zvíře cestičku vyšlapalo.

»Ano, grizzly to byl,« přizvukoval mu tlustý Jemmy. »Snad jsou oba ztraceni. Ku předu, rychle do lesa!«

Hluk a rychlé kroky daleko bylo slyšeti.

»Hej!« křičel Francis příchozím vstříc. »Nemějte o nás starosti! Máme se dobře!«

Old Shatterhand a Vinnetou první octli se u cíle. Potom přišel Černý Jelen a dlouhý Davy, za ním tlustý Jemmy a Frank, provázen značným počtem Indiánův. Ostatní zůstali v táboře, ježto nebylo lze zůstaviti koně bez dozoru.

»Skutečně grizzly!« zvolal Old Shatterhand, hledě na zabitě zvíře, »a k tomu ještě velikosti ohromné. Vy žijete, Martine? Jaké to štěstí!«

Postoupiv k medvědovi, ohledával jeho rány.

»Raněn byl přímo do srdce a ze vzdálenosti nepatrné. Toť znamenité. Netřeba mi ovšem tázati se, kdo šelmu zabil.«

Po slovech těch předstoupil Bob a jal se vypravovati pyšně a s nemalým sebevědomím:

»Massa Bob přemohl medvěda. Massa Bob jest muž, jehož přičiněním medvědu bylo skončiti život.«

»Vy, Bobe? Nu, nezdá se mi!«

»Zajisté pravda, svatá pravda! Massa Bob posadil se medvědu před nos, aby neviděl, až massa Martin stříleti

bude. Massa Bob nasadil i svůj život, aby rána massa Martina jistá byla.«

Old Shatterhand se usmíval. Bystrému, zkušenému oku jeho neušlo pranic. Zrak jeho utkvěl na zelených listech březových, jež roztroušeny byly po zemi. Bob sedřel je, šplhaje na břízu. Také nalomil několik větviček, jež dosud visely na kmeni.

»Ano, ano, ano! Massa Bob byl dle všeho velmi udatný,« vece Shatterhand. »Spatřiv medvěda vylezl na tuto břízu, nepomysliv, že je slabá, aby jej udržela. Bříza se ohnula, a on spadl dolů, právě před šelmu. Byl by zajisté ztracen, kdyby mladistvý ochránce jeho nebyl v čas vystřelil. Není-liž pravda, Francise?«

Martin nemohl nepřisvědčiti, ač bylo mu opravdu líto hodného jinak černocho, jenž došel takto pokárání. Ale černocho nepřišel do rozpakův a ospravedlňoval se:

»Massa Bob schválně utekl se na břízu, aby i medvěd za ním vylezl a neublížil dobrému massa Martinovi. Massa Bob chtěl se obětovati za svého mladého pána.

Než přese vše ospravedlňování pozoroval černocho, že nikdo nevěří slovům jeho.

Nebylo zajisté s podivem, že všichni byli žádostiví zvěděti, jak nebezpečné to dobrodružství se událo. Martin slovy stručnými, prostými vypověděl celou příhodu, zachovávaje v řeči své chladnost až přílišnou, že všickni se jí podívovali, ale srdnatost jeho plnou měrou uznávali.

»Milý, mladý příteli,« vece Old Shatterhand, »milerád vám doznávám, že ani nejzkušenější lovec lépe chovati

se nemohl než vy. Budete-li takto pokračovati, stanete se brzy mužem proslaveným.«

A také skoupý jindy na slova Vinnetou pochválil jej co nejpřívětivěji:

»Můj malý bílý bratr je odvážliv jako starý bojovník. Bude hodným synem proslaveného matopoky. Náčelník Apačů podává mu tímto ruku.«

Chvála z úst lovců tak osvědčených naplnila mladého muže nesmírnou radostí.

Smržovecký Němec jemně štouchl tlustého Francouze a otázal se:

»Není-li to znamenité hrdinství, co?«

»Zajisté! Všechna čest mladému Fraucisovi.«

»Věřil byste, že zkrátil živobytí též jiným medvědům?«

»Velmi rád!«

»Ano, je vůbec velmi hodný jinoch. Kdo ví, jak byste se byl vy zachoval, jsa na jeho místě. Skoro bych myslil, že byste byl zcela klidně dal se sežrati.«

»Nikoli, tak snadno bych se nedal. Nenosím tuhle své pušky jen na vrabce.«

»Tak! Přejde na to, trefil-li byste vůbec touto bouchačkou vrabce. Medvěda je ovšem snáze vzítí na mušku. Zastřelil-li jste již někdy medvěda?«

»Ne jednoho.«

»Prosím vás, jen se tuze nechlubte! Říci lze to snadno.«

»Oho! Já jsem jedenkrát po celou noc spal s

medvědem a teprve ráno poznal jsem svého spolunocležníka.«

»Toť holá nemožnost! To mi při příležitosti povíte, ano?«

»Velmi rád!«

Šošonům se medvěd znamenitě hodil. Maso jeho není nechutné, kýty jsou ještě lepší, a tlapky poskytují labužníkům výtečnou pochoutka. Indiáni zahazují toliko srdce a játra, majíce je za jedovaté. Zvláště milé jest jim sádlo medvědí, jímž rozdělávají rozmanité barvy; také natírají si jím kůži, aby chránili jí proti bodnutí nebo kousnutí moskytův a jiného hmyzu.

Náčelník Šošonův dal Martinovi rukou jakési znamení, na něž mladík odpověděl:

»Nechť vezmou si moji bratří maso medvědí, ale kožešiny si ponechám.«

Netrvalo ani deset minut, a medvěd úplně byl stažen a maso rozděleno. Zatím co někteří Šošonové rozkrajovali ostrými noži maso na tenké proužky, činili ostatní přípravy k prozatímnímu upravení kožešiny. Zbavivše ji pečlivě všeho masa, rozpoltili potom tomahavkem lebku medvědovu a natřeli mozkem spodní stranu kůže.

Vše to dalo se tak rychle, že v době velmi krátké nastoupena byla cesta zpáteční. Kůži natáhli Šošonové na jednoho koně a maso uložili si pod sedlo, aby jim zkréhlo. Nám by sice takto připravená pečeně nechutnala, ale Indián není vybíravý.

Tímto dobrodružstvím byl poslední odpočinek

přerušen, ale vůdcové nedovolili, aby ještě byl prodloužen. Dáno znamení k pochodu.

Cesta vedla níže do údolí, vinula se zprvu mezi několika horami a ztratila se posléze v nížině, podle které družina prve se ubírala. Ukázalo se, že nadjeli si značně, sledující znamení Siouxův. Přesvědčili se také, že Ogallallové podrobně znali cestu, kterou jim vykonati bylo. Kdykoli cesta měnila svůj směr, zanechali na příhodném místě podobná znamení; domnívaliť se zajisté, že Vohkadeh vrátí se k nim.

K večeru dorazili jezdci k údolí tvaru okrouhlého, jehož průměr několik kilometrů měřil; příkré skály objímaly je se všech stran. Uprostřed vypínal se kuželovitý vrch, jehož lysé stráně ozařovaly paprsky sluneční. Na temeni vrchu toho černal se mohutný balvan, poněkud želvě se podobající.

Geolog poznal by na první pohled, že bývalo tu druhdy jezero, jehož břehy tvořily kolkol se rozkládající výšiny. Uprostřed údolí se vypínající vrch býval v jezeře tom ostrovem.

Stane-li Indián náhodou u takových zbytků šedé dávnověkosti odvrátí tiše a uctivě od nich zraky své. Nedovedeť si původu jejich vysvětliti, má je za posvátné a někdy jen objasňuje si původ jejich rozmanitými pověstmi.

Údolí, na jehož kraji právě se jezdci zastavili, bylo v dávných dobách také jezerem. Ogallallové zanechali i

tam znamení, hlásající Vohkadehovi, že ubírali se středem jezera dále; než v čele jedoucí Old

Shatterhand neřídil se tentokráte jejich pokyny, ale obrátiv koně svého na levo, bral se podle úpatí vrchův.

»Zde znamení,« řekl Černý Jelen, ukazuje na větvičku ve kmeni zastrčenou. »Toť znamení Ogallallův. Proč nehodlá se jím řídití můj bratr?«

Old Shatterhand zadržel svého komoně, řka:

»Protože vím lepší cestu. Od tohoto údolí znám další krajinu velmi důkladně. Zde tento vrch je »Pejav-epoleh«, vrch Želví. Třikráte již jel jsem podle něho, ale pokaždé přišel jsem k němu se strany protější.«

»Má tento vrch nějakou zvláštní důležitost? tázal se tlustý Jemmy.

»Ani ne; ale v pověstech Indiánů Vraních má veliký význam; je to Ararat Indiánův. Také příslušníci rudého plemene vypravují si o veliké potopě světa. Indiáni Vraní domnívají se, že toliko dvě lidí zůstalo na živě, když ostatní vesměs byli utonuli. Veliký duch zachránil je, poslav jim obrovskou želvu. Oba ti lidé utekli se i se vším svým majetkem na hřbet její a bydleli tam, dokud voda neopadla. Vrch tuto se vypínající vyšší jest všech okolních; proto také nejprve z vody se vynořil. Želva vylezla na ten ostrov, a lidé sestoupili tam se hřbetu jejího. Duše želvina vrátila se k Velikému duchu, ale tělo její zůstalo tam nahoře, zkamenělo, aby i v příštích věcích hlásalo upomínku na prarodiče nynějších rudochův. Vypravoval

mi to Šunka-šeča, Veliký Pes, bojovník Indiánů Vraních, s nímž před lety tábořil jsem na úpatí hory Želví.«

»Nepojedete cestou Sioux-Ogallallův?«

»Nikoli! Zním cestu jinou, která v době mnohem kratší dovede nás k cíli. Ogallallové ubírají se ke hrobu svých bojovníkův. Známe cíl cesty jejich; netřeba nám tudíž plýtvati drahocenným časem a bráti se po jejich stopě. Cest do krajín Yellovstonských je nemnoho, a zdá se mi, že nejkratší není Ogallallům známa. Dle směru cesty jejich domnívám se, že jedou k Velkému Kaňonu, tam překročí řeku Yellovstonskou, aby přes Mostovou řeku dostali se k horám Ohnivých děr.«

»Toť bude jim přestoupiti Hory Skalisté!«

»Zajisté; neboť hrob, na němž obětován býti má master Francis se svými společníky, není v obvodu řeky Yellovstonské, nýbrž u řeky Ohnivých děr. Chtějíce jí dosáhnouti, berou se tam Sioux-Ogallallové u velikém, nejméně šedesát kilometrů v průměru majícím půlkruhu; krajina, jíž projíždějí, staví jim v cestu množství velikých překážek, pro které nelze jim uraziti denně značnější kus cesty. Ale cesta, již my nastoupíme, běží přímo k řece Pelikání. Překročíce potom řeku tu, pojedeme podle ní a mezi sirnými pahorky k místům, kde řeka Yellovstonská vytéká ze stejnojmenného jezera. Potom zajisté brzy ukáží se nám šlepěje Siouxův, po nichž zaměříme k Hořejšímu geizeru u řeky Ohnivých děr. Tato cesta je sice také obtížná, nicméně mnohem pohodlnější té, kterou konají

nepřátelé; dosti možné tudíž, že my ku zvláštní své výhodě dříve budeme u cíle.«

»Je-li tomu tak, bylo by k neodpuštění bráti se za Ogallally. Měl bych nesmírnou radost, kdybychom tam dorazili dříve. Ano, již teď blaží mne vzpomínka na to, jak se Ogallallové budou tvářiti, až nás uvidí. Nuže, ku předu, pane! Buďte nám nyní vůdcem!«

Oba mužové mluvili dosud anglicky.

Když Old Shatterhand sdělil i Šošonům jejich řeči své předsevzetí, souhlasili s ním úplně a rádi brali se cestou, jíž prve náčelník jejich se vzpíral.

V dávných časích vlévala se od západu do jezera malá říčka. Řečiště její vyschlo, a bujné mlází zakrylo ústí, že bylo třeba bystrého oka, aby je vypátralo.

Old Shatterhand tam zaměřil. Prodravše se mlázím, ubírali se jezdcí bez obtíží vyschlým řečištěm dále.

S večerem dorazili k potoku, náležejícímu k poříčí bighornskému, u něhož kynulo jim vhodné místo ku přenocování.

Potok se tam značně rozšířil, ale hloubka jeho nebyla tuze značná; na březích rostla výtečná tráva. V čisté, až na dno průhledné vodě proháněli se přčetní pstruzi, slibující delikátní večeři. S jedné strany vystupoval břeh dosti příkře, s druhé však byl nízký a porostlý hojně stromovím, které dostatečně poskytovalo dříví na oheň.

»Chytať pstruhy!« zvolal tlustý Jemmy, vesele se své herky seskakuje. »Dnes budou znamenité hody!«

Nejaději byl by hned skočil do vody, ale Old Shatterhand jej zdržel.

»Ne tak rychle!« vece. »Vše v pravý čas a na pravém místě. Předkem pečujme, aby nám ryby neutekly. Přineste dříví! Zasadíme tu dvě lísky.«

Když byli koně obstarali, přiřízli některé větve do špičky a napíchali je do měkkého dna řečiště nejprve dole, potom asi dvacet kroků nahore, že nižádná rybička nemohla ze zahrazeného takto místa uklouznouti.

Tlustý Jemmy nejdříve svlekl vysoké boty, pak odepjal opasek a položil vedle na břeh svou pušku.

»Slyšíš, břicháči,« prohodil dlouhý Davy, »snad nechceš do vody?«

»Ovšem! To bude švanda!«

»I přenech to lidem, kteří jsou trochu větší než ty. Člověk, který dosáhne sotva na stůl, snadno mohl by se podívat trochu pod vodu.«

»Také by neškodilo! Ostatně umím plovati, a potok není hluboký.«

A přistoupil až k samé vodě, aby přesvědčil se o hloubce její.

»Ani metr,« pravil.

»Voda klame, zdá se vždy mělčejší, než ve skutečnosti je.«

»Ó, jen sem pojd' a podívej se! Je tam viděti vše jasně, každičký kamének a tuhle — — prach a broky, é, brr!«

Tlustý Francouz tuze se nahnul, ztratil rovnováhu a po hlavě svalil se do vody na místě právě nejhlubším. Malá

jeho postava zmizela pod vodou, ale hned opět na povrch se vynořila. Jemmy uměl výborně plovati, nehrozilo mu tudíž nebezpečí; nebyl by si také pranic dělal z bezděčné té lázně, kdyby nebyl se smočil důkladně i jeho kožich. Široký klobouk jako list Victorie regie pyšnil se na chladné vodiče.

»Výborně, výborně!« chechtal se dlouhý Davy. »Pánové, podívejte se na pstruha, jenž tuto se nám ukazuje. Tato tlustá ryba, vylovíme-li ji, dá několik hezkých dílův!«

Smržovecký Němeček stál nedaleko. Míval sice s Jemmyem třenice na poli vědeckém, ale přece jen ho měl rád.

»Pro pána krále!« vykřikl leknutím a jediným skokem ocitl se u vody. »Co jste jen dělal, pane Ferlone? Proč skočil jste do vody? Snad jste se také smočil?«

»Až na kůži,« smál se Jemmy.

Nehrozilo mu pražádné nebezpečí, ježto mu voda dosahovala sotva po paždí.

»Až na kůži? Pěkně děkuji! Z toho může býti důkladné nastuzení. A to ještě v kožiše! Vylezte hned! Klobouk sám obstarám, vylovím jej touhle větví!«

Uchopiv dlouhou větev, chtěl jí zmocniti se klobouku. Že však byla trochu krátká, nahýbal se učený »mládenec myslivecký« co nejvíce ku předu.

»Mějte se na pozoru,« napomínal ho Jemmy, z vody vylézaje, »vždyť mohu si ho dosáhnouti sám, jsa již mokrý.«

»Nemluvte zbytečně,« odpověděl Frank. »Nemyslete,

že jsem tak hloupý jako vy. Rozvážlivý člověk jako já dovede se míti na pozoru a nespadne do vody. A jestli prozluklý ten klobouk plove i trochu daleko, tu se jednoduše trošičku natáhnu a — — — Ó, jemináčku, jsem už také v kaluži! Ne, něco podobného posud se mi nepříhodilo!»

Spadl také do vody a vyjímal se tam tak podivně, že všichni běloši propukli v nehorázný smích. Indiáni tvářili se sice vážně, ale v duchu radovali se nemálo z nehody, jež stihla povídavého Němce.

»Nuže, kdo není tak hloupý jako já?« ptal se Jemmy a smál se, zvolal. »Stojím tu jako oběť své úslužnosti a samaritánské lásky k bližnímu; místo díků dostane se mi ještě výsměchu za mé milosrdenství. Zapamatuji si to dobře, rozumíte?«

»Vždyť já se nesměji, ale pláči! Což toho nevidíte? Ztratí-li muž tak vážný jako vy rovnováhu, tedy — — —«

»Mlčte! Škádlení nestrpím! Všecko dal bych si ještě líbiti, ale že namočil jsem si i frak, přece jen mne mrzí. A tamhle bratrsky plove můj amazonský klobouk vedle vašeho jako Kastor a Phylax, o nichž vypravuje nám mythologie a hvězdářství. Je to zrovna — — —«

»Kastor a Pollux chtěl jste snad říci,« vskočil mu do řeči Jemmy.

»Jen buďte tiše! Jako mládenci mysliveckému bylo mi často zacházeti se psy, vím tedy, je-li dobře Pollux anebo Phylax. Takové opravy si vůbec zapovídám, u mne nepochodíte! Přece však vylovím klobouky naše. Vlastně

měl bych tam váš nechati, nezasloužíte, abych namočil se ještě více.«

Po té pustil se za klobouky a šťastně vynesl je na břeh.

»Tak,« vece. »Tuhle jsou zachráněny, ale nečiním nároků na nějaké vyznamenání. Teď vyždímáme váš kožich, potom i můj frak. Prolijí zajisté hořké slzy, kape z nich už nyní.«

Oba poškození měli se svým promočeným šatstvem tolik práce, že nebylo jim lze účastniti se lovu ryb.

Ten dařil se znamenitě. Šošonové sestoupili v dostatečném množství na dolejší straně do vody, sestavili se ve příčnou řadu a volně proti proudu postupující, hnali ryby vzhůru, kde potok byl užší a méně hluboký. Tam lehli si ostatní Indiáni na břeh, beze všech obtíží vytahovali pstruhy z vody a vyhazovali je na suchou zem. V nedlouhé době byl lov ukončen s výsledkem bohatým; každému účastníku výpravy dostalo se hojně pokrmu.

Potom vykopali mělké jámy a vyložili je kamením. Vyvrhnuté ryby položili na kameny a narovnali na ně novou vrstvu kamennou, na které potom rozdělali oheň. Odstranivše po nějaké době popel, vybrali ryby, které ve své vlastní vlhkosti byly dušeny, že maso při nepatrném již dotknutí s kostí se odlouplo.

Ryby takto upravené nebyly ovšem tak chutny, jako u nás míváme, scházeloť Indiánům máslo a — sůl. Rudoši koření pokrmy své solí velmi zřídka. Také západozemci často jest se jí odřící, nebo nelze na cestách i

několikaměsíčních nositi s sebou dostatečné množství soli nad to kazí se sůl i tím, že vlhnouc se rozplývá.

Po večeri sehnali koně blíže k sobě a rozestavili stráže. Šošonům zdála se opatrnost v krajině tak odlehlé zbytečnou, ale Vinnetou i Old Shatterhand právem domnívali se, že opatrnosti nikdy nezbyvá; postavili na stráž nejprve čtyři Šošony a to hodně daleko do tmy, aby jich nepřítel nepozoroval, kdyby přece snad plížil se k jejich ležení.

Několik ohňův, jak už praveno, ozařovalo tábor; okolo nich pohodlně rozložili se mužové. Není zajisté s podivem, že běloši shromáždivše se u jednoho ohně, brzy zapředli živý hovor.

Zábava při ohni v pralese nebo na prérii má do sebe zvláštní půvab. Tam sdělují si přítomní své příhody, tam vypravuje se o činech proslavených lovcův. Západní končiny americké kladou cestovateli sice mnohé překážky v cestu, ale zpráva o smělém činu nějakém velmi rychle šíří se od stanu ke stanu. Vyzdvihnou-li Indiáni Černonozí na řece Mariasu tomahavk ze země, vypravují o tom ve čtrnácti dnech Komančové u Ria Konchasu, nebo vystoupí-li u Vallavallů ve Washingtonském teritorii slavný lékař, zvědí o něm v čase velmi krátkém Dakotové při řece Nebrasce.

Martin Francis byl dnes předmětem obdivu, stále a stále hovořili rudí i bílí členové výpravy o jeho hrdinství. Také Jemmy a Frank vypravovali mnohá dobrodružství, jichž zažili ve svém velmi proměnlivém životě měrou

velikou. Smržovecký Němec všechno své vypravování hojně proplítal poznámkami až k neuvěření učenými a podával tak mimovolně příležitost tlustému Francouzovi, aby jej škádlil. Nejednou zpěnila se učená krev Frankova nad štiplavými poznámkami Ferlonovými, ale rozvážný Old Shatterhand dovedl vždy rozdurděného Němečka uchlácholiti a k další zábavě povzbuditi.

Slunce zašlo již za hory, a noc ponenáhlu rozestřela svůj závoj po zemi. Běloši zabráni jsouce v příjemný hovor, upírali zraky na vychloubavého vyprávěče, nevšímajíce si, co se kolem děje. Pojednou zastavil Frank proud své výmluvnosti a vzkřikl:

»Co tu běhá?«

V průběhu řeči povstal totiž Frank a postavil se na několik kamenův, které za ním ležely. Tím však vyplašil jakési zvířátko, jež pod kameny těmi se zdržovalo. Vyskočilo a jako šipka přeběhlo prostor, na němž běloši seděli, a zmizelo v díře dutého, nedaleko stojícího stromu. Pro přerychlý běh nebylo lze zvíře rozeznati.

Nepatrná ta na pohled příhoda jako elektrická jiskra dotkla se černochoa. Vyskočil se země a pádil ke stromu volaje:

»Zvíře, zvíře nějaké tudy běželo a schovalo se tuhle v díře! Massa Bob řekl, že holýma rukama chytne každé zvíře, které uvidí. Massa Bob vytáhne zvíře z díry.«

»Jen opatrně, opatrně,« nabádal Old Shatterhand.
»Vždyť nevíš, jaké to bylo zvíře!«

»Ó, vždyť bylo jen malinké!«

»I malé zvíře bývá někdy nebezpečnější zvířete velikého.«

»Opossum není nebezpečné.«

»Což poznal jsi, že to bylo opossum?«

»Ovšem. Massa Bob jasně viděl opossum. Je tučné, velmi tučné a dá delikátní pečení, ó, velmi delikátní!«

A zpozdilý černochoch opět si mlaskal, olizoval se, jakoby pečení měl již před sebou.

»Tuším, že se mýlíš. Opossum není tak mrštné, jako bylo toto zvířátko.«

»Opossum běhá také rychle, velmi rychle. Proč nepřeje massa Shatterhand massa Bobovi chutné pečeně?«

»I pro mne! Jsi-li přesvědčen, že se nemýlíš, dělej, co chceš! Ale k nám nepřicházej si potom stěžovat!«

»Velmi rád zůstanu stranou! Massa Bob nikomu nedá ni kousíčku, sám sní pečinku, sám. Teď pozor! Vytáhnu opossum z díry!«

Nejprve vyhrnul si pravý rukáv.

»Ne tak!« vece Old Shatterhand. »Zvíře uchop levou rukou a do pravé vezmi nůž. Jakmile je vytáhneš, hned klekni na ně; jen tak nebude mu lze se brániti. Potom rychle podřízneš mu krk.

»Výborně, výborně! Massa Bob to udělá, nebo massa Bob je znamenitým, proslulým lovcem!«

Vyhrnuv si i levý rukáv, vzal do pravé ruky nůž a vstrčil levou do díry nejprve opatrně, ale potom odhodlaně. Ale sotva tak učinil, již upustil nůž, vykřikl

pronikavě, tvářil se hrozně a volnou pravicí mával ve vzduchu.

»Ach, ouvé!« naříkal. »To bolí, velmi bolí!«

»A co? Máš-li zvíře?«

»Má-li je massa Bob? Nikoli, ono má massa Boba!«

»Ach! Snad zakouslo se ti do ruky?«

»Zajisté, zakouslo, hluboko zakouslo! Je, je, to bolí!«

»Tedy vytáhni přece ruku!«

»Ne, ne, to by velmi bolelo!«

»Ale v díře ruky přece nenecháš! Zakousne-li se takové zvíře, nepustí se tak hned zase. Vytáhni tedy ruku. Až ji budeš míti venku, uchopíš zvíře i pravicí, podržíš je, a já je zabiji.«

To říka, vzal Old Shatterhand dlouhý nůž a popošel ke stromu. Černoch pak vytáhl volně a za hrozného vřískotu a zubů cenění ruku z díry. A dobře předvídal Old Shatterhand, zvíře se nepustilo ani potom, když bylo již mimo strom. Bob uchopil je pravou rukou za zadní nohy očekávaje, že Old Shatterhand rychle užije svého nože. Než přání jeho se nesplnilo. Shatterhand spatřiv zvíře rychle uskočil, volaje:

»Šinga, činga! Pryč, pryč, lidičky?«

Jméno to přísluší jednomu druhu amerických smraďochův. Činga má tělo 40 cm. dlouhé a náleží k šelmám kunovitým; ohon je skoro tak dlouhý jako ostatní tělo. Hlava je poměrně malá a přiostrěná, nos neobyčejně ošklivý, lysý a tlustý, jak oteklý. Základní barva jejího lesklého kožichu jest černá. Od nosu táhne se úzký, bílý

pruh mezi očima rozšiřuje se na čele ve skvrnu kosočtverečnou a přechází konečně v pásku, která se na kohoutku rozdělí ve dva širší pruhy, jež až po konec ocasu vedle sebe jdou a tam se zase spojují. Na krku, na plecích, na vnější straně noh objevují se malé bílé skvrny. Živí se vejci, malými zvířaty, ale stává se nebezpečnou také zajíci. Na lov vychází jen v noci, ostatní část dne stráví ve svém doupěti.

Zvíře to zaslouží si latinského jména mephitis (smrad'och) plnou měrou. Má totiž pod ocasem zvláštní žlázy, ze kterých napadena byvši ku své obraně vystříkuje smrdutou, žlutavou tekutinu. Mok ten vydává smrad tak odporný, že sobě člověk ani hnusnějšího představití nemůže. Z oděvu nelze hnusný zápach, ježž mu jicha ta sděluje, ani odstraniti. Všechno mytí a praní není skoro nic plátno, a šat zapáchá přese všechno namáhání lidské ještě po čtyřech nedělích. Činga pokálí nepřítele ze vzdálenosti 2 až i 3 metrův. Proto lidé, kteří čingu znají, vyhýbají se jí z daleka. Koho činga voňavkou svou zasáhla, může se těšiti, že na několik neděl vyloučen bude ze společnosti lidské.

Bob chytil tedy místo vačice smrad'ocha. Ostatní mužové rozutekli se na všechny strany.

»Zahod' ji! Rychle, rychle!« vybízel Jemmy černocho.

»Massa Bob nemůže ji odhoditi,« naříkal Negr.
 »Zakousla se mu do ruky a — — Ó, ó! Fuj! Toť hanebnost!
 Fuj, fuj! Teď postříkla massa Boba. Jak smrdí massa Bob!

Nelze toho snést! Massa Bob se zadusí! Pryč s ohavným tím zvířetem, pryč!»

Nešťastný černochochtěl čingu s ruky setřásti, ale marně se namáhal.

»Počkej, však se tě hnedle zbavím!«

Napřáhl pravici a vši silou udeřil zvíře do hlavy. Činga ranou tou byla sice omráčena, nicméně nespustila se ruky Bobovy, ano ještě hlouběji zuby do ní zatkla. Černochoch bolestí z plna hrdla křičel. Potom se sehnul, popadl nůž a podřízl smrad'ochovi krk.

»Tak!« zvolal. »Teď massa Bob zvítězil! Ó, massa Bob nebojí se ani medvěda, ani čingy. Pojd'te sem všichni a podivte se, jakého dravce přemohl massa Bob!«

Ale pozvání jeho nikdo nesplnil, všichni měli se na pozoru, aby k němu blízko nepřišli, neboť Bob rozléval teď daleko hrozný zápach, že všichni zacpávali si nosy.

»Nuže, proč nepřicházíte?« otázal se jich. »Proč neoslavujete vítězství s massa Bobem?«

»Což jsi se zbláznil?« odpověděl Jemmy. »Kdož může k tobě přistoupiti! Vždyť naplnil jsi vše okolí smradem, že by se sám satanáš za něj hanbiti nemusil!«

»Ovšem, massa Bob páchne velmi nepříjemně. Massa Bob cítí to již také! Ó, kdo snese jen takovou vůni!«

Obličej Negrův vypadal děsně.

»Odhod' přece ten neřád!« vybízel ho Old Shatterhand.

Bob chtěl tak učiniti, ale nemohl.

»Zuby jsou tuze hluboko zařaty v ruce massa Boba. Massa Bob nemůže otevřít hubu zvířete!«

Škubal i tahal za hrozného nářku za hlavu čingy, ale nadarmo.

»Hrome!« vzkřikl zlostně. »Činga nezůstane přece věčně na ruce massa Boba! Což není tu dobrého, laskavého člověka, jenž pomohl by massa Bobovi?«

Slova ta hnula Frankem. Útrpné srdce jeho dodalo si zmužilosti, aby zbavilo černocho mrtvého jeho nepřítele. Zvolna k němu se přibližuje zvolal:

»Slyš, milý Bobe, zkusím to! Páchneš sice hrozně, ale snad přece to snesu. Avšak slib mi, že se mne ani nedotkneš!«

»Massa Bob nepůjde k massa Frankovi,« ujišťoval Negr.

»No, budiž! Ale tvé šaty nechť nedotknou se mých, jinak voněli bychom oba, a pro tentokráte přenechám ti rád čestné to vyznamenání.«

»Jen pojdte, massa Franku! Massa Bob velmi dobrý bude mítí pozor.«

Byloť v pravdě hrdinstvím přiblížiti se k černochovi. Vinnetou, Old Shatterhand, Jemmy a Davy, jindy vždy smělí mužové, tentokráte neodvážili se přispěti Bobovi. Kdyby Frank i nepatrně dotekl se šatů Bobových, kde potřísněny byly smrdutou tekutinou, bude ze společnosti vyvržen, leda by uznal za výhodnější, rozloučiti se na vždy se šaty svými.

Čím dále Frank přicházel, tím protivnější byl zápach; skoro ani dýchat nemohl, než přece statečně vytrval.

»Nuže, ukaž mi levici, mouřeníne!« velel. »Ale blízko k tobě přece nepůjdu.«

Bob milerád uposlechl tohoto rozkazu, a Frank uchopil jednou rukou hořejší, druhou pak dolejší čelist ohavné čingy, aby osvobodil černocho. S velikým napjetím všech sil podařilo se mu to, ale bylo mu hubu malého dravce téměř roztrhnouti. Hned potom rychle od Negra odskočil. Měl také nejvyšší čas, neboť z hrozného toho zápachu motala se mu již hlava, málem byl by upadl.

Bob radoval se nyní náramně, že měl opět ruku volnou. Krvácela sice ještě, než toho nedbal již a jásal:

»Nuže, teď dokázal massa Bob, že je udatný. Věřili teď již všickni bílí a rudí pánové, že se černocho nebojí ničeho?«

Za řeči té volně kráčel Bob k ostatním mužům. V tom zdvihl Old Shatterhand svou pušku a namířiv na prsa černochova, rozkázal:

»Stůj, anebo tě zastřelím!

»Nebesa! Proč zastřeliti chcete ubohého massa Boba?«

»Nakazili bychom se, kdybys dotekl se nás. Rychle běž tamhle dolů k vodě a zahod' tam všechn šat; ale pospěš!«

»Šaty zahoditi? Massa Bob aby zahodil pěkný svůj kabát parádní, pěkné kalhoty a vestu?«

»Všecko, všecko! Potom sem zase přijdeš a sedneš si

tuhle do vody, aby sahala ti až po krk. Nuže rychle! Čím více otálíš, tím déle bude se tě zápach držeti.«

»Ó, neštěstí! Můj krásný oblek! Massa Bob důkladně jej vypere, potom nebude ho cítiti.«

»Nikoli! Massa Bob hned mne poslechne, nebo zastřelím jej okamžitě. Rychle — jedna — dvě — třič — — —!«

A kráčel s pozdviženou puškou k Negrovi.

»Ne, ne, ne!« prosebným hlasem křičel Bob. »Nestřílet! Massa Bob již utíká, rychle, velmi rychle!«

Zmizel v temnu nočním.

Old Shatterhand nebral ovšem vyhrůžku do opravdy, ale věděl, že bude to nejlepší prostředek, aby Negr rychle uposlechl. Brzy vrátil se Bob, posadil se do potoka a bedlivě se myl. Místo mýdla dali mu směs sádla medvědího a popelu, jehož nadbytek veliký byl u ohně.

»Škoda sádla medvědího!« naříkal. »Massa Bob mohl si jím namazati vlasy a udělati si pěkné vrkoče. Massa Bob je hezký chlapík, ale přece není rodilý Nigger, neboť může si plésti dlouhé vrkoče, velmi dlouhé!«

»Myj se, myj!« vysmíval se mu Jemmy. »Nemysli teď na svou krásu, ale na naše nosy!«

Mouření páchnul totiž dosud znamenitě, ač zbavil se již svého oděvu a seděl ve vodě.

»Ale,« tázal se, »jak dlouho bude tu massa Bob seděti a se mýti?«

»Dokud zde budeme, tedy až do zítřejšího rána.«

»Toho massa Bob nevydrží!«

»Tedy tě přinutíme, abys to vydržel. Jiná otázka je, vydrží-li to pstruzi, kteří ještě ve vodě zbyli. Nevím sice, mají-li ryby čich, ale je-li tomu tak, nebudou valně potěšeni ze tvé návštěvy.«

»A kdy dovoleno bude massa Bobovi, aby došel si pro svůj oděv a vypral si jej?«

»Nikdy! Zůstane, kde leží, neboť je nepotřebný.«

»Ale do čeho obleče se ubohý massa Bob?«

»Ba, to právě je mrzuté. Nemáme za tvůj šat nižádné náhrady. Nezbyvá tudíž, než abys zaobalil se do medvědí kůže, již ukořistil dnes Martin. Snad podaří se nám dosti brzy koupiti tobě oděv nový. Také nebude ti pro libou vůni nejméně po osm dní dovoleno mezi nás přijít, zůstaneš tedy ve slušné vzdálenosti za námi. Nuže, myj se pilně, myj, neboť zbavíš se zápachu tím dříve, čím důkladněji drhnouti se budeš.«

A Bob snažil se opravdu, aby co nejdříve propuštěn byl z vodního vězení. Bylo podívání na něho, jak pitvorně se šklebil ve vodě, z níž jen hlava mu vyčnívala.

Ostatní mužové vrátili se zatím opět k ohni, kdež byli prve seděli. Truchlosměšné dobrodružství černochovo bylo hlavním předmětem zábavy jejich. Po nějaké chvíli prosili též dlouhého Susiku, by vypravoval svoje příhody. Vyhovuje žádosti jejich, líčil slovy pěknými setkání své s jakýmsi starým zálesákem, jenž byl proslulým mistrem ve střelení. Popsav pak ještě některé výtečné výkony jeho, dodal:

»Ale to vše není nic. Jsou střelci ještě znamenitější.

Znám dva, jichž dosud nikdo nepředstihl; sedí zde mezi námi. Myslím Vinnetoua a Old Shatterhanda. Prosím, pane, račte nám vypravovati o některém ze znamenitých kouskův, které jste provedl. Zažil jste již tuze mnoho a můžete tudíž rozličná dobrodružství sypati takřka z rukávu.«

Poslední slova platila Old Shatterhandovi. Oslovený neodpověděl hned. Vdechl z hluboká, jakoby čichem zkoumal cosi ve vzduchu.

»Ano, ano, ten chlapík tam ve vodě zavání ještě důkladně,« podotekl Jemmy.

»Ó, jeho netýkalo se mé pozorování,« odvětil Old Shatterhand, pohlédnuv za svým koněm, jenž přestal se pásti a také ssál zkoumavě vzduch.

»Čijete-li něco jiného?« otázal se Davy.

»Nikoli; ale myslím, že snad nebude mi lze vypověděti vám až do konce některé ze svých dobrodružství.«

»A proč?«

Místo odpovědi obrátil se Old Shatterhand nejprve k Vinnetouovi, řka polohlasitě: »Teši-ini!«

To znamená česky »Pozor!« Ostatní mužové, neznající řeči Apačův, nerozuměli mu. Vinnetou přikývl, uchopil pušku vedle ležící, a přitiskl ji k sobě.

Kůň Shatterhandův obrátil se hlavou k ohni, mírně zadusal; oči jeho hořely.

»Lehni si!« poručil mu, a hned natáhlo se zvíře do trávy, nižádné známky nepokoje nedávajíc.

Že také Old Shatterhand přitiskl k sobě pušku, optal se Jemmy, kterému nápadné bylo chování obou mužův:

»Co se děje? Zdá se, že váš kuň čenichá něco!«

»Čije vůni Negrovu, jiného nic,« konejšil ho tázaný.

»Ale vy oba chopili jste se zbraní!«

»Protože vám povídáte chci o výstřelu bočním. Zajisté slyšeli jste již o něm!«

» Ovšem!«

Nikdo nepozoroval, že Old Shatterhand a Vinnetou bedlivě prohlížejí vichřicí vyvrácené stromy na pokraji lesa, jenž rozkládal se na protějším břehu potoka. Shatterhand stáhl si klobouk hluboko do obličeje, aby oči byly zastíněny, a nikdo neviděl, kam vlastně jsou namířeny.

»Slovy těmi,« vece Old Shatterhand, »jmenujeme takovou ránu, při níž nedržíme pušky jak obyčejně, ale pozdvihneme ji jen k boku.«

»Ale pak nelze mířiti!«

»Není to ovšem snadné, a jen dlouhým cvikem nabýváme dostatečné zručnosti v neobvyklém tom způsobu střelby. Znam mnohé znamenité lovce, kteří nikdy nechybí se cíle, ale při výstřelu bočním z pravidla netrefí nic.«

»Ale k čemu takových ran? Vždyť přece výhodněji střelí obyčejným způsobem; jsme aspoň jisti, že nechybíme.«

»Nikoli! Jsou okamžiky, že byli bychom ztraceni, kdybychom zmíněné zručnosti neměli.«

»To je mi posud nejasné!«

»Tedy vám to vysvětlím!«

Oko jeho opět zalétlo ve zmíněnou prve stranu; potom pokračoval:

»Bočnou ránu dá lovec jen tenkrát, je-li mu protivníka klamati a sedě stříleti. Dejme tomu, že byli by na blízku Indiáni, již chtějí nás přepadnouti. Vyšlou své zpytáky, kteří se sem plíží, aby vyzvěděli, mnoho-li je nás, je-li náš tábor přízniv jejich úmyslům, a jsme-li opatrní nebo ne. Tito vyzvědači plíží se sem po čtyřech — —«

»Ale naše stráže by je přece viděly!« namítal Frank.

»Není tomu, jak soudíte. Já na př. vklouzl jsem do stanu Černého Jelena, ač stála stráž vedle, a okolí byla jen rovina travou pokrytá. Zde však vůkol stojí stromy, které přiblížení velmi usnadňují; také domnívají se, jak jste slyšel, stráže naše, že nikde nejsou tu nepřátelé. Nebudou zajisté tuze ostražity. Než dále! Vyzvědači proklouzli kolem stráže. Leží na pokraji lesa mezi stromy vichřicí vyvrácenými a pozorují nás. Podaří-li se jim, aby navrátili se ke svým přátelům, jsme snad ztraceni; přepadnou nás, aniž bychom toho tušili. Nejlepší prostředek je tedy učiniti je neškodnými.«

»Je zastřeliti?«

»Zajisté! Jsem v zásadě proti každému krveprolévání, ale v tomto případě bylo by samovraždou, kdybychom šetřili nepřítel. Nutno poslati mu kuli, Která by ho jistě usmrtila.«

»Jsou blízko,« šeptal náčelník Apačův.

»Vidím je,« odpověděl Old Shatterhand.

»Dva?«

»Ano!«

»Vezmi tohoto a já onoho vezmu!« řekl Vinnetou, malounko pošinuv ruku v pravo a v levo. »Do čela,« souhlasil Old Shatterhand.

»Povězte nám přece, pane, jaké to máte spolu tajnosti?« tázal se dlouhý Davy.

»Nic neobyčejného! Pravil jsem náčelníkovi řečí Apačův, aby mi byl nápomocen při vysvětlování výstřelu bočného.«

»Já jej také znám, ale nepodařil se mi nikdy, jakkoli cvičil jsem se pilně. Abych však neodchýlil se od vašeho vypravování, tedy nutno přece vyzvědače viděti, nežli je zastřeliti lze.«

»Ovšem!«

»Po tmě tam v tom roští naproti?«

»Ano!«

»Ale budou se míti na pozoru a nevylezou z něho, bychom jich nespatriili.«

»Hm! Obdivuji se vám, neboť považoval jsem vás za znamenitého západozemce.«

»Nu, snad přece nejsem už mladý zajíc!«

»Musil byste tudíž věděti, že vyzvědači za roštím zůstatí nemohou. Chtějí-li nás pozorovati, musejí aspoň oči z něho vystrčiti.«

»A to chtěl byste viděti?«

»Ovšem!«

»Prach a broky! Vždyť slyšel jsem již také, že někteří lidé v čiré noci zpozorují oči plížícího se nepřítele. Tuhle náš tlustý Jemmy chlubí se také takovým uměním, ale neměl dosud příležitosti, aby mi toho dokázal.«

»Pokud toho se týče, snadno někdy a neočekávaně naskytne se k tomu příležitost.«

»Těšilo by mne! Považoval jsem tuhle věc za nemožnou, ale že vy ji dosvědčujete, věřím tomu.«

Shatterhand prohlédl zase kraj lesa, kýval spokojeně hlavou a odpověděl:

»Viděl-li jste již, jak ve tmavé noci lesknou se v moři oči žralokovy?«

»Nikoli!«

»Oči jeho viděti je velmi jasně; světélkují. Každé oko i lidské jest lesku podobného, ovšem ne měrou takovou. A čím více oko v noci se napíná, tím více leskne se ve tmě. Byl-li by nyní. tamo ve křoví vyzvědač nás pozorující, viděl bych oči jeho a Vinnetou též.«

»Toť přespříliš!« připomenul Davy. »Co tomu říkáš, můj starý Ferlone?«

»Snad nejsem také slepým,« vece tázaný. »Na štěstí jsme zde před takovou návštěvou jisti. Jest vůbec velmi choulostivé, octnouti se v okolnostech, za nichž dobrý výstřel bočný jest nevyhnutelný. Není-liž pravda, pane?«

»Ano,« potakal Old Shatterhand. »Hleďte sem, mastre Franku! Dejme tomu, že tamhle naproti jest nepřátelský vyzvědač, a že vidím mezi listím lesklé oči jeho. Musím jej ovšem usmrtiti, jinak dal bych v šanc své vlastní živobyti.

Kdybych však — jakož obyčejně se děje — přiložil pušku k líci, zpozoruje mé počínání a skryje se okamžitě. Snad také naměřil již na mne a vystřelí dříve než já. Tomu musím zabrániti užitím výstřelu bočního. Při takovém způsobu střelby seděti jest klidně, zdánlivě nečinně, tak asi jako já teď. Potom vezme se puška, těsně přitlačí se k tělu, zvolna trochu se pozdvihne, jako bychom si s ní hráli nebo něco na ní prohlíželi. Pak skloníme hlavu, jako bychom stranou něco hledali, ale oko naše, stíněné střechem klobouku, pevně hledí na místo určené, zrovna tak jako já a Vinnetou.«

Slova svá provázel Shatterhand a Vinnetou příslušnými k nim výkony.

»Potom přitisknuvše pažbu těsně k boku, hlaveň na koleno, položíme levici v pravo na kohoutek zbraně, čím tato pevné nabude polohy; pravý ukazovák drží spoušť. Hlaveň nařídíme tak, aby kule vnikla do čela blízko nad očima vyzvědačovýma. Chvilí ještě míříme — čemuž ovšem pilně jest se učiti — potom stiskneme — — a!«

Zablesklo se, a současně zarachotila rána z pušky Old Shatterhandovy jakož i Vinnetouovy. Jako střely vyskočili oba mužové. Vinnetou, odhodiv pušku stranou a vytrhnuv nůž z opasku, jako pardal přeskočil potok a zmizel v roští.

»Shaste ohně! Ani se nehýbat! Nemluvit!« velel Old Shatterhand Šošonům.

A zároveň smetl botou oheň, u něhož dosud seděl, do potoka. Potom skočil za Apačem.

Šošonové jakož i běloši vyskočili uslyševše rány.

Rudochů neopustila duchapřítomnost, hned smetli ohně do vody, sotva seznavše rozkazy Old Shatterhandovy. V okamžení na to kryla tábor čirá tma.

Také dle nařízení, aby tiše byli, přesně všichni se zachovali, jediný vězeň ve vodě, okolo jehož hlavy prve oheň sršel, činil výjimku.

»Probůh!« vzkřikl. Kdo střílí? Proč hází oheň na ubohého massa Boba? Což musí massa Bob shořeti? Bude uvařen jako kapr? Proč se setmělo? Ó, ó, massa Bob nevidí teď nikoho!«

»Mlčíš, bloude!« obořil se na něho Jemmy.

»Proč mlčel by massa Bob? Proč, teď ne —«

»Ani slova, sic tě zastřelím. Jsou zde nepřátelé!«

Od té chvíle nebylo hlasu Bobova více slyšeti. Seděl klidně ve vodě, aby nevyzradil vzácné své osoby nepříteli.

Ticho rozložilo se vůkol. Občas jen slyšeti bylo dupot aneb dusot koní. Mužové, neočekávaně vyrušeni byvše ze své bezpečnosti, těsně k sobě se shlukli. Indiáni ani slova nepromluvili, ale běloši rozmanité poznámky šeptem si sdělovali.

»Co se stalo, pane Ferlone?« Tázal se Hobble Frank. »Vždyť nemusili ani střílet, my bychom výklad jejich i bez výstřelů byli pochopili. Či snad jsou opravdu nepřátelé na blízku?«

»Zajisté! Co ukazoval nám Old Shatterhand jakoby ku poučení jen, odehrávalo se před námi ve skutečnosti. Viděl buď jednoho nebo více vyzvědačův.«

»U všech všudy! To může býti pro nás nanejvýš

nebezpečné! Rudochů bylo zajisté několik, jinak nebyl by vystřelil také Apač. Co učiníme?»

»Počkáme, až se oba vrátí.«

»Hm! Ti jsou za vodou! Toť nesmírná odvážlivost! Přepadnou-li je tam vyzvědači a pomohou-li jim na onen svět!«

»Tito dva mužové vědí předobře, co dělají. Nejprve kázal Old Shatterhand uhasiti ohně, aby na nás nikdo mířiti nemohl, jsou-li zde kromě zabitých vyzvědačův jiní ještě nepřátelé.«

»Což vy soudíte, že byli zpytáci zastřeleni?»

»Vsadil bych se, že prorazila jim kule právě čela.«

»Inu, tohle bylo by přece jen mnoho! Jaké to mají jen oči! A teď pátrají tam naproti, je-li zde nepřítel u větším počtu?«

Než-li Jemmy odpověděl, ozval se Old Shatterhandův mohutný hlas:

»Rozdělte zase oheň! Nepřibližujte se však k němu, aby vás nikdo neviděl!«

Jemmy a Davy poklekli, by rozkazu tomu zadosť učinili; potom kvapně zmizeli ve tmě.

»Nejprve se oheň uhasí a pak zase rozdělá. K čemu? Nemohu toho pochopiti!« šeptal Frank tlustému Francouzovi.

»Toho také není třeba,« odvětil tento. »Neděje se to také proto, abyste právě vy to pochopil.«

»Ale za jakýmsi účelem přece!«

»Ovšem. Naši vůdcové prozkoumali okolí nejprve po

tmě a zajisté nenašli nic podezřelého. Teď vydají se asi hlouběji do lesa. U velikém oblouku na všech čtyřech po zemi lezouce a stále k ohni hledíce, prozkoumají nejbližší okolí našeho tábora; jejich cvičenému a bystrému oku neujde nic podezřelého.«

»Tedy tak je to myšleno! Poslyšte, můj milý Ferlone, tihle naši vůdcové jsou přece jen znamenití chlapíci! K tomu, co oni umějí a čeho se odvažují, patří opravdu více, než do pěti počítat! Já bych toho nesvedl! Ale dojde-li k zápasu, potom dovedu také býti mužem, věřte mi!«

»Věřím vám rád, jakož i doufám, že umíte puškou zápolit!«

»Nu a jak! Ale podívejte se do vody! Bob sedí tam ještě. Sklonil hlavu, až se mu voda nabírá do úst. Bojí se nejen zastřelení, ale i utonutí.«

»Není mu zajisté volno! Hleďte, již přicházejí!«

V záři, již oheň vůkol rozléval, viděti bylo vracejícího se Vinnetoua s Old Shatterhandem; každý třímal v pravici pušku a na rameni nesl mrtvolu Indiánovu. Sotva shlédli je členové výpravy, hned všichni tlačili se kolem nich, avšak Old Shatterhand řekl:

»Teď není času k rozhovoru a objasňování. Obě mrtvoly uvažte na záložní koně, potom hned zvedneme se odtud. Blízko tábora našeho byli sice jen tito dva vyzvědači, ale nelze přece předvídati, kolik lidí nedaleko očekává návratu jejich. Jen rychle!«

Obě mrtvoly měly na čele a v týle kulatou dirku. Kule

projely jim tedy hlavou, právě jak prve Old Shatterhand řekl Vinnetouvi.

Ostatní mužové byli sice také dovednými střelci, ale takováto jistota v ráně byla skorem k neuvěření a naplnila všechny nesmírným úžasem; Šošonové potají šeptali si cosi a pověřčivě hleděli na proslulé lovce.

Rychle a tiše připravili se k odjezdu. Oheň, rozumí se, prve uhasili, potom postavil se Vinnetou a Shatterhand opět v čelo tlupy, a noční jízda počala.

Kam se ubírali, nikdo nevěděl; spoléhali úplně na zkušené vůdce. Údolí brzy tak se zúžilo, že bylo jim druh za druhem jeti. Z té příčiny a také z opatrnosti umlkl hovor na dobro.

Černocha ovšem ve vodě nenechali. Bez šatu seděl na své kobyle a jel až na konci tlupy, ježto po smraďochu značně zaváněl. Davy slitoval se nad ním a daroval mu starou, rozedranou přikrývku santilovou, jež nahražovala mu sedlo; Bob ovinul si ji kol beder, jako nějaký ostrovan jižních moří. Zlobil se na sebe a na svůj osud, stále a stále něco si bručel, z čeho se dalo souditi, že udílí hlava jeho audienci všelikým smutným a mrzutým myšlénkám.

Za velikého ticha s rychlostí největší brala se družina po několik hodin úzkým údolím, vyjela na širokou a holou pláň, sestoupila opět dolů a všelijak po prérii se proplétajíc, stanula při svítání před příkrým průsmykem, jenž prohýbal se mezi dvěma vysokými, hustě zalesněnými vrchy. U paty poslednějších zarazili vůdcové a sestoupili s koňův. Ostatní učinili po jejich příkladě.

Sňavše s koňův obě mrtvoly, položili je na zem, a Šošonové u velikém kruhu seřadili se kolem nich. Domnívali se, že předsevzata bude teď prohlídka, jejíž obtíže dobře znali. První slovo u takové příležitosti mívají náčelníci; obyčejní bojovníci čekávají, budou-li tázáni po svých náhledech či nic.

Mrtvoly oděny byly po indiánsku, částečně látkami bavlněnými, částečně kožinami. Stáří jejich nebylo vyšší dvaceti let.

»To jsem si hned myslil,« vece Old Shatterhand. »Jen nezkušení bojovníci, plíží-li se k nepřátelskému ležení, otvírají oči, aby jejich lesk dobře byl pozorován. Chytrý však vyzvědač ukryje oko své zpola víčkem, zpola řasami. V takových případech ani pro mne nebylo by snadným, vyzpytovat zraký jeho. Ku kterému kmeni náležejí?«

Otázka ta platila Jemmyovi.

»Hm!« zabručel. »Myslíte-li, pane, že přivádí mne otázka vaše do rozpakův?«

»Soudím tak, neboť na otázku tu nedovedu v tomto okamžiku ani já odpověděti. Jsou na výpravě válečné, neboť obličej jejich nese barvy válečné, jež byly sice rozmazány, nicméně přece lze je rozeznati. Černá a červená! Barvy Ogallalův! Ale ti lidé nezdaří se přece Siouxy! Šat jejich ničeho neprojevuje. Prohlédněme jim také kapsy!«

Byly prázdný. Nenašli toho nejmenšího, ač hledali co nejpečlivěji.

Při každé mrtvole ležela včera večer puška.

Prozkoumali i je, ale seznali toliko, že jsou nabity; ostatně nepozorovali pranic, z čeho souditi dalo by se na původ mrtvých.

»Snad nebyli nám ani nebezpečni,« podotkl dlouhý Davy. »Náhodou jen přišli do krajiny, ve které jsme přenocovali, a ve svém vlastním prospěchu nás pozorovali. V tomto případě byli by zajisté odešli, nám ani neublíživše; litoval bych upřímně smrti jejich.«

Old Shatterhand potřásl hlavou, řka:

»A vy chcete zváti se západozemcem, mistře Davye? Jste-li jím opravdu, můžeme od vás žádati správného myšlení.«

»Myslím, pane, že mám také svých pět smyslův.«

»Opravdu? Budiž, nepochybuji o tom. Ale místo, na němž jsme tábořili, nelze najíti jen náhodou. Tito lidé postupovali po naší stopě.«

»Ani to by ještě nesvědčilo proti nim!«

»O všem! Ale z opatrnosti předem odložili vše, z čeho souditi dalo by se na jejich příbuzenstvo. Toť podezřelé. Měli zbraně, nikoli však náboje. Toť ještě podezřelejší, neboť bez prachu a olova nevzdálí se nižádný Indián od své družiny. Jsou to jistotně zpytáci.«

»Hm, snad neměli ani koní.«

»Že ne? Podívejte se tuhle na ty koženky! Nejsou nohavice na vnitřních stranách odřeny? Od čeho by to bylo, ne-li od jezdění!«

»Snad z doby dřívější.«

Old Shatterhand poklekl a přidržel nos ke kalhotám. Vstává opět, pravil:

»Příčichněte si tuhle ke spodkům! Páchnou koninou, která však v pustinách těchto velmi brzy se ztrácí; vsadil bych se, že tito rudoši seděli ještě včera na koních.«

Vohkadeh, stojící až dosud stranou ve slušné vzdálenosti, přistoupil teď blíže, řka:

»Proslulí mužové dovolí zajisté také Vohkadehovi, ač ještě mlád jest a nezkušen, aby náhled svůj pronesl!«

»Mluv jen!« pokynul mu Old Shatterhand přívětivě.

»Vohkadeh nezná sic těchto rudochův, ale zná loveckou košili jednoho.«

Sehnuv se, zdvihl obrubu košile a ukazuje na řez do ní učiněný, vypravoval:

»Vohkadeh vyřízl tuto své znamení, neboť košile měla náležeti jemu.«

»Aj! Toť prazvláštní shoda. Snad dovíme se nyní ještě něco podrobnějšího.«

»Vohkadeh sice nemůže říci nic určitého, ale domnívá se, že tito mladí bojovníci náležejí k Upsárokům.«

Tak nazývají se Indiáni Vraní.

»Ze které příčiny soudí tak mladý můj bratr?« vyzvídal Old Shatterhand.

»Vohkadeh byl přítomen, když Sioux–Ogallallové okradli Indiány Vraní. Přišli jsme od táhlých vrchův, jimž bledouši Liščí Hřbet říkají, a překročili jsme řeku Seyennu tam, kde strmí vrch Inyankara. Jeli jsme mezi řekou a vrchem; uhnuvše se pak okolo cípu lesa, spatřili jsme

mnoho rudých lidí, kteří koupali se ve vodě. Byl parný den. Ogallallové chvíli se radili. Lidé ve vodě se koupající byli Upsárokové, tedy nepřátelé jejich. Rozhodli se, že učiní jim největší hanbu, jež stihnouti může rudého bojovníka — — —«

»U všech všudy!« zvolal Old Shatterhand. »Snad nechtěli jim uloupiti nejposvátnější majetek jejich, kouzelnické vaky?«

»Můj bílý bratr dobře praví.«

»Vím již vše, co chceš říci. Vypravuj jen dále !«

»Sioux-Ogallallové jeli stromovím až tam, kde pásli se koně Upsárokův. Na zemi ležely jejich šaty a zbraně, ale i vaky kouzelnické, jichž ni žádný bojovník jinak nesejme s krku. Ogallallové slezli s koňův a plížili se opatrně podle křoví, jež chránilo jich před zraky Upsárokův; krádež zdařila se jim velmi snadno.«

»Což nerozestavili žádných stráží?«

»Nikoli! Netušili, že mohli by se na blízku vyskytnouti nepřátelé. Na zbraně Ogallallové nesáhli, měliť je sami, vzali si jen náboje a některé šatstvo —« Vohkadech se zamlčel na okamžik.

»A potom?« vyzvídal Old Shatterhand.

»Potom,« pokračoval Vohkadeh, »vsedli opět na koně, zmocnili se ořův Upsárokův, pobídli je a uháněli tryskem odtud. Později pustili horší koně a lepší si podrželi. Při dělení kořisti dostalo se Vohkadehovi této košile lovecké. Ale on nechtěje býti zlodějem, vyřízl do ní své znamení a později tajně ji zahodil.«

»Kdy se tak stalo?«

»Dva dni před tím, než vyslali mne Ogallallové jako vyzvědače k Šošonům.«

»Tedy nedávno. O šest dní později vysvobodili tě Jemmy a Davy z rukou Foxových. Teď teprve nabývám ve všem náležitého rozhledu. Jest opravdu veliké štěstí, že zpozorovali a v čas usmrtili jsme oba Upsároky. Počítal snad Vohkadeh koupající se Indiány?«

»Nikoli, ale bylo jich mnohem více než deset.«

»Opatřili si zajisté co nejrychleji koně a nové střelivo. Pronásledující zloděje našli tuto košili, již pravý majetník si zase oblekl.«

»Ale může tomu býti i jinak,« namítal Jemmy. »Vždyť přece také možné, že košili našel a oblekl člověk docela jiný, nemající prážádné účasti na tom, co se stalo!«

»Nikoli, neboť v takovém případě měl by svůj oblek vezpod. U tohoto umrlce však shledali jsme toliko starou, roztrhanou kazajku, jež zřejmě svědčí, že užito bylo jí jen z nouze. Není pro Indiána větší potupy, jako když ukradne mu někdo jeho svatinu. Tu není mu dovoleno, aby vrátil se ke svým, dokud jí zase nedobyl aneb jiné neuloupil, majetníka jejího tedy prve usmrtiv. Indián, jenž táhne dobyt svého kouzelnického váčku, dopouští se odvážlivosti báječné; je mu jedno, usmrtí-li přítele nebo nepřítele. Jsem tudíž jist, že hrozilo nám včera nebezpečí neobyčejné. Nuže, milý Jemmye, co bylo by se stalo, kdybychom byli spoléhali na váš zrak?«

»Hm!« vece tázaný, pod klobouk sáhnuv a rozpačitě

za uchem se škrábaje. »V takovém případě odpočívali bychom kdesi klidně, ale bez života. Vím sice také, jak rozeznává se oko ve tmě, ale včera pevně byl jsem přesvědčen, že není na blízku bytosti nepřátelské, a nestaral jsem se tudíž o podobná pozorování. Soudíte zajisté, že Upsárokové jsou za námi?«

»Ovšem, a to tím spíše, že zabili jsme jejich vyzvědače.«

»Toho však jistě nevědí.«

»Ale najdou krev. Vyteklo jí sice málo z rány, než i ta postačí, aby zpozorovali ji ve dne.«

»Jest nám tedy dnes večer očekávati přepadení.«

»Nechť přijdou!« řekl dlouhý Davy. »Vohkadeh pravil, že bylo jich přes deset; kdyby počet jejich byl i dvojnásobný, máme vždy ještě značnou převahu.«

»Počítám jinak,« odušil Old Shatterhand. »Necháme-li dojiti na noční přepadení, poteče krev, ať již naše nebo jejich. Zvítězili bychom sice, ale někteří z nás zaplatili by vítězství to přece životem. Tomu předejdeme, není-liž pravda, můj rudý bratře?«

Slova ta platila Černému Jelenu, náčelníku Šošonův. Ten, hledě chvíli v myšlenky pohřížen před sebe, otázal se pak:

»Nechtější-li moji bílí bratří ku poradě usednouti? Rudí bojovníci nepodniknou nic, dokud nevyslechli náhledu zkušených lidí.«

»Učiníme tak zajisté, ale k úradě, jakou rudí bojovníci

konávají, nemáme teď času. Jsou-li Upsárokové teď nepřátely Šošonův?»

»Nikoli! Žijí v nepřátelství se Sioux-Ogallally, našimi nepřátely. Nevyzdvihli jsme proti nim tomahavku ze země, ale bojovníci, již hledají kouzelný váček, jsou nepřátely všech lidí. Před nimi jest se míti na pozoru jako před zvěří dravou. Moji bílí bratří buďtež opatrnými a učinite v čas opatření k našemu bezpečí!«

Po té pohleděl Old Shatterhand tázavě na Vinnetou, jenž až dosud slovem účasti nebral na rozmluvě. Bylo opravdu s podivem, jak ti dva mužové si rozuměli. Ač Old Shatterhand ani slovíčkem plánu svého neprozradil, uhodl Vinnetou přece jeho myšlenky, neboť odpověděl:

»Úmysl mého bratra je správný.«

»Oklikou vrátíme se zpět?«

»Ano. Vinnetou souhlasí.«

»Těší mne. V tomto případě nebudeme však napadenými, nýbrž útočníky, a že stane se tak ve dne, přesvědčí se Upsárokové, že máme většinu. Možná, že vzdají se nám dobrovolně.«

»Budou se míti na pozoru,« myslil Jemmy.

»Doufám přece. Přejde ostatně na to, jak vše nastrojíme. Nemýlím-li se, lze za dvě hodiny dosáhnouti místa, které výtečně hodí se ku provedení mého plánu.

»Tedy nemařme zbytečně času! Čím déle zde zůstaneme, tím méně času zbude nám tam ku přípravě. Co však počneme si s mrtvolami?«

»Skalpy těchto dvou bojovníků náležejí Old

Shatterhandovi a náčelníku Apačův,« odpověděl Černý Jelen.

»Jsem křesťan. Nescalpuji nikoho,« vece prvější.

Vinnetou pravil, odmítavě rukou máchnuv:

»Náčelník nepotřebuje skalpu tohoto chlapce, aby proslavil své jméno. Tito bojovníci jsou dosti již nešťastni, že bylo jim beze svatin odejiti do věčných lovišť. Nesluší se usmrcovati i duše skalpováním hlavy jejich. Necht' odpočinou pod kameny se svými zbraněmi, neboť umřeli jako bojovníci, již dosti měli srdnatosti přiblížiti se stanům svých nepřátel.«

Toho náčelník Šošonův neočekával. Všecek udiven tázal se:

»Moji bratří chtějí pohřbiti ty, již usilovali o jejich bezživotí?«

»Ano,« odpověděl Old Shatterhand. »Dáme jim zbraně jejich do ruky, posadíme je obličejem ve stranu svatých lomův a potom pokryjeme je kameny. Tak ctíme bojovníky. Až přijdou jejich bratří, aby nás pronásledovali, poznají, že nejsme jejich nepřátely, ale přátely.«

»Nepochopuji svých proslulých bratří.«

»Neradoval bys se, nalezna takto pohřbeny hrdiny své?«

»Černý Jelen těšil by se tomu nesmírně a poznal by, že nepřátelé byli šlechtní bojovníci.«

»Ukaž tedy, že i ty jsi bojovníkem šlechtným a poruč svým lidem, aby snesli sem kamení na stavbu hrobův!«

Šošonové nebyli s to, aby pochopili, co jim tuto bylo

praveno, a nedovedli se ani vmysliti v náhledy obou proslavených mužův, ale přece chovali k nim takovou úctu, že nerozpakovali se vyhověti projevenému přání.

U vchodu do průsmyku posadili z každé strany mrtvolu jednoho vyzvědače obličejem k severovýchodu. Do rukou dali jim též zbraně a po té pokryli je kameny. Skončivše práci tu, zvedli se k pochodu. Prve však řekl Vinnetou Old Shatterhandovi:

»Náčelník Apačů zde počká, aby pozoroval příchod Upsárokův. Mladý syn medvědobijce nechť zůstane při něm.«

To bylo vyznamenání pro Francisa, jehož on dobře oceniti dovedl; naplnilo ho radostí nesmírnou. Jenom ti dva mužové tu zůstali, ostatní za vedení Old Shatterhandova ubírali se dále.

Za bílého již dne jeli mnohem rychleji než za předešlé noci tmavé. Cesta byla částečně rovna, většinou však stoupala soutěskou, prohýbající se mezi táhlými hřbety horskými. Po jízdě dvouhodinové, tedy jak prve určeno, zúžila se soutka, hory stlačily se k sobě těsně, a stěny jejich srážně, skoro kolmo vypínaly se do náramné výše. Soutěskou sotva třem jezdcům bylo lze jeti vedle sebe. Skály kaňon svírající byly tak strmé, že na slezání jich nebylo ani pomyslení. Tam zastavil se Old Shatterhand. Ukazuje do těsného přesmyku, vypravoval:

»Přijdou-li Upsárokové, pustíme je tuto do kaňonu. Polovic nás zůstane za vedení Černého Jelena a Vinnetouova zde a vyrazí, zaslechnuvši ránu z mé ručnice,

tuto nepříteli do zad. Druhá polovice postaví se se mnou u východu ze soutěsky. Tímto způsobem sevřeme nepřítelce co nejtěsněji, a jemu bude potom voliti mezi bídou smrti a dobrovolným se podrobením.«

Všickni byli srozuměni. Okolí dobře hodilo se ku provedení plánu toho.

»Ale Upsárokové zasloužili by náramný výprask, kdyby byli tak hloupými a vlezli do pasti,« mínil tlustý Jemmy.

»Toť se rozumí, že nevklouznou tam hned,« vece Old Shatterhand. »Zastaví se zde a budou se raditi. Hlavní věcí ovšem jest, aby nezpozorovali našich bojovníkův. Ti ukryjí se zde, aby nebylo lze je vyslídit. Černý Jelen jest udatný a chytrý vojín. On dá vám potřebné rozkazy. Až vrátí se Vinnetou, zůstane tu také a převezme s Černým Jelenem velení; na takové hrdiny spoléhám úplně.«

Řeč ta velmi lichotila náčelníku Šošonův. Dalo se očekávati, že přičiní se, aby nesklamal důvěry v něho kladené. Zůstav se třiceti svými vojíny u místa určeného, jal se okolí prohlížeti, aby pak náležitá opatření učinil. Na štěstí byla půda vůkol skalnatá, že nezanechali ni nepatrné stopy; nad to rozkládal se za kaňonem hustý les, v němž dobrou skrýši nalézti nebylo těžko.

Old Shatterhand projel s ostatními lidmi krátkým kaňonem, který ode vchodu až k východu snadno bylo lze přehlédnouti. Tam, kde náhle zase se rozšiřoval, pokrývala úrodná prst' zemi, z níž obrovské stromy čněly k nebi. Mezi stromy roztroušeny byly přčetné balvavy.

Očekávali-li soudruhové, že se tam Old Shatterhand hned zastaví, přepočítali se. Jel hodný kus ještě dále, několikrát na místě se otočil, aby kůň jeho zanechal zřetelnou, nápadnou stopu.

»Ale, pane,« pravil Jemmy, »myslím, abychom zůstali tuto u východu z těsniny!«

»Ovšem že tady zůstaneme. Ale předem pojedte tuto za mnou a pečujte o to, abychom zanechali hodně zřetelné stopy! Master Jemmy neměl by se ani dotazovati. Co já činím, rozumí se přece samo sebou.«

Jel dobrou ještě čtvrt hodinu dále. Potom se zastavil a obrátiv se k ostatním, řekl:

»Nu, lidičky, víte-li, proč jsem jel tak daleko?«

»Snad k vůli vyzvědačům?« odvětil Jemmy.

»Zajisté. Upsárokové nevniknou dříve do přesmyku, dokud zpytáky neprozkoumali, že další cesta je bezpečna. Domnívám se, že vyzvědači budou velmi opatrnými, ježto mysliti budou na všemožné nástrahy. My přítomnosti své ani neprozradíme, ani jim nebudeme činiti překážek, ale vyčkáme klidně, co se stane.«

»A co teď budeme dělati?«

»Vrátíme se ke kaňonu, ale nikoli po této stopě, nýbrž zatočíme se stranou tamhle do lesa. Nuže, za mnou!«

Stráně hřbetu horského, v němž soutka se prohýbala, neměly svahu tuze náhlého, nebylo tedy příliš těžko vylézt na ně. Old Shatterhand jel napřed hezký kus stranou, potom zahnul k východu kaňonu. Když zastavil koně svého, stála družina jeho rovnoběžně s koncem rokliny

právě v polovici stráně. Odtamtud bylo lze dostati se za několik vteřin dolů i s koněm a obsaditi východ.

Jezdci sestoupivše s koní, uvázali je ke stromům, sami pak dle vůle pohodlně skupili se na měkkém mechu. Běloši ovšem všichni nejdříve se sešli k sobě. K nim přidružil se toliko Vohkadeh; ze Šošonů nikdo v bezprostřední sousedství jejich se neodvážil.

»Budeme tu čekati dlouho?« prohodil Jemmy.

»To lze vypočítati skoro přesně,« odpověděl vůdce. »Upsárokové za svítání zajisté pátrali po svých vyzvědačích. Nežli objeví, co se jim přihodilo, uplynou aspoň dvě hodiny. Dorazivše pak tam, kde jsme mrtvoly pohřbili, otevrou a prohlédají hroby. Počítejme, že bude jim třeba k tomu a k úradě, již potom jistě vykonají, jen hodiny, máme úhrnem již tři hodiny: Cestu od tábora včerejšího až sem vykonali jsme za pět hodin. Pojedou-li nepřátelé právě tak rychle jako my, budou tu za osm hodin od rozednění. Zbývá nám tedy od nynější chvíle asi pět hodin času.«

»Ó jemine! Co počneme jen v dlouhé té době!«

»A vy se ptáte?« vece Hobbler Frank. »Pohovoříme si trochu o vědě a umění. Toť nejlepší, co učiniti lze. Věda i umění vzdělávají rozum, ušlechťují srdce, zjemňují mysl a dodávají přirozené povaze pevnosti, jíž nutně třeba, aby nás rozmanité bouře v životě nepovalily. Na umění a vědu pranic nedopustím. Ony jsou můj chléb vezdejší, můj začátek a konec, můj — — brrr! Jaký vlastně je to tu

hrozitánský zápach? Zavání tu něco jako hnijící mrtvola, již nedobře zahrabali! Nebo, hm...«

Ohlédnuv se, spatřil za sebou černocho, opřeného o strom, u něhož seděl.

»Jdeš mi hned odtud, ty zpropadený!« spustil na něho. »Kdo ti dovolil přitlačit se tuhle k mému stromu! Což myslíš, že mám nos z papíru? Chutě odtud a táhni do Afriky! Naše nervy nejsou zvyklé na tvou vůni. Karafiáty, rezeda, pomněnky, to něco jiného. Ale smrad'ochu i z dálky se vyhnu!«

»Massa Bob voní příjemně, velmi příjemně!« hájil se Negr. »Massa Bob nesmrdí. Massa Bob myl se ve vodě popelem a sádlem medvědím. Massa Bob je nobl gentleman!«

»Cože? Snad máš se za muže rodu vznešeného, libovonného! Počkej, chlapíku, naučím tě, bys neznečišťoval mého okolí!«

Chopiv se pušky, namířil na Boba, vyhrožuje mu:

»Nezmizíš-li hned, pošlu obě koule pětkrát okolo tvého černého těla!«

»Bože, Bože! Nestřílejte, nestřílejte!« ječel černocho. »Massa Bob již půjde! Massa Bob posadí se daleko odtud!«

A co nejrychleji zmizel černocho, vyhledal si opodál vhodné místo, kdež usadil se za velikého durdění a tichého reptání.

Smržovecký Němeček chtěl opět rozpřísti hovor o umění a vědě, ale Old Shatterhand odpověděl mu:

»Domnívám se, že lze dnes zužitkovati čas lépe.

Poslední noc jsme totiž nespali. Natáhněte se a zdřímněte si! Já budu hlídati.«

»Vy? Proč právě vy? Vždyť vás mosjé Orfeus právě tak málo jako nás pohoupal ve své náruči.«

»Morfeus, nikoli Orfeus!« opravoval Jemmy.

»Už zase! Proč nedoráží nikdo na mne, stále jen vy sám! Co je s vaším Morfeem? Vím jistotně, kterého názvu kdy užiti dlužno. Byl jsem členem zpěváckého spolku, jehož jméno bylo Orfeus. Když si člověk jednou řádně zazpívá, zvláště je-li v notách mnoho paus, to si potom báječně krásně pospí. Takový zpěvácký spolek je nejlepší prostředek proti bezsenným nocem, a proto nemůže se jmenovati jinak než Orfeus.«

»Nuže, budiž!« chechtal se tlustý Francouz, na mech právě se natáhnuvší. »Raději si zdřímnu, než abych s vámi louskal tak učené oříšky!«

»Ano, ano, rozumíme! Kdo se ničemu neučil, neumí také nic. Spěte jen, spēte; člověčenstvo neutrpí tím škody žádné.«

A nemaje nikoho, jehož přesvědčoval by o své duševní převaze, natáhl se učený Frank také, aby oddal se libému spánku. Vyzváni byvše vůdcem, řídili se Ššonové týmž příkladem, a za chvíli spali všichni, jen Old Shatterhand bděl. Ba i koňové ulehli si nebo svésili aspoň znavené hlavy.

Ze všeho, co vůkol se spatřovalo, nedalo se souditi, že by za málo jen hodin krvavá srážka zde státi se mohla.

Old Shatterhand sestoupiv se stráně, prošel volně

kaňonem a stanuv na jeho konci, zkoumavým okem přeletěl okolí. Spokojeně se usmíval, že nebylo lze poznati, kde skrývá se Tokvi-tey se svými lidmi. Černý Jelen opatřil vše náležitě.

Vrátiv se po té zase zpět, usedl na kámen při východu z rokliny.

S hlavou na prsa skloněnou nepohnutě seděl tam několik hodin. O čem asi přemýšlel slavný ten lovec? Snad táhly myslí jeho vzpomínky na život dřívější, plný proměn a velezajímavých událostí.

Ozval se dupot koňského kopyta. Old Shatterhand povstal a naslouchal, příkrčiv se ke skále. Martin Francis přijížděl, mohl se tedy Shatterhand ukázati.

»Je zde Vinnetou také?« otázal se.

»Ano. Černý Jelen ho volal, aby u něho zůstal, jak jste si prve přál. I já se tam vrátím.«

»Velmi dobře. Zdá se mi, že je vám Apač nakloněn. Buďte toho pamětliv, mladý příteli! Není člověka, jenž prospěl by vám zde na západě tolik, jako náčelník, jemuž i já velikými díky jsem zavázán.«

»Souhlasím sice,« vece mladík s úsměvem, »ale nikoli ve všem. Nejste-li to právě vy, jemuž všichni tolik jsme povinni!«

»Toť maličkost! Vlastně spadá vina, že váš otec úpí v zajetí, na mne. Doufám přece, že spatříte jej osvobozeného a zdravého. Než teď máme jinou rozmluvu. Viděl jste Upsároky? Ale proč jen táži se vás na takové zbytečnosti! Samo sebou se rozumí, že jste je viděl.«

»Samo sebou? Což nepřišli-li ani?«

»Aj! Snad nechcete mne zkoušeti,« smál se lovec. »Kdyby se vám nebyli dosud ukázali, nebyli byste již zde, neboť Vinnetou neopustí místa svého dříve, dokud nepřesvědčil se, na čem je. A kdyby byl jist, že vůbec nepřijdou, nezůstal by u Šošonův, ale přijel by i s nimi sem ke mně. Z toho pozorujete, že zbytečná je z pravidla otázka, kterou tu a tam zkoušenec klade zkoušejícímu. Nuže, kolik Upsároků jste napočítl?«

»Šestnáct a dva prázdné koně.«

»Soudil jsem tedy správně. Koňové ti náleželi zabitym vyzvědačům.«

»Dva zpytáci jeli napřed ve značné vzdálenosti. Bylo viděti, že řídí se přesně naší stopou.«

»Dobrá! Za nedlouho poznají ty, kdož jí zanechali.«

»Ukryli jsme se dobře pod stromy a vyčkali jsme je na krátkou poměrně vzdálenost!. Potom uháněli jsme sem tryskem, abychom značně je předstihli. Zpozorovali jsme však prve, že je mezi nimi chlap jeden jako hora. Nemýlím-li se, je to vůdce, neboť jel ve přiměřené vzdálenosti napřed.«

»Poznali jste jejich zbraně?«

»Všichni mají pušky.«

»Dobrá! Teď pozor, abyste správně vyřídil Vinnetouovi poselství mé! Zde v kaňonu mají vedle sebe místo jen tři koně. I prosím náčelníka Apačův, aby neužil koňův. Jakmile nepřátelé zmizí v roklině, rychle ať vyrazí za nimi pěšky.«

»Nebudou-li jen potom nás mocnější?«

»Nikoli, právě my budeme mítí převahu.«

»Ale snadno nás pošlapou.«

»Zabýval-li jste se již plány válečnými: Upsárokové mohou jedině po třech vedle sebe se postavit, kdežto my bez koní seřadíme se po pěti mužích. Učiníme to takto: Prvních pět mužů sedne si na zem, druhých pět za nimi poklekne. V třetí řadě skrčí se dalších pět a teprve za těmi zpřímá postaví se čtvrtých pět mužův. Tak bude lze všem jistě mířiti, aniž si překáželi. Ostatní postaví se za nimi jako záloha. Tímto způsobem dostane šestnáct Upsárokův, nevzdají-li se, z předua ze zadu úhrnem čtyřicet ran, ovšem ne současně. Ježto lze trefiti toliko tři nepřátely, bude stříleti řada po řadě. Také sluší mítí pozor, že zastřeliti bude nám koně jezdců zbavené, aby nezpůsobili zmatek v řadách našich. Vyřídte vše Apačovi a dodejte ještě, že sám budu vyjednávatí s nepřátely; nikdo jiný ať se toho neodvažuje. Kdy očekává je Vinnetou?«

»Myslí, že zdrží se hodinu u hrobův —«

»Právě jako já.«

»A dvou hodin potřebují sem. My jsme sem jeli jen půldruhé hodiny; lze tedy očekávati, že uplyne dobrá hodina, než-li se zde objeví.«

»Jsem téhož náhledu. Nicméně musíme býti připraveni. Vraťte se nyní zpět!«

Obrátiv koně svého, klusal Martin na místo ustanovené. Old Shatterhand vystoupil po té ku svým, dosud ve spánek pohříženým soudruhům a probudil je.

Sděliv jim podrobně svůj plán, ustanovil, že v první řadu posadí se Davy, Jemmy, Frank, Vohkadeh a jeden Šošon. Také ostatním vykázav místa, svedl je dolů, aby zamýšlené obraty s nimi nacvičil. Záleželo totiž velmi na tom, aby vykonány byly přesně a rychle. Shatterhand sám určil si místo před svými lidmi, tedy mezi nimi a nepřátely, aby s nimi z blízka vyjednávatí mohl. K účelu tomu uřízl si několik dlouhých, zelených větviček, jichž po všem světě, ano i u národů nejdivočejších, užívá se jako znamení vyjednavatelův.

Po několikerém opakování všechny výkony co nejpřesněji se dařily. Nabyv takto přesvědčení, že lidé jeho povinnosti své dostojí, odvedl je zpět do úkrytu.

Čekání bylo jim nyní velmi dlouhé, ale posléze vzalo přece konec. Pojednou zaslechli dupot koňský.

»Podle všeho vyslali toliko jednoho zpytáka, aby přesvědčil se, je-li průchod soutěskou volný a bez nebezpečství,« pravil Jemmy.

»Toť pro nás zvláště výhodné,« odpověděl Old Shatterhand. »Kdyby dva byli, donesl by jeden zprávu ostatním, a druhý počkal by zajisté tuhle dole. Musili bychom jej učiniti neškodným, aniž jeho soudruzi toho pozorovali.«

Jemmy měl pravdu. Z kaňonu vyjel jediný toliko jezdec, zastavil se a opatrně na vše strany se rozhlížel. Nepozoroval ni v pravo ni v levo nic podezřelého, ale všiml si stopy, přímým směrem dále běžící, o jejíž

zřetelnost Old Shatterhand prve velikou měl péči. Na tom však nepřestal a jel po stopě značný kus ještě dále.

»Zpropadeně!« řekl Jemmy. »Snad nepojede až tam, kde odbočili jsme od přímého směru! V případě tom byli bychom prozrazeni.«

»Učiní-li tak, nevrátí se ke svým,« vece Old Shatterhand.

»Ale jak mu v tom zabráníte, abyste nezpůsobil hřmotu?«

»Tímto,« pravil, na lasso ukazuje.

»Ale tu musila by ho klička právě za krk zasáhnouti a stáhnouti mu jej. To však je po čertech těžký kousek. Dokážete toho, pane?«

»Nemějte starostí! Roztáhněte všech deset prstův a rcete pak, který mám zachytiti lassem! Odtud však nevidím, jak daleko pojede. Musím dolů! Chovejte se zatím tiše a uslyšíte-li slabounké písknutí, přijďte rychle za muou!«

Sejmuv lasso s ramene, připravil je k vržení a sjel se příkré stráně. Sestoupiv pak dolů, viděl ku svému upokojení, že vyzvědač se vrací; rychle skrčil se za nízký balvan, aniž toho kdo pozoroval. Indián klusal podle něho a hned zase zmizel v těsném průsmyku.

Old Shatterhand dal umluvené znamení, a lidé jeho hned k němu se dostavili. Přinesli mu obě pušky jeho jakož i zelené větévky, kterýchžto věcí u nich zanechal, aby mu nepřekážely, kdyby nucen byl užiti lassa.

Přistoupiv k rohu, nakoukl do soutěsky. Upsároka dosáhl konce jejího a potom zmizel.

Za minutu viděti bylo všecken zástup, jenž klusem zahýbal do kaňonu. Old Shatterhand odvážil se až do polou rokliny. Vytáhnuv potom revolver, vypálil umluvenou ránu, která několikrát o příkré stěny se odrazivši dostihla silou desateronásobnou sluchu Apačova a družiny jeho. Neprodleně vrazili do soutěsky za Upsároky, již prve ani jich nepozorovali. Upsárokové uslyševše ránu zarazili hned koně. Zároveň viděli, jak hrnou se do soutěsky Old Shatterhand i jeho lidé a připravují se ku střelbě.

Vůdce nepřátelských Indiánů byl, jak prve již Martin Francis oznámil, člověk postavy v pravdě obrovské. Seděl na koni jako nějaký bůh války. Široké koženice byly na švech ověšeny trásněmi, upletenými z vlasů zabitých nepřátel. Po celé délce krášlily je také dlouhé proužky z kůže lidské. Na široké, kazajkou z jelenice zakryté hrudi měl zvláštní brnění, z lebečnic na způsob šupin složené. Za opaskem vězel vedle rozmanitých věcí veliký nůž lovecký a ohromný tomahavk, jímž mávati dovedla ruka jen přesilná; na hlavě posazenu měl lebku kuguárovu, s níž visela srst, ve dlouhé, tlusté provazce spletená. Obličej muže toho pomalován byl barvou černou a žlutou. V pravici třímal těžkou pušku, z níž vystřelena byla již mnohá rána smrtelná.

Hrozný ten muž na první pohled přesvědčil se, že v této chvíli lidé jeho neodolají hlavním na ně namířeným.

»Zpět,« zvolal hlasem, jenž jako rachot hromu rozléhal se kaňonem.

Zároveň trhl uzdou koně svého, až bolestí se vzepjal, na zadní nohy postavil a zpět se obrátil. Ostatní učinili totéž. Tu však spatřili družinu Vinnetouovu, jež vítala je napřáženou zbraní, jako zpředu lidé Old Shatterhandovi.

»Špatné kouzlo!« vzkřikl leknutím. »Obráťte se zase. Tam stojí muž jeden a drží znamení vyjednavatelské. Uslyšíme, co nám říci chce.«

Obrátiv zase komoně svého, zvolna blížil se k Old Shatterhandovi. Družina řídila se příkladem jeho. Výhoda ta nešla chytrému Apačovi. Popošel za nimi a postaviv se se svými blízko za Upsároky, těsně takto je sevřel.

Old Shatterhand ani o krok ku předu nepostoupil. Vůdce Upsároků chvíli měřil jej zrakoma neohroženým a tázal se po té:

»Co chce tu bledouš? Proč zastupuje cestu mně a bojovníkům mým?«

Old Shatterhand snesl hrozný pohled jeho s tváří usměvavou a odpověděl:

»Co chce zde rudý muž: Proč pronásleduje mne a mé bojovníky?«

»Poněvadž jste zabili dva naše bratry.«

»Blížili se k nám jako nepřátelé, a nepřítel nutno neškodným učiniti.«

»Odkud víš, že jsme tvými nepřátely?«

»Ztratili jste své váčky kouzelné.«

Obr hluboko stáhl obočí.

»Kdo ti to řekl?«

»Vím to, protože bojovníci, jež kule naše usmrtily, jich neměli.«

»Uhodl jsi. Nejsem více tím, čím jsem byl. Pozbyl jsem s váčkem kouzelným i svého jména. Teď jmenuji se Hrdina váček hledající. Pusťte nás odtud, anebo vás zabijeme!«

»Vzdejte se, nebo stane se vám, čím nám vyhrožujete!«

»Ústa tvá pronesla hrdá slova. Jaké však jsou skutky tvé:«

»Hnedle můžeš se o nich přesvědčiti. Pohledni sem i za sebe! Jediné pokynutí mé, a více než pětkrát deset kulí vletí do malé tvé družiny.«

»To není udatné, nýbrž zbabělé. Mnoho smrdutých psů stepních usmrtí i nejsilnějšího bůvola. Co byli by tvoji psi vůči mým bojovníkům, kdybyste nás nebyli sevřeli! Já sám rozdrtil bych polovičku tvých lidí!«

Vytáhnuv těžký tomahavk, hrozivě jím zatočil.

»A já sám poslal bych celou tvou družinu do věčných lovišť,« klidně odpověděl Old Shatterhand.

»Je snad Ithanka (veliká huba) tvé jméno?«

»Nebojuji jménem, nýbrž rukou.«

Oko Upsárokovo zaplálo.

»Chceš-li toho na mně dokázati?« tázal se.

»Nebojím se tebe, ale směji se prázdné tvé řeči!«

»Počkej tedy, až promluví se svými lidmi! Potom zviš, jest-li vůdce Upsároků jen mluví, nebo také jedná.«

Vrátiv se pak ku svým, rozmlouval s nimi chvíli hlasem přitlumeným. Po té přistoupil zase k Old Shatterhandovi a tázal se:

»Víš-li, co je muh-mohva?«

»Vím.«

»Dobrá. Potřebujeme skalpů na kouzelné váčky. Čtyři muži nechť bojují spolu muh-mohvu, ty se mnou, a jeden z tvých rudých lidí s některým bojovníkem mým. Zvítězíme-li, usmrtíme vás všechny; zvítězíte-li však vy, vezměte si pak náš život i skalpy naše. Máš k tomu dosti zmužilosti?«

Slova ta pronesl hlasem potupným. Old Shatterhand se usmál a hned odpověděl:

»Jsem připraven. Vlož ruku svou do mé ruky na znamení, že slova tvá platí.«

A podával mu pravici. Toho však obr neočekával, pročez mimovolně zdráhal se podati mu ruku.

Muh-mohva je slovo z řeči utahské a znamená doslovně »ruka u stromu«. Takového způsobu boje užívají někteří kmenové jako nějakého soudu božího. Silnými řemeny přiváží totiž dva muže za jednu ruku ke stromu a do druhé dají jim umluvenou zbraň, tomahavk anebo nůž. Řemeny upevněny jsou tak, aby dovolovaly soupeřům pohybovati se kolem stromu. Ježto oba obličejem k sobě jsou obráceni, nutno jednoho uvázati za pravou, druhého pak za levou ruku. Kdo má pravici volnou, je obyčejně ve výhodě. Z pravidla končí tento skutečně strašný způsob

boje, v němž soupeři v pravém slova smyslu se rozsekávají, jen smrtí jednoho.

Vůdce Upsároků pevně byl přesvědčen, že vyzváním svým získal rozhodnou převahu; byť by zde jistě ztracen, kdyby se nevzdal. Od souboje však očekával, že vybaví jej z okamžité tísně, ba že dobude mu jistotně i skalpů všech nepřátel, v jichž rukou právě se ocitl. Doufal, že silnější a obratnější jest bělocha a že za druhého soupeře vybere nejsilnějšího a nejobratnějšího muže z družiny své; očekával tedy, že i ten zvítězí nad svým protivníkem. Chtěje v tomto ohledu úplnou míti jistotu, pravil:

»Ty chceš se opravdu se mnou bít? Veliký duch zmátl ti rozum. Znáš-li podmínku, že boj dále ještě bude veden mezi vítězi, z každé-li strany vždy jeden soupeř podlehne?« Old Shatterhand prohlédl svého soka, neboť podle těla jeho dalo se očekávat, že vítězem bude nejen poprvé, ale i podruhé, ano posléze v rozhodném boji i po třetí. Nicméně rychle odpověděl:

»Svoluji.«

Obr, pohleděv naň zcela udiveně, zcela vítězoslavně, natáhl chutě pravici a děl:

»Nuže, podej mi ruku! Slibuješ mi, a já slibuji tobě jménem svých bojovníků, že my i oni přijímáme podmínky. Nikdo, z jehož strany bojovník podlehne, nesmí se zdráhati, by život svůj obětoval vítězi.«

»Slibuji, abys však úplně byl jist, navrhuji, abychom na utvrzení slibů svých vykourili dýmku smírnou,« pravil Old Shatterhand.

»Ano, vykouříme ji,« souhlasil velikán, hrozně a potutelně se chechtaje. »Ale tato dýmka přísahy nebude dýmku smírnou, neboť budeme bojovati, a po boji zdobiti budou vaše skalpy naše kouzelné pruty, a maso vaše roztrhají a sežerou supové.«

»Prve však uvidíme, jsou-li pěsti tvé právě tak statečný jako tvá slova,« podotkl Old Shatterhand.

»Náčelník Upsároků nikdy ještě nebyl přemožen,« pyšně odpověděl Upsároka.

»Ale kouzelný váček přece mu byl ukraden. Nejsou-li oči jeho bystřejší než tam u vody, zůstane skalp jistě na mé lebce.«

Pokárání toto bylo velmi přísné, neboť ztráta váčku jest největší neštěstí, jež stihnouti může Indiána. Rudoch strašně se rozlítíl, uchopil zbraň, ale Old Shatterhand krče rameny, varoval ho:

»Ustaň ještě! Ukážeš nám zajisté brzy, jak udatným jsi. Opusťme nyní toto místo a vyhledejme si jiné, k souboji příhodnější. Moji bratří dojdou si nyní pro koně, a Upsárokové pojedou jako zajatci ve středu našem.«

Pokynul Vinnetuovi, a Apač pospíšil si se svým oddělením k místu, kde prve koně své byli zůstavili. Brzy opět se vrátili, a potom došlo si pro své koně i druhé oddělení. Tímto způsobem nezůstali Indiáni Vraní ani chvíli bez dohledu: nebylo tedy na útěk ani pomyšlení. Potom vzali si je lidé Old Shatterhandovi mezi sebe, a tlupa se hnula.

Old Shatterhand rozkázal potichu svým společníkům,

aby neprozradili ani jeho, ani Apačova jména. Upsárokové neměli se zatím dovědět, kdo jsou jejich sokové. Dokud budou přesvědčeni, že vyjdou z boje jako vítězi, nepomyslí zajisté, aby jednali proti své úmluvě.

Tlustý Jemmy stále držel se po boku Old Shatterhandově. S jednáním jeho úplně nesouhlasil.

»Nemějte mi za zlé, pane, že tíží mě veliká pochybnost,« pravil. Jednáte s těmito rudochy příliš šlechtně; ale taková velkomynost' není tu na pravém místě.«

»A proč: Myslíte, že Indián nemá srdce pro ušlechtilé smýšlení? Poznal jsem mnoho rudochův, již v této příčině bělochům mohli by býti příkladem.«

»Věřím rád. Výjimky jsou vždy a všude, ale těmto Indiánům důvěřovati nelze. Chtějí nabyti kouzelných váčkův, a v takových okolnostech neočekávejme ohledů se strany jejich. Pěkně měli jsme je v pasti, nemohli ani do předu, ani do zadu. Bylo nám snadno shasiti život jejich, jako sfoukne se několik slaboučkových sirek. Teď však jste již ke zpropadenému tomu souboji zavázán, a nikdo nebude vám ručiti, že obr ten vás nesvalí a neprobodne!«

»Aj, vždyť přece nejste mužem krvežíznivým! Máte-li příčinu litovati, že neusmrtili jsme těchto lidí? My jsme byli mnohem silnější než oni, vlákali jsme je sem do pasti, že nemohli se ani hnouti, ani brániti; nedělalo by nám velikou čest, ale hanbu, kdybychom je postríleli. O tom, že jsme křesťané a nikoli pohané, ani nemluvíme!«

»Hm, pravdu ovšem máte jako křesťan a člověk. Ale

což musili jsme je skutečně zabiti? Byli nuceni, aby se vzdali, a potom měli jsme na vůli, srovnati se s nimi po lidsku.«

»Právě že hledají kouzelné váčky, nebyli by se vzdali. Boj nedal by se zameziti. A ježto mi ani nenapadlo zabíjeti lidi, jimž dal Bůh tatáž práva jako nám, dal jsem přednost návrhu obra, ježž ostatně znám.«

»Cože? Vy znáte toho velikána?«

»Ano! Pamatujete-li se na poznámku, kterou jsem učinil, když jeli jsme okolo Želví hory? Privil jsem, že tábořil jsem jedenkrát u hory té s Velikým Psem, bojovníkem Upsárokův. Vypravoval mi mnoho o svých soukmenovcích a s velikou hrdostí jmenoval svého bratra, Silného Medvěda.«

»Mínil snad proslulého lékaře Indiánů Vraních?«

»Ovsem! Vypravoval mi o činech svého bratra a popsal mi i jeho osobu. Líčil mi ho jako obra, jemuž schází levé ucho. Silný Medvěd byl kdysi v boji se Sioux-Ogallally udeřen tomahavkem, jenž utál mu ucho a ještě hluboko poranil rameno. Pohleďte jen na tohoto obrovského Uspároku! Schází mu levé ucho, a z držení levého ramene poznávám, že bylo jednou raněno.«

»Prach a broky! Toť bylo by zvláštní setkání! Ale mám přece strach o vás, pane! Jste sice statečný chlapík, ale tento Kanteh-pehta nikdy ještě nebyl přemožen. Silou tělesnou vás jistě předčí, ale pokud zručnosti se týče, jsem přesvědčen, že se vám nikterak nevyrovná. Jsme-li jednou paží ke stromu uvázáni, rozhoduje síla, nikoli však

zručnost zápasníkův ;i myslím tedy, že vsaditi bych mohl spíše na něho než na vás.«

»Nu,« usmál se Old Shatterhand, »máte-li o mne takový strach jest velmi snadná pomoc, abyste mne ochránili od jisté záhuby.«

»Jak to?«

»Budete-li místo mne biti se s obrem.«

»Aj! Tohle mi ovšem nenapadlo! Moje nervy nejsou sice jemné, abych však smrti takořka sám vrhl se v náruč, přece jen mi není po chuti. Ostatně jste si do polévky, pane, sám nadrobil, račte ji tedy s chutí požití! Přeji vám z plna srdce dobrého chutnání!«

Zadržel svého koně o něco v zadu, aby nepříjemná nabídka nebyla mu učiněna znovu. Na jeho místo vedle Old Shatterhanda zajel zatím Vinnetou.

»Můj rudý bratr poznal Silného Medvěda, lékaře Upsárokův?« tázal se.

»Ano,« přisvědčil tázaný.

»A oči mého rudého bratra byly také tak bystré jako mé?«

»Medvěd má jen jedno ucho. Vinnetou neviděl ještě nikdy jeho obličej, ale přece se nemýlí. Zaslechl jsem, co mluvil s ním můj bratr, a jsem k boji při praven.«

»Počítal jsem ovšem na náčelníka Apačův, neboť nerad bych dopřál čestný ten úkol někomu jinému.«

»Usmrtí-li můj bratr Silného Medvěda?« Při Vinnetouovi nebylo tedy nejmenší pochybnosti o tom, že Old Shatterhand bude vítězem.

»Nikoli,« odpověděl tázaný. »Upsárokové jsou nepřátelé Sioux-Ogallallův. Ušetříme-li jich, stanou se našimi spojenci.«

»Zůstaniž tedy i druhý na živě. Nechci, aby říkalo se o Vinnetouovi, že bílý bratr jeho ušlechtilejšího je smýšlení než on.«

Tlupa vzdálila se zatím od kaňonu asi na anglickou míli, když pojednou údolí se rozšířilo. Jezdci stanuli na malé, kolkol vrchy uzavřené prérii, pokryté jen hubenou travou a ojedinělými křovinami. Uprostřed vypínal se toliko jediný strom vysoký. Byl to zvláštní druh lípy, jejíž listy jsou veliké, bílé a srstnaté; Indiáni říkají jí proto ‚strom s bílými listy‘.

»Zajedme tamto!« pravil vůdce Upsárokův, ukazuje na strom.

»Ano!« kývl Vinnetou, cvalem k lípě uháněje.

Ostatní zaměřili také k místu, kde souboj vykonati bylo.

Všechněch přítomných zmocnilo se nemalé napjetí, nicméně nedal toho nikdo na sobě znáti. Nejklidnějším i cítili se právě ti, kteří věděli, že právě oni účastní se boje, totiž Vinnetou, Old Shatterhand a vůdce Upsárokův, ježto každý z nich přesvědčen byl o svém vítězství.

Všichni seskočili. Koně pustili, a jezdci seřadili se u veliký kruh. Kdyby tam právě nyní byl přišel cizinec, nemyslil by, že sedí tu nepřátelé proti nepřátelům, neboť Upsárokům ponechány byly zbraně. Old Shatterhand

nařídil, aby neodnámali jim jich. Také v tomto ohledu ukázalo se jednání jeho rytířským.

Vzav potom z kapsy na sedle tabáku, kolik právě třeba bylo ku naplnění kalumetu, jež s krku sňal a nacpal, postavil se do středu kruhu a pravil:

»Bojovník nemluví mnoho slovy, ale skutky. Moji bratři vědí, co se zde stane; netřeba jim toho teprve říkat. Neusmrtili jsme Upsárokův, ač byl život jejich v rukou našich. Šetřili jsme jich, abychom jim ukázali, že nebojíme se jich ani tehdy, bojujeme-li beze vší výhody, muž proti muži. Oni vyzvali nás na souboj, my přijali jsme vyzvání jejich. Oni sedí zde mezi námi jako mužové svobodní se svými zbraněmi, ač jsou vlastně našimi zajatci. Očekáváme tudíž, že i oni s námi jednat, budou beze lsti a úskoku. Slíbí nám to, vykouří-li s námi tuto dýmku přísežnou. Domluvil jsem, nechť prohlásí se i oni.«

A posadil se. Vůdce Upsároků, zdvihnuv se se země, odpovéděl:

»Bílý muž mluvil nám z duše. Nepotřebujeme úskočně jednati, neboť jistě zvítězíme. Ale zapomněl stanoviti podmínky boje. Soupeři,« pokračoval po malé přestávce, »uvázání budou jednou paží ke stromu tak, aby si viděli do obličeje. Do druhé ruky dostanou nůž, jímž dorážeti budou na sebe. Jen volné ruky smí býti užito, jiný způsob boje jest zakázán. Kdo by však nože držeti již nemohl, tomu dovoluje se, aby ještě dále bránil se pěstí. Kdo upadne na zem celým tělem, je přemožen, ať živ anebo mrtev. Kdo klesne jen na kolena, smí se opět

vzchopiti. Bojovati budou čtyři muži; vždy dva a dva, nejprve já s tímto bledoušem, potom jeden z mých lidí s rudým bojovníkem. Také však mohou poslední dva bojovati před námi. Budou-li oba vítězi náležeti k protivným stranám, jest jim znovu spolu zápasiti a boj rozhodnouti. Soudruhům vítězovým náleží život i statky strany přemožené, a nikdo, jehož život propadl, nesmí se usmrcení protiviti. Bojovníci Upsárokův jsou hotovi tyto podmínky kouřením z kalumetu dotvrditi. Aby pak zápas byl poctivý, a nikdo více nebo méně oděvem nebyl chráněn, obnaží všichni čtyři soupeři hořejší část svého těla. Domluvil jsem.«

Po té usedl. Old Shatterhand postoupiv opět do kruhu, prohlásil:

»Jsme srozuměni se všemi výminkami Upsárokův. Aby pak přemožení neměli žádných zbraní, jimiž na odpor před usmrcením by se postavili, odloží všichni zde přítomní bojovníci zbraně a nahromadí je na místě, jež stříci bude jeden Šošon a jeden Upsároka. Teď zapálím dýmku smírnou. Bude dnes dýmkou, přísežnou, a po obláčcích jejích nechť vznesou se duše přemožených do věčných lovišť, aby tam později jako otroci sloužily duším vítězův!«

»Hau, hau !« zaznělo kolem na znamení souhlasu.

Old Shatterhand zapálil tabák. Potom vyfoukl dým k nebi, k zemi a ke čtyřem stranám světovým a podal dýmku vůdci Upsárokův. Týž učiniv jako prve Old Shatterhand, prohlásil úmluvu za potvrzenou a spečetěnou. Ostatní

účastnili se přísahy tím způsobem, že každý dýmku do úst vzal a jednou jen dým vyfoukl. Dýmka byla potom na odlehlém místě zastrčena špičkou do země, a vedle ní složeny zbraně.«

Upsároka, vítězstvím jist, přistoupil ke stromu a odvrhl svrchní šat, řka:

»Můžeme již začít. Dříve než slunce o šířku hřbetu nože k západu postoupí, viseti bude skalp bílého psa na mém opasku!«

Teprve nyní ukázalo se, jak obrovská asi je síla tohoto muže. Svaly jeho byly jako medvědí. Právě proto bylo s podivením, co se teď stalo. Martin Francis, mladý syn lovce medvědův, přiskočil totiž a zlostně vzkřikl:

»Běloši jsou to, již darovali vám život, a přece nazýváš je psy! Nejsi hoden, aby bojoval s tebou lovec zkušený. Nuže, zde stojí mladý bílý pes, který nebojí se vyceniti zuby své na tebe, ačkoli jsi nejsilnějším mužem svého kmene. Dříve než postoupí slunce, jak prve jsi řekl, rozervána bude ode psa kůže vychloubavého Medvěda!«

Líce jeho se zruměnilo, oči jen hořely. Odhodil kazajku.

»Uf, uf!« divili se vùkol.

Byl nejmladší všech přítomných. Proto byl dojem, jež smělé vystoupení jeho vyvolalo, neobyčejný.

»Je hrdina!« uklouzlo i obrovskému Upsárokovi.

»Výborně,« vece Old Shatterhand. »Nezapomenu vám toho, můj milý příteli! Ale víte, že já to jsem, jenž

byl vyzván, a proto prosím, aby mně bylo ponecháno dokázati, že bílý pes nebojí se ani Silného Medvěda!«

»Avšak on není hoden, aby bojoval s ním muž jako vy,« namítal Martin. »A domníváte-li se, že báti jest se mi tohoto velikána, tož pomněte, že rukou mojí zahynul již mnohý grizzly!«

»K obdivu nás všech osvědčujete tuto opětně mysl hrdinskou, a proto děkuji vám zatím. Za zbabělce by mne považovali, kdybych přijal vás za svého zástupce.«

»Toho ovšem nelze neuznati, a proto podrobuji se vůli vaší; ale nejsem zvyklý, bych nazývati se nechal psem!«

Francis oblékl opět kabát a ustoupil zpět. Obr jednomu ze svých pokynul. Ten přistoupiv, svlékl svrchní šat a pravil:

»Zde stojí Stonásobný Hrom. Štít svůj upravil si z koží nepřátel a dobyl více než čtyřiceti skalpův. Kdo osměluje se předstoupiti před jeho nůž?«

»Já, Vohkadeh, přivedu k mlčení tohoto Upsároku! Nemohu se honositi ani jediným skalpem, ale usmrtil jsem bílého bůvola a dnes ozdobím pás svůj první koží lebeční. Kdo bojí se Hromu? Je zbabělý soudruh blesku a pozdvihne hlasu svého teprve, když nebezpečí již minulo!«

»Uf, uf!« ozvalo se zase kolkol, když předstoupil mladý Indián, jenž slova ta pronesl.

»Zpět!« posmíval se Stonásobný Hrom. »Nebojuji s dítětem. Dech mých úst usmrtil by tě. Lehni si do trávy a vzpomínej své matky, která krmiti měla by tě ještě kašičkou!«

Slovy těmi velmi pohaněn byl statečný Vohkadeh.

Než odpovědět mohl, předstoupil Vinnetou. Pokynul mladému Indiánovi, aby odešel, což učinil on z úcty k proslavenému tomu muži hned. Potom pravil:

»Nad oběma bojovníky Upsároků vynesen byl již rozsudek. Kdo po pyšných jejich řečech přihlásil se k boji? Dva jinoši, o nichž všichni jsme přesvědčeni, že by zvítězili, neboť přemohli již bílého bůvola, hnědého medvěda a zardousili by rukou oba Upsároky. Nicméně považovati budeme Vrány za skutečné bojovníky. Budou bojovati s muži. Stonásobný Hrom teď naposled rachotil.«

Jmenovaný Upsároka zlostně se otázal:

»Kdo jsi, že takové řeči mluvíš? Máš nějaké jméno? Na tvém oděvu nevidím ani jediného vlasu nepřítelova. Naučil-lis se jen pískati na džotunku, odejdi a učiň tak; ale nuž nepatří do tvé ruky. Sám bys jen se zranil.«

»Jméno své povím tvé duši, až opouštětí bude tělo tvé. Leknutím naříkati bude potom a neodváží se ani do nadpozemských lovišť. Bydleti bude na horách ve slujích, výti bude s větry a naříkati s vánky večerními!«

»Pse!« zařval Hrom. »Ty osměluješ se tupiti duši udatného bojovníka! Nechť okamžitě stihne tě trest! My dva zápasiti budeme nejdříve; ale skalpu tvému nedopřeji místa vedle svých znamení vítězných. Krysám jej hodím, a jména tvého, jež říci se zdráháš, nezaslechne ucho nižádného vojína!«

»Ano, potýkejme se nejdív my! Začněme!« byla odpověď Vinnetouova.

Svlékal se a Stonásobný Hrom pokynul, aby přinesli jeho nůž. Rozkaz hned byl vykonán.

Okolo lípy vytvořili veliký kruh. Oči všech zkoumaly postavy obou soupeřův. Upsároka nebyl vyšší, ale zavalitějšího a silnějšího těla než štíhlý Vinnetou. Rozdíl ten Indiáni Vraní s uspokojením znamenali. Byli přesvědčeni, že Vinnetou podlehne. Neměli ovšem tušení, že stojí před nimi náčelník Apačův. Ostatní, kteří to věděli, měli o něho sice starost, spatřivše silné tělo Upsárokovy, přece však při vzpomínce na slavnou jeho pověst sami se konejšili. Tu přistoupil k němu tlustý Jemmy. Drže v ruce několik řemenův, jež mívá každý lovec na západě, pravil Vinnetouovi:

»Tedy vy máte první půtku, můj dobrý pane! Budiž vám dobrou věštbou, že uváže vás ke stromu ruka příteleva. Prve však nechť každý se přesvědčí, že oba řemeny jsou stejné jakosti.«

Z ruky do ruky šly řemeny a důkladně byly zkoušeny. Stanoviti bylo ještě, který z obou soupeřův uvázán bude za ruku pravou a který za levou. Dvě nestejná stébla byla rozsudím. Vinnetou vytáhl kratší, byl tedy ve škodě, ježto uvázán byl za pravici, a méně cvičenou rukou levou bylo mu se brániti. Veselým »uh-ah, velmi dobře, velmi dobře,« pozdravili Upsárokové příznivou pro ně okolností.

Po té udělali na řemenech kličky, navlekli je zápasníkům na ruku v zápěstí a uvázali ke stromu jen volně, aby sokové snadno okolo kmene pohybovati se mohli. Přihází se při tomto souboji dosti zhusta, že

honívají se protivníci čtvrt hodiny, někdy i déle okolo stromu, než-li nůž poprvé zasáhne tělo soupeřovo. Ukáží-li se krev, rozlítí se zápasníci, dorážejí na sebe prudčeji, že potom velmi brzo boj bývá rozhodnut.

Již stáli k zápasu připraveni, každý na jedné straně stromu.

Chromý Frank stál mezi diváky hned vedle tlustého Francouze.

»Poslyšte, pane Ferlone,« řekl. »V takové situaci člověku naskakuje husí kůže. Nedávají v šanc živobytí své jen ti dva, ale my také. V okamžiku tomto zdá se mi, jakoby mi někdo zvolňounka nazdvihoval kůži na lebce. Ostatně pěkně děkuji za slib, že dáme se trpělivě zabiti, budou-li oba naši championi přemoženi!«

»Mně není sice také do smíchu,« odpověděl Jemmy, ale myslím, že spoléhati můžeme na Vinnetoua i Old Shatterhanda.«

»Zdá se tak ovšem, neboť tvář Apačova je klidná, jakoby držel v ruce palestru. Než tiše, Stonásobný Hrom začíná mluvit.« Posléze jmenovaný dostal právě nůž do ruky.

»Pojď sem!« volal na Apače vyzývavě. »Či mám tě honiti okolo stromu, až strachem mrtev klesneš, aniž tě můj nůž zasáhl?«

Vinnetou mu neodpověděl. Obrátiv se k Old Shatterhandovi, pravil mu řečí Apačův, již protivník jeho nerozuměl:

»Schromím ruku jeho.«

I prohlásil Old Shatterhand hlasitě, ukazuje na Vinnetoua:

»Srdce tohoto našeho bratra zavřeno jest myšlénkám vražedným. On přemůže svého nepřítele, ale neproleje ni kapky jeho krve.«

»Uf, uf, uf!« volali Upsárokové.

Stonásobný Hrom odpověděl na prohlášení Old Shatterhandovo posměšně:

»Tento váš bratr úzkostí se zbláznil. Budiž mu ukráceno trápení jeho!«

Postoupil o krok ku předu, že kmen stromu nestál úplně mezi oběma soupeři. Pevně drže nůž, měřil Vinnetoua zraky opravdu krvelačnými, ten však nezdál se, že všímal by si ho. Hleděl lhostejně do dálky, obličej jeho byl klidný, jakoby šlo o hru docela obyčejnou. Ale Old Shatterhand dobře pozoroval, že každý sval rudého jeho bratra připraven jest, aby odrazil očekávaný útok.

Upsároka dal se klamati. Pojednou vyrazil na Vinnetoua, aby smrtelnou zasadil mu ránu. Místo couvnutí jako blesk postoupil proti němu Apač. Pěstí zasadil nepříteli do ruky, v níž držel nůž, pádnou ránu. Toto smělé, vydatné a zdařilé zadržení rány způsobilo, že Upsároka couvnul a nůž upustil. Jediné sáhnutí Apačovo, jenž také za hodil svůj nůž, výkřik rudochův — Vinnetou vymkl mu ruku a v nejbližším okamžiku udeřil jej pěstí do důlku žaludečního, že skácel se Upsároka na znak, zpola na zemi leže, zpola za ruku na stromě vise.

Upsároka ležel chvíli nepohnutě, a to dostačilo

Apačovi. Zdvihnouti rychle se země svůj nůž, přeříznouti obratně řemen, uvolniti si uvázanou ruku a pokleknouti po té na nepřítele, toť bylo dílo jedině jen vteřiny.

»Jsi-li přemoženým?« otázal se.

Soupeř jeho neodpověděl. Oddychoval těžce, částečně bolestí, částečně vztekem a strachem před smrtí.

Vše událo se tak rychle, že jednotlivých výkonův Apačových očima ani nebylo lze rozeznati. Ani hlásek vůkol nedal se slyšeti, a když povídavý Frank radostí slávu provolati chtěl, zapověděl mu to Old Shatterhand; proto také vyrazil ze sebe toliko, první slabiku druhé již ani nevyšlovil.

»Jen mne bodni!« syčel Upsároka, potupně zíraje sehnutého k sobě Apače; potom zavřel oči. Ale Vinnetou povstal, zase, přeřízl řemen přemoženého, řka:

»Vstaň! Slíbil jsem, že tebe neusmrtím, a dostojím také svému slovu.«

»Nechci žíti, byl jsem přemožen!«

V tom přistoupil k němu Silný Medvěd a poručil mu zlostně:

»Vstaň! Tobě bude život darován, protože skalp tvůj žádné ceny nemá pro vítěze. Vedl jsi si jako chlapec. Ale dosud jsem zde já, abych bojoval za nás. Zvítězím dvakrát, a až dělití budeme se my o skalpy nepřátel, odejdi mezi vlky, abys bydlil s nimi na prérii. Návrat do vigvamu není ti dovolen!«

Stonásobný Hrom povstal a chopil se upuštěného prve nože.

»Veliký duch nechtěl, abych zvítězil,« pravil. »Mezi vlky nepůjdu. Mám tu ještě nůž, kterým ukončím život, jež nechci mít darovaný. Prve však podívám se, dovedeš-li ty lépe zvítěziti než já.«

Zvolna odešel trochu dále od bojiště a usedl tam do trávy. Bylo na něm znáti, že pomýšlí opravdově, aby nepřežil hanby, již před chvílí utřil.

Ani jediným pohledem neprovázeli ho soukmenovci jeho. S nadějí mnohem větší hleděli na svého vůdce, který přistoupiv ku stromu, Old Shatterhanda vyzýval:

»Pojď sem, ať táhneme los!«

»Nechci losovati!« vece tento. »Uvažte mne za pravici!«

»Chceš snad dříve zemřít?«

»Nikoli, ale domnívám se, že levice tvá slabší je než pravice. Nechci míti žádné výhody. Byl's raněn.«

To řka, ukazoval na levé rámě rudochovo, přes něž táhla se široká jizva. Protivník jeho nemohl pochopiti této velikomyslnosti, všecek udiven měřil jej a odpověděl:

»Chceš-li mne urážeti? Mají tvojí lidé, až tě zabiji, říci, že nebylo by se tak stalo, kdybys mi nebyl prokázal tuto milost? Žádám, abys losoval se mnou!«

»Budiž!«

Los rozhodl podle přání Old Shatterhandova, totiž na prospěch jeho protivníka, jež uvázali za ruku levou. Za málo jen okamžiků stáli již zase proti sobě. Kdo všiml si obrových svalův, které jako silné provazy vinuly se kol

údův jeho, zajisté měl úzkost o Old Sháttérhanda. Ale ten jevil tutěž lhostejnost, jako dříve Vinnetou.

»Začni!« vyzval ho Upsároka. »Dovoluji ti první ránu. První tři útoky tvé jen odrazím, ale potom padneš na první bodnutí.«

Old Shatterhand se zasmál. Zaraziv svůj nůž do kmene lípy odpověděl: A já zříkám se této zbraně. Nicméně padneš hned při prvním útoku. Ostatně nemáme času ku dlouhé zábavě; měj tedy pozor, začínám!«

Vyzdvihnuv rámě jako k ráně, skočil proti soupeřovi. Ten dal se tímto úskokem klamati a bodl po něm. Ale běloch jako střela zase skočil zpět, že nůž rudochův bodl na prázdno. Nový přerychlý pohyb Old Shatterhandův — a pěst jeho udeřila protivníka do skráně, obrovské tělo chvíli se potácelo a posléze s velikým hlmozem svalilo se na zem.

»Zde leží ve vsí slávě! Kdo zvítězil?« zvolal Old Shatterhand.

Prve, když poražen byl soupeř Vinnetouův, nepromluvili Upsárokové ani slova, ale teď propukli ve hrozný křik, jenž zněl, jakoby přicházel z hrdel zvířecích. Družina vítězů hlasitě jásala.

Očekával-li dříve někdo, že Indiáni Vraní dají se na útěk, podlehnou-li, mýlil se. Buď vázala je opravdu přísaha, nebo byli příliš polekáni, aby snad takový úmysl provedli. Nikdo se ani nehnul, ani nedal znáti, že zamýšlí vyhnouti se smrti, jež dle předběžné smlouvy každého z nich jistě očekávala.

Old Shatterhand, dobyv opět svého nože, zbavil se pout. Bílí lovci přistoupili k němu, aby blahopřáli jemu i sobě. Také spřátelení Indiáni nemálo chválili oba vítěze, ale pospíšili si hned zase ke svým zbraním, aby Upsárokům překazili zamýšlený snad odpor aneb i útěk.

Ale ti se stišili, odešli k místu, kde odpočíval Hrom, a tiše posadili se vedle něho. K nim přidružil se i ten, jenž hlídal zbraně, ačkoli nebylo mu nesnadno skočiti na některého koně a prchnouti.

Old Shatterhand přistoupil k vůdci Upsárokův, který právě probouzel se z omámení, jež prve se ho bylo zmocnilo. Otevřev oči spatřil, že vítěz přerezává řemen jeho. Trvalo chvíli, než porozuměl nynější situaci. Potom však vyskočil se země. Ztrnule hleděl na Old Shatterhanda; nevěřil tomu, co povídal mu zrak jeho. Oči chtěly mu z důlku vyklouznouti, hlas jeho zněl chraptivě, když zajíkávě se tázal:

»Já — — já — — jsem ležel — na zemi? Ty's mne tedy přemohl?«

»Ano. Či neustanovil jsi snad sám podmínky, že ten, kdo docela upadne na zem, za přemoženého platiti bude?«

Rudoch po sobě se rozhlédl. Přese všecku velikost podával teď obraz nesmírného zděšení.

»Vždyť přece nejsem raněn!« zvolal.

»Protože jsem tebe usmrtiti nechtěl. Zarazilť jsem svůj nůž tuhle do stromu.«

»Tedy porazil jsi mne holou rukou?«

»Ovšem,« usmíval se Old Shatterhand. »Doufám, že

mi to nemáš za zlé. Je pro tebe lépe, než abych tě byl probodl.«

Ale Upsároka nebyl nikterak s to, aby teď žertoval. Pohled, který poslal ku svým soukmenovcům, byl plný zoufalství. Ale hned zase změnil se ve výraz ztrnulé odhodlanosti.

»Bylo by lépe, kdybys mne byl usmrtil,« naříkal. »Veliký duch nás opustil, protože ukradeny byly nám váčky kouzelné. Bojovník, jenž byl skalpován, nikdy nemůže dostati se do věčných lovišť. Kéž jsme se raději nenarodili!«

Muž prve tak hrdý a vítězstvím svým jistý byl teď úplně málomocný a sklíčený jako dítě. Potácel se tam, kde ostatní Upsárokové seděli, aby se k nim přidružil; ale obrátiv se ještě jednou, tázal se:

»Dovolíte-li nám, než-li nás usmríte, zazpívati si píseň pohřební?«

Než-li ti odpovím, rád bych se tě na něco zeptal. Pojď sem!«

Old Shatterhand, vzav jej za ruku, dovedl ho k Upsárokům a ukazuje na přemoženého soupeře Vinnetouova, zeptal se:

»Hněváš-li se ještě na tohoto muže?«

»Nikoli. Nemohl jinak. Veliký duch tomu chtěl. Ztratili jsme své váčky.«

»Dostanete je zpět anebo ještě lepší za ně.«

S údivem všichni na něho pohlédli.

»Kde je nalezneme?« tázal se vůdce jejich. »Zde, kde

umřítí musíme? Či ve věčných lovištích, kam se nedostaneme, protože ztratíme své skalpy?»

»Nežádáme ani skalpův, ani životů vašich. Vy byste nás byli usmrtili, kdybychom byli podlehli; ale my přistoupili jsme na vaše podmínky jen zdánlivě. Jsme křesťané a nevraždíme svých bratří. Vstaňte, jděte a vezměte si své zbraně i koně! Jste na svobodě a můžete jeti, kam vám libo!«

Ale nikdo nehodlal vyzvání jeho uposlechnouti.»Má to býti počátek trápení, jehož se nám od vás dostane?» pravil vůdce. »Vytrpíme je, a budiž jist, že ani slovo nářku neuklouzne se rtů našich.«

»Mýlíš se. Mluvím vážně. Mezi Upsároky a Šošony zakopán jest tomahavk.«

»Ale vy víte, že jsme vás usmrtiti chtěli!«

»Nepodařilo se vám, a proto nepřahneme po krvi vaší. Netřeba nám také na vás se mstítí. Silný Medvěd, proslulý lékař Upsárokův, jest naším přítelem. Smí se i se svými soudruhy bez překážky vrátiti do svých vigvamův.«

»Uf! Ty mne znáš?« s údivem otázal se jmenovaný.

»Schází ti ucho, a tato jizva také mi neušla; podle toho jsem tě poznal.«

»Odkud víš o těchto mých znameních?«

»Od tvého bratra Velikého Psa, který mi o tobě vyprávěl.«

»Také jej znáš?«

»Ano. Sešel jsem se s ním jedenkrát.«

»Kdy? Kde?«

»Před několika lety. U Želví hory jsme se rozešli.«

Po slovech těch rychle vyskočil lékař, jenž prve byl si již usedl. Obličej jeho nabyl významu docela jiného. Oči jeho pozbyly dřívějšího tupého výrazu a zaleskly se novým ohněm.

»Klame mne tvá řeč anebo ucho mé?« vzkřikl.
»Mluvíš-li pravdu, jsi Non-pay-klama, jemuž běloši Old Shatterhand říkají!«

»Jsem jím zajisté.«

Za zvuku jména toho vzchopili se ostatní Upsárokové se země. Zdálo se, že pojednou stali se jinými lidmi.

»Jsi-li skutečně proslavený ten lovec,« pravil vůdce, »tedy nás Veliký duch přece ještě neopustil. Ano, jsi to jistě, neboť jsi mne pěstí porazil. Od tebe přemožen býti není hanbou. Smím opět žiti, aniž squavy na mne ukazovaly.«

»A Stonásobný Hrom, udatný to bojovník, nepotřebuje se stydět, že byl přemožen, neboť ten, s nímž bojoval, ke Vinnetou, náčelník Apačův.«

A oči Upsárokův plny uctivosti hledaly Vinnetoua. Ten přistoupiv podal přemoženému soupeři svému ruku a řekl:

»Můj rudý bratr kouřil se mnou z dýmky přísežné; bude zajisté kouřiti s námi nyní i z dýmky smírné, neboť bojovníci Upsárokův jsou našimi přátely. Hovgh!«

Hrom uchopiv nabídnutou mu pravici, odpověděl:

»Kletba zlého ducha ustoupila od nás. Old

Shatterhand a Vinnetou jsou přátelé rudých mužův. Nebudou od nás žádati. skalpů našich.«

»Nikoli, jste svobodni,« opakoval Old Shatterhand prve již vyslovené ujištění. »Dáme vám, místo abychom vás oloupili. Známe muže, kteří ukradli vaše kouzelné váčky. Chcete-li jeti s námi, dovedeme vás k nim.«

»Uf! Kdo jsou zlodějové?«

»Tlupa Sioux Ogallallův, již táhnou ke hrobům svých náčelníků v horách Ohnivých děr.«

Zpráva ta oloupené náramně rozčilila. Vůdce jejich vzkřikl zlostně:

»Psi Ogallallové to byli! Těžký Mokasín, jejich náčelník, mne poranil a ucha zbavil, a dosud nemohl jsem se mu pomstít. Prosil jsem Velikého ducha, aby uvedl mne na stopu jeho, ale přání moje dosud nedošlo vyplnění.«

Nedaleko stojící Vohkadeh protlačil se nyní ku předu a řekl:

»Jsi právě na jeho stopě, neboť Těžký Mokasín je vůdce Ogallallův, jež mi právě pro následujeme.«

»Veliký duch konečně přece dal mi jej do rukou. Kdo však jest tento mladý, rudý voják, který zápasiti chtěl se Stonásobným Hromem, a teď tak podrobné ví zprávy o Sioux-Ogallallech?«

»Je to Vohkadeh, neohrožený syn Numankiův,« vece Old Shatterhand. »Ogallallové přinutili ho, aby s nimi jel; on byl také s nimi, když vás okradli. Potom od nich prchl a prokazoval nám dosud služby velmi platné.«

»A co chtějí Siouxové ve vrších Žlutokamenné řeky?«

»Povíme vám to, až rozbijeme stany a oheň rozděláme. Potom můžete se uraditi, pojedete-li s námi.«

»Jste-li právě na cestě, abyste se s nimi potýkali, pojedeme s vámi. Oni ukradli nám nejposvátnější věci naše. Vohkadeh nám poví, jak se to stalo. Silný Medvěd je nejslavnější lékař Upsárokův. Poněvadž ukrásti si dal svůj váček kouzelný, uvalil na sebe hanbu i potupu a neustane, dokud se mu nepodaří, aby se pomstil. Moji bratří nechť roznítí oheň poradný; nesmíme mařiti čas. Moji vojínové vědí, jak veliké dostává se jim cti, že smějí jeti s muži proslavenými!«

Tak proměnili se opětně nepřátelé v přátely, a s počtem účastníků rostla i naděje, že obtížné zprvu podniknutí posléze přece zdárným výsledkem bude korunováno.

U čertovy vody

Senát a sněmovna poslanců Spojených Států nařizují, aby krajina mezi teritorii Montanou a Vyomingem, poblíže pramenů řeky Yellovstonské se rozkládající, věnována byla za veliký národní park k zábavám a zdravotním účelům Spojených Obcí a na vždy zachována za území národní. Každý, kdož proti těmto ustanovením by se tam usadil, anebo některou část její si osvojil, považován bude za rušitele zákona a bude podle téhož vypovězen. Park ten svěřuje se výhradnímu dozoru sekretáře vnitra, jehož úlohou bude, aby pokud lze nejdříve vydal taková nařízení, jež za potřebná uzná ku zařízení a vydržování téhož.«

Tak zní stručně kongressem Spojených Států 2. dne m. března 1872. přijatý zákon, jímž občanům Spojených Státův a obyvatelům všech ostatních zemí dostává se daru, o jehož velikosti neměli tenkrát ani tušení.

O území, jehož jméno dnes »Národní park Spojených Státův«, rozšiřovány byly před udanou prve dobou ve státech východních prazvláštní pověsti. Známо jsouc jen nejdivočejším Indiánům a spatřeno byvši osamělými zálesáky, zahaleno bylo hustou rouškou tajemnou. Co takový osamělý lovec vypravoval, všelijak podivně bývalo vyzdobováno a dále rozšiřováno. Říkávalo se, že tam jsou hořící prerie a vrchy, vroucí prameny, sopky, jež vyvrhují

tekuté kovy, jezera i řeky naplněné olejem místo vodou, zkamenělé lesy se zkamenělými Indiány a zvířaty.

Teprve v létě r. 1871. odebral se professor F. V. Hayden v čele výpravy do té čarovné krajiny a podal pak podrobné o ní zprávy, jež zněly ovšem zcela jinak, než dřívější vyšperkované pověsti. Jemu děkovati jest, že uvedený prve zákon byl vydán.

Národní park zaujímá území 9500 km². Tam vznikají řeky Yellovstonská, Madison, Gallatin a řeka Hadí. Mohutná pásma horská prostupují krajinu tu. Čistý a sílivý vzduch objímá výšiny, a na sta studených a horských, lučebně rozličně složených pramenů, poskytuje zázračnou léčivostí nemocným uzdravení neb obnovení pokleslých sil. Gejzery, k nimž sotva přirovnati lze proslulé gejzery islandské, vrhají prameny své do výše zajisté sto metrův. V paprscích slunečných lesknou a všemi barvami mění se vrchy, skládající se z opravdového skla. Děsné rokliny, jakými nižádná krajina honositi se nemůže, hluboko a svisle vnikají do země, jakoby poskytnouti chtěly nahlédnutí do útrob zemských. Jako mohutné bubliny zdvihá a snižuje se místy povrch zemský; někde zdá se, že jen několik centimetrů je silný, a jezdec jen ztěží pohne poděšeného koně svého k další cestě. V zemi spatřují se také ohromné díry, naplněné vroucím bahnem, volně nahoru a dolů se pohybujícím. Nemožno jesti, aby cestovatel šel čtvrt hodiny a nenalezl nějakého znamenitého divu přírodního. Gejzerův a horkých pramenů je tam přes dva tisíce. Kdežto na některém místě

prýští se ze země voda vřelá, perlí se nedaleko odtud čistý, studený pramének z lůna zemského. Zdá se, jakoby pod povrchem zemským zápasili spolu dobří a zlí duchové, andělé a ďáblové. Zasneme-li tuto nad krásou vznešenou, ustoupíme tamo leknutím před děsným dílem přírody. Obdivovali-li jsme se na místě jednom obrovským vodometům, jež ve výši několika set metrů nad hladinou řeky vyrážejí ze stěn kaňonu, bude nám za chvíli kráčetí po půdě poseté karneoly, achaty, chalcedony, opály a jinými polodrahokamy, jež mají cenu ohromnou.

Překrásná jezera dřímají tam mezi vrchy hor Skalistých. Největší a nejkrásnější z nich jest jezero Yellovstonské, které mimo jezero Titikaka na zemi leží nejvýše, totiž 2374 m. nad hladinou moře.

Vodu má velmi sirnatou, v hlubokých zátokách hemží se obrovští úhoři, jejichž maso chutná sice zvláště, ale přece velmi dobře. Okolní lesy bohaty jsou zvěří vysokou, losy a medvědy. Na březích vyvěrá nesčíslně horkých pramenův, jimiž z podsvětí vyrážejí páry, vydávající silné a pronikavé zvuky jako ventil u lokomotivy.

Člověka srdce úzkostlivého krajiny ty příšernou místy krásou svou vyhánějí. Neustále v lůně země pracující síly zemské zjevují se tam velmi patrně, že necítí se více na zemi jistým, Zdá se, jakoby všechna krajina na mnoho, kilometrů propadnouti chtěla se v nejbližších okamžicích anebo jako veliký, oheň chrlící jícen vyzdvihnouti se vysoko nad hory Skalisté, což v obou případech stejně

nepříjemné bylo by pro toho, kdo spolu byl by vymrštěn do výše, nebo do bezedné propadl by se hloubi.

Tam, kde řeka Yellovstonská vytéká z jezera, a břeh její jihozápadně vine se k ústí Mostové řeky, hořelo několik ohňův. Zapálili je, protože byla tma, nikoli však aby sloužily při připravování večere. V ohledu tom přelaskavá příroda hojnou měla o cestovatele péči.

Nachytavše si ve studené vodě jezerní velikých pstruhův, uvařili je po té v horké vodě, jež několik jen kroků dále ze země se řinula, Smržovecký Němeček nemálo honosil se ještě tím, že zastřelil odpoledne divokou ovci. Nasytili se tedy nejprve masem skopovým a potom teprve pochutnali si na úhořích.

Společnost přibyla sem, jak Old Shatterhand předpověděl, přes řeku Pelikání a Yellovstonskou, a chtěla zítra ráno překročiti Mostovou řeku a zaměřiti potom přímo na západ k řece Ohnivých děr. Tam vyrážel ze země gejzer, jemuž Indiáni Pekelná Huba říkali; i blízko něho byly hroby náčelníkův, cíl dlouhé jejich jízdy.

Cesta uběhla rychleji, nežli před tím se nadáli. Ačkoli cíl výpravy jejich byl již nedaleko, scházely celé ještě tři dni do úplňku, a Old Shatterhand byl přesvědčen, že Sioux-Ogallallové dosud tam býti nemohou. Průběhem rozmluvy podotekl:

»Dosáhli sotva Bottelerovy cesty, jsme tedy jisti před nimi. Nechte jen ohně hořeti, až vyjde měsíc. Jiných bytostí lidských kromě Siouxův není nám očekávati. Nebojme se tudíž ničeho!«

»A jak daleko je od Bottelerovy cesty až sem, pane?« otázal se Martin Francis.

»Chtěl byste tam snad jeti, mladý příteli?«

Martin nepozoroval pohledu, který na něho upřel Old Shatterhand, odpověděl však přece rozpačitě:

»Zajímá mne ovšem, protože po ní pojedete můj otec. Slyšel jsem, že prý je velmi nebezpečna.«

»Nemyslím ani. Ovšem vyhnouti jest se gejzerům a takovým místům, na kterých kůra zemská tak je tenká, že prolomila by se při šlápnutí na ni. Od Bottelerovy cesty jede se údolím vzhůru, podle vyhaslých sopek. Po čtyřech až pěti hodinách dosáhneme Dolního kaňonu, přes tři kilometry dlouhého a přes tři sta metrů hlubokého. Po dalších pěti hodinách dorazíme k hoře, s jejíhož temene rovnoběžně táhnou se do hloubky 1000 m. mohutné skalní stěny. Za tři hodiny později staneme při ústí řeky Gardineru a půjdeme po té proti proudu jejímu, ježto podle řeky Yellovstonské dále ubírat se nelze. Pak pojedeme podle Vashburnských vrchův a Cascade-Creeku, jenž veda opět k řece Yellovstonské, ústí se mezi hořejšími a dolejšími slapy jejími. Tam již otevírá se nám Veliký kaňon, největší to div kotliny Yellovstonské.«

»Znáte-li ten div, pane?« tázal se tlustý Jemmy.

I na něj zkoumavě pohleděl Old Shatterhand, nežli odpověděl:

»Ano. Je zajisté delší 50 km a nad tisíc metrů hluboký. Stěny jeho sklánějí se skoro svisle, a jen ten, jehož nejímá závrať, smí až ke kraji se doplížiti, aby pohleděl do děsné

hlubiny, v níž šedesát metrů prve široká řeka zdá se nám tenoučkou nití. A přece byla to jen tato tenká niť, která průběhem tisíciletí vryla se do tvrdých skal. Vlny s velikým hukotem a rychlostí nesmírnou valí se mohutnými těmi skalinami, na hoře však o jejich zuření není ani známky. Voda je teplá, vyhlíží jako olej, má však ošklivou sirnatou a kamencovou chuť a páchne až k nevydržení. Krácejíce podle kaňonu vzhůru, dostaneme se k dolejšímu slapům, kdež vrhá se řeka s výše 120 m. do hrůzné hlubiny. O čtvrt hodiny výše spatřujeme opět jiný, nad 30 m. vysoký vodopád. Od těchto hořejších slapův až sem potřeboval by jezdec asi devět hodin. Předjeli jsme tedy Sioux-Ogallally celkem o dva dny. Přesný počet můj ovšem není, ale hodina více nebo méně nerozhoduje. Dostačí, víme-li, že nepřátelé zde doma býti nemohou.«

»A kde budou asi zítra touto dobou, pane?« tázal se mladý Francis.

»U hořejšího východu kaňonu. Máte-li příčinu vypyťavati se na vše tak podrobně?«

»Přímou ovšem ne; ale račte uvážiti, že myšlénky mé stále jsou u otce. Kdo ví, živ-li ještě.«

»Jsem tím jist.«

»Ale Siouxové snad ho již zabili!«

»Netrapte se takovými myšlénkami. Ogallallové chtějí zajatce své za dlouhých muk usmrtiti na hrobě náčelníkův; nezabijí jich tedy dříve. Znam rudochy dobře, a věřte mi, že otec váš žije dosud.«

Zabaliv se v houni, natáhl se a tvářil se, jakoby spal.

Zatím však přimhouřené oko jeho postřehlo Martina, Jemmya i Franka, že tiše a skrytě vespolek šeptají.

Po nějaké chvíli zdvihl se Jemmy a plížil se ke koňům, kteří pásli se opodál. Old Shatterhand nepozorovaně vydal se za ním a zastihl ho, když uvazoval dosud jen spoutaného koně svého ke stromu.

»Mastre Jemmye,« pravil, »co zavinila vaše herka, že nedopřejete jí volné pastvy?«

Někdejší gymnasista náramně se ulekl a odpověděl rozpačitě:

»Aj, vy jste tu, pane? Myslil jsem, že spíte.«

»A já jsem vás měl dosud za člověka poctivého!«

»A což už jím nejsem?«

»Zdá se mi tak!«

»Proč?«

»Ze které příčiny ulekl jste se tolik, když jsem vás oslovil?«

»Jednoduše proto, že promluvil jste na mne neočekávaně a v noci.«

»Ale řádný lovec nehne sebou ni tenkrát, vystřelí-li se náhle těsně vedle něho.«

»Projede-li mu kule hlavou, nehne ovšem ani vlasem.«

»Toť sice pravda! Víte však také dobře, že není zde nikde nepřítel a přece chtěl jste koně svého uvázati, aniž toho někdo z nás pozoroval.«

Jemmy veliké své rozpaky zakryl nevlídnou odpovědí:

»Teď, pane, opravdu vás nepochopuji! Což nesmím dělati se svým koněm, co chci?«

»Ó ano, ale nemá se to díti tajně.«

»O tajnosti nelze tu ani mluvíti. Někteří koně Upsároků tuze bijí a zranili už jednou moji herku. Aby se tak vícekrát nestalo, uvázal jsem ji. Je-li tento skutek můj hříchem, doufám, že bude mi odpuštěno.«

Obrátiv se po té, zamýšlel vrátiti se ke svému. Old Shatterhand však, položiv mu ruku na rameno, žádal ho:

»Zůstaňte ještě okamžik, mastre Jemmye! Není mým úmyslem, abych vás urážel, ale mám dostatečnou příčinu, abych vás varoval. Že činím tak v soukromí, svědčí jen, jak si vás vážím.«

Jemmy stáhl si klobouk více do obličeje a škrabal se za ušima, jako činíval přítel jeho Davy, byl-li na rozpacích. Konečně odpověděl:

»Pane, kdyby mi tohle řekl někdo jiný, pohladil bych jej trochu ve tváři, ale od vás výstrahu přijímám. A když jste již jednou nabil, vystřelte také s Pánem Bohem!«

»Znamenitě! Jaké tajnosti stále máte se synem medvědobijcovým?«

Trvalo chvíli, než Jemmy odpověděl:

»Tajnosti? Já s ním! Toť jsou tajnosti ty tak tajny, že ani já o nich nevím.«

»Šeptáte stále spolu.«

»Chce se cvičiti ve frančině.«

»Vždyť může učiniti tak i hlasitě. Pozoruji, že v posledním čase strachuje se o svého otce více než dříve.

Obává se, že jej Ogallallové zabili, já pak marně namáhám se, abych mu to vymluvil. Slyšel jste prve, že zase o tom začal. Obávám se, že zanáší se myšlenkami, které dělají sice čest jeho lásce dětinné, nikoli však jeho rozumu. Víte snad o záměrech jeho něco více:«

»Hm! Což řekl vám již o tom, pane?«

»Nikoli.«

»Nuže vidíte! K vám měl by přece více důvěry, než ke mně. Skrývá li něco před vámi, nebude přece sdílnějším vůči mně.«

»Zdá se mi, že úmyslně vyhýbáte se přímé odpovědi!«

»Ani mi nenapadá!«

»Od včerejška vyhýbá se mně a Vinnetouovi a stále jede jen vedle vás. Domnívám se tudíž, že učinil vás svým důvěrníkem.«

»A já vám pravím, že se tentokráte náramně mýlíte, ač jste jinak neobyčejně bystrozraký muž.«

»Tedy neřekl vám opravdu nic, z čeho souditi dalo by se, že něco zamýšlí, čeho bych já neschvaloval?«

»Prach a broky! Vyť konáte tu se mnou podrobný výslech. Pomněte, pane, že nejsem již školákem. Svěřil-li mi někdo nějaké své nebo rodinné tajemství, nemám přece práva, bych je jinému opět vyzradil.«

»Dobře tedy, mastre Jemmye. To, co jste mi právě řekl, bylo hrubství, ale má také své místo. Nebudu na vás dále doléhati a zachovám se tak, jako bych nebyl pozoroval pranic. Stane-li se něco, z čeho vzejíti mohla by škoda

někomu z nás, odmítnu od sebe všechnu zodpovědnost. Jsme hotovi!«

Rozmrzen nad neupřímností tou odvrátil se od něho Old Shatterhand a odešel v protější stranu.

Jemmy, vraceje se zdlouhavě k ohni, bručel si:

»Má bystrý zrak! Kdo by si byl pomyslel, že mne pozoroval. Pravdu má ovšem, úplnou pravdu, měl jsem mu přece vše říci; ale zavázal jsem se slovem a toho zrušiti nesmím. Lépe bylo by, kdybychom s věcí tou ani nezačali. Ale mladý lovec medvědů prosil tak snažně, že já, starý medvěd, se srdcem pozbyl jsem i rozumu. Doufám však, že předsevzetí naše skončí se ještě šťastně.«

Když prve Old Shatterhand vzdálil se od ohně, zapředli ostatní tichý hovor o témže předměť.

»Ó, běda!« pošeptal dlouhý Davy Francisovi. »Tuhle odchází Old Shatterhand. Kam?«

»Kdo ví!«

»Já snad přece to vím! Zdá se mi, že nespal. Vstane-li někdo tím způsobem, jako on, neprobudil se ze sna. Pozoroval nás zajisté.«

»A proč by to dělal? Vždyť nezavdali jsme mu ni nejmenší příčiny k podezření.«

»Hm! Já ovšem ne, ale vy. Střehl jsem se tuze, abych nemluvil s vámi mnoho, kdykoli jsem věděl, že nás pozoruje. Tak bylo i prve. Jemmy však stále je u vás, jako byste spolu smlouvali se o tajných plánech. Také Old Shatterhandovi bylo to zajisté nápadným. Šel bez pochyby za Jemmy a uvidí, že uvazuje koně, abychom je později,

až plížiti se budeme odtud, snáze naši. Uvidí-li to opravdu, jest úmysl náš skoro prozrazen.«

»A já provedu jej přece!«

»Varoval jsem vás několikrát a ještě nyní vás varuji!«

»Ale pomyslete přece, můj milý Davye, že nelze mi čekati plné ještě tři dny! Umru strachem o otce.«

»Old Shatterhand vám přece vysvětlil, že zajatci dosud žijí.«

»Velmi snadno může se mýliti.«

»Tedy ani my toho nezměníme.«

»Ale já nabudu jistoty a budu se řídit dle toho. Přejete si snad, abych vás sprostil učiněného mi slibu?«

»Bylo by snad lépe pro mne!«

»To pravíte vy, a já vám tolik důvěřoval,« podotkl Martin vyčítavě. »Což zapomněl jste, že vy a Jemmy byli jste první, kteří pomoc svou mi nabídli? Teď však nemohu již na vás spoléhati.«

»Hrome! To je předhůzka, kterou si líbiti nedám. Příchylnost k vám svedla mě, že dal jsem vám slovo; nedopustím také, abyste měl právo říci, že jsem ho nedodržel. Pojedu také s vámi, ale za jedné podmínky!«

»A které? Splním ji, bude-li lze.«

»Vyslídíme jen Sioux-Ogallally, abychom zvěděli, žije-li dosud otec váš.«

»Ano, souhlasím!«

»Nepokusíme se o jeho vysvobození na vlastní pěst.«

»I v tom se s vámi shoduji.«

»Dobrá! Představuji si jasně, jakou pociťuje dobré

srdce vaše úzkost' o otce. To mne nabádá, bych jel s vámi. Avšak jakmile uvidíme, že otec váš dosud žije, obrátíme se a pojedeme za ostatními. Jen kdybyste nebyl také Hobble-Franka s sebou bral!«

»Zasluhuje, že vzal jsem na něho ohled.«

»Domnívám se, že tlachavostí svou spíše nám uškodí nežli prospěje.«

»Ó, neznáte ho. Je přese všechny své chyby statečný a odvážlivý člověk.«

»Věřím rád, ale všechno mu jde křížem, nic se mu nezdaří. Takovým lidem jest nejlépe se vyhnouti.«

»Slíbil jsem mu to již; bolelo by ho tudíž velmi, kdybych mu zase odřekl. Sdílí ode dávných časů všechny slasti a strasti v domě našem, a bude mu tedy odměnou, vezmeme-li ho s sebou.«

»A Vohkadeh? Pojede také s námi?«

»Ano! Přátelství jeho je tak upřímné, že nesmíme se odloučiti od něho.«

»Je tedy všechno v pořádku. Jde jen o to, abychom se nepozorovaně odtud vytratil. Budou míti o nás ráno ovšem strach, až nás tu neuvidí, ale domnívám se, že Bob rozkaz dobře vyřídí. Aj, tu přichází právě Jemmy.«

Ferlon vrátiv se, posadil se vedle nich.

»Není-liž pravda, Old Shatterhand něco tuší?« otázal se Davy.

»Ano. Zastavil a vyslychal mne jako nějakého darebáka,« horšil se Jemmy.

»Ale tys nevyzradil přece ničeho?«

»Toť se rozumí! Ale měl jsem krušnou práci. Bylo mi užiti i hrubství. Tím jsem Shatterhanda rozhněval, a proto odešel!«

»Viděl, že uvazuješ naše koně?«

»Učinil jsem tak jen se svým. Šťastnou náhodou přišel hned za mnou. Teď však již mlčme, abychom podezření jeho ukonejšili. Také měsíc již vychází. Uhasíme ohně a lehneme si potom pod stromy. Tam je stín, a odchod náš nebude tak hned zpozorován.«

»Dobře, že svítí měsíc; najdeme aspoň cestu.«

»Je nám ostatně dobře známa, stále podle řeky dolů. Mrzí mne trochu, že nuceni jsme klamati soudruhy své, leč tím jim neuškodíme. Dříve bývalo dovoleno také nám, abychom pronesli náhled svůj, ale teď jsou veliteli jen Old Shatterhand a Vinnetou. Jemmy a Davy tázáni bývají jen tak pro jméno. Je tedy na čase, abychom dokázali, že náležíme také k západozemcům a dovedeme něco. Teď však již spěte; nebude nám bez toho dlouho odpočívati.«

Uhasili oheň; také plameny, u nichž seděli Indiáni, nehořely již. Umlkl všechen hovor. Old Shatterhand vrátil se opět ulehl do trávy vedle Vinnetoua. Ticho zavládlo vůkol. Jen pronikavý pískot ze země se řinoucích par ozýval se v pravidelných přestávkách.

Uplynula asi hodina, když tiše zdvihli se Frank, Jemmy, Davy, Martin a Vohkadeh se svých míst ve stínu stromův.

»Moji bratří, pojďte za mnou,« šeptal mladý Indián.

»Jest již čas. Kdo si přivstane, dříve dojde cíle svého.«

Sebravše zbraně a jiné své věci, plížili se tiše ode stromů ke koňům. Jemmy snadno našel svého, ale ostatní musili být teprve hledáni, což také brzy podařilo se bystrému zraku Vohkadehovu.

Beze všeho šramotu přece nezůstalo. Shledavše oře zastavili se uprchlíci na chvíli, aby vyzkoumali, je-li útěk jejich pozorován.

Když však nikdo ani se nehnul, odvedli zvolna koně. Hojná tráva tlumila jejich dupot.

Úplně nepozorováni přece neodešli. Ačkoli na nepřítel nebylo ani pomyslení, rozestavil Shatterhand přece stráže, které ob čas se vystřídávaly. V noci bylo toho třeba již k vůli dravým zvířatům.

Uprchlíci jeli vedle Šošona na stráži stojícího. Ten, slyše blížiti se kroky, věděl, že přicházejí z tábora, tedy ode přátel, a nezpůsobil tudíž hluku. Jednotlivými větvemi pronikalo světlo měsíčné tou měrou, že bez obtíží zpozoroval koně. I otázal se prchajících:

»Kam ubírají se moji bratři?«

»Podívej se na mne! Znáš-li mne?« odvětil Jemmy, blízko k němu se přitlačiv, aby jej Šošon dobře viděl.

»Ano. Jsi tlustý Jemmy.«

»Mluv tiše, aby se nikdo neprobudil. Old Shatterhand nás posílá. On ví, kam jdeme. Dostačí-li ti toto vysvětlení?«

»Moji bílí bratři jsou našimi přátely. Nemohu jim překážeti u vykonávání rozkazů slavného bílého lovce.«

Uprchlíci šli dále. Když vzdálili se od tábora již tak

daleko, že nebylo slyšeti dupotu koňského, vsedli na koně a klusem uháněli dále k řece Yellovstonské.

Šošon věřil slovům Jemmyovým a nenapadlo mu ani, aby sdělil příhodu tu jinému rudochovi, jenž na stráži jej vystřídal. A tak utajen zůstal útěk pěti smělých, anebo vlastně lehkomyšlných lidí, až počalo se rozednívatí.

V tu dobu měla společnost nastoupiti další cestu. Zasluchnuvše v ratolestech první hlasy ptačí, vstali všichni. Nejdříve zpozoroval Old Shatterhand, že schází Francis. Že však včerejší podezření znovu v něm se probudilo, pátral po Jemmyovi, a tak ukázalo se brzy, že není zde ani on a Davy, ani Frank a Vohkadeh. Po chvíli zjištěno, že opustili tábor i s koňmi svými.

Teprve potom hlásil se Šošon, jenž včera večer stál na stráži a vypravoval Old Shatterhandovi, jakého dostalo se mu vysvětlení od Jemmya.

Vinnetou stál nedaleko, slyšel vše, ale nemohl dovtípnouti se úmyslu, v jakém oněch pět mužů bylo se od nich odtrhlo.

»Jeli sami proti Sioux-Ogallallům,« vypravoval Old Shatterhand náčelníkovi Apačův.

»Což pozbyli rozumu,« zlobil se Vinnetou. »Nebezpečí, jemuž jdou přímo do náručí, jistě neujdou, ale prozradí i přítomnost naši. Proč jenom odloučili se od nás?«

»Aby přesvědčili se, žije-li dosud otec mladého Francisa.«

»Je-li mrtev, tedy ho přece již nevzkřísí, a žije-li,

nepomohou, ba uškodí mu spíše. Vinnetou odpustil by tuto chybu mladíkům Martinovi a Vohkadehovi, ale staří bílí lovci zasloužili by, aby vystaveni byli na posměch ženám i dětem!«

V tom přiběhl k nim Bob. Zaváněl ještě po smradbehu a zahalen byl dosud v příkrývku, již daroval mu Davy.

»Massa Shatterhand hledá massa Francisa?« otázal se.

»Ano. Mohl bys nám podati o něm zprávu?«

»Ó, massa Bob je velmi chytrý massa Bob, ví, kde je massa Martin.«

»Nuže, kde jest?«

»Odešel k Sioux-Ogallallům, aby viděl starého massa Francisa. Massa Martin pověděl vše massa Bobovi, aby sdělil to zase massa Shatterhandovi.«

»Tedy přece jen, jak jsem si myslil!« vece Old Shatterhand. »Kdy asi se vrátí?«

»Až uvidí massa Francisa, přijdou za námi k řece Fireholské.«

»Máš ještě nějaké zprávy pro mne?«

»Nikoli, massa Bob neví již nic.«

»Tvůj dobrý massa Martin vyvedl náramnou hloupost; myslím, že ho to bude státi život!«

»Cože? Massa Martina život? Hned vsedne massa Bob na koně, pojedje za ním a vysvobodí ho.«

A chtěl již běžeti ke koním.

»Zůstaň!« poručil Old Shatterhand. »Vyvedl bys novou a ještě větší hloupost!«

»Ale massa Bob musí přece vysvoboditi svého dobrého massa Martina!« volal věrný černochoch. »Massa Bob zabije všechny Ogallally!«

»Ano, jako jsi zabil medvěda, když vylezl jsi ze strachu na břízu.«

»Ogallalla není medvěd. Massa Bob nebojí se Ogallallův.«

Zaťal pěsti, hrozil jimi a tvářil se, jakoby polknouti chtěl aspoň deset Ogallallův.

»Budiž!« pravil Old Shatterhand. »Zkusím tě jednou. Rychle připrav se na cestu!«

Obrátiv se po té k Vinnetouovi, k němuž zatím přidružil se náčelník Upsárokův a Černý Jelen se synem svým Moh-avem, dodal:

»Můj bratr bude pokračovati v další jízdě a počká na mne u Pekelné Huby. Se mnou pak pojedou patnáct Upsároků se svým náčelníkem a Moh-av s patnácti Šošony. Vydáme se neprodleně za těmi všetečnými lidmi, abychom jim pomohli, kdyby jim hrozilo nebezpečí. Kdy vrátíme se k náčelníkovi Apačův, nevím. Také nelze mi udati, se které strany dostavíme se k němu. Můj bratr nechť rozestaví na obě strany hlídky, jež budou míti dobrý pozor, neboť je možné, že Siouxové dříve budou u hrobů náčelníků než já.«

Za málo jen minut uháněl Old Shatterhand se svými průvodci po stopě neopatrných bělochův. Kdy, kde a za jakých okolností dostihne jich?

Martin Francis a soudruhové jeho urazili zatím ovšem

hodný kus cesty. V noci bylo jim sice jen zvolna jíti, ale jakmile svítati začalo, pobodli koně ku běhu nejrychlejšímu.

Jemmy a Davy byli dnes opět ve svém živlu. Věděli dobře, že oni vlastně jsou hlavou malé výpravy, a že ostatní poddati se jim musejí, kteréžto cti v posledních právě dnech se jim nikdy nedostalo. Ač neznali cesty, již vykonati jim bylo, přece dělali si naději na šťastný výsledek, spoléhajíce na bohaté zkušenosti své.

Když se úplně rozednilo, viděli vřkol mnoho, ba více, než k jejich cestě bylo třeba. Přes tu chvíli bylo se jim obdivovati nějaké vzácnosti na krásy přírodní přebohaté krajiny tamější. Jemmy, Davy a Martin Francis stále a stále udivení své hlasitě dávali na jevo. Co však Vohkadeh cítil a myslil, toho nebylo lze se dopátrati; on toho nepověděl.

Povídavý Frank rád byl by se zase trochu pochlubil svou učeností, ale hned při prvním ve směru tom pokusu přesvědčil se, že marně dnes by se namáhal.

Cesta rychle jim ubíhala. O pravé cestě vlastně nelze ani mluvit. Někdy přelézti bylo jim hromady kamení, jež jako rozdrčené vrchy kupily se jim v dráhu. K polednímu měli za sebou již polovici denní jízdy.

Pojednou spatřili v dálce dosti veliký dům. Vypadal jako vlašská villa, ku které přiléhá zahrada, vysokou zdí obehnaná. Udiveni stanuli jezdcí.

»Dům zde u Yellovstonské řeky? Toť přece nemožné!« pravil Jemmy.

»Proč nemožné?« odpověděl Frank. »Je-li na vrchu sv.

Bernarda hostic, snad vystavěl jej někdo i zde. Možnost nikdy není vyloučena.«

»Hospic se to jmenuje, nikoli hostic,« připomenul Jemmy.

»Už zase začínáte! Nechtěl-li jste prve získati z mých výkladu zemězpytných, netřeba mi nyní poslouchati pochybného vašeho rozumování. Byl jste již někdy na hoře sv. Bernarda?«

»Nikoli.«

»Mlčte tedy hezky tiše! Jen kdo tam nahoře byl, může o tom mluvit. Ale podívejte se jen důkladněji na ten dům tamhle. Nestojí-li tam člověk přede dveřmi?«

»Zjistě. Aspoň zdá se tak. Ale nyní je zase pryč. Byl to snad jen stín.«

»Tak? Škodil jste si zase se svými optickými zkušenostmi. Kde je lidský stín, tam také byl i člověk, jehož tělo stín vrhlo. To je známá poučka Hypotenusova o jeho pytagorasu na obou katedrách. Není-li stínu, zmizelo buď slunce, nebo ztratil se ten, jenž jej prve vrhl. Poněvadž slunce ještě tu je, tedy zmizel chlap. Kam, o tom brzy se přesvědčíme.«

Rychle blížili se k budově a poznali ovšem, že nebylo to dílo rukou lidských, nýbrž dílo přírody. Domnělé zdi byl krásně bílý živec. Několik otvorů měli z dálky za okna. Široký a vysoký jako dvěře otvor také nescházel. Pohlédli-li bychom otvorem tím dovnitř, spatřili bychom tam široký dvůr, mnohými sloupy na několik částí

rozdělený. Uprostřed dvora toho prýštil se pramen, jehož čistá, studená voda vytékala právě vraty.

»Ku podivu!« pravil Jemmy. »Toto místo výborně hodí se nám k polednímu odpočinku. Vejdeme-li tam?«

»Pro mne,« odpověděl Frank. »Ale nevíme ještě, není-li člověk, jenž tam bydlí, špatný.«

»Hm! Mýlili jsme se; o člověku není tu ani památky. Je sice zbytečné, ale přece se o tom přesvědčím.«

Jel, pušku k ráně maje připravenou, volně branou a rozhlédl se po dvoře. Obrátiv se po té, kývl na ostatní.«

»Pojďte sem! Není tu ani živé duše.«

Všichni uposlechli vyzvání Jemmyova, jen Vohkadeh opatrně zůstal ještě v zadu.

»Proč nejede s námi také můj rudý bratr?« otázal se syn lovce medvědův. Indián chvíli ssál nosem povážlivě vzduch a odpověděl pak:

»Nepozorují moji bratří, že je zde velmi cítiti koninu?«

»Toť se rozumí, vždyť máme každý koně!«

»Zápach však přicházel ze dveří, když jsme se zastavili před nimi. Není zde viděti ani člověka, ani zvířete, ba ani stopy po nich.«

»Protože země pokryta je tvrdým kamením. Moji bratří, buďtež opatrní!«

»Není pražádné příčiny k obavě,« prohlásil Jemmy. »Pojďte, podíváme se nejprve dále do zadu.«

Místo aby nechali ho samotného tak učiniti a záda si kryli, poslechli ho všickni a těsně vedle sebe zajeli do

nejzazších oddělení. V tom zazněly náhle hřmot, jakoby země se trásla. Z pozadí vyrazil značný počet Indiánův a v okamžení obklíčil neopatrné jezdce.

Běloši nebyli na koních, ale měli velmi dobré zbraně. Dlouhý, hubený, ale svalnatý chlap, podle účesu náčelník, volal na ně v lámané angličtině: »Vzdejte se, nebo vezmeme si vaše skalpy!«

Indiánů bylo jistě aspoň padesát. Naši čtyři známí nahlédli, že každá obrana byla by záhubnou.

»Prach a broky,« vyhrklo Francouzovi v jeho mateřštině: »Vjeli jsme jim zrovna do rukou. Jsou Siouxové a zajisté ti, jež chtěli jsme vyčíhati. Ale posud není nic ztraceno. Snad dá se provésti něco lstí.«

Obrátiv se k náčelníkovi, pokračoval anglicky:

»Vzdáte že se máme? Vždyť jsme vám nic neudělali. Jsme přátelé rudých lidí.«

»Válečná sekera Sioux-Ogallallův namířena je na bledouše,« odpověděl dlouhán. »Sestupte a odložte zbraně! Nečekáme.«

Padesát párů v oči zamračeně hledělo na bělochy, a padesát červeně hnědých rukou sáhlo na nože. Old Shatterhand a Vinnetou nebyli by se jistě vzdali; ale dlouhý Davy byl první, jenž slezl se svého mezka.

»Učiňte mu po vůli,« pravil svým soudruhům. »Musíme času získati. Naši přátelé přijdou jistě, aby nás osvobodili.«

I sestoupili také ostatní a odevzdali zbraně. Při té

příležitosti štouchl Frank Jemmya pod žebra, řka rozhorleně:

»To je tím, že nenaučil jste se na gymnasii, jak se píše slovo hostic! Proč jste sem zajel! Kéž zůstal jste venku! Ted' mají nás ti darebáci v pasti!«

V tom udeřil jej vedle stojící Indián, ukázal mu na ostrý tesák, řka:»Mlč! Nebo — — —!«

Mávnul rukou, jakoby chtěl bodnouti. Frank chutě položil ruku na ústa na znamení, že nechce s nožem vejiti ve známost.

Vohkadeh s nimi nepřišel. Viděl zvenku, že soudruhové jeho byli od rudochův obklopeni, a proto hned zajel s koněm stranou, aby ho nikdo neviděl. Seskočiv po té lehl na zem a soukal se ke vratům, aby nahlédl do dvora.

Co tam viděl, naplnilo ho zděšením. Poznal náčelníka. Byl to Těžký Mokasin, vůdce Sioux-Ogallallův. Také ostatní poznal. Bylo to šest a padesát Ogallallův, k nimž sám nedávno náležel a jimž uprchl. Běloch, který padl jim do rukou blízko hrobů náčelníkův, jistě byl ztracen, nedostalo-li se mu odnikud vysvobození.

Co bylo mu dělati? Tak sama sebe ptal se chrabrý Vohkadeh. Aby rychle se vrátil a přivedl Old Shatterhanda s jeho lidmi? Nikoli. Napadla mu lepší myšlénka. Byla sice nad míru odvážná, ale poskytovala aspoň skrovnou naději na dobrý výsledek. Chtěl sám ukázati se Ogallallům; chtěl se odvážiti, že rozsápán bude od nich na kousky. Užije lži.

Pochopí-li běloši úmysl jeho, a zařídí-li dle toho výpovědi své, bude lze dodělati se výsledku příznivého.

Nerozmýšlel se déle. Bylo opravdově hrdinstvím, co vykonati si předsevzal; ale co řeknou Old Shatterhand a Vinnetou, až uslyší o tom! Myšlenka ta odvážlivost jeho zdvojnásobila. Vstoupiv na koně, vjel do dvora, tváře se co nejupřímněji.

Právě chtěli bělochy spoutati. Dva, tři skoky učinil kůň a stanul u nich.

»Uf!« zvolal hlasitě. »Od kterého času svazují bojovníci Sioux-Ogallallův ruce svých nejlepších přátel? Tito bledouši jsou bratří Vohkadehovi!«

Nenadálý příchod jeho vzbudil obecný úžas, nicméně prozradili jej několika jen polohlasnými výkřiky. Těžký Mokasin hluboce stáhl obočí, prohlížel pichlavými zraky zevnějšek mladého vojína a odpověděl:

»Dávno-li jsou bílí psi bratry Ogallallův?«

»Co zachránili život Vohkadehovi.«

Náčelník ještě upřeněji hleděl do očí Vohkadehových. Potom se otázal:

»Kde byl Vohkadeh dosud? Proč nevrátil se v pravý čas, když vyslali jsme ho, aby slídl po Šošonech?«

»Protože jej Šošonové zajali. Ale tito čtyři bledouši pro něho se potýkali a vysvobodili ho. Ukázali mu cestu, která rychle a jistě vede k Yellowstonské řece, a přišli sem s ním, aby vykouřili s Těžkým Mokasinem dýmku smírnou.«

Rty náčelníkovými pohrával potupný úsměv.

»Sestup s koně a odejdi ke svým bratřím!« poručil. »Jsi naším zajatcem, právě jako oni.«

S údivem odpověděl smělý jinoch:

»Vohkadech zajatcem svého vlastního kmene? Kdo dal Těžkému Mokasinovi právo, aby zajímal bojovníky svého národa?«

»Právo to dal si sám. Je vůdcem této výpravy a může dělati, co se mu líbí.«

Vohkadeh náhle s koněm na místě se otočiv, nabyl více místa, ježto nepřátelům od koně ustoupiti bylo. Položiv potom otěže koni přes krk, uchopil volnou levou rukou pušku a připraviv se k ráně, pravil:

»Od kterého času smějí náčelníci Sioux Ogallallův dělati, co jim libo? K čemu bylo by shromáždění starých otcův? Kdo dává náčelníkům moc? Kdo chce nutit udatného bojovníka Ogallallův aby poslechl náčelníka, jenž zachází se syny svého kmene jako s černochoy? Vohkahdeh je mladík ještě. Jeho kmen honosí se sice udatnějšími, moudřejšími a proslavenějšími bojovníky, ale on usmrtil již bílého bůvola a kráší hlavu svou péry orlími. Není tudíž otrokem. On nedá se zajati, a kdo jej urazí, musí se s ním potýkati!«

Pyšná slova ta neminula se s účinkem. Náčelníci Indiánů nepožívají naprosto dědičné moci, jaké těší se knížata evropští. Nelze jim vydávati ani zákonův, ani nařízení. Bývají voleni z bojovníkův, protože vynikli buď udatností nebo chytrostí, nebo nějakou jinou vlastností nad ostatní své soukmenovce. Nikdo však ve skutečnosti

není povinen, aby jich poslouchal. Ani když náčelník pořádati chce výpravu válečnou, není nikdo vázán, aby se jí účastnil. Komu se líbí, zůstane doma, čímž ovšem vzbudí u ostatních nelibost. Vliv a moc náčelníkova záleží hlavně na dojmu, jež působí jeho osobnost. Také sesaditi lze jej libovolně.

Těžký Mokasin, jenž měl jméno své podle nohou nad míru velikých, znám byl jako přísný, umíněný muž. Získal si sice značné zásluhy o svůj kmen, ale jeho tvrdošíjnost, jeho pýcha častokráte velmi mu škodily. Byl tvrdý, ukrutný a krvežíznivý. Soukmenovci jeho dělili se na dvě strany, ve stranu jeho přívržencův a ve stranu zřejmých anebo tajných odpůrců jeho. Tato roztržka ukázala se také, když Vohkadeh domluvil. Mnozí Siouxové vyslovili mu zřejmě uznání nebo souhlas. Náčelník změřil je ukrutným pohledem, pokynul několika věrným přívržencům, načež oni pospíšivše obsadili vchod, aby Vohkadeh prchnouti nemohl. Těžký Mokasin odpověděl pak:

»Každý Sioux-Ogallalla je muž svobodný, může dělati, co se mu líbí. V této příčině pravdu má Vohkadeh. Jakmile však některý bojovník stane se zrádcem svých bratří, ztratil právo, slouti mužem svobodným.«

»Myslíš-li, že jsem zrádcem?«

»Ano!«

»Dokaž toho!«

»Dokáži toho před shromážděním těchto bojovníků.«

»A já předstoupím před ně jako muž svobodný, se

zbraní v ruce a budu se hájiti. Až potom dokáži, že Těžký Mokasin urazil mne bez příčiny, bude se potýkati se mnou.«

»Zrádce nepředstupuje před shromáždění se zbraněmi v ruce. Vohkadeh je odevzdá. Je-li nevinen, budou mu zase navráceny.«

»Uf! Kdo opovází se vzíti mi je?«

Mladík rozhlédl se směle a vyzývavě kolem. Poznal, že mnohý obličej jeví s ním soustrast, většina však zůstala chladna.

»Nikdo ti jich nevezme,« odpověděl náčelník. »Ty sám je odložíš. Neučiníš-li tak, dostaneš kulku.«

»Mám dvě kule ve své pušce!«

To řka udeřil rukou na pažbu své zbraně.

»Vohkadeh odcházeje od nás neměl zbraně. Odkud má tuto flintu? Běloši mu ji darovali, a ti rozdávají jen tenkrát něco, plyne-li jim z toho užitek. Vohkadeh prokázal jim tedy nějakou službu, nikoli oni jemu. Vohkadeh je Mandan, jeho matka nebyla z rodu Siouxův. Kdo z těchto udatných bojovníků přimiouvati se chce za něho, prve než sám odpoví na mou žalobu?«

Nikdo se nehýbal. Těžký Mokasin vítězoslavně pohleděv na mladíka, velel:

»Sestup tedy s koně a odlož své zbraně! Budeš se hájiti, a potom teprve prohlásíme rozsudek. Odporem svým dokazuješ jenom, že nejsi nevinen.«

Vohkadeh dobře nahlédl již, že jest mu se podrobiti.

Zdráhal s dosud, aby učinil dojem na ty, již nebyli nakloněni náčelníkovi.

»Smýšlíš-li takto, podrobím se,« pravil. »Věc má je spravedlivá. Klidně hledím vašemu soudu vstříc a vzdávám se vám tedy.«

Sestoupiv složil zbraně své k nohám náčelníkovým. Ten pošeptal cosi nejbližše stojícím, kteří hned vytáhli řemeny, aby svázali Vohkadeha.

»Uf!« zvolal mladík zlostně. »Řekl jsem, že dávám vám dovolení i k tomu?«

»Dovolení takové беру si sám,« odpověděl náčelník. »Svažte jej a odveďte tam do rohu, by ležel tam sám a nemohl mluvit s ostatními bledouši!«

Co pomohl by tu odpor? Zhoršil by jen postavení jeho, proto cele oddal se Vohkadeh ve svůj osud. Svázavše jej na ruku i nohou, že nemohl se hnouti, odnesli ho Indiáni do kouta. Aby však nezachtělo se mu svobody, posadili se dva Siouxové vedle něho.

Starý jeden vojín, předstoupiv před náčelníka, pravil mu:

»Mnohem více zim přešlo přes mou hlavu nežli přes tvou; nehněvej se tedy, táži-li se, máš-li opravdu příčinu prohlašovati Vohkadeha zrádцем?«

»Odpovím ti, že jsi nejstarší z mých bojovníkův. Nemám vlastně jiné příčiny kromě té, že jeden ze zajatých bledoušův, totiž nejmladší, tuto vzadu ležícímu lovcovi medvědů nápadně jest podoben.«

»A tohle je dostatečná příčina?«

»Ano. Dokáži ti toho.«

Přistoupil k zajatcům, kteří viděli a slyšeli, čeho bezúčelně odvážil se pro ně Vohkadeh, aniž jim prospěl. Bohužel, nerozuměl ani Jemmy, ani Davy řeči Siouxův tou měrou, aby věděli vše, co Vohkadeh vypravoval.

Chytrý náčelník, tváře se méně přísně, pravil:

»Dříve nežli Vohkadeh odešel od nás, dopustil se činu, o němž nám raditi se jest. Proto je zatím naším zajatcem. Ukáže-li se, že ho bledouši tenkrát ještě neznali, propustíme ho zase na svobodu. Která jsou jména bílých mužův?«

»Povíme mu je?« tázal se Davy svého tělnatého přítele.«

»*Ano,« vece Jemmy. »Snad budou míti potom vůči nám trochu respektu.«

Obrátiv se k náčelníkovi, pokračoval:

»Jmenuji se tlustý Jemmy, a tento vytáhlý bojovník zde je dlouhý Davy. Jména ta slyšel jsi zajisté již.«

»Uf!« ozvalo se kolem.

Náčelník přísně je zrakem přeletěl. Sám byl také překvapen, maje proslavené ty lovce ve své moci, ale nedal znáti na sobě ni nejmenšího.

»Těžký Mokasin nezná vašich jmen,« odpověděl. »A kdo jsou tito dva mužové?«

Otázka ta, týkající se Franka a Martina, platila Jemmyovi. Davy mu šeptal:

»Probůh, nepověz jmen jejich!«

»Co řekl bledouš?« tázal se náčelník přísně. »Nechť odpovídá, koho jsem se ptal.«

Jemmy vzal útočiště ke lži. Řekl mu nějaké jméno, jež právě mu napadlo, a vydával Franka i Martina za otce a syna.

Zkoumavým pohledem přeletěl náčelník obličej obou jmenovaných, a potupný úsměv zahrál mu na rtech. Nicméně odpověděl dosti přívětivě:

»Pojďte za mnou.«

Kráčel směrem k zadní části dvora.

Domnělý dům byla dříve zajisté velikánská skála, složená ze živce a některých měkkých částí. Poslednější byly průběhem času deštěm odplaveny, kdežto živce vzdoroval ničivému vlivu povětří; tak zajisté povstala zdánlivá jen budova, jejíž dlouhé, vysoké zdi ohraničovaly dvůr, příčnými stěnami opět v několik částí rozdělený.

Nejzazší oddělení bylo největší. Bylo tam místa tolik, že pohodlně vešli se tam všichni koňové Ogallallův. V jednom koutě leželo šest bělochův na rukou i nohou spoutaných ve stavu velmi žalostném. Šat jejich byl všecek rozedrán, jen cáry visely s nich. Ruce měli ubožáci do krve rozedřené od pout, obličej špinavý, vlasy a vousy u velikém nepořádku objímaly hlavu. Líce jim zapadla, a oči ležely hluboko v důlcích, což obojí bylo od hladu a žízně, neměně i od přestálého trápení.

K nim zavléci dal náčelník nové zajatce. Když tam kráčeli naši nešťastní uprchlíci, řekl Martin tiše Jemmyovi:

»Kam nás asi zavedou? Snad k mému otci?«

»Dosti možné. Ale, probůh, neprozradte se, že ho znáte, jinak bylo vše ztraceno.«

»Zde leží zajatí bledouši,« pravil náčelník. Těžký Mokasín nezná úplně řeči jejich, neví tedy, kdo jsou. Bílí mužové nechť přistoupí k nim, aby se jich zeptali a mně to potom sdělili.«

Náčelník zavedl nové zajatce do kouta. Jemmy věda, že Francis rozumí francouzsky, a že Siouxové neznají řeči té, polohlasem pravil spoutaným bělochům:

»Nemýlím-li se, jest zde mezi vámi Francis, lovec medvědův. Neprozradte, probůh, že znáte svého syna, jenž tuto za mnou stojí. Přišli jsme vás osvobodit, zatím upadli jsme sami v ruce rudochův; přece však jsme jisti, že brzy dostane se svobody nám všem. Řekl jste tomuto rudému padouchovi své jméno?«

Francis neodpověděl. Pohled na syna zbavil ho řeči. Teprve po chvíli zaúpěl.

»Bože! Jaká slasť a jaká bolest zároveň! Siouxové znají mě, jakož i jména mých soudruhův.«

»Dobrá! Snad uvěznění budeme zde u vás, potom zvíte ostatní!«

Ačkoli náčelník ani slova nerozuměl, přece napjatě poslouchal. Zdálo se, že z přízvuku řeči uhodnouti chce obsah její. Bystrý zrak jeho těkal od Francisa na Martina a naopak. Pozorování jeho zůstalo bez výsledku. Martin opanoval se tou měrou, že obličej jeho nejevil ani nejmenšího pohnutí, přes to že při pohledu na otce nesmírné hoře vhánělo mu slzy do očí.

Hobble-Frank málem byl by se dopustil neopatrnosti. Bylo mu, jakoby mu srdce pukalo. Trhl sebou, jakoby na Francisu vrhnouti se chtěl, ale dlouhý Davy, uchopiv jej za ruku, zadržel a pokáral ho přísným pohledem.

Bohužel zpozoroval náčelník vše. Po chvíli tázal se Jemmya:

»Nuže, sdělili ti svá jména?«

»Ano! Ale ty víš je také již.«

»Myslíl jsem, že snad mne obelhali. Ty a tvoji soudruhové zůstanete zde také.«

Pojednou změnila se až dosud skoro přívětivá tvář náčelníkova. Pokynul Ogallallům s ním přišedším, ti vyprázdnili kapsy zajatcův a dali jim pak pouta.

»Znamenitě!« bručel si Jemmy, vida mizeti poslední obsah svých kapes. »Je s podivením, že nevezmou nám i šatův; toť bývá zvykem u rudochův.«

Noví zajatci položeni na zem vedle prvejších pěti nešťastníkův. Zanechav u nich několik hlídačův, vzdálil se vůdce Ogallallův.

Ubožáci netroufali si ani nahlas promluvit. Šeptali si jen. Martina položili zrovna vedle otce jeho, kteréžto okolnosti využítkovali nešťastníci; aby pokud lze navzájem osvědčili si něžnou oddanost.

Po nějaké chvíli přišel k nim Sioux a odvedl jednoho z prvních zajatcův. Ubožák nemohl pro bolest ani jiti, bídne jen kolébal se vedle rudocha.

»Co mu asi chtějí?« tázal se starý Francis, že to Jemmy slyšel.

»Aby zrádcem byl,« odpověděl tento. »Štěstí, že nemluvili jsme dosud o pomoci, již očekáváme.«

»Ale zmínil jste se přece o tom!«

»To není nebezpečné. Mějme se před člověkem tím na pozoru. Nejprve se přesvědčíme, lze-li mu důvěřovati.«

Jemmy soudil správně. Zajatce dovedli k náčelníkovi, jenž přijal ho s tváří zamračenou. Ubožák nemohl ani státi, proto usedl si na zem.

»Víš-li, jaký osud tě očekává?« otázal se ho náčelník.

»Ano,« vece tázaný sklíčeným hlasem. »Vždyť řekl jste nám to již častokráte.«

»Nuže, pověz to také mně.«

»Budeme usmrceni.«

»Ano, smrt' máte jistou, nejhroznější smrt'. Vytrpěti bude vám muka, jakých nedostalo se ještě žádnému bledouši, aby uctěn byl hrob, na kterém zemřete. Co bys dal, abys ušetřen byl takových trápení?«

Běloch neodpovídal.

»Mohl-li bys život svůj zachrániti?«

»Což lze jej vůbec zachrániti?« chutě zeptal se muž.

»Ano.«

»Co jest mi učiniti? Čeho žádáš ode mne?«

Myšlénka, že bylo by lze zachovati si život, vzpružila umdlené síly zajatcovy. Oči jeho se leskly, a mdlé, shrbené tělo se vzpřínilo.

»Žádám od tebe pramálo,« odpověděl náčelník. »Zodpovíš mi jen několik otázek.«

»Rád, rád!« radostně vzkřikl ubožák.

»Ale povíš mi pravdu, sice zemřeš za muk desateronásobných. Znal jsi chýži lovce medvědův?«

»Ano.«

»Byl jsi v ní?«

»Ano. My všichni byli jsme několik dní u něho, prve než vydali jsme se na cestu do hor.«

»Víš-li také, kdo u něho bydlel?«

»Zajisté.«

»Nuže, pověz to!«

»Měl syna a — —«

Zarazil se. Vzpomněl si, že zpráva, která od něho byla žádána, pro zajaté soudruhy jeho státi se může osudnou.

»Proč se mne ptáš?«

»Pse!« rozkřikl se náčelník. »Víš-li, co jsi? Červ, jejíž rozslápnu! Vyřkneš li jedinou ještě drzou otázku, dám tě za terč nožům svých bojovníků. Chci věděti, po čem se ptám. Nepovíš-li mi toho, řekne mi to některý jiný!«

Za řeči té skrčil se ubohý běloch jako pes, jemuž pán jeho ukázal bič. Tělesně polomrtev, duševně pak mučen, neměl již síly k dalšímu odporu. Odvážil se jediné jen otázky:

»Daruješ mi život a svobodu, povím-li ti vše?«

»Ano. Slíbil jsem ti to a dostojím svému slovu. Nuže, jsi hotov říci mi nyní pravdu?«

»Ano,« prohlásil ubohý, slibem zaslepený člověk.

»Tedy vypravuj! Má lovec medvědů syna?«

»Ano. Martin se zove.«

»Je to mladý bledouš, který tam teď s vámi leží?«

»Ano, on je to!«

»Uf! Oči Těžkého Mokasina jsou bystré. Znáš ostatní bílé muže?«

»Jen toho, který kulhá. Bydlel s medvědobijcem a jmenuje se Hobble-Frank.«

Chvilí před sebe v zamyšlení hleděl náčelník. Potom vyzvídál opět:

»Je pravda, co jsi řekl?«

»Ano, odpřisáhnu to.«

»Dobře tedy; jsme hotovi.«

Náčelník pokynul rudochovi, který byl zajatce prve přivedl. Uchopiv jej za paže, vyzdvihl jej, aby ho odvedl. Tu však ozval se běloch:

»Slíbil jsi mi život a svobodu. Kdy dostane se mi poslednější?«

Pohrdlivě ušklíbl se na něho náčelník.

»Jsi bílý pes, a těm netřeba ve slově státi,« odpověděl náčelník. »Umřeš jako ostatní, neboť jsi — —«

Zamlčel se. Nová myšlenka projela mu hlavou, obličej nabyl jiného, přívětivějšího výrazu. Potom pravil:*

»Pověděl jsi mi tuze málo.«

»Nevím již ničeho.«

»Lžeš.«

»Nemohu přece říci více, než sám vím.«

»Mluvili bledouši, již prve byli přivedeni, s lovcem medvědův?«

»Ano.«

»Co?«

»Nevím.«

»Víš-li, že spolu mluvili, víš také, co si povídali.«

»Nikoli. Mluvili vůbec velmi tiše a řečí, jíž nerozumím.«

»Nevíš-li, jak sešli se s Vohkadehem?«

»Nevím ani, kdo je Vohkadeh.«

»Víš-li, jsou-li v této krajině sami, nebo s jinými ještě bledouši?«

»Také o tom nevím.«

»Nu, to právě jest, co rád bych vypátral. Vyptávej se jich. Vyzvíš-li to, propustím tě na svobodu. Jdi tedy a dnes večer povíš mi, čeho jsi se dověděl.«

Potom odvedli ho zase a spoutali jej. Ostatní běloši nedůvěřující mu nemluvili, také on byl tiše.

Přemýšleje o své rozmluvě s náčelníkem, nahlédl, že dal se obelstít a že Těžkému Mokasinovi důvěřovati nesmí. Hodný ten člověk pokládal za svou povinnost, povědět starému Francisovi, o čem rozmlouval s Indiánem.

Lovec medvěďů jej předešel, otázav se ho po hodné chvíli:

»Nu, mastre, proč jste tak zamlklý? Rozumí se samo sebou, že dychtivě čekáme, abyste nám pověděl, kde jste byl, a čeho od vás žádali?«

»U náčelníka.«

»Vždyť jsem si myslil. Nač se vás vyptával?«

»Povím vám vše a upřímně. Chtěl vědět, kdo je

Martin a Frank, a já jsem mu to pověděl, protože mi za to slíbil svobodu.«

»Běda! To byla hloupost, jaké není na celém světě. A což svoboda vaše?«

»Té se mi teprve dostane, až vyzvím, jak jste se sešli s Vohkadehem, a nepřišli-li s vámi do této krajiny jiní ještě běloši.«

»Tak? A věříte, že vás ten padouch potom propustí?«

»Nikoli. Přemýšlel jsem právě o záležitosti té a poznávám, že by mne jen podvedl.«

»Dobře máte. A že jste tak upřímným, odpouštíte vám prvější hloupost. Ostatně nemyslete, že byste nás byl oklamal. Tušili jsme, proč vás zavolal, a byli bychom před vámi ani slova nepronесли.«

»Co mu tedy řeknu, až se mne zase ptáti bude?«

»Řekněte,« pravil Jemmy, »že jsme Vohkadeha vysvobodili z rukou Šošonův, a že jeli jsme sem, abychom odevzdali jej soukmenovcům jeho. Jiných bělochů kromě nás zde není. Toť vše, co odpovíte. A bude-li chtít vás obelstít, nesedněte mu znovu na vějičku. S naší strany spíše kyne vám naděje na osvobození, než s jeho.«

»Jak to?«

»Prozatím ptáte se tuze mnoho. Snad získáte si naši důvěru, že bude mi lze učiniti vám brzy příjemné oznámení.«

Tím záležitost ta prozatím odbyta.

Zajatci spoutáni byli také na nohou, nemohli tedy choditi, nýbrž jen s místa na místo se váleti. Skrovné té

volnosti užil i Jemmy a dostal se mezi mladého i starého Francisa; potom teprve mohl sdělit poslednímu, co pro něho podnikli, a že snad. přece vysvobozen bude ze zajetí.

Zatím svolal náčelník nejpřednější bojovníky k sobě a obeslal tam také Vohkadeha. Když poslední do shromáždění vstoupil, seděli všickni členové jeho v polokruhu, jehož střed zaujal náčelník. Vohkadeh postavil se proti nim, hlídán jsa po každé straně jedním Siouxem, jenž tesákem byl ozbrojen.

Poslednější okolnost byla pro Vohkadeha na pováženou. Ze všeho dalo se souditi, že záležitost jeho valně se zhoršila. Přes to však klidně očekával výslech.

Když jej všichni přítomní chvíli zamračeně byli pozorovali, ujal se slova náčelník, rka:

»Vohkadeh nechť vypravuje, co zažil od té chvíle, kdy nás opustil.«

Vohkadeh vypravoval po té, že zajali ho Šošonové, z jejichž rukou vysvobodili ho později běloši. Ač líčil vše jako pravdu, pozoroval nicméně, že mu nikdo nevěří. Když pak skončil, neozval se ani jeden ze shromážděných Siouxův, aby prohlásil, věří-li mu čili nic. Náčelník otázal se ho:

»Kdo jsou ti čtyři bledouši?«

Vohkadeh jmenoval nejprve Jemmyovo a Davyovo jméno, poznamenav spolu, že je s velikou ctí pro Siouxy, přišli-li tak znamenití lovci k nim.

»Ostatní dva?«

Otázka ta nezpůsobila mu rozpakův. Dříve již

rozmyslil si, co jim řekne. Jmenoval Frankovo jméno a vydal Martina za jeho syna. Náčelník nehnul ani brvou, ale otázal se:

»Zvěděl snad Vohkadeh, že lovec medvědů má syna Martina?«

»Nikoli.«

»A že bydlí u něho muž jménem Hoble-Frank?«

»Nikoli.«

Zachováváje stále vnější klid, byl Vohkadeh uvnitř přesvědčen, že jeho hra je ztracena. Teď však zahřměl na něho náčelník:

»Vohkadeh je pes, zrádce, smrdutý vlk! Proč ještě lže? Myslí snad, že nevíme, že Frank a syn lovce medvědů jsou našimi zajatci? Vohkadeh přivedl sem všechny čtyři bělochy, aby osvobodil ostatní bílé muže. Sdílejí s nimi tedy stejný osud! Shromáždění uradí se dnes večer, jakou smrtí zemře. Teď však budiž pevně svázán, až řemení zařízne se do masa jeho!«

Tak se i stalo. Po krátké době uvázali ho na koně, neboť chtěli se dát na pochod.

Podobně učinili i s ostatními zajatci, ale s těmi nepřišel Vohkadeh ve styk. Zůstal daleko od nich, a dva vojáci dáni mu k ochraně.

Smutný byl pohled na ubohého Francisa a jeho pět soudruhův.

Kdyby je nebyli uvázali za nohy, jistě nebyli by se udrželi na koních.

Davy šeptal příteli svému několik slov útěchy. Ferlon mu odpověděl:

»Jen krátký čas ještě trpělivost, Susiko! Mýlil bych se náramně, není-li Old Shatterhand nám již na blízku. Co nahlédli jsme my teprve teď, že jsme totiž hrozní hlupáci, to věděl on zajisté již dnes ráno. Přijde se slušným počtem rudochů za námi, a proto postaral jsem se, by našel stopu naši.«

»Jak?«

»Hleď! Tuto utrl jsem kus svého kožichu a zuby rozškubal jsem jej na drobounké kousky. Tam, kde jsme leželi, zanechal jsem jeden a cestou také tu a tam nějaký upustím. Zůstanou ležeti, ježto vítr nevaně. Přijde-li Old Shatterhand ku zpropadené té budově, neujde mu zajisté mé znamení, a pozná hned, kdo je zanechal, a co se nám přihodilo. Podle toho zařídí další své kroky.«

Siouxové netáhli podle řeky, byli by si zajeli. Brali se přímo k výšinám, jež Sloní hřbet slují, a obrátili se potom k táhlému pohoří, které tvoří vodní předěl mezi okeanem Atlantickým a Tichým.

Thlustý Jemmy nesoudil špatně, domnívaje se, že Old Shatterhand jest nedaleko. Siouxové ujeli sotva tři čtvrti hodiny od prvních výšin, když Old Shatterhand se svými Šošony a Upsároky blížil se k osudnému domku, sleduje přesně stopu svých pěti uprchlíkův.

On, Moh-av a kouzelný lékař Upsároků jeli v čele družiny. Oko Old Shatterhandovo nespustilo se země. Neušla mu ni nejmenší věc, jež ukazovala by na stopu.

Při pohledu na zdánlivou budovu zarazil se nejprve, ale přece odpověděl hned na otázku mastičkářovu:

»Již se pamatuji. Není to dům, nýbrž skála. Byl jsem tam také, a divil bych se, nevešli-li místa toho si prohlédnout ti, jež hledáme. Je to — — kýho kozla!«

Vykřiknuv seskočil s koně a jal se prohlížeti tvrdou skálu čedičovou. Byli právě na místě, kde křižovala se cesta jeho s cestou Siouxův.

»Tudy jelo mnoho lidí a sice sotva před hodinou,« pravil. »Nemyslím, že byli to Siouxové. Než přece, kdo jiný byl by zde v takovém množství! Dům zdá se mi podezřelým. Rozděleme se a obkličme jej!«

Dorazivše k budově, v okamžení ji obklopili. Shatterhand vydal se dovnitř nejprve sám. Pravil, aby přišli za ním, až vystřelí.

Trvalo dosti dlouho, než opět vyšel. Obličej jeho zvažněl.

»Rád dovolil bych,« pravil, »rudým svým bratrům, aby prohlédli si zajímavou tu stavbu, ale nemáme času nazbyt, neboť bílí mužové i s Vohkadehem byli od Siouxův zajati a před hodinou odvedeni.«

»Ví to můj bílý bratr jistě?« tázal se mastičkář Upsárokův.

»Ano! Viděl a četl jsem přesně všechny stopy jejich. Tlustý Jemmy zanechal mi tam znamení, a doufám, že nalezneme jich ještě více. Chtěl nám naznačiti směr, kterým ubírali se Siouxové.«

Ukazoval malinký hadřík, jež prve byl našel. Bylo na

něm pět anebo šest chloupkův, jistý to důkaz, že pochází hadřík z oprchalého kožichu Jemmyova.

»Co zamýšlí Old Shatterhand?« tázal se rudoch.
»Pojede po stopě Ogallallův?«

»Ano a sice hned.«

»Nedostali bychom se k řece Ohnivých děr právě tak dobře, kdybychom se vrátili k Vinnetouovi?«

»Ano, ale jest se obávati, aby Ogallallové do té doby neusmrtili zajatcův.«

»Odloží popravu jich až na den úplňku.«

»Lovce medvědův a jeho pěti soudruhův ano, ale naši přátelé nejsou tak dlouho životem jisti. Zvláště hodnému Vohkadehovi hrozí veliké nebezpečí. Naloží s ním jako se zrádцем. Bojím se, že stihne ho veliké neštěstí. Musíme tedy hned za nimi. Či jsou moji rudí bratří jiného náhledu?«

»Nikoli,« odpověděl obr. »Těší nás, že našli jsme tak brzy stopu Ogallallův. Těžký Mokasin jest vůdcem jejich, a toužím již, abych dostal ho do svých rukou. Pojďme!«

Obličej Upsárokův prozrazoval, že vůdce Sioux-Ogallallů zahynul by hroznou smrtí, kdyby upadl do jeho moci.

Old Shatterhand postavil se opět v čelo tlupy, a jezdci brali se dále směrem západním místo východním.

Další cesta byla nad míru obtížná, ježto ve tvrdé půdě skoro pranic znáti nebylo, kudy jeli Ogallallové. Old Shatterhandovi bylo tudíž míti dobrý pozor a jeti velmi pomalu.

Než zkušený ten lovec ani tentokráte nechybil, čehož důkazem byly kousky kožešiny, jež ob čas nalézali. Šošonové i Upsárokové byli vesměs dobrými stopovači, nicméně významně pohlíželi na sebe, obdivující se proslulému vůdci svému.

Po nějakém čase uhnuli se více k jihozápadu dosáhli výšin, jež tvoří předěl vodní. Kdo stojí tam nahoře, vidí v pravo úžlabiny, vedoucí vody své řekou Yellovstonskou a Missouriim k Mississippi, tedy k zálivu Mexickému, kdežto v levo údolím spěchají vody do Hadí řeky a potom Oregonem do Tichého okeanu.

Tam nebyla již země pustá jako dosud. Pokrývala ji úrodná prst; rozryta byla hojně potůčky, jež skytaly čerstvé, zdravé a zúrodnující vody. Z té příčiny hojně rostly tam tráva, křoviny, stromy, a také stopa byla nyní zřetelnější než prve.

Bohužel, nemohli dlouho jeti, neboť odpoledne blížilo se svému konci. Proto pobídli koně ku běhu rychlému, by před úplným setměním dostali se co nejdále.

Přehnuvše se přes předěl vodní, sestupovali opět s výšin po cestě velmi obtížné, místy i nebezpečné, až nastávající noc stopu úplně jim zakryla a tak další jízdu přerušila.

Byli-li všichni mužové až dosud zamlklými, nestali se v táboře hovornějšími. Nastávaly jim rozhodné chvíle, a v těch obírá se člověk nejraději sám sebou. Z čerstvé stopy soudil Old Shatterhand, že Ogallallové nejsou ani anglickou míli od nich vzdáleni, proto nerozdělali ani

ohňův, aby se neprozradili. Rozestavivše stráže na vše strany, zaobalili se všichni bojovníci do příkrývky a odebrali se na odpočinek. Ale sotva svítati počínalo, nastoupili zase další cestu.

Šlepěje Ogallallův ještě dnes bylo zřetelně znáti. Asi po hodině prohlásil Old Shatterhand, že Siouxsové včera ani nepřenocovali; nechtěli zajisté odpočinouti, dokud nedosáhli by řeky Ohnivých děr.

To právě bylo špatným znamením a dokazovalo, že měli nějaký úmysl, jež rychle provést chtěli. Žel však, že pronásledovatelé nemohli využítovati rychlosti koňů svých, neboť rostlinstvo zase zmizelo, a měkká půda ustoupila opět sopečné skále, na níž nebylo lze nalézt stopy.

Old Shatterhand soudil, že Siouxsové přidrželi se i dále dosavadního směru, a nemýlil se. Před nimi zdvihaly se vrchy Ohnivých děr, za nimiž jsou proslulé, velkolepé gejzery. Tam dařilo se opět rostlinstvo, ano i lesy, záležející hlavně z tmavých smrkův.

Po nějaké době dojeli k úzkému potůčku, jehož měkké břehy kopyty koňskými byly zdupány; Siouxsové napájeli tam koně.

Stopa byla tedy zase šťastně nalezena a podržela odtud až na vrch takovou zřetelnost, že na omyl nebylo pomýšlení.

Cesta pravá tam ovšem nevedla. Shatterhandovi bylo jeti lesem, jehož stromy však dosti daleko od sebe byly vzdáleny, že jezdcům v pochodu nikterak nepřekážely. Ale

právě taková cesta jest pro západozemce nejnebezpečnější. Za každým stromem skrývati může se nepřítel, o jehož přítomnosti nikdo nemá ani tušení.

Nikdo nevěděl, nevynutili-li rudoši lstí nebo mocí na zajatcích nějakého vyznání o pomoci, již od Old Shatterhanda očekávali. Kdyby Ogallallové tušili, že jsou pronásledováni, jistě učinili by náležitá ve směru tom opatření, a nejprůhodnější místo k tomu byl právě jmenovaný les. Za tím účelem vyslal Old Shatterhand několik Šošonův, aby okolí prozkoumali a hned se vrátili, kdyby pozorovali něco podezřelého.

Na štěstí ukázala se tu opatrnost zbytečnou. Zásahu o to přičísti sluší tlustému Francouzovi.

Náčelník totiž nařídil, aby všichni běloši jeli vedle sebe. Učinil tak v úmyslu, že domnělý zrádce vyslechne řeči svých spoluzajatcův a potom mu je sdělí. Ale Jemmy poučil soudruha, jaké odpovědi dal by na otázky náčelníkovy.

K večeru kázal Těžký Mokasin bělocha toho nenápadně oddělit od ostatních, a sám k němu potom se přidružil, aby jej vyslychal. Běloch odpovídal, jak mu Jemmy nařídil, ujistiv totiž náčelníka, že kromě Vohkadeha a čtyř bělochů nižádný člověk nepřišel k Yellovstonské řece.

Náčelník mu uvěřil a měl proto všechnu opatrnost za zbytečnou. Okolnosti té děkovati sluší, že Old Shatterhand se svými Indiány dosáhl vysočiny, aniž narazil někde na nějakou překážku.

Vysočina porostlá byla také hustým, vysokým lesem, jenž zabraňoval rozhled do protějšího údolí.

Jedouce stromovým zaslechli zvláštní, temně šumivý šramot, jež brzy přerušilo pronikavé písknutí, načež ozval se zase sykot, právě takový, jaký vydává lokomotiva přebytečnou páru vypouštějící.

»Co je to?« udiveně tázal se Moh-av, syn náčelníka Šošonův.

»Zajisté nějaký gejzer,« odvětil Old Shatterhand.

Potom skláněla se půda nejprve povlovně, později srážně, že stěží jen udrželi se jezdci na koních. Proto sestoupili s nich a šli pěšky, vedouce koně za sebou.

Stopa Ogallallův byla ještě zřetelná, ale Old Shatterhand poznal přece, že pochází od včerejška.

Sestoupili již asi dvě stě metrův, když pojednou přestal les, jehož okraj přímou tvořil čáru, trochu níže však dosahoval až na samé dno údolí.

Rozhled po údolí měli nyní volný, a co objevovalo se tam překvapenému oku, bylo zajisté podivuhodné i co do krásy přírodní i co do živé její štafáže.

Hořejší údolí Madisonu, jenž má tam významné jméno »řeka Ohnivých děr«, je zajisté nejznamenitější částí Národního parku. Na ploše mnoha kilometrů dlouhé, místy až dva a dvacet kilometrů široké, jest na sta gejzerův a horkých pramenův. Přirozené ty vodotrysky vrhají vody své náramně vysoko. Přčetnými štěrbinami vystupují ze země sirnaté páry, a vzduch stále přesycen je horkými parami vodními.

Sněhobílá pěna jako poklička přikrývá podzemní hrnce, přesvětle lesknouc se v paprscích slunečních. Na jiném opět místě tvoří povrch zemský husté, tekuté, nepříjemně páchnoucí bahno teploty rozličné. Tu a tam zdvihá se půda jako bublina do výše, až posléze prasknuvši bezednou, širokou díru do země zanechává, jíž řine se potom pára, až přechází zrak výjev ten sledující. Tyto bubliny a díry tvoří se a zanikají brzy tu, brzy tam, a běda tomu, kdo octne se na místech takových! Právě stál ještě na půdě pevné; tu však země pod nohama jeho se počne rozpalovati a zdvihati. Jen odvážný skok, rychlý, okamžitý útek spasiti může člověka.

Ale sotva vzdálili jsme s jedné takové bubliny, již zdvihá se vedle druhé i třetí.

Stojíme na velmi tenké kůře, která zakrývá strašné ty hlubiny zemské jako lehounká, papíru podobná látka hnízda vosího.

Rovněž běda tomu, kdo vzpomenuté bahno má za látku, jež by ho unesla. Vypadá sice jako rašeliniště, které přece přejíti lze, ale drží ji toliko sopečné páry jako pěnu, jež plove a pohybuje se po vodě, ve které vaří se maso.

Všude pod nohama půda povoluje, a šlepěje hned plní se hustou žlutězelenou, smrdutou tekutinou.

Všude to šumí, vře, klokotá, píská, syčí, hučí a sténá. Obrovské prameny vody a kusy bahna lítají vůkol. Hodíme-li do takového proměnlivého otvoru těžké kámen, zdá se, že urazili jsme tím všechny duchy podzemní. Vody i bahna zmocní se strašné, opravdu

d'ábelské rozčilení, vystupují, přelévají se, jakoby zločince ve hroznou stáhnouti chtěly záhubu.

Voda čarodějných těch kotlů je rozmanitě zbarvena, bílá, červená azurově modrá, někdy také čistá jako sklo. Ve výši viděti je veliké bílé, jakoby hedvábné niti, nebo hustý, olověný sliz, který každý ponořený předmět za několik minut tlustě pokryje, tvrdna v pevnou, trvanlivou, skoro nezničitelnou látku.

Přihází se také, že voda takové ohnivé díry mění se v nejkrásnější barvě zelené. Náhle otevrou se po stranách malé ventily, a jimi řinou se proudy vody, které zelená tekutina zbarvila všemi barvami duhovými.

Člověk zvolal by tu přes tu chvíli slova největšího obdivu, kdyby vše to nebylo tak příšerné, přímo pekelné.

Při této řece Ohnivých děr stanul tedy Old Shatterhand se svými bojovníky. Poslednější chtěli vyjít z lesa, ale vůdce zdržel je hlasitým vzkřiknutím. Ukázal na protější břeh řeky, a tu ovšem nahlédli, že prospěšnějším bude, zůstanou-li nyní ještě v úkrytu lesním.

Údolí bylo tam snad jen anglickou míli široké. Nad místem, kde Old Shatterhand stál, sblížily se břehy tou měrou, že řeka měla sotva místa, by protlačila jimi špinavě zbarvené, potutelně třpytivé své vlny. Níže jevil se týž obraz. Vzdálenost mezi oběma nížinami neměřila více než anglickou míli.

Řeka, jejíž voda od pramenu do ní se vlévajících teplá jest, že usmrcuje každý zvířecí život, šuměla podle stráně, na které zastavil se Old Shatterhand. Stráň ta, jak již

praveno, porostlá byla lesem; skláněla se sice dosti příkře, nicméně byla schůdnou. Protějšší však stráž zdvihala se skoro kolmo do výše. Skládala se z černého, nahoře věžovitě rozštěpeného kamení a uhýbala se značně zpět, že podobala se od jedné úžiny řeky až ke druhé oblouku kruhové výseče. Ale údolí tímto ústupem stěny skalní nikterak se nerozšířilo, neboť na temné skále, právě proti Old Shatterhandovi, vyčníval veliký útvar, jehožto široká pata dosahovala skoro až na druhý břeh.

Útvar ten — neníť lepšího výrazu k označení toho předmětu — byl tak podivný, na první pohled nepochopitelný, že domníváme se před sebou míti svět báječný, v němž tajemný život vedou víly, skřítkové a jiní podzemní tvorové.

Byl to tarasovitý výstavek, jemně rozčláňovaný a fantasticky okrášlený, jakoby z padlého sněhu a nejjemnějších křišťálů ledových.

Nejspodnější, nejrozsáhlejší taras byl jako z nejjemnější slonoviny vyřezán. Okraj jeho pokrývaly ozdoby, které z dálky vypadaly jako umělecké dílo znamenitého řezbáře. Taras ten tvořil okrouhlou nádržku, z níž vystupovala druhá, lesknoucí se jako alabastr, posetý zrnky zlatými. Druhý taras byl průměru menšího nežli první. Štíhle zdvihal se z druhého taras třetí, vytvořený jakoby z jemně trhané bílé vaty. Látka, ze které se skládal, byla vzdušná, že by člověk myslil, že nesnese ni nejmenší tíže. A přece vypínalo se nad ním ještě jiných šest tarasův, z nichž každý přijímal vodu z nejbližší vyššího, aby postoupil

ji v tenounkých paprscích, anebo ve způsobě drobného deště, neb i v širokých proudech nádržce nižší.

Jako ze sněhových kločkův utkaný šat bytosti nadpozemské tulil se tento štíhlý, zářivý div přírodní ke tmavé stěně skalní. A přece vytvořila oděv ten tatáž ruka, která nakupila tam černý čedič a prolomila korou zemskou sopky bahenní.

Třeba jen vystoupiti na špičku podivného toho jehlance, a uvidíme hned, z čeho je vytvořen. Tam vyrazil právě mohutný pramen ze země, jenž ve výši jako deštník se rozšířiv v podobě deště a za velikého šumu kolkol k zemi dopadal.

Voda gejzeru sama vystavěla si jehlanec. Jemné, lehounké částěčky, jež voda obsahovala, usazovaly se tam a ještě nyní pracovaly na, podivuhodném tom útvaru. Horká voda stékala s nádrže do nádrže, stále se ochlazujíc, že v jednotlivých vodojemech ubývalo teploty od shora dolů. Posléze nejniže křišťálová tekutina se přelévala a po krátkém toku ústila se do řeky Ohnivých děr.

Jako d'ábel vedle anděla vypínal se vedle nádherné té pyramidy jiný, skoro okrouhlý, tmavý útvar špinavé barvy. Val ten skládal se z pevné hmoty, z níž vyčnívaly v rozmanitých podobách zbytky sopečných útvarův. Vypadalo to, jakoby dítě nějakého obra bylo si hrálo kameny čedičovými, stlačilo a ohnulo je způsobem dobrodružným a po té upevnilo je na okrouhlém valu.

Násep měl průměr asi šestnácti metrův a tvořil

přirozenou obezdívku díry, jejíž zející tlama neslibovala nic dobrého.

Byl to jícen sopky bahenní. Zúžoval se dovnitř, kdež potom zase se rozšířil.

Jakmile ve velkolepém gejzeru začalo šuměti a hučeti, vystoupilo i bahno v příšerném jícnu. A když rozdělil se vedle pramen vody, kleslo i kypící bahno do hlubiny. Gejzer a sopka bahenní byly tedy v úzkém spojení. Duchové podzemní, rozdělivše k vyvržení určené hmoty, vedli křišťálovou vodu gejzeru, ostatní pak látky do nitra sopky.

»To je Čertova voda,« pravil Old Shatterhand, na sopku ukazuje.

»Znáš ji?« otázal se vůdce Upsárokův.

»Ano. Byl jsem zde již!«

»Prve však nevěděl jsi, kam bychom přišli?«

»Protože jsem nikdy ještě nejel tudy, kudy jsme se dnes brali. Tenkráté přišel jsem sem tuhle se shora podle řeky. Tam naučil jsem se znáti Čertovu vodu. Teď táboří tam Sioux-Ogallallové. Proč jenom neubírají se dále? Jedou přece ke hrobům náčelníkův, které jsou dále nahoře. Mají zajisté nějaký úmysl.«

Blízko kraje sopky bahenní tábořili Ogallallové; bylo je dobře viděti, ba i jednotlivé osoby bylo lze rozeznati.

Koňové jejich odpočívali opodál tiše na zemi. Pásti se nemohli, protože tam půda nevydala ni jediného stébla.

Nedaleko leželo mnoho těžkých kamenův; na nich seděli zajatí běloši, každý na jednom. Ruce svázali jim na

zad a lassem upevnili je za nohy ke kamenům. Seděli tam již od včerejšího večera v poloze, jež působila jim zajisté neobyčejná muka.

Právě teď, když Old Shatterhand pozornost svou upoutal na Ogallally, nastal čilý ruch mezi nimi. Zdvihnuvše se usedli v kruh, jehož střed zaujal náčelník.

Kouzelný lékař Upsároků, stojící vedle Old Shatterhanda, přidržel

si ruku k očím, aby lépe viděl; jen chvíli zíral na Ogallally a pravil pak zlostně:

»Tam sedí uprostřed svých psů Těžký Mokasin! Bude se raditi s nimi.«

»Znáš ho, svého nepřítele, a víš tedy dobře, je-li to skutečně on?« tázal se Old Shatterhand.

»Jak bych ho nepoznal! Viz dlouhou, hubenou postavu jeho a obličej! Oloupil mě o jedno ucho, já mu vezmu obě; jeho tomahavk zranil mé rámě, ale můj meč zasáhne srdce jeho!«

Zajatce ovšem bylo lze také poznati. Old Shatterhand viděl Jemmya, Davya, Martina i Hobble-Franka. Vohkadeh upoután byl stranou ke kameni a to v poloze, jakoby mu všechny údy měly býti vymknuty.

Jeden ze Siouxův k němu přistoupil, odvázal a odvedl ho pak do kruhu.»Chtějí ho vyslýchati,« vece Old Shatterhand. »Snad budou ho souditi a zamýšlejí vykonati na něm trest hned na tomto místě. Ach, kéž slyšel bych, co budou mluvíti!«

»A proč smějí s ním Ogallallové vůbec mluvíti?«

vzkřikl lékař. »Pojdme tam! Náš tomahavk nechť je všechny pohltí!«

»Nejde to tak rychle,« namítal Old Shatterhand. »Můj rudý bratr uvažij, že bylo by nám ještě statečně lézti, než dostali bychom se s této stráně a k řece. Uvidí nás, jakmile vyjdeme z lesa. Nežli dosáhneme řeky a ji přeplujeme, učiní svá opatření.«

»Má bílý můj bratr lepší plán?«

»Ano! Musíme vraziti na ně náhle, netušeně. Obávám se totiž, že zajatce raději usmrtí, než aby vydali je do rukou našich. Tuhle dolů nemůžeme, zpozorovali by nás. Ale tam dole přiléhá les až k řece, dostaneme se tedy nepozorovaně až na břeh. Budeme-li dosti opatrnými, nezahlednou nás ani, neboť nádrže gejzeru budou potom mezi námi a nimi.«

»Pravdu má můj bratr. Tak se staň! Ale vymíňuji si toliko jednu věc.«

»Kterou?«

»Nikdo nesmí usmrtiti náčelníka Ogallallův. Chci se pomstiti na něm, náleží mně!«

Old Shatterhand se zamyslí. Vztyčiv pak hlavu a sraštiv čelo, pravil:

»Nad padesát nepřátel je tam. Poteče mnoho krve, a přece rád vyhnul bych se tomu. Je však nemožné, abychom zmocnili se jich bez boje.«

Dosud držel se Bob až na konci tlupy, teď však postoupil do předu, aby podíval se na Ogallally. Rozmluvě

Old Shatterhandově s rudochem nerozuměl, ježto vedena byla řečí indiánskou, ale ukazuje dolů, pravil:

»Tam massa Francis a také mladý massa Martin! Chce-li je massa Shatterhand osvoboditi?«

»Ano!«

»Ó, ó! Velmi dobře, velmi dobře! Černoch Bob také pomůže. Černoch Bob poběhne dolů přes vodu. Massa Bob nebojí se Ogallallův. Massa Bob je silný a smělý. On je všechny zabije!«

A již chtěl utéci. Old Shatterhand zadržel ho. Vyňal z kapsy u sedla dalekohled a namířil jej na Siouxy. Právě odvázáli Martina Francisu, odvedli ho do kola a postavili vedle Vohkadeha. Dalekohledem viděl Old Shatterhand obličej tak jasně, že rozeznával i pohyby rtů jednotlivých řečníkův, jakoby Siouxové stáli od něho jen dvacet krokův.

Náčelník mluvil k Martinu Francisovi, ukazuje na jícen sopky bahenní. Old Shatterhand viděl zřetelně, že Martin zesinal. Zároveň ozval se pronikavý skřek, jaký vyraziti může lidské hrdlo jen v největším zděšení.

Jeden ze zajatců vzkřikl; byl to starý Francis. Old Shatterhand pozoroval, že ubohý muž ze všech sil trhá pouty. Co řekl náčelník, bylo zajisté strašlivé.

Opravdu bylo to něco d'ábelského, že zaúpěti mohl tak jen otec v úzkosti o své dítě.

Sioux-Ogallallové, dorazivše k řece Ohnivých děr teprve včera s večerem, očekávali, že budou tam

přenocovati, ale Těžký Mokasin ustanovil, že překročí ještě řeku.

Znal dobře krajinu, neboť byl zde již několikrát. Ve hlavě jeho zrodila se myšlenka hroznější ještě, než sopka bahenní.

Veda v předu koně svého za uzdu, ukazoval soukmenovcům svým cestu. Také zajatcům kázali sestoupiti, což ovšem nebylo snadné, ježto nesměli jich odvázati od koní. Posléze přece všichni šťastně dosáhli břehu řeky.

Na místě tom nebyla voda horká, nýbrž jen teplá. Bylo ji lze tedy beze škody přebrodit. Vždy dva a dva Indiáni vzali koně zajatcova mezi sebe a tak dostali se na druhý břeh. U jícnu sopky bahenní se zastavili.

Běloši uvázaní byli k velikým kamenům a postaveni k nim hlídači. Potom ulehli si ostatní, ač jim náčelník ani nepověděl, proč tábořiti budou zde u páchnoucího jícnu, kde není pro koně ani trávy, ani vody.

Za svítání odvedli koně stranou, kdež — jak náčelník věděl — čistý pramen ze skály se vyléval. Teprve po skrovné snídani, záležející ze sušeného masa bůvolího, oznámil tiše Těžký Mokasin, na čem ustanovil se ohledně Vohkadeha i mladého Francisa.

Všichni měli prvějšího za zrádce. Vohkadeh nepřiznal se k ničemu, ale v očích jejich byl ze zrady usvědčen. Že sdíletí má mladý Francis stejný s ním osud, nedělalo jim žádných starostí. Všichni zajatci odsouzeni byli k smrti,

a ta byla zábavnější, čím rozmanitěji konána poprava ubožákův.

Nejprve pásti chtěli se na mukách, jež způsobí zajatcům prosté ohlášení rozsudku. Z té příčiny rozestoupili se v kolo a předvedli Vohkadeha.

Věděl ovšem, že jistá smrt je mu určena, ale netušil, že rozsudek bude hned na něm vykonán. Byl přesvědčen, že Old Shatterhand a Vinnetou objeví se co nejdříve, a proto s veselou myslí předstoupil před své soudce.

Výslech veden byl hlasitě, aby též ostatní zajatci, pokud rozuměli řeči Siouxův, vše slyšeli.

»Rozmyslil se Vohkadeh, bude-li zapíratí ještě dále, nebo poví-li pravdu bojovníkům Ogallallův?« otázal se náčelník.

»Vohkadeh neučinil nic zlého, nemůže tedy ničeho doznati,« odpověděl tázaný.

»Vohkadeh lže. Poví-li nám pravdu, bude rozsudek nad ním velmi mírný!«

»Rozsudek bude stejný, ať jsem vinen, anebo nevinen. Zemru!«

»Vohkadeh je mlád. Mládež mívá slabou paměť. Neví často, jaké následky míti může, co podniká. Proto jsme hotovi milosrdenství dáti průchod; ale ten, jenž dopustil se chyby, musí býti upřímným.«

»Nemám odpovědi!«

Ústa náčelníkova stáhla se k potupnému úsměvu. Potom pokračoval:

»Znám Vohkadeha. Poví nám přece všechno!«

»Marně budete toho očekávati.«

»Tedy je Vohkadeh zbabělcem! Bojí se. Má odvahu jednati špatně, ale aby doznal toho, k tomu nedostává se mu zmužilosti. Vohkadeh přes mládí své je baba, která úzkosti kvílí, štípla-li ji moucha!«

Náčelník dobře znal tohoto muže. Slova jeho neminula se účinku.

Indián nesnese názvu zbabělec, aby hned neukázal, že dosti je zmužilým. Uvyklý jsa od maličkosti nedostatku, namáhání a všelikým bolestem, nebojí se smrti. Je přesvědčen, že hned po smrti dostane se do věčných lovišť. Byl-li zbabělcem nazván, bývá vždy hotov dokázati opak toho, byť i život svůj nasadil. Tak i Vohkadeh. Sotva náčelník nadávku vyřkl, odpověděl mladík chutě:

»Usmrtil jsem bílého bůvola. Všichni Ogallallové to vědí!«

»Ale nikdo z nich u toho nebyl. Nikdo neviděl, že zabil jsi jej opravdu. Ze přinesl jsi jeho kůži, víme; ostatně nic!«

»Což dává bůvol kůži svou dobrovolně?«

»Nikoli! Ale pošel-li, leží na prérii. Vohkadeh k tomu přijde, stáhne mu kůži, přinese ji domů a řekne pak, že jej usmrtil. Bůvol zatím sám scepeněl.«

»To je lež!« zvolal Vohkadeh v největším rozhorlení nad novou touto urážkou. Pošlý bůvol neleží na prérii. Supové a vlci stepní, sežerou ho!«

»A takovým vlkem jsi ty!«

»Uf!« vykřikl Vohkadeh trhaje řemeny. »Kéž nejsem

spoután, ukázal bych ti, jsem-li divokým vlkem stepním anebo ne!«

»Ukázal jsi to již. Jsi zbabělcem, neboť bojíš se pověděti pravdu!«

»Nezapíral jsem z úzkosti.«

»A proč tedy?«

»Z ohledu na ubožáky, kteří jsou v rukou vašich.«

»Uf! Tedy doznáváš, že jsi vinen?«

»Ano!«

»Nuže vypravuj, co's učinil!«

»Co bych vypravoval? K tomu postačí několik slov. Spěchal jsem do vigvamu medvědobijcova, abych pověděl, že byl od vás zajat. Potom vydali jsme se na cestu, abychom jej osvobodili.«

»Kdo?«

»Nás pět. Syn lovce medvědův, Jemmy, Davy, Frank a Vohkadeh.«

»Nikdo jiný?«

»Nikdo.«

»Tedy zamiloval si Vohkadeh velmi bledouše?«

»Ano! Jediný z nich větší má cenu než sto Sioux-Ogallallův.«

Náčelník rozhlédl se kolem, raduje se z dojmu, jaký poslední slova mladého Indiána učinila na Ogallally. Potom se otázal:

»Víš, čeho dopustil jsi se slovy svými?«

»Ano! Usmrtíte mne.«

»Ale za hrozných muk!«

»Nebojím se jich.«

»Nechť začnou hned. Přiveďte sem syna lovce medvědův!«

Old Shatterhand viděl, že přivedli tam i Martina a postavili ho vedle Vohkadeha.

»Slyšel a rozuměl jsi, co řekl Vohkadeh?« tázal se náčelník.

»Ano,« odvětil Martin klidně.

»Došel pro vás, abyste osvobodili zajatce. Pět myší vytáhlo, aby sežralo padesát medvědův! Hloupost' zničila rozum váš, nechť zničí vás tedy docela. Umřete!«

»Víme to!« usmál se Martin. »Nikdo nežije věčně!«

Náčelník nerozuměl mu hned, ale pochopiv smysl slov jeho, odpověděl:

»Myslím, že umřete naší rukou!«

»Věřím, že je to váš úmysl!«

»Čemu teď jen věříš, poznáš velmi brzo jako skutečnost. Doufáte snad ještě, že naskytne se vám příležitost k útěku? Tomu předejdeme. Umřete ještě dnes, teď, hned!«

Pohleděl ostře na oba odsouzence, aby se přesvědčil, jaký účinek měla slova jeho. Vohkadeh tvářil se, jakoby jich ani neslyšel, ale líce Martinovo změnilo barvu, ačkoli namáhal se co nejvíce, aby ukryl leknutí své.

»Těžký Mokasin vidí, že jste dobrými přátely,« pokračoval náčelník. »Udělá vám tedy potěšení, že umřete společně.«

Domníval se, že rozmnoží ještě zděšení jejich. Ale Vohkadeh pravil, vesele se usmívaje:

»Jsi lepším, než jsem myslel. Smrti se nebojím. Umrli se svým bílým přítelem, bude mi smrt i sladkou.«

»Sladkou?« posmíval se náčelník, »ano, sladkou vám bude. Užijete její sladkosti pomalu, až na dno. A ježto vaše láska tak řídká je, odeberete se do věčných lovišť způsobem zvláštním, nevídaným!«

Vstal a vystoupiv z kola, popošel k jícnu sopky bahenní.

»Zde je hrob váš!« pravil. »Za několik okamžiků vás přijme!«

Ukazoval do hlubiny, z níž smrduté páry vystupovaly.

Toho nikdo neočekával. Toť bylo více než nelidské! Martin zesinal. Otec jeho zaúpěl úzkostí, že hlas jeho uslyšeli Old Shatterhand i soudruhové jeho na protějším břehu. Vší silou škubal svými pouty. — Až dosud neprozradil Francis ani slovem, ani pohledem, jak nešťastným je. Byl tuze pyšným, než aby to znáti dal. Teď však, když uslyšel, co hrozí synovi jeho, nedovedl se již opanovati.

»To ne, jen to ne!« volal. »Hod'te do jícnu mne, jenom ne jeho, ne jeho!«

»Mlč!« obořil se na něho náčelník. »Naříkal bys úzkostí, maje podstoupiti smrt místo svého syna!«

»Nikoli, ani slova neuslyšíte, ani jediného!«

»Budeš kvíleti, popíše-li ti jen ta muka. Domníváš se, že prostě jen hodíme tvého chlapce a zrádce Vohkadeha

do tohoto jícnu? Mýlíš se náramně. Bahno stoupá a klesá pravidelně jako moře. Přesně znám je okamžik, kdy bahno se zdvihne a jak vysoko vystoupí. Uvážeme zrádce a tvého syna na lasso a uvrhneme je do díry, ale nespádnou tam, na lassech jsouce uvázáni. Spustíme je jen tak hluboko, aby jim bahno vystoupilo toliko k nohám. Po druhé spustíme je doleji, až po kolena. Tak klesati budou hloub a hlouběji, a těla jejich péci budou se ode zdola v horkém kalu. Máš ještě chuť podstoupiti smrt místo svého syna?

»Ano!« odpověděl Francis. »Usmrťte mne místo něho, ó usmrťte!«

»Nikoli! Ty skončíš s ostatními smrtí mučedlnickou v Údolí Hrobů. Teď však patřiti budeš, jak syn tvůj noří se v bahno!«

»Martine, Martine, synu můj!« zoufale volal nešťastný otec.

»Otče, můj otče!« s pláčem odpověděl tento.

»Mlč!« šeptal mu Vohkadeh. »Umřeme, ale neuděláme jim zrovna to potěšení, aby pásli se na našich bolestech.«

Francis škubal okovy svými, ale nedocílil ničeho, leda že se mu řemení zařezávalo ještě hlouběji do masa.

»Slyšíš-li, jak kvílí a naříká!« pravil mu náčelník. »Mlč a raduj se spíše, neboť uvidíš vše zřetelněji než my. Odvažte zajatce od kamenův a uvažte je na koně, aby vysoko sedíce vše lépe viděli. Ale oba chlapce svažte a odneste je k díře!«

Několik Siouxův uchopilo Vohkadeha i Martina, by

je spoutali ještě pevněji; ostatní Indiáni provedli rychle další část rozkazu náčelníkovy.

Francis zaťal zuby, aby ani slovo nářku mu neuklouzlo. Seděl i s ostatními vysoko na koni.

»Toť děsné!« nařikal Davy, obraceje se k Jemmyovi. »Pomoc přijde jistě, ale pro tyto dva hodné hochy jistě pozdě. My dva vinni jsme smrtí jejich. Neměli jsme svolovati.

»Pravdu máš, a — — slyš!«

Ozval se chraptivý hlas supův. Ogallallové nedbali ho.

»Znamení Old Shatterhandovo,« šeptal Jemmy. »Mluvil často o tom a křik ten napodobil také před námi.«

»Bože! Kéž je to pravda!«

»Ano, dejž Bůh, abych se nemýlil. Soudím-li správně, šel Old Shatterhand stále po naší stopě a je teď tam naproti. Pohleď do lesa! Nevidíš-li ničeho?«

»Ano, ano,« vece Davy, »jeden strom se pohybuje. Není to samo sebou; jsou tam tedy lidé!«

»Vidím též! Ale nehleďme tam, abychom neupozornili Ogallallův!«

A hlasem silným volal na mladého Francisa:

»Mastre Martine, nepozbývejte naděje! Pomoc již přichází! Právě dali nám přátelé znamení.«

Z opatrnosti neproněsl žádného jména, ježto by mu snadno Ogallallové porozuměti mohli.

»Co hafáš, pse!« osopil se naň náčelník. »Máš také chuť podívati se do bahna?«

Na štěstí spokojil se Těžký Mokasin s touto důtkou.

»Je-li pravda, je-li pravda?« šeptal Francis Jemmyovi.

»Ano. Tamhle naproti v lese jsou.«

»Tož přijdou přece jen pozdě. Nežli dosáhnou řeky a ji překročí, bude po všem. Nepřátelé je zajisté zpozorují!«

»Hoj! Shatterhand postará se již, aby dosáhl účelu svého!«

Zajatci drželi se těsně vedle sebe, že rozuměli si, byť i jen šeptem hovořili. Ruce svázali jim na záda a nohy spojili řemenem pod břichem koňův.

»Davye,« šeptal Jemmy, »našich koňů nikdo nedrží; jsme tedy vlastně zpola na svobodě. Troufáš-li si svého starého mezka přivést k poslušnosti, třeba jsi spoután?«

»Neměj starosti! Sevru jej, že bude pěkné na to podívání!«

»Má stará herka také poslechne. Pozor! Nebesa! Již to začíná. Pomoc přijde pozdě, — — ba pozdě!«

V okamžení tom počala se země pod nimi chvěti, nejprve jemně, potom silněji, a současně ozýval se jakoby z dálky rachotivý hluk. Gejzer počínal své dílo.

Od včerejška přivykli koně sice takovému chvění země, ale teď, ježto nesli své jezdce, byli nepokojnějšími.

Náčelník sehnul se prve přes okraj jícnu, spustil dolů lasso, aby prozkoumal, jak hluboko bude zavěsiti nešťastníky. Uvázavše pak dvě lassa k pevnému místu v okraji jícnu, upevnili druhý konec pod paže Martinovy i Vohkadehovy, že právě a přesně klesnouti mohli jen do zamýšlené hloubky.

Když teď ozvalo se šumění, ustoupili všichni. Jen dva

Indiáni zůstali u jícnu, aby spustili tam odsouzenec, jakmile bahno se zvedne.

Byly to chvíle nejhroznějšího napjetí; oběma však Francisům staly se děsnou věčností.

A Old Shatterhand? Proč nepřišel?

Oko jeho napjatě sledovalo každé hnutí Ogallallův. Když viděl, že vlekou Vohkadeha i Martina k jícnu, vyjasnilo se mu vše.

»Chtějí je asi ponenáhlu v bahně usmrtiti,« pravil ku svým Indiánům. »Musíme pomoci neprodleně. Rychle pospěšte lesem dolů, kde stromy přiléhají až k řece, přebroďte ji a pospěšte pak nahoru! Křičte potom, co vám hrdlo stačí, a vrhněte se vší silou na Ogallally!«

»Ty s námi nepůjdeš?« otázal se kouzelný lékař Upsárokův.

»Nikoli; nesmím! Zůstanu zde a budu pečovati, aby před vaším příchodem žádnému z našich bratří nebylo ublíženo. Pryč, pryč tedy! Nemáme ani okamžiku nazbyt!«

»Uf! Ku předu!«

V nejbližší chvíli zmizeli Šošonové i Upsárokové. Černý Bob zůstal u Old Shatterhanda; ten nařídil mu:

»Pojď, chop se této jedle. Zatřeseme jí!« Položiv ruku na ústa, vyrazil ze sebe skřek, který Jemmy a Davy zaslechli. Pozoroval, že se ohlédli k němu, a věděl tedy, že znamení porozuměli.

»Proč trásti stromem?« ptal se Bob.

»Dáme jim znamení. Chtějí Vohkadeha a tvého

mladého pána uvrci do sopky, aby je usmrtili. Leží právě spoutáni u samého kraje.«

»Cože! Ó, ó, massa Martina usmrtiti?! Kdy? Snad hned?!«

»Za minutu zajisté!«

Černoch upustil pušku, již dosud držel.

Massa Francisa zavražditi? Nemožné, nesmějí! Massa Bob zabije všechny! Bob hned tam poběhne!»

A pádil skutečně.

»Bobe, Bobe!« volal Old Shatterhand za ním. »Vrať se, vrať, sice zmaříš vše!«

Ale černoch neslyšel. Zmocnila se ho pravá zuřivost. Jeho mladého pána chtěli zabiti. Toho nemohl dopustiti. Raději zemře sám. Před medvědem neosvědčil se hrdinou, ale šlo-li o jeho pána, nedbal ničádného nebezpečí.

Nepomyslí, že upadla mu dříve puška; měl jen na mysli, jak rychleji dostal by se na protější břeh. Jsa dobrým plavcem, nebál se vody a rychle na příhodném místě vrhl se do špinavého proudu. V tom zavadí o něco. Byla to silná větev, jež do břehu se zabodnuvši vězeti tam zůstala.

»Ó, ó!« jásal, »massa Bob nemá zbraně. Větev také dobrá zbraň!«

Vytrhnuv ji ze břehu, rychle ubíral se dále.

Ogallallové nezpозorovali dobrého Negra. Černé jeho tělo ne odráželo se od špinavé vody, a proto nenašly by ho ani bystřejší oči než byly oči Ogallallův. Ti obrátili totiž zraky své k sopce; o vše ostatní, nedbali.

Právě když podzemní hukot a šumot se ozval, viděl

Old Shatterhand rudé své spojence, ani vjíždějí do vody. Rozhodná chvíle nastala.

Opřev jednu pušku o strom, pozdvihl těžkou dvojku. Na tyto dvě zbraně úplně mohl se spolehnouti.

Každý jiný člověk byl by se chvěl rozčilením, ale tento muž zůstal klidným, jakoby v úmyslu měl střílet s přátely do terče.

Na druhé straně Siouxové ustoupili od jícnu; jen dva tam zůstali.

Náčelník pozdvihl rámě. Jest-li snad hlasitě velel, nemohl Old Shatterhand slyšeti, ježto hukot značně sesílil; ale co pohyb paže znamenal, věděl dobře — — mučennickou smrt Martinovu a Vohkadehovu.

Přiložil pažbu k líci. Dvakrát po sobě zarachotila rána, potom rychle odhodil střelec těžkou dvojku a chopil se druhé pušky, aby připraven byl, kdyby ještě bylo třeba, užiti zbraně. Siouxové neslyšeli ran Shatterhandových, neboť pod nimi duněla země, jako když při bouřce hrom vší silou provádí dílo své...

»Dovnitř s nimi!« poroučel náčelník Ogallallům, rámě současně zdvihaje.

Dva z jeho lidí, jimž rozkaz ten vykonati bylo, postoupili k odsouzencům. Martinův otec bolestí zastenal, že srdcervoucí hlas jeho jistě byl by potkal se s účinkem, kdyby ho byl někdo slyšel. V nejbližším již okamžiku zmizeti měl syn jeho v jícnu sopečném.

Než, co to? Vykonavatelé hrozného toho rozsudku

nejen že se nesehnuli, aby uchopili se zajatcův, nýbrž svalivše se zůstali ležeti vedle nich.

Náčelník cosi zabručel, čemu však nikdo nerozuměl, neboť právě s pronikavým pískotem vystupovala voda i pára z gejzeru, a vedle z jícnu sopky bahenní znělo to jako tlumené rány z děl.

Těžký Mokasín přiskočil, sehnul se a udeřil oba muže pěstí — ale oni se nehýbali. Uchopiv jednoho za rameno, zpola jej vyzdvihl. Dvě strnulých očí hledělo naň; viděl dvě díry ve hlavě mužově, jednu napřed, druhou v zadu. Leknutím pustil mrtvolu, uchopil druhého bojovníka, ale nabyl téhož u něho přesvědčení.

Vyskočiv, jakoby zlého ducha byl uviděl, obrátil se ke svým soukmenovcům. Obličej jeho jevil nesmírné zděšení. Bylo mu, jakoby mu stahoval někdo kůži pod chocholem, orlími péry zdobeným.

Siouxové nedovedli pochopiti ani chování jeho, ani chování svých dvou soudruhův. Přistoupili blíže. Někteří z nich sehnuli se k mrtvolám a podávali potom týž obraz zděšení, jako prve vůdce jejich.

K tomu přidružilo se ještě něco jiného, což zdálo se jim neméně strašným. Pískot a sykot gejzeru skoro již umkl, ucho rozeznávalo tedy i jiné zvuky. Od řeky ozývalo se řvaní, jakoby vycházelo z hrdla lvího nebo tygřího.

Oči všech obrátily se v tu stranu. Viděli páditi sem černou, obrovskou postavu, která v pravici třímala dlouhou, silnou a sukatou větev. S člověka toho crčela

špinavá, žlutozelená pěna; tělo jeho ověšeno bylo množstvím zmotaného sítí a poloshnilým rákosím.

Hodný Bob prodral se nikoli bez námahy těmito rostlinami, které bujely u břehu v množství nesmírném; nevzal si však tolik času, aby zbavil se bezděčné té okrasy. Vyhlížel jako strašidlo. K tomu nemálo přispívaly řvaní, očima kroucení, jakož i vyceněné, silné bílé zuby. Ký div, že stáli tu Ogallallové všichni ztrnutí!

K tomu vrhl ae ještě na ně, řval a kyjem vůkol mlátil jako Herkules. Všichni před nim ustupovali. Prodrav se zástupem vrhl se na náčelníka.

»Massa Martine! Kde je dobrý massa Martin?« zvolal těžce oddychuje. »Zde je massa Bob, zde, zde! On zahubí všechny Siouxy. On rozdrtí všechny Ogallally!«

»Hurá! To je Bob!« jásal Jemmy. »Pomoc je zde! Hurá, hurá!«

Současné ozvalo se stranou silné hulákání, indiánský pokřik válečný. Divoši vydávají jej totiž tím způsobem, že křičí fistulí táhlé, pronikavé ííííííí, současně pak rukou na rtech trilkují.

Tento známý, nebezpečí hlásající pokřik válečný probudil Siouxy ze ztrnutí. Někteří poskočivše ku předu, dívali se dolů k řece, odkud křik se ozýval. Viděli Upsároky a Šošony, ani cvalem k nim uhánějí. Nanejvýš polekáni neměli ani času, aby spočítali nepřátely a tedy se přesvědčili, že netřeba jim báti se počtu tak malého. Nevysvětlitelná smrt jejich dvou soudruhův, objevení se Boba, jenž vyhlížel jako skutečný satanáš, a nyní opět

příchod nepřátelských Indiánů způsobily u nich opravdu hrozné zděšení.

»Pryč, pryč! Zachraňte se!« volali a vrhli se na koně.

Jemmy stiskl lýtky starou svou herku.

»Osvobodte se! Rychle, rychle proti ochráncům!« křičel.

A již pádila jeho dlouhonohá herka odtud, mezek Davyův hned za ní. Frankův kuň nečekal na pobídku a hned přidružil se k nim. Chvění země, Bobova postava a křik poděsily koně tak, že nebyl by je nikdo zadržel.

Opravdu nikdo: Zajisté; byl tam ještě někdo, totiž náčelník Těžký Mokasin. Bob udeřil ho klackem sice důkladně, až se svalil. Na štěstí však neopakoval rány své, jež byla by zajisté náčelníkovi přinesla smrt. Spatřiv pak na zemi ležeti mladého pána svého, poklekl u něho, aby ujal se ho, na vše ostatní zapomínaje.

»Můj dobrý, dobrý massa Martine!« zvolal věrný, ale neprozřetelný černocho. »Zde je udatný massa Bob! Rychle přeřízne řemeny massa Martina.«

Náčelník se vzpřímil a sáhl již po noži, aby černocho probodl; v tom uslyšel křik nepřátel a znamenal, že jeho lidé dávají se na útěk, kdežto bílí zajatci uhánějí, aby co nejdříve vybavili se ze společnosti Ogallallův.

Seznal, že za takových okolností ani jemu jinak učiniti nelze. Aby však vzdal se všech záměrův, toho muž ten přece neučinil. V okamžiku skočil ku svému koni a vyhoupl se naň. Štěstí, že lidé jeho připevnili všechny zbraně k sedlu. Přitlačiv se k Francisovi, jehož kuň právě

se vzpínal, rychle uchopil koně za uzdu, pronikavě zakřikl, čímž pobídl svého koně a již uháněl odtud, Francisova koně i jezdce sebou táhna.

Sioux-Ogallallové byli přesvědčeni, že hořejší tok řeky pro ně volným bude. Podle jejich domněnky nebylo se obávati, že sřetli by se tam s nepřitelem. Až dosáhnou Údolí Hrobů, budou v bezpečí, neboť krajina tamější poskytovala jim znamenitého úkrytu před nepřitelem sebe silnějším. Ale brzy přesvědčili se, že v tomto směru byli u velikém omylu, jenž stal se jim osudným.

Jak dříve již praveno, rozkázal Old Shatterhand včera ráno Vinnetouovi, aby se zbývajícími bojovníky jel k Hubě Pekelné a tam očekával příchodu jeho. Náčelník Apačů věrně vyplnil toto nařízení.

V družině Vinnetouově se nalézající vůdce Šošonů chtěl, aby hned po odjezdu Old Shatterhandově i oni vydali se na pochod, ale Apač nesouhlasil s ním.

»Nechť zůstanou ještě zde moji bratří,« pravil. »Ať se koně ještě pasou, neboť na cestě, kterou nyní pojedeme, nikde nebude pro ně potravy.«

»Znáš cestu zevrubně:« otázal se Černý Jelen.

»Vinnetou zná všechny prerie a řeky, všechna pohoří a údolí od jižního moře až na sever k Saskačavanu.«

»Ale čím dříve odtud odjedeme, tím dříve budeme u cíle.«

»Pravdu řekl sice můj bratr, ale druhdy nebývá s užitkem, jsme-li předčasně u cíle. Přibudeme u Pekelné Huby dříve ještě, než-li slunce do svého vigvamu se

navrátí. Vinnetou ví, co činí. Udatní bojovníci šošonští zcela mohou mu důvěřovati. Teď ať jen pohodlně posnídají. Až přijde čas, dá Vinnetou znamení k odchodu.»

Přehodiv si stříbrnou pušku přes rameno, zmizel v pralese. Apač bez důležité příčiny nikdy neměnil předsevzetí jednou již učiněného. Černému Jelenu bylo se tedy podrobiti.

Indiáni připravili si snídání a rozmlouvali pak o zpozdilé výpravě, na niž vydal se Francis se svými čtyřmi spolčenci.

Bylo dávno po snídání, když Vinnetou vyhledal svého koně a vsedl naň. Jediné kývnutí dostačilo, aby Indiáni věděli, že vydají se na cestu. Jeli obvyklým způsobem stále pečující, aby zanechali stopy co nejméně znalé.

Byl-li Vinnetou dle indiánského náhledu vůbec mlčelivým, zdál se dnes ještě více zamlklým. Řídil svého koně tak, aby stále jel v jisté vzdálenosti před Šosony; ti vážili si proslulého bojovníka tou měrou, že neopovážil se nikdo přiblížit se k němu. I Černý Jelen, ač také náčelník, držel-se v uctivé vzdálenosti za ním.

Tak vinula se tlupa tiše nejprve lesem, jehož hustou střechu nižádný paprsek sluneční nepronikal. Uhostilo se tam takové přití, jakéž ve vysokých, Bohu zasvěcených chrámech duši lidskou k modlitbě vybízí.

Mohutné kmeny jako obrovské sloupy čněly do výše. Nižádné křovisko nepřekáželo v cestě. Okřídlení pěvci, již písni svou svítání byli pozdravili, nadobro umlkli, a

chvílemi jen ozval se osamělým hvozdem praskot, od něhož však ticho lesní tím více se odráželo.

Pojednou vyjeli na nevelikou travnatou prérii. Les náhle přestal, a po krátké již době objevila se půda kamenitá, z níž jen tu a tam nuzné stebélko štěrbínou se prodíralo.

Vinnetou zdržoval svého koně a čekal, až Černý Jelen ho dohoní; ukazuje k západu, kdež šedomodré mraky se kupily, pravil:

»To jsou vrchy Ohnivých děr, za nimiž otvírá se Huba Pekelná«

Šošonovi bylo tuze milé, že Apač přerušil dlouhé mlčení. Věděl ovšem, že mlčelivost největší jest ozdobou bojovníkovou, ale i nejnevrlější Indián pocítí někdy touhu po malé rozmluvě; a taková nálada zmocnila se i Černého Jelena.

Slyšel dříve již mnoho o Shatterhandovi. Teď seznámil se s ním způsobem podivným a přesvědčil se na své vlastní oči, že pověst nepřeháněla znamenitých vlastností a skutků tohoto proslulého muže. Z té příčiny choval k němu takovou úctu, jaké dříve nepocítil k nikomu. K úctě přidružila se jakási ostýchavost, jakouž pocítujeme k bytostem vyšším; než i přes překážku, kterou ostýchavost ta položila mezi něho a Old Shatterhanda, cítil se mocně k slavnému lovcí připoutaným — miloval ho. Mírná, klidná, přívětivá povaha, vždy stejná dobrota muže, jenž nepřátely porážel pouze pěstí, získala mu jeho i všech Šošonů srdce.

Již dávno chtěl Černý Jelen od Vinnetoua zvědět bližší zprávy o Old Shatterhandovi. Jen on, nejdůvěrnější jeho přítel, mohl mu dáti vysvětlení nejlepší, ale právě nerozlučné to přátelství bylo příčinou, že jen zřídka od sebe se oddělili; neměl tedy dosud příležitosti, aby pohovořil s ním o samotě.

Dnes však Old Shatterhand přítomen nebyl, a Černý Jelen využítkoval tudíž vhodné příležitosti, aby rozvázal Apačovi jazyk. Radoval se nemálo, že jej poslednějšší k sobě pozval. Hledě tam, kam Vinnetou ukazoval, pravil:

»Černý Jelen nebyl dosud ve krajině té, ale ucho jeho často slýchávalo, co staří, šediví bojovníci šošonští o ní vypravovali. Slyšel-li něco také můj bratr?«

»Nikoli.«

»Hluboko pod těmi vrchy a roklinami pochován je náčelník, jehož duše nedostane se do věčných lovišť, ač byl nejudatnějším bojovníkem a mnoho stanův ozdobil skalpy svých nepřátel. Jeho jméno je Kun-p'a. Můj bratr slyšel je snad?«

»Nikoli. Proslulý náčelník tohoto jména není znám Apačovi. Kun-p'a znamená v řeči šošonské ohnivou vodu, již Yankeeové jmenují brandy nebo whisky.«

»Ano, Ohnivá Voda jest jméno onoho náčelníka, neboť on zaprodal duši svou a všechny své soukmenovce bělochům za ohnivou vodu. Vyzdvihl proti nim válečnou sekeru, aby je ze země vyhladil. Jeho bojovníci byli četnější než běloši, ale ti měli střelné zbraně a ohnivou vodu. Náčelník bledoušů žádal o rozmluvu s Kun-p'ou.

Setkali se mezi svými tábory. Za vyjednávání dal náčelník bledoušů rudému bojovníku napítí se ohnivé vody. Ani kapka tohoto nápoje nedotkla se dosud rtů jeho. Pil a pil, až zmocnil se ho zlý duch ohnivé vody. Aby jí dostal ještě více, zradil své vlastní bojovníky. Všichni byli usmrceni; neušel ani jediný.«

»A jejich náčelník?« tázal se Vinnetou.

»Zbyl samojediný. Byl zrádcem, proto neusmrtili ho bílí mužové. Slíbili mu ještě více ohnivé vody, ukáže-li jim pastviny svých soukmenovcův. Učinil tak. Vígvyamy jeho kmene stávaly tam, kde jsou teď vrchy vodu chrlící. Údolí řeky Ohnivých děr skytalo tenkrát nejlepší pastviny celé země. Tráva skláněla své vrcholky nad hlavou jezdcovou, a po bůvolích stezkách putovala nesčetná stáda bisonův. Tam dovedl Kun-p'a bledouše. Přepadli a pobili všechny rudé muže, ženy a děti jejich. Náčelník byl přítomen, pil ohnivou vodu, až vzňala se mu v ústech. Křičel bolestí a za hrozných muk válel se sem a tam. Nářek jeho rozléhal se po prérii, ve všech lesích a zaléтал až k vrcholům hor tamo se vypínajících. Tam sídlél veliký duch rudých mužův. Přišel a viděl, co se stalo. Rozhněval se velmi. Tomahavkem zasekl do země, že utvořila se rozsedlina nesmírně hluboká, a do té vrhl pak Kun-p'u. Tam dole leží zrádce ode mnoha století. Převrátí-li se, trápen nekonečnými bolestmi, se strany na stranu, a ozve-li se hrozný jeho hlas, chvěje se všechna země odtud až k Hadí řece, a všechněmi štěrbinami a děrami proniká nářek jeho. Ohnivá voda proudí klokotem z jeho úst; jí naplněny jsou

všechny rozsedliny a trhliny; hučí a kouří se z nich; víří a kloktá ve všech hlubinách; čadí a páchne ze všech děr. Pozoruje-li okolo se ubírající osamělý bojovník, že pod nohama koňovými země se chvěje a puká, uvidí-li vřelý proud, jenž vystupuje až k oblakům, uslyší-li řvaní, které země tisícerymi otvory vydává, pobodne zvíře své a prchá odtud, ví, že zuří pod ním Kun-p'a, velikým duchem prokletý.«

Apač mlčky vyslechl vypravování Šošonovo, hledě před se klidně. Kol jeho rtů pohrával sotva znalý úsměv. I tázal se Černý Jelen:

»Co soudí můj bratr o této povídce?«

»Že ještě nikdy tolik bledých bojovníků nepřišlo k řece Ohnivých děr.«

»Můj bratr tomu věří?«

»Ano.«

»Ale to událo se před mnoha sty léty; tenkrátě můj rudý bratr ještě ani nežil.«

»A Černý Jelen, náčelník Šošonův, také tu ještě nebyl. Jak tedy ví, co stalo se tenkrátě?«

»Slyšel to od starcův, jimž vypravovali to prarodičův prarodičové.«

»Ale když prarodičové žili, nebylo ještě bledoušů mezi rudými muži. Slyšel jsem to od Old Shatterhanda, a ten ví vše podrobně. Když setkal jsem se s ním poprvé u řeky Ohnivých děr, vysvětlil mi, jak povstaly ohnivé ty díry, z nichž vystupují studené a horké proudy vody.

Řekl mi také, jak povstaly hory a údolí, kaňony a propasti.«

»Což on to ví?«

»Velmi zevrubně.«

»Ale vždyť při tom nebyl!«

»Toho není potřeba. Vidí-li bojovník šlépěj lidskou, ví hned, že tudy šel člověk, a přece nebyl také přítomen. Takové stopy zanechal tu veliký duch, a Old Shatterhand ví, jak takové stopy čísti sluší.«

»Aj!« udiveně zvolal Šošon.

»Optej se ho sám! Podivíš se potom ještě více. Sedával jsem za tichých nocí podle něho a naslouchával jsem slovům jeho. Byla to slova velikého, dobrého, všemohoucího ducha, slova lásky a dobroty, smíření a milosrdenství. Co jsem je uslyšel, jednáám právě jako Old Shatterhand, neusmrtím člověka, neboť všichni jsme děti velikého ducha, jenž syny a dcery své učiniti chce šťastnými.«

»Jsou tedy bílí mužové také jeho dětmi?«

»Ano.«

»Uf! Proč pronásledují své rudé bratry? Proč pustoší jejich země? Proč honí je s místa na místo? Proč jsou samá leš, potměšilost, podvod?«

»Nežli bych náčelníkovi Šošonů zodpověděl všechny tyto otázky, trvalo by několik hodin. K tomu nemáme dnes času. Ptám se ho jen: Jsou všichni rudí mužové dobrými?«

»Nikoli! Jsou mezi nimi dobří a zlí.«

»Nuže, tak jest i u bělochův. Také mezi nimi jsou zlí a dobří lidé. Old Shatterhand je běloch, jenž nikdy ještě nebyl nepřítelem rudých bojovníků.«

Proč však nezůstal Old Shatterhand u svých soukmenovcův, proč zdržuje se zde v krajinách rudých mužův?«

»Protože si přál poznati rudé muže. Potom vrátí se zase do svého vigvamu.«

»Poví-li mi můj rudý bratr, kde viděl ho poprvé?«

»Daleko odtud na jih, kde teče řeka Gila, pasou Apačové své koně; tam poznal jsem ho. Psi Komančové vylezli ze svých děr, aby štěkali na udatné bojovníky Apačův. I sešli se náčelníci k poradě, a následujícího dne vytáhlo desetkrát šest Apačův dobytí skalpů Komančův. Vinnetou byl ještě mlád. Vyvolili ho, aby vyhledal stopu Komančův, neboť oko jeho bylo bystré, a ucho slyšelo i běh brouka v trávě. Jej provázelo deset bojovníkův; brzy podařilo se mu najíti stopu nepřátel. Na zpáteční cestě viděl v dálce vystupovati kouř. Vinnetou plížil se tam, aby zvěděl, kteří mužové to sedí u ohně. Bylo jich pět, vesměs běloši. Apačové žili v nepřátelství s bělochy; rozhodl se tedy Vinnetou, že je přepadne a ozdobí se skalpy jejich. Přepadení se rudochům zdařilo, ale ku vlastní jejich škodě. Běloši byli sice překvapeni, ale udatní jsouce, bránili se statečně. Jeden z nich skočil za strom a zastřelil rudocha po rudochu. Tak zahynuli nejen čtyři bledouši, ale i deset Apačův, kteří byli s Vinnetouem. Posléze zbyli jen udatný bledouš a Vinnetou. Běloch odhodiv pušku vrhl se na

rudocha, strhl jej k zemi a vyrval mu zbraň. Vinnetou byl ztracen; ležel po bělochem, nemoha se ani hnouti, neboť poslednější byl silný jako šedý medvěd! Apač rozhrnuv košili nastavil nepříteli prsa. Ten však odhodiv nůž vstal a podal Vinnetouovi ruku. Krev jeho tekla, neboť Vinnetou bodl ho do krku; nicméně šetřil života Apačova. Bledouš ten byl Old Shatterhand. Od onoho času jsou muži ti bratřími a zůstanou bratřími, dokud smrt' od sebe jich nerozdělí.«

»A jste-li od onoho času stále pohromadě?«

»Nikoli! Old Shatterhand odešel do své země, ale kdykoli opět přišel do prérií, vyhledal neprodleně svého rudého bratra. Oba zachránili si mnohokrát život, oba vzájemně se poučovali, a každý z nich hned obětoval by život, kdyby druhý toho žádal. Více než desetkrát stáli oba proti mnoha, mnoha nepřátelům; často pronásledoval je i celý kmen; sevřeli je mocní zástupové, ale jsou-li pohromadě, nebojí se žádného nepřítele, ba ani velkého počtu nepřátel. Nikdo dosud nedovedl jich přemoci. A od těch čas, co Vinnetou našel svého bratra Old Shatterhanda, poznal, že veliký duch je láska, že dobrý náš Manitou smutně zahaluje si tvář, když synové jeho vzájemně se rozsápávají. Stvořitel země vyslal svého syna Ježíše, aby oznámil jeho bílým i rudým dětem, že pokoj býti má ve všech zemích. Tomahavk jest zakopati a kouřiti z kalumetu na smíření na všech místech, u všech kmenův. Náčelník Šošonův toho hned nepochopí; ale chce-li všeho se dověděti, nechť sám promluví s Old Shatterhandem.

Vinnetou není s takové řeči, ale on jezdí od severu k jihu, od východu k západu, od kmene ku kmeni, aby příkladem svým poučoval i ukázal, že rudé a bílé děti velikého ducha v míru a lásce vedle sebe bydlet mohou, jen když chtějí. Až naučí se rudí mužové žiti mezi sebou svorně, potom si jich běloši budou vážiti, potom budou mít dosti síly, aby vyhostili bratrovraždu ze svých zemí. Černý Jelen, náčelník Šošonův, nechť přemýšlí o mých slovech. Opustím ho!«

Pobodl svého koně a držel se po všechnu jízdu opět v přiměřené vzdálenosti před ostatními Indiány.

Co dříve Vinnetou předpověděl, že totiž nenaleznou nikde pastvy pro koně, splnilo se také. Země byla kamenita a neúrodná. Celkem byla to rovina, přerývaná jen častými sníženinami a příkopy, jež přes tu chvíli nutily jezdce k bezúčelným zajížděním. Slunce náramně páliło. Ježto nebyla vyloučena možnost, že zítra vyžítkovati jim bude všech sil koňův, musili jich dnes šetřiti. Z té příčiny jeli krokem a zvolna jen blížili se ke vzpomenutým výšinám na západě.

Tak uplynulo dopoledne a větší část odpoledne. Slunce sklánělo se již k západu, když dosáhli východní paty hor Ohnivých děr.

Skalnatá půda ustoupila travnaté, a když potom země víc a více se zdvihala, ukázal se tu a tam malý potůček, na jehož březích chladivým vánkem křoviny se kolébaly.

Vinnetou zaměřil do údolí, jež v pravém úhlu prorývalo vrchy. Stráně jeho čím dále tím hustěji pokryty

byly stromovím; po nedlouhé době dorazili ke kotlině, čerstvou vodou naplněné, kdež Vinnetou slezl s koně. Sejmuv zvířeti svému sedlo i uzdu, zahnal je do vody, by občerstvilo se po namáhavé jízdě. Ostatní jezdci učinili po jeho příkladě.

Nepromluvili při tom ani slova. Nikdo nezeptal se vůdce, zamýšlí-li tam přenocovati. Vinnetou neusedl si, ale zůstal na břehu státi, o pušku se opíraje. To bylo ostatním dostatečným znamením, že brzy opět pojedou.

Za nedlouho vyšel kuň Apačův z vody a zastavil se vedle pána svého. Vinnetou jej osedlal, vsedl naň a jel dále. Neohlédl se ani, aby přesvědčil se, ubírají-li se ostatní jezdci za ním; rozumělo se to samo sebou.

Čím příkřeji stoupali, tím více úžilo se údolí. Utvořila je voda, jež měla prameny své na hoře. Stanuvše tam ocitli se v divokém lese, do něhož snad dosud nižádná noha lidská nevstoupila.

Ale Apač znal cestu zevrubně. Jistě, jako po urovnané silnici jel mezi vysokými stromy dále, nejprve přímo do vrchu, potom rovně dále, až posléze na protější straně hřebenu mezi roztroušenými obrovskými balvany zaměřil do údolí.

V tom zazněl náhle, až se koně plašili, před nimi ohromný rachotí jako mocný výbuch dynamitový; takové výbuchy opakovaly se několikrát a proměnily se potom v praskot, šumot a sykot, jakoby překvapeným jezcům na počest někdo byl pořádal obrovský ohňostroj.

»Uf!« »Co to je?« zvolal Černý Jelen.

»Pekelná Huba,« odpověděl Vinnetou. »Můj bratr zaslechl již hlasu Huby. Uvidí ji také soptiti co nejdříve.«

Popojel jen o několik kroků dále; potom se zastavil a obrátil nazpět k rudým bojovníkům. »Moji bratří nechť přijdou sem ke mně. Zde dole otevřela se Huba Pekelná.« Ukazoval dolů do hluboké a strašné propasti, která před ním se šklebila; Indiáni spěchali k němu.

Stanuvše viděli stěnu, jež svisle skláněla se více než sto metrův; podle ní dole rozkládalo se údolí řeky Madisonu. Právě před nimi na protějším břehu vystupoval kolmo ze země vodní sloup, mající asi sedm metrů v průměru, do výše aspoň sedmnácti metrův; na nejvyšším místě tvořil pak velikou hlavici, z níž potom jednotlivé paprsky vodní ještě výše k nebi vystřikovaly. Voda byla teplá, neboť gigantickou tu fontánu zahalovala vrstva poloprůhledného čmoudu.

Právě za tímto divem přírodním ustupoval břeh, tvoře hluboce vykrojenou kotlinu, na jejímž zadním okraji zdánlivě spočívalo zapadající slunce. Paprsky jeho padaly na vodní sloup, jenž právě tím stkvěl se v nejkrásnějších barvách. Kdyby diváci byli stáli na jiném místě, byli by viděli tisíce duh míhati se v prameni.

»Uf, uf!« ozvalo se jakoby jedním hrdlem, a náčelník Šošonův obrátil se k Vinnetouovi, řka:

»Proč jmenuje můj bratr toto místo Pekelná Huba? Nebylo by je spíše nazvati nebeskými ústy?«

»Nikoli, bylo by to nesprávné.«

»Proč? Černý Jelen neviděl dosud nic tak velkolepého.«

»Můj bratr nesmí se klamati. Všechno zlé zdá se z počátku krásným; moudrý muž však soudí teprve, až dočkal se konce.«

Indiáni stáli u vytržení, oči jejich lpěly dosud na překrásném obraze, v tom však hromem zarachotilo znova, a v okamžiku změnil se výjev. Vodní sloup se shroutil, na několik vteřin odpočinula sopka, bylo slyšeti jen temný rachot, a potom vyvrhla sopka v jednotlivých přestávkách hnědožluté kroužky páry. Přestávky ty stávaly se kratšími a kratšími, až posléze slyšeti bylo nepřetržitý pronikavý sykot; jednotlivé kroužky spojily se v šeredný sloup dýmu, sopka vychrlila tmavou, bahnitou látku, jež vystoupivši skoro tak vysoko, jako prve voda, rozšiřovala vůkol nesnesitelný zápach. Takové výbuchy střídaly se v přestávkách, za nichž ozývalo se z díry kňučení a sténání, jakoby tam dole ve hlubině zdržovaly se duše zatracencův.

»Toť hrozné!« zvolal Černý Jelen, zacpávaje si nos. »Od tohoto zápachu zemřítí mohl by i nejudatnější bojovník.«

»Nuže,« usmál se Vinnetou, »nazval by bratr můj nyní ještě tuto díru ústy nebeskými?«

»Nikoli. Kéž pochováni byli by tam dole všichni nepřátelé Šošonův! Nepojedeme raději dále?«

»Ano, ale tábořiti budeme právě tuhle dole u Huby Pekelné.«

»Uf! Je-li toho třeba?«

»Ano. Old Shatterhand tak nařídil, musíme poslechnouti. Peklo soptilo dnes naposled, nebude tedy obtěžovati nosů šošonských.«

»Tedy půjdeme za tebou; ale jinak zůstali bychom raději hodně daleko odtud.«

Potom vedl Apač průvodce své kousek podle skály až tam, kde skládal se břeh z měkčího kamení a zemité půdy.

Cesta ta nebyla bez nebezpečí, neboť svah vrchu byl příkrý. Také bylo tam hojně sirou leskle na žluto lemovaných děr, z nichž vystupovaly páry, jisté to znamení, že půda je tam podryta.

»Tudy pojede můj bratr dolů?« tázal se Černý Jelen Vinnetoua.

»Ano! Není jiné cesty kromě této.«

»Neproboříme se?«

»Kdybychom jeli neopatrně, snadno by se nám to přihodilo. Vinnetou prozkoumal zevrubně toto místo, když byl zde s Old Shatterhandem. Jsou místa, na kterých kůra zemská není silnější dlaně lidské. Vinnetou pojede napřed. Kůň jeho je chytrý a nestoupne tam, kde hrozí nebezpečí. Moji bratři nechť směle mne následují.«

»Což nenařídil Old Shatterhand, abychom na tomto břehu vyslali vyzvědače, kteří donesli by mu zprávu o nás? Neučiníme tak, nežli překročíme řeku?«

»Nikoliv. Ogallallové budou zde dříve než Old Shatterhand. Poohlédneme-li se po nich, učinili jsme dosti.«

Potom volně sjížděl se stráně. Indiáni neradi jeli za

ním, ale spatřivše, že kůň jeho opatrně kopytem půdu prozkoumává, prve než učiní krok, svěřili se jeho vůdcovství. Také nařídil jim Vinnetou, aby jeli u větší vzdálenosti za sebou, aby země nesla vždy jen jednoho jezdce.

Šťastně dostali se všichni k řece. Voda její byla teplá, olejovitá, povrch měnil se do modra a zelena; o něco málo nahoru omývaly břeh čisté a průhledné vlny. Tam vehnali koně do řeky a bez obtíží ji přebředli. Potom zaměřil Vinnetou zase dolů přímo k Hubě Pekelné.

Nesoptila již. Když tam jezdci přibyli a opatrně přiblížili se kraji jícnu, bylo jim patřiti do tmavé, na třicet metrů hluboké tůně, v níž zatím zavládlo úplné ticho. Toliko vychrlené spousty bahna prozrazovaly, že před málo jen minutami Peklo pracovalo.

Vinnetou, ukazuje na vzpomenutou prve skalní kotlinu a Hubou Pekelnou, pravil:

»Tam jest Údolí Hrobů, kdež Old Shatterhand zvítězil nad nejslavnějšími bojovníky Sioux-Ogallallův. Nechť následují mne tam moji bratří!«

Dno té kotliny byl skoro kruh, jehož průměr obnášel asi půl anglické míle. Srázných stěn nebylo lze slézti. Mnoho děr, naplněných horkým bahnem anebo vřelou vodou, stěžovalo pochod; také nespatriili tam nikde travičky, a vůbec ani nejnuznější rostlinky nezdobily půdy té.

Právě uprostřed tohoto údolíčka nasypán byl umělý pahorek. Skládal se z kamenův, ulomených kusů síry a

bahna, které proměnilo se teď v látku tvrdou a křehkou. Výška jeho činila asi pět metrův. Ve špičce zaraženo bylo několik lukův a oštěpův, okrášlených rozmanitými odznaky válečnými, nyní ovšem již v hadry rozedranými.

»Zde,« řekl Vinnetou, »pochováni jsou Udatný Bůvol a Zlý Oheň, nejsilnější bojovníci Ogallallův. A přece usmrtil je Old Shatterhand jediným úderem pěstí. Sedí tu na svých koních se zbraní přes kolena položenou, v levé ruce třímají štít, v pravé tomahavk. Jméno třetího Siouxa nebylo jmenováno, poněvadž neměl již kouzelného váčku. Tuhle nahoře stál Old Shatterhand, prve nežli sestoupil k zápasu smrtelnému a postřelil jednoho Siouxa po druhém. Usmrtiti jich nechtěl, ježto mu ublížiti nemohli, neboť duch bledoušův chránil ho.«

Za řeči té ukázal v právo na skalní stěnu, z níž ve výši asi deseti metrů vynikal výstupek, na němž několik velikých balvanů leželo. Odtud táhla se řada podobných, ale menších výstupků dolů až na zem; po nich jen namáhavě bylo lze nahoru vystupovati. Ale jak dostal se tam Old Shatterhand s koněm, dovedl by vysvětliti jediné tak odvážný jezdec, jakým byl on sám.

Šošonové vzkřikli údivem. Kdyby tvrdil to někdo jiný než Vinnetou a kdyby nevypravoval právě o Old Shatterhandovi, potupně byli by se odvrátili od řečníka jako lháře.

Náčelník jejich obešel volně hrob, stanovil jeho rozměry a otázal se po té Vinnetoua:

»Kdy myslí můj bratr, že přibudou Sioux-Ogallallové k řece Ohnivých děr?

«»Snad už dnes večer.«

»Ať najdou tedy hrob svých náčelníků rozbořený! Prach jejich roznesiž vítr, kosti vrženy buďte do Huby Pekelné, aby duše jejich nařikaly tam dole s K'un-p'ou, od velikého ducha zatraceným! Vezměte tomahavky a rozvalte pahorek! Černý Jelen, náčelník Šošonův, bude při práci té prvním!«

Sestoupiv s koně uchoпил tomahavk, aby začal práci ničivou.

»Zadrž!« poručil Vinnetou. »Zabil jsi ty ony tři muže, jichž mrtvoly zhanobiti chceš?«

»Nikoli,« vece tázaný udiveně.

»Nevztahuj tedy ruky své na hrob jejich! Náležejí Old Shatterhandovi. On nechal jim skalpův a pomáhal je i pochovávat. Udatný vojín nebojuje s kostmi umrlcův. Rudí mužové mívají zalíbení v hanobení hrobů svých nepřátel; ale veliký duch chce, aby mrtví odpočívali klidně, a Vinnetou bude chrániti hrobů jejich.«

»Ty že zakazuješ, abych hodil psy Ogallally do Huby Pekelné?«

»Nezakazuji ti ničeho, neboť jsi mým přítelem a bratrem. Chceš-li však ruku svou vložiti na tento hrob, musíš se mnou dříve se potýkati. Usmrtíš-li mne, dělej potom, co je ti libo; potom však přijde Old Shatterhand a žádati bude zadostiučinění. Na to však nedojde, neboť Vinnetou, náčelník Apačův, nezná nikoho, kdo přemohl

by ho. Moji bratří viděli Údolí Hrobův a budou mne následovati k našemu táboru!«

Obrátiv koně svého, jel odtud zase k Hubě Pekelné. Ani tentokráte se neohlédl, ubírají-li se Indiáni za ním či ne.

Tak nemluvil s Černým Jelenem dosud žádný přítel. Šošon se zlobil, ale neodvážil se přece, aby postavil se Apačovi na odpor. Bruče si potají, jel přece za ním s celou svou družinou. Rozhodné vystoupení Vinnetouovo učinilo na něj hluboký dojem.

Smrákalo se již, když zastavil se Vinnetou nedaleko Huby Pekelné a sestoupil s koně. Po té uvázav vraníka a vyhledav si příhodné místo blízko skály, natáhl se k odpočinku. Šošonové řídili se jeho příkladem.

Náčelník jejich zapomněl již na záští proti Vinnetouovi a ulehl si vedle něho. Zatím setmělo se úplně. Uplynulo několik hodin, a zdálo se, že Apač stále spí. Ten však pojednou se zdvihl, uchopil pušku a pravil Černému Jelenovi:

»Moji bratří zůstanou tiše ležeti. Vinnetou půjde na výzvědy.«

Zmizel v temnu nočním. Ostatní Indiáni nechtěli spáti, dokud nezvědí výsledku odvážlivé cesty, ale bylo jim čekati velmi dlouho; teprve po půlnoci vrátil se Vinnetou. Jasně a prostě oznámil všem:

»Těžký Mokasin táboří se svými lidmi u Čertovy Vody. Má u sebe medvědobijce a jeho pět soudruhův a zajal také naše bratry, kteří opustili nás dnes v noci. Old

Shatterhand bude blízko. Moji bratří nechť spějí! Až se počne rozednívati, doplízí se Vinnetou s Černým Jelenem ještě jednou k Čertově Vodě. Hovh!»

Ulehl. Zpráva jeho rozčilila sice Indiány, nicméně nedali toho znáti a brzy usnuli, prve ovšem strážě rozestavivše.

Sotva se šeriti počalo, probudil Vinnetou Černého Jelena a opatrně krácel po řece dolů. Od Huby Pekelné až k Čertově Vodě byla asi anglická míle. Nežli se tam doplízili, rozednilo se úplně, že viděli v ležení Ogallallův vše zevrubně a zřetelně.

Řeka zatáčela se kolem tábora nepřátelského. Tam skryli se oba náčelníci za skálu a pozorovali Siouxy. Ti přivedli právě koně své od napájiště a pojídali pak snídani.

Vinnetou zamířil zraky své také k výšině, na pravém břehu strmící, odkud přijíti musil Old Shatterhand, nebyli tam již dříve.

»Uf!« zašeptal. »Old Shatterhand je zde.«

»Kde?« otázal se Černý Jelen.

»Tamhle na vrchu.«

»Tam nelze ho přece viděti! Je tam hustý les.«

»Je pravda, ale nevidí-li můj bratr vran, jež vznášejí se tam nade stromy? Byly vyplašeny. Kým? Jediné Old Shatterhandem. Pojede lesem dolů a pod Siouxy, kde viděti ho nemohou, přebrodí řeku. Potom udeře na ně požene je podle řeky vzhůru. V tu chvíli bude nám státi u Huby Pekelné aby nemohli dále a musili se uchýliti do

údolí, kde je hrob náčelníkův. Můj bratr pospíšíž, nemáme času nazbyt.«

Oba vrátili se rychle. Vinnetou soudil správně, ač jednotlivostí věděti nemohl.

Když přišli ke svým, nařídil Apač, čeho třeba. Nepřítel měl se dostat do dvojího ohně.

Právě ozval se zdola ohromný rachot.

»Čertova Voda pozdvihla hlasu svého,« vykládala Vinnetou. »Teď soptiti bude také brzo Huba Pekelná. Ustupte trochu nazpět, aby vás nezasáhla!«

Ode dřívějška již věděl Vinnetou, že oba jícny souvisejí spolu, a proto ustoupil do potřebné vzdálenosti. Brzy znamenal, že Čertova voda soptiti přestala, a proto zaslechl válečný pokřik třiceti Šošonův a Upsárokův, kteří v téže právě chvíli vrhli se na Siouxy.

Co Vinnetou předpověděl, stalo se skutkem: Pekelná Huba počala soptiti. Za hřmění a sykotu vystoupil mohutný sloup vodní a zakryl tak Vinnetou i spolčence jeho zrakům klusajících sem nepřátel. Vinnetou zajel hodně stranou, by dobře viděl k řece. I poznal, že prchají sem ve hrozném zděšení, u velikém nepořádku.

»Přicházejí!« pravil. »Jakmile dám znamení, vyrazíme z úkrytu, aby nedostali se mezi Hubou Pekelnou a řekou vzhůru. Vženeme je do Údolí Hrobův. Avšak nestřílejte! Jediné uleknutí vžene je tam!«

Nejprvnější Siouxy byli již blízko. Měřili skutečně podle řeky vzhůru. V tom vyrazí Vinnetou. Jeho »ííííí« zaznělo pronikavě vzduchem ranním, a Šošonové

přidružili se k němu. Jakmile opatřili Siouxsové cestu zastavenou, uhnuli se a hledali spásu v dolině skalní.

Za těmito nejpřednějšími nepřátely objevil se hustý houfec jezdcův, v nichž Apač hned vyznati se nemohl. Bylo to úprkem se kutálející klubko, složené z bělochův a Siouxův. Střed jeho tvořil náčelník Ogallallův, Francis, lovec medvědův, a Hobble Frank, učený Němec.

Pravili jsme již, že zajatci na koně uvázaní zaměřili proti svým osvoboditelům. V tom ozval se pronikavý výkřik. Vyrázili jej současně Martin Francis, Vohkadeh a Bob, jenž přeřízl prve pouta obou prvejších, když viděli, že náčelník Siouxův vleče s sebou starého Francisa. Frank zaslechnuv výkřik, obrátil se. Jakmile poznal náčelníka, nahlédl, v jakém nebezpečství jest dobrý pán jeho. Prudkým stisknutím nohou přiměl koně svého k obratu a zastavil se u černocho.

»Přeřízni mi pouta, Bobe! Rychle, rychle!« zvolal.

Bob uposlechl. Frank skočil s koně, vytrhl jednomu z obou zastřelených Siouxů tomahavk, jako šipka vyšvihl se opět do sedla a úprkem hnal za Těžkým Mokasinem.

Bob neměl koně. Martin a Vohkadeh nemohli pomoci, poněvadž údy jejich pouty tuze byly zraněny. Mohli jen křičeti a tím upozorniti Jemmya. Obrátiv se pravil Ferlon zděšeně svému dlouhému příteli:

»Davye, zpět! Sioux unáší Francisa!«

Bob stál již před nimi a přeřízl pouta jejich. Jemmy vytrhl mu nůž a tryskem hnal se za Frankem, provázen bezzbrojným Davyem.

Také Šošonové a Upsárokové uháněli za přátely a nepřátely.

Ve hrozném zmatku tom nikdo nevzpomněl na Old Shatterhanda, než jemu neušlo ni jediné hnutí mezi Ogallally. Právě když dali se Siouxové na útěk, dosáhl břehu protějšího, Bobova koně spolu za uzdu veda.

»Zde tvůj kůň a puška tvá, statečný Bobe,« pravil, podávaje mu uzdu i zbraň. »Osvobod' spoutané ještě zajatce; potom přijed'te zvolna za námi!«

A zase uháněl dále, vystřelenou ručnici znova nabíjeje. Dosud neměl k tomu času, neboť přesvědčiv se po vypálení obou prve ran, že kule dobře trefily, pospíchal na levý břeh.

Na prostoře, rozkládající se mezi Hubou Pekelnou a Čertovou Vodou, rozvinul se teď nad míru bojovný obraz. Sioux-Ogallalové, Upsárokové, Šošonové a běloši křičeli ze všech sil. Prchající o sebe nedbali, každý chtěl zachrániti jen sebe. Přátelé hnali se podle nepřátel, aniž jich obtěžovali, neboť jediná myšlénka bylo osvobození Francisovo.

Old Shatterhand stoje ve třmenech krátkou ručnici přehodil si přes rameno, dvojku držel v ruce. Byl nejzadněji, ale kůň jeho ani země se nedotýkal a tak ve chvilince dostihl Upsárokův a patnácti Šošonův.

»Volněji!« nařídil, uháněje podle nich. »Dbejte jen, abyste Siouxy hnali. Tamhle nahoře stojí Vinnetou a nepustí jich. Ani jediný ať neuteče! Ale neusmrcujte jich!«

A zase pospíchal dále. Záleželo mu na tom, aby dostihl vzpomenutého klubka dříve, nežli přihodí se neštěstí.

Kuň Frankův nebyl dobrý běhoun, nicméně dovedl jej pán jeho držadlem tomahavku důkladně pobídnouti, že uháněl potom jako divý, že nevydrží toho dlouho, dalo se předvídati.

Přece však dohonil náčelníka Sioux-Ogallallův. Zajev těsně podle něho, napřáhl tomahavk, křiče:

»^Padouchu, pojd' sem! Veta po tobě!«

»Ubohý cvrčku!« odpověděl náčelník potupně, »jen udeř!«

Obrátiv se k Frankovi, odrazil ránu jeho holou rukou, až mu zbraň z ruky vylítla. Potom vytáhl nůž z opasku, aby probodl učeného mládence mysliveckého.

»Franku, mějte se na pozoru!« volal Jemmy, spěchající mu ku pomoci.

»Nemějte starostí!« odpověděl mu Frank. »Mne tak snadno rudoch nesrubne.«

Trhl zpět svého koně, že nezasáhl ho nůž Indiánův. Potom odvážným skokem vymrštil se ze sedla na koně Ogallallova a v okamžiku obejmul jezdce, paže těsně k tělu mu sevřev.

Náčelník zařval vztekem. Pokoušel se sice, by vyprostil se z nemilého objetí, ale nepodařilo se mu to, ježto Frank svíral ho jako kleště.

»Výborně!« volal Jemmy. »Jenom ho nepusť! Pomohu ti!«

»Tedy pospěšte si trochu! Takového chlapa rozmáčknutí není maličkost!«

To vše stalo se rychle, mnohem rychleji, nežli povědět lze. Ogallalla držel v jedné ruce nůž, ve druhé uzdu koně Francisova. Vzepjal se v sedle, kroutil se v pravo i v levo — nadarmo. Nemohl se vyprostiti z objetí Frankova.

Francis byl dosud spoután. Nemoha ničeho učiniti ku svému osvobození, povzbuzoval Franka, by jen pevně držel. Ten odpověděl, ač namáháním těžce oddychoval:

»Toť se rozumí! Obemkl jsem ho jako boab konstruktor a nepovolím, dokud mu plíce neprasknou.« Ogallalla neovládal již svého koně; jel volněji. Tím způsobem dohonil ho Jemmy. Také Davy nebyl již daleko. Ferlon přitiskl se k Francisovi a přeřízl Bobovým nožem pouta jeho.

»Hurá, vyhráno!« řekl mu. »Vytrhněte rudochovi otěže z ruky!«

Francis to zkusil, ale neměl s dostatek síly. Jemmy chtěl mu podati nůž, ale nemohl, neboť několik Siouxův upozorovalo tíseň náčelníkovu. Dva z nich zuřivě vrhli se na Jemmya, a třetí strojil se na Franka, jenž brániti se nemohl, nechťel-li pustiti náčelníka. I udeřil Davy koně svého několikrát mezi uši, že ocitl se několika skoky vedle Indiána. Chopiv jej za límec u kazajky, stáhl ho se sedla a mrštil jím o zem.

»Hurá! Sláva!« zvolal Hobble-Frank. »To byla pomoc

v nejposlednější části okamžiku! Ale teď vezměte také náčelníka za pačesy, nebo já sám nezmohu ho již dlouho.«

»Hned!« odpověděl Susika.

Vztáhl obě ruce po rudochovi, aby vyhodil ho také se sedla.

V tom však strašně před nimi vybuchlo, že koňové leknutím na sebe vrazili. Davy jen stěží udržel se v sedle. Jemmy, kterému vynaložiti bylo všechny síly, aby ubránil se rudochům, svržen byl s koně; Francisovi dařilo se rovněž tak.

Zmotaná tlupa jezdců dostala se teď až k Pekelné Hubě; vodotrysk snížil se již, a sloup bahenní vystoupil právě za výbuchu, jehož koně právě tolik se ulekli. Kusy horké, špinavé hmoty kolkol daleko litaly.

Kůň náčelníkův leknutím klesl na kolena, ale hned opět se vzchopil a uháněl dále. Obrátil se na levo k řece, právě když Old Shatterhand dojel skupiny po zemi se válející.

Měl sice v úmyslu pomoci srdnatému Frankovi, ale vzdal se toho vida, že oba divoši vrhli se na Jemmya, by ho zabili. Dlouhý Davy měl dosti práce se svým splašeným koněm, než aby přispěti mohl tlustému příteli svému; i chtěl ho tedy Old Shatterhand vyprostiti z nebezpečné situace. Zadržev koně a seskočiv, omráčil oba Ogallally dvěma ranami pažbou.

Vinnetou se svými Šošony měl dosud obsazený průchod mezi Hubou Pekelnou a řekou. Úlohou jeho bylo, nepropustiti tudy Siouxův, nýbrž vehnati je do Údolí

Hrobův. To se mu také podařilo. Prchající rudoši, spatřivše jeho družinu, zaměřili do údolí. Průběh dosud vypravovaného zápasu byl tak rychlý, že neměl Vinnetou ani času, by účastnil se ho také činně. Nyní pak zabraňovalo mu vůkol dopadající bahno, by v zápas zasáhl. Jediného jen mohl se ujeti a to byl Frank. Vida, že sedí stále ještě za náčelníkem, že svírá jej oběma pažema, že poplašený kůň uhání s ním k řece, pustil se Apač s několika Šošony za ním.

Náčelník Siouxův poznal, že nebezpečné postavení jeho nyní ještě se zhoršilo. Vztek a strach zdvojnásobnily síly jeho. Zpod paží Frankových vytáhl své do výše, mocně udeřil lokty na obě strany, a Frank musil ho pustiti.

»Zhyň!« zařval rudoch a napřáhl nůž, aby zpředu do zadu bodaje udatnému Frankovi želízko vrazil do těla.

Ale ten rychle nahnul se stranou, že rána ho nezastihla. Frank neměl již žádné zbraně. Vzpomněl si na rány, jaké Old Shatterhand rozdával svou pěstí. Uchopiv nepřítele levicí za hrdlo, napřáhl pravici a udeřil Ogallallu takovou silou, až zdálo se mu samému, že roztříštil si ruku. Raněný sklesl do předu.

Ve chvíli té právě dojeli k řece. Kůň velikým skokem vrhl se do vody, a oba jezdci sletěli přes hlavu jeho do ní.

Právě dostavil se tam také Vinnetou. Seskočiv s koně přiložil pušku k líci, aby připraven byl, k ráně, nastane-li mezi oběma svrženými ve vodě zápas. Ve případě tom chtěl Ogallallu kulí učiniti neškodným.

Z počátku nebylo viděti nikoho, jen Frankův

amazonský klobouk plovat u břehu. Šošon jeden vylovil jej kopím. Po té objevil se trochu dále ode břehu Indiánův pery kráslený chochol. Potom vynořil se v malé vzdálenosti odtud Frank. Rozhlédnuv se a spatřiv hlavu divochovu, rychlými rázy plovat k němu. Rudoch nebyl mrtev, ale jen omráčen. Chtěl prchnouti, než smržovecký Němeček pustil se rychle za ním jako loupeživá štika, vyšvihl se mu na záda, uchopil ho levicí za vlasy a pravou rukou bušil do spánků jeho. Ogallalla zmizel a s ním zároveň i Frank. Zakroužila nad nimi voda, bubliny vystupovaly, ukázalo se rámě Siouxovo, ale zmizelo zase po chvílce. Potom objevily se na povrchu nohy mládence mysliveckého a za chvíli opět šosy znamenitého jeho fraku — pod vodou zuřil zajisté tuhý boj. Vinnetou nemohl Frankovi přispěti ku pomoci. Old Shatterhand, Jemmy, Davy a Francis objevili se na břehu. Prvnější odloživ zbraně a odhodiv šaty chtěl skočiti do vody. Tu však vynořil se Hobble-Frank a odkašlávaje a nadýmaje se, rozhlížel se vůkol a pravil:

»Je-li ještě dole?«

Myslil ovšem Ogallallu; nevyčkal ani odpovědi a potopil se zase. Když se po chvíli opět objevil nad vodou, držel přemoženého nepřítele levicí za vlasy a pomalu plovat ku břehu.

Hlasitě jásající přijali ho přátelé, ale Frank na ně křičel, co mu hrdlo stačilo:

»Buďte jen tiše! Ztratil se mi klobouk. Je snad mezi ctěným obecnstvem někdo, kdo jej viděl?«

»Nikoli,« zněla odpověď.

»Toť přílišné! Mám snad k vůli tomuto Ogallalovi opykati svůj krásný klobouk? To by se mi ta hloupost vyplatila! Aj, co tamhle vidím! Jeden Šošon má jej na hlavě.«

I spěchal k Indiánovi, aby vyžádal si na něm ozdoby své hlavy. Potom teprve byl hotov přijati uznání svých přátel.

Přemohl vůdce nepřátelského a považoval se tedy hrdinou dne.

»Stálo to namáhání,« vece, »ale je mi to lhostejné. Fendi, findi, fundi« pravil César Sulejman pašovi, a já také podobné věci provedu bez obtíží.«

»Veni, vidi, vici« řekl César,« opravoval Jemmy. »Česky: Přišel jsem, viděl jsem, zvítězil jsem!«

»Mlčte uctivě, pane Jakube Ferlone! Zkuste jen posaditi se za rudocha na koně, skočte s ním potom do vody a přeřízněte mu tam pak niť života jeho, potom nebudu činiti námitek proti vašemu lékárnicko-latinskému rozumování; ale dříve ne! Co je mi vlastně po vašem: přišel jsem, viděl jsem a zvítězil jsem! U mne platí: skočil jsem, plaval jsem, potopil jsem ho, a to vlastně je pravá latina Pumy Nompilia. Tedy — jak prve docela dobře jsem řekl — fendi, findi, fundi!«

Jemmy se chechtal. Měl sto chutí odpověděti mu, ale Old Shatterhand předešel ho, řka vážně:

»Prosím, jen žádné spory. Frank držel se dnes statečně. Zvítězil nad náčelníkem. Co to znamená, poznáte teprve

později. Jemu jedine bude děkovati, podaří-li se nám zabrániti krveprolití. Zde, milý Franku má pravice. Jste statečný chlapík!»

Smržovecký mládenec myslivecký vítězoslavně rozhlédl se vůkol uchopil se ruky proslaveného lovce.

Potom přistoupil k němu také Vinnetou a podávaje mu rukuy pravil:

»Jsi statečný muž?«

Po té pokynul Apač Old Shatterhandovi, že přenechá mu zde další jednání; vsedl na kůň a jel se svými Šošony podle klidné nyní již Huby Pekelné ku vchodu do údolí, v jehož pozadí Siouxové byli se shromáždili.

Vchod našel obsazený; stáli tam kouzelný lékař Upsárokův a Moh-av, syn náčelníka Šošonův, se svými bojovníky. Když obrovský vůdce Upsárokův uslyšel, že Těžký Mokasin přemožen na břehu leží, rychle hnál se k naznačenému místu. Přišel právě, když přispěním Old Shatterhandovým vůdce Siouxův opět nabyv vědomí pečlivě byl poután. Silný Medvěd skočiv s koně vytrhl nůž z opasku a zvolal:

»To je pes Sioux-Ogallallův, jenž zbavil mne ucha. Za živa dá mi za ně nyní svůj skalp!«

Chtěl již na něho kleknouti, aby provedl úmysl svůj, ale Old Shatterhand mu zabránil, řka:

»Zajatec je majetkem našeho bílého bratra Hobble-Franka. Nikdo jiný nesmí se ho dotknouti.«

Upsároka nechtěl z počátku rozuměti námitkám Old

Shatterhandovým, ale posléze ustoupil přece, byť i za hlasitého reptání.

Co potom následovalo, toho vypsatí nelze. Francis, lovec medvědův, k jehož osvobození všechny ty strasti byly podniknuty, objal Hobble-Franka. Oba prolévali slzy radosti.

»Tobě, věrný příteli, zajisté děkuji z největší části za své osvobození,« vece Francis. »Jak jen bylo ti lze shromáždit k účelu tomu takové množství osob?«

Frank odmítl od sebe každičkou zásluhu a upozornil jej, že nemají času ani k dlouhému vypravování, ani vysvětlování a skončil, ukazuje dolů po řece:

»Tamo přicházejí, již zasluhují větších díky než já. Konal jsem toliko svou povinnost.«

Francis spatřil přicházeti svých pět soudruhův, kteří s ním zajati byli od Siouxův. Před nimi jel Martin, syn jeho, Vohkadeh a Bob. Pospíšil jim vstříc. Když černochoch uviděl svého pána, seskočil s koně, běžel k němu, klekl na kolena, uchopil ruce jeho a zvolal plačky:

»O massa, můj milý, dobrý massa Francise! Konečně, konečně má massa Bob svého milovaného massa Francisa! Teď rád zemře massa Bob radostí. Teď bude massa Bob zpívati a skákati radostí a pukne a praskne rozkoší. Ó, massa Bob je rád, je šťasten, je blažen!«

Francis pozdvihl jej, chtěje ho objati. Ale Bob bránil se tomu podotýkaje:

»Nikoli, massa, neobjímejte massa Boba, neboť Bob usmrtil ošklivého smrad'ocha a dosud nedobře páchne.«

»E, co smrad'och! Ty vytáhl jsi k mému osvobození, a proto musím tě objatí!«

Teprve potom přijal radostí opojeny Bob tento důkaz dikův. Hned na to padli si otec a syn do náručí.

Přítomní šetrně se odvrátili. Slasť, již oba v okamžiku tom pocítili, byla jim svatou.

»Mé dítě, můj synu!« stále opakoval Francis. »Jsme opět u sebe, a nic více nás od sebe neodloučí. Co jsem vytrpěl! A co sněsti bylo tobě ode dne včerejšího! Hleď jen, jak rozřezány jsou ruce tvé!«

»Tvé ještě více, mnohem více ! Než to se zahojí, a brzy opět budeš zdrav a silen. Teď poděkovati je ti nejprve těm, kteří nasadili život, aby tě vysvobodili. S Vohkadehem, mým přítelem, mluvil jsi již, rovněž i s Jemmyem a Davyem. Zde však Old Shatterhand, mistr všech. On a Vinnetou jsou, jimž děkovati sluší za zdar našeho podniku. Všechn život náš nestačí, bychom splatili, čím jsme jim zavázáni.«

»Vím to, synu můj, a mrzí mne jen, že nelze mi odsloužiti se jim jinak, než prostým díkem.«

I podal Old Shatterhandovi ruku, při čemž pořád ještě hojně slzy perlily se po osmahlých a vpadlých lících jeho. Old Shatterhand mírně stiskl pouty zraněné ruce a ukazuje po té k nebi, pravil zbožně:

»Neděkujte lidem, milý příteli, nýbrž Pánu tam na nebesích, jenž dal vám sílu, že přestál jste nesmírná ta muka. On je to, jenž vedl a chránil nás, že dostavili jsme se právě v nejvyšší čas. Nám neděkujte! My jsme byli

jen nástrojem předobrotivého Otce nebeského. K němu obraťme všichni zraky své a děkujme mu!»

A smeknuv klobouk jal se volně, hlasitě a vroucně odříkávati modlitbu. Také ostatní obnažili své hlavy a vroucí myslí sledovali zbožná slova Old Shatterhandova. Když pak skončil, slétlo se všech rtů nábožné »Amen«!

Náčelník Siouxův ležel spoután na zemi a s údivem sledoval modlitbu bělochův. Nevěděl, co by znamenala, a vykládal si ji ve svůj neprospěch domnívaje se, že hrozná smrt' mučennická ho nemine.

Zdvihli jej se země a odnesli ku vchodu do Údolí Hrobů náčelníkův, kdež očekával je Vinnetou se svými Šošony a Upsárokv. Tam položili ho na zem.

Old Shatterhand popojel s Vinnetouem trochu dále do údolí, aby přehlédl nepřátely a prozkoumal, jaká učiniti opatření. Promluvili spolu jen několik slov. Rozuměli si velmi dobře a nepotřebovali tedy dlouhého vyjednávání. Potom se vrátili.

Černý Jelen přistoupiv k nim, otázal se: »Co zamýšlejí moji bratři teď učiniti?«

»Víme,« odpověděl Old Shatterhand, »že naši rudí bratři tatáž práva mají jako my. Proto vykouříme s nimi dýmku poradnou. Před tím však promluvím s Těžkým Mokasinem, náčelníkem Sioux-Ogallallův.«

Sestoupil zase s koně, jakož i Vinnetou. Rozestoupili se kolem zajatce. Old Shatterhand přistoupiv k poslednějšímu pravil:

»Těžký Mokasin upadl v ruce svých nepřátel, a také

soukmenovci jeho jsou ztraceni, neboť sevřeni jsou námi i skalami. Na útěk nelze pomyslet; zemrou všichni našimi puškami, neučiní-li náčelník Ogallallův ničeho k jejich osvobození!«

Odmlčel se, aby vyčkal, odpoví-li Těžký Mokasin. Týž však zavřev oči ani nehlesl; proto pokračoval Old Shatterhand:

»Můj rudý bratr nechť poví mi, rozuměl-li mé řeči!«

Rudoch otevřev oči pohledl na něho pohrdlivě a odplivl si. To byla jeho odpověď.

»Myslí-li náčelník Ogallallův, že před sebou má prašivého psa?«

»Jsi baba!« syčel Indián.

Tím urazil nejen Old Shatterhanda, ale i všechny přítomné. Snad zamýšlel Ogallalla podrážditi své nepřátely tou měrou, aby ve vzteku rychle jej zavraždili a tak zbavili ho zdoluhavé smrti mučnické. Ale Old Shatterhand usmívaje se pravil klidně:

»Těžký Mokasin oslepl. Nedovede již rozeznati silného bojovníka od staré, sešlé ženy. Proto mám s ním soustrast.«

»Tisíc psův!« syčel zajatec.

Není hrubší urážky pro udatného rudocha, jako když vyslovíme mu soustrast. Z té příčiny rozzuřil se Indián tolik nad slovy Old Shatterhandovými, proto hleděl jej uraziti podobným způsobem.

Několik okolo stojících rudochův hlasitě dávalo zlost svou na jevo. Old Shatterhand pohlédl na ně přísně a

sehnul se potom, aby ku všeobecnému podivu rozvázal zajatcova pouta.

»Náčelník Ogallallů nechť pozná,« vece, »že nemluví s ním ani baba, ani pes, nýbrž muž. Nechť povstane se země!«

Indián se zdvihl. Přes to, že uvykl ukrývati city své, nemohl tentokráte potlačiti rozpakův, jež ho ovládly. Místo trestu za urážlivá slova snata mu byla pouta. Toho pochopiti nedovedl. Domníval se, že Old Shatterhand je blázen.

»Otevřete kolo!« rozkázal tento okolostojícím bojovníkům.

Ti stlačili se trochu, že pak Sioux patřiti mohl do údolí, před ním se otevírajícího. Své bojovníky viděl za Údolím Hrobův. Z pohybů jejich bylo lze souditi, že radí se živě o něčem. Oko jeho se zalesklo. Nebyl již spoután. Šla o něm pověst jako o nepřekonatelném běhounu. Což nemohl by prchnouti? V příznivém případě doběhne k Siouxům, a nezdaří-li se útěk, zastřelí ho, a to bude zajisté lepší než smrt mučennická.

Old Shatterhandovi neušel lesk oka Indiánova. I pravil:

»Těžký Mokasin zamýšlí utéci. Nechť zanechá toho. Jméno jeho praví nám, že zanechává veliké stopy, ale naše nohy jsou lehké jako peruti vlaštovčí, a kule naše nechybí se nikdy cíle. Ať podívá se na mne a řekne mi, zná-li mě!«

»Těžký Mokasin nedívá se na chromého vlka!« hučel divoch.

»Je Old Shatterhand chromé zvíře? Nestojí-li tuhle Vinnetou, náčelník Apačův, jehož jméno slavnější je jména kteréhokoli Sioux-Ogallally a vůbec všech ostatních Siouxův?«

»Uf!« uklouzlo zajatci.

Neočekával, že má před sebou proslavené ty muže. Zatím co zrak jeho těkal s jednoho na druhého, objevil se v jeho obličejí výraz uctivosti. Old Shatterhand, ukazuje vždy na osobu, již právě jmenoval, pokračoval:

»Ano, ještě více rovně statečných bojovníků je zde přítomno. Náčelník Ogallallův vidí tuto Černého Jelena, vůdce Šošonův, a Moh-ava, silného syna jeho. Vedle nich stojí Silný Medvěd, nepřemožitelný lékař Upsárokův. A tamto je dlouhý Davy a tlustý Jemmy. Mám ti říci proslulé jméno každého jednotlivého bojovníka? Nikoli. Nemám k tomu chuti. Ty — — —«

Zarazil se, neboť v tu chvíli vybuchlo blízko tak strašně, až vzepjali se všichni koňové, a ulekli se i jinak otrlí bojovníci. Země se chvěla, a z roztroušených po údolí děr vystupovaly páry, tu šedomodré, tam jako síra žluté, krvavě červené nebo tmavé jako čmoud. Po parách vyletovaly látky pevné. Vzduch byl takořka zatemněn pekelným tím čmoudem a sem i tam poletujícím bahnem, jež vydávalo zápach až k zadušení.

Nebylo viděti ani na dvacet krokův. Každý měl sám o sebe dosti starosti, aby nezasáhly ho horké, vyvrhnuté látky. Nastal veliký zmatek. Koně se utrhli a uháněli odtud, lidé křičeli a bez rozmyslu pobíhali sem tam. V pozadí

údolí zazněl úzkostlivý křik Sioux-Ogallallův. Také jejich koně se utrhli a pudem hnání utíkali k východu z kotliny. Při tom však padlo jich mnoho do děr, jichž bahno okamžitě zavřelo se nad nimi. Cválajíce podle bělochův i rudochův u vchodu stojících, anebo mezi nimi cestu si dělajíce, zvýšili zmatek až k nepopsání.

Z počátku zachoval Old Shatterhand chladnou krev. Hned při prvním výbuchu chopil náčelníka Siouxův, aby mu neutekl. Ale potom zase jej pustil, uskočil na stranu, aby ochránil se před dopadající nebezpečnou látkou. Zároveň však vrazil do tlustého Ferlona. Ten upadaje zachytil se Old Shatterhanda, ale strhl i jeho k zemi.

V tu chvíli právě cválali proti ním koně Siouxův; i bylo radno starati se o vlastní bezpečí.

Těžký Mokasín, náčelník Ogallallův, leknutím nebránil se ani Old Shatterhandovi; ale potom cítě se volným pomýšlel na útěk. Pronikavě a vítězoslavně křiče, pospíchal odtud přímo ke svým soukmenovcům. Ale nedoběhl daleko. Bylo mu bráti se podle Boba. Černoch napřáhl hned obrácenou pušku a udeřil Indiána pažbou do hlavy, až tíhou své rány sám stržen byl k zemi. Když pak rychle vzchopiti se chtěl, šlápl na něho splašený jeden kůň; i upadl znova.

»Náčelník utíká! Za ním, za ním!« křičel z plna hrdla.

Těžký Mokasin omámen ranou Bobovou potácel se chvíli sem tam, potom však spěchal odtud, ale nikoli nepronásledován.

Martin, syn lovce medvědův, zaslechl volání

černochovo. Vida náčelníka prchati, vyskočil za ním. Má mučitel otce jeho ujíti? Nikoli. Údy chrabrého mladíka raněny byly od pout, také neměl zbraně, nicméně letěl, všechny síly napínaje, těsně za prchajícím.

Ten se ani neohlédl domnívaje se, že ho nikdo nepronásleduje, a upoutal všechnu pozornost na cestu, již nastoupil. Chtěl uchýliti se ku svým bojovníkům, ale právě v tom směru otvíralo se nejvíce děr; proto uhnul se v pravo ke stráni údolí, aby podle ní snáze a jistěji dostal se v bezpečí.

Ale zmýlil se. Také tam bylo mnoho otvorův, že stále musil se jim vyhýbati. Byl sice v běhu i skoku nepřekonatelným, ale teď objevily se následky Bobovy rány. Hlava se tížila, oči ho pálily, plíce vypovídaly mu službu, nohy umdlévaly. Chtěje si okamžik odpočinouti, ohlédl se poprvé. Jako skrze krvavou mlhu zahlédl, že blízko za ním běží pronásledovatel, ale nerozeznal jeho obličej, ba neviděl ani, že stíhá ho jen nedospělý jinoch.

Poděšen utíkal Těžký Mokasin dále. Neměl při sobě žádné zbraně a myslil, že nepřítel jeho jest ozbrojen. Kam prchl by před ním? Před ním, za ním, po levé ruce zely četné prohlubně, jež hrozily mu pohlcením. Po pravé ruce měl kolmo vystupující stráň. Síly mu docházely, mněl se ztraceným.

V tom spatří ve skále stupňovitý výstupek, šikmo nad ním druhý, třetí, čtvrtý a ještě mnoho jiných. Byly to skaliny, po nichž tenkrát koňmo Old Shatterhand se

zachránil. Tam, jen tam kynula mu spása. S napjetím posledních sil vymršťoval se se stupně na stupeň.

Jako prve sopky bahenní činnost svou náhle počaly, tak nenadále opět ji ukončily. Vzduch se vyčistil, a bylo tudíž jasně viděti jako dříve.

Tu rozlehl se údolím úzkostlivý skřek. Vydal jej černocho Bob.

»Massa Martin! Můj dobrý massa Martin! Náčelník chce ho zabiti, ale massa Bob jej vysvobodí!«

Ukazoval na popsané prve výstupky skalní a rychle potom utíkal k nim. Oba prve jmenovaní zápasili tam na život a na smrt. Sioux uchopil Martina mohutnýma pažema, aby shodil ho do hlubiny. Ale byl již zemdlen a skoro omráčen; i podařilo se smělému chlapci, že vždy ještě vymknul se Indiánovi. Při jedné takové příležitosti ustoupil Martin hodně daleko a rozběhl se vší silou proti náčelníkovi. Ten ztrativ rovnováhu mávl několikrátě křečovitě rukama ve vzduchu a sletěl za hrozného řvaní se skály zrovna do sirné nádrže, jejíž děsný jícen okamžitě ho pohltil.

Zoufalý boj ten viděli všichni, kdož byli v kotlině. V přední části její zazněl hlasitý jásot, v pozadí však nárek Sioux-Ogallallův, jimž patřiti bylo, jak chlapec přemohl proslulého vůdce jejich. To byla potupa, jíž nikdo smýti nedovedl.

Všechn ten křik a ryk přehlušil hlas Bobův. Negr vymršťoval se s kamene na kámen, vyrážeje ze sebe

nečlánkované zvuky radosti a údivu. Nahoře pak stanuv, sevřel vítěze v náruči.

»Statečný mladík!« vece Jemmy. »Strachoval jsem se o něho. Vy také, Franku?«

»Já, já teprve,« odpověděl smržovecký Němeček, slzy radosti utíraje. »Teď však je vše dobře. Odvážlivý jinoch zvítězil, a s Ogallally nebudeme dělati dlouhých okolkův. Přinutíme je, aby sklonili šíji pode jho naše. Potom uzavřen bude všeobecný mír, jehož i my dva účastni budeme. Sem ruku na to!«

Potřásl rukou Jemmyovi a již spěchal k Martinovi, zatím se skály slezšímu, aby blahopřál mu.

Rovněž tak učinili ostatní. Potom obrátil se Old Shatterhand ke shromážděným, řka:

»Koňů teď chytati nebudeme, neztratí se nám. Siouxové také jich nyní nemají. Lidé ti musejí nahlédnouti, že jsou ztraceni, a vzdají se nám, až povíme jim, kdo jsme. Zůstaňte tu zatím! Vydám se k nim s Vinnetouem. Za půl hodiny se rozhodne, poteče-li krev anebo ne!«

Kráčel s náčelníkem Apačů ke hrobu, za nímž stáli Siouxové. Byla to cesta odvážná a podniknouti mohli ji jen mužové, jejichž pouhá jména nepřátelům naháněla strachu.

Jemmy a Davy tiše spolu rozmlouvali. Rozhodli se, že podporovati budou smírné jednání Old Shatterhandovo.

Spojení s nimi Indiáni totiž nejevili vůle, aby šetřeno byl nepřatel. Starý Francis a jeho pět soudruhův, již tolik

od nich vytrpěli, také žádali pomsty. Od Old Shatterhanda však dalo se očekávat, že dle potřeby i zbraní protiví se vši ukrutnosti. Z toho povstati mohly nemilé zápletky, a těm bylo brzy předejít.

Za tím účelem shromáždili Jemmy a Davy všechny spolčence kolem sebe. Ferlon proslovil po té řeči, ve které prohlásil, že láska a smíření pro oba tábory jsou nejvýhodnější. Byloť na bílé dni, že zahubeni budou všichni Siouxové, dojde-li k boji; ale i s protivné strany mnoho lidských životů bude ve případě tom obětováno. A potom bylo jisté, že vyzdvihnou všichni kmenové siouxští tomahavk ze země, aby pomstili se na původcích nelidského a bezúčelného toho trestu. Řeč svou končil slovy:

»Šošonové i Upsárokové jsou udatní bojovníci, a nevyrovná se jim v ohledu tom nižádný kmen. Ale Siouxů je proti nim jako písku v poušti. Dojde-li k válce odplatné, oplakávatí bude mnoho otcův, matek, žen i dětí Indiánů Hadích a Vraních své syny, muže a otce. Pomněte, že měli jsme vás všechny v moci. Old Shatterhand a Vinnetou unesli Černého Jelena a Moh-ava, syna jeho, z jejich ležení a přemohli Silného Medvěda i Stonásobného Hroma v souboji děsném. Snadno byli bychom zničili všechny bojovníky jejich, ale neučinili jsme toho, nebo veliký duch miluje své děti a chce, aby žily jako bratří svorně vedle sebe. Moji rudí bratří zkustež jednou, jak odpouštění oblažuje. Domluvil jsem!« Řeč ta učinila na okolostojící hluboký dojem. Francis byl hotov upustiti od pomsty, a

soudruhové jeho souhlasili s ním. Indiáni uznávali — byť jen tiše — vývody řečníkovy. Nežili by zajisté, kdyby Old Shatterhand byl je chtěl zničit. Jeden jen rozmrzen byl nad řečí Jemmyovou, totiž vůdce Upsárokův.

»Těžký Mokasin mě zranil,« vece. — »Nemají za to trpěti Siouxové?«

»Mokasin je mrtev. Bahno pohltilo jeho skalp. Jsi pomstěn.«

»Ale Ogallallové ukradli nám naše svatiny!«

»Musejí vám je vrátiti. Jsi silný muž a jistě bys mnohé z nich usmrtil; ale silný medvěd je pyšný, pohrdá malou, bojácnou krysou.«

Toto přirovnání neminulo se zamýšleného účinku, lichotilo obrovskému lékaři. Byl vítězem a mohl tedy nepřátely zničit nebo jim odpustiti. Mlčel.

Zatím vrátili se Old Shatterhand a Vinnetou, provázeni ku všeobecné radosti Ogallally; ti, složivše zbraň na hromadu, ustoupili potom tiše. Tím beze slov prohlásili, že uznávají nemožným, aby vyprostili se odtud sebe udatnějším odporem.

Výmluvnost Old Shatterhandova a Vinnetouova slavila nové vítězství. Siouxové stáli tu s hlavami skloněnými a tváří zarmoucenou. Neštěstí dolehlo na ně náhle a prudce, že byli jím takorůzka omráčeni.

Také Jemmy předstoupil a vypravoval Old Shatterhandovi o své řeči a jejím účinku. Ten vděčně stiskl mu ruku. Byl z toho nesmírně potěšen a pravil Siouxům:

»Bojovníci Ogallallův odevzdali nám zbraně,

poněvadž jsem jim slíbil, že šetřeno bude života jejich. Bledouši, Šošonové a Upsárokové darují jim vedle života ještě více. Těžký Mokin je mrtev a s nimi oba bojovníci, kteří vztáhli ruku na Vohkadeha a syna lovce medvědův. Na tom budiž dosti. Ogallallové nechť vezmou si zbraně své nazpět, koně pomůžeme jim vyhledati. Pokoj budiž mezi nimi a námi. Tam v Údolí Hrobův uctíme s nimi mrtvé, již před lety zhynuli tu rukou mou. Sekera válečná pochována budiž mezi nimi a námi. Potom opustíme řeku Onivých děr a vrátíme se do jejich lovišť, kdež mohou vypravovati o dobrých lidech, kteří nezabíjejí nepřátele svých, o velkém Manitouovi bělochův, jenž nařizuje, aby děti jeho milovaly i své nepřátely!«

Siouxové byli všichni strnulí údivem ze šťastného obratu jejich osudu. Nedůvěřovali ani sluchu svému. Když však dostali zpět zbraní svých, vděčně tlačili se ku proslavenému lovcu.

Také obrovský Upsároka se upokojil zvěděv, že Siouxové dosud mají uloupené jejich váčky kouzelné. Svatiny ty byly pravým majetníkům hned navraceny.

Koně neutekli daleko, snadno je schytali. Potom došli pro Siouxy, jež Old Shatterhand zastřelil, a pochovali je v Údolí Hrobův.

Týž den věnován byl vážným slavnostem pohřebním, a po té opustili všichni lidé nezdravé údolí, aby vyhledali si zdravější les, kdež odpočinuli by si po přestálých namáháních.

Když pak na večer u veselého ohně seděli přátelé

vedle smířených nepřátel, vypravující si navzájem prožila dobrodružství, pravil Frank Jemmyovi:

»Nejlepší z naší výpravy je konec. Odpustíme si a zapomeneme na vše. Nebyl jsem nikdy přítelem vražd a lidské krve prolévání, neboť »co sám nerad máš, jinému nečiň!« Zvítězili jsme a dokázali jsme, že jsme hrdinové, a zbývá nám jen jediné ještě. Chcete-li?«

»Ano, co asi?«

»Co se má rádo, to se škádlí. My dva jsme se stále a stále hašteřili, protože se vlastně máme rádi. Doznejme tedy veřejně své přátelství a pijme spolu na bratrství. Zde, břicháči, ťukněme si!«

»Ano, ťuk, ťuk a po třetí ťuk!«

»Výborně! Teď jsem spokojen, neboť vím, že na zpáteční cestě své nebudeme vyrušováni líbeznou nelibozvučností. Konečně, konečně došlo vyplnění, co praví básník:

Kouzlo tvoje zase pojí,
nerozum co rozdvojl;
Frank a Jemmy jsou zas svoji,
záští hlod se vyhojil.